This volume was donated to LLMC
to enrich its on-line offerings and
for purposes of long-term preservation by

Hawaii State Archives

NA KANAWAI

O KA

REPUBALIKA O HAWAII

I HOOHOLOIA E KA

AHAOLELO O KE KAU O 1896.

HONOLULU:
PAIIA E KA HAWAIIAN GAZETTE COMPANY.
1896.

NA KANAWAI

O KA

REPUBALIKA O HAWAII

KANAWAI 1.

HE KANAWAI E HOOMAOPOPO HOU AKU ANA NO KA UKU ANA I NA LILO O KA MANAWA E NEE NEI.

No ka mea he kupono e haawiia ka mana i ke Kuhina Waiwai, e imi aku i mau huina dala ma ka aie ana, no ka manawa wale no, ma o kekahi Bila Kikoo oi, ma ka Banako, nolaila,

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ua haawiia ka mana i ke Kuhina Waiwai me ka hoapono ana a ka Aha Hooko e wehe i kuleana kikoo Banako a mau kuleana kikoo Banako paha, ma ka inoa o ke Aupuni o ka Repubalika o Hawaii me kekahi Banako a mau Banako a i ole me kekahi Hui hoohana dala e ae paha, e lawelawe hana ana ma Honolulu, a mai kahi manawa a kahi manawa aku e lawe mai ma ke ano aie ma ka haawi ana aku i bila kikoo oi mamuli o ia kuleana a mau kuleana kikoo dala, i na huina dala a pau aole e oi aku mamua o $150,000. i ka manawa hookahi a ke Kuhina i oleloia a me ka Aha Hooko i oleloia i manao ai e lawa kupono ana no ka uku ana aku i na hoolilo o ke Aupuni no ka manawa e nee nei.

PAUKU 2. O na dala i aie ia malalo o ka mana o keia Kanawai e hookaa hou ia aku no e ke Kuhina Waiwai mamuli o

kona haawi ana aku ia mea, me ka uku panee pu i oi ole aku mamua o eono pa-keneta o ka makahiki ma ke dala gula o Amerika Huipuia.

PAUKU 3. Aole no e kikooia kekahi dala o keia kuleana kikoo dala a mau kuleana kikoo dala, koe wale no ma o, a no na bila kikoo a i ole kauoha paha mai na Keena mai i ka waihona dala, no kekahi huina like a i aponoia e ke Kuhina Waiwai.

PAUKU 4. O na dala a pau e loaa mai ana malalo o ka mana o keia Kanawai e uku ia aku no ia a e hoolilo wale ia no hoi no na lilo o ke Aupuni no ka manawa e nee nei e like me ia i hai mua ia, a e hookaaia aku no ia mau huina dala, a o ka uku panee pu kekahi e hookaa pu ia mailoko ae o na loaa kumau o ke Aupuni e like me ka mea e hoomaopopoia ana e ka Ahaolelo.

PAUKU 5. Aole no e ohiia mai kekahi dala malalo o ka mana o keia Kanawai mahope iho o ka la mua o Aperila, 1898.

PAUKU 6. E mana no keia Kanawai mai a mahope iho o ka la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 5 o Maraki, M. H., 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 2.

HE KANAWAI E PILI ANA I KA HOOMAKA ANA A ME KA PAU ANA O KE KAU O NA MAKAHIKI ELUA.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

I mea e hookaawaleia ai ke kanalua me ka maopopo ole e pili ana i ka hoomaka ana a me ka pau ana o kela a me keia kau o elua makahiki, ma keia ke hoikeia nei a ke hooholoia

nei o keia kau o na makahiki elua e manaoia ua hoomaka no ia ma ka la ekahi o Ianuari, M. H. 1896.

Aponoia i keia la 5 o Maraki, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 3.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE AI I DALA NO KA UKU ANA I NA LILO O KE KAU AHAOLELO O KA MAKAHIKI 1896, MAILOKO AE O KA WAIHONA O KA LEHULEHU.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. E hookawaleia a ma keia ke hookaawaleia nei ka huina o Umikumamalima Tausani ($15,000.) Dala mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu no ka hookaa ana i na lilo o ke Kau o ka Ahaolelo o ka makahiki 1896.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 5 o Maraki, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 4.

He Kanawai e Hoololi ai i ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Pili ana i na Hale Holoi Lole," i Aponoia ma ka La 9 o Augate, M. H. 1880.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawii:

Pauku 1. Ma keia, ke hoololiia nei ka Pauku 1 o ke Kanawai i kapaia, "He Kanawai e pili ana i na Hale Holoi Lole," i aponoia ma ka la 9 o Augate, M. H. 1880, a penei e heluheluia ai.

"Pauku 1. Ua ku no i ke Kanawai, a ma keia ua haawiia ka mana i ke Kuhina Kalaiaina e kauoha e kukuluia ma ka Apana o Kona, Mokupuni o Oahu, i mau hale holoi lole i nui kupono ka heluna, a e hoolimalima aku ia mau hale i ka poe e noi mai ana, ma na uku hoolimalima a me na hooponopono e ae a ke Kuhina i oleloia e manao ai he pono. A ma ia ano no e hoakaka a lawelawe no ia mau hana i na hale i kukuluia i keia manawa."

Pauku 2. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 3 o ke Kanawai i oleloia, a penei e heluheluia ai.

"Pauku 3. Mai a mahope aku o ka la e hoolahaia ai o keia Kanawai o kela a me keia mea e lawelawe ana i ka hana hale holoi lole, a holoi lole paha no ka uku, a maloko o na palena o ke kulanakauhale o Honolulu, koe wale no maloko o na hale i hoomakaukauia no ia hana e like me na olelo o ka Pauku 1 o keia Kanawai, e hoopaiia oia i na dala aole e oi aku mamua o ke kanalima no kela a me keia la a hapa la paha ana i lawelawe ai ia hana, a ina e hookaa ole ia ia uku hoopai e hoopaahaoia ma ka hana oolea a kaa ka hoopai.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai ka la aku o kona aponoia ana.

Aponoia i keia la 12 o Maraki, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 5.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA MOKUNA 70 O NA KANAWAI 1892, I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOHUI A E HOOLOLI AI I KE KANAWAI E PILI ANA I KE KUAI ANA I NA UKANA, NA WAIWAI A ME NA MEA KALEPA MALOKO NEI O KE AUPUNI HAWAII," I APONOIA MA KA LA 19 O DEKEMABA, 1892.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka Pauku 5 o ka Mokuna 70 o na Kanawai o 1982, i kapaia "He Kanawai e Hoohui a e Hoololi ai i ke Kanawai e pili ana i ke Kuai ana i na Ukana, na Waiwai a me na mea Kalepa maloko nei o ke Aupuni Hawaii," i aponoia ma ka la 19 o Dekemaba, 1892, ma keia ke hoololiia nei a e heluheluia penei:

"Pauku 5. O kela a me keia mea e kuai ana i kekahi ukana, waiwai a mea kalepa paha e hoouluia a hanaia paha ma ka aina e me kekahi laikini ole, a i ole, e kue ana paha i na olelo papa i haiia maloko o kona laikini, a i ole, i na hoakaka ana a keia Kanawai, e hoopaiia no ke ku ka hewa imua o kekahi Lunakanawai ma kekahi huina i oi ole aku mamua o elima haneri dala, a i ole ia, ke haule ma ka hookaa ana, e hoopaahaoia ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o na malama eono, aia i ka mea a ka Aha e manao ai he pono.

Eia nae, aole e lilo kekahi mea maloko o kekahi Kanawai, a i ole ia, maloko o kekahi laikini i hoopukaia malalo o keia nei i mea e manaoia ai ua papaia ke kuai ana i na nupepa o na aina e mai ma na alanui o kekahi taona a kulanakauhale ma Ko Hawaii Pae Aina, e kekahi mea e paa ana i kekahi laikini e kuai i na ukana, na waiwai a me na mea kalepa malalo o keia Kanawai."

PAUKU 2. E lilo keia i Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 23 o Maraki, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 6.

HE KANAWAI E HOOMAOPOPO AI I KAHI E WAIHO AI A E MALAMAIA AI NA MOOLELO A ME NA BUKE MOOLELO I KAUOHAIA E MALAMAIA E NA LUNAKANAWAI APANA MA KA PAUKU 13 O KE KANAWAI E HOOPONOPONO HOU AI I KA OIHANA HOOKOLOKOLO, A E HOOMAOPOPO AI NO NA KOPE I HOOIAIOIA O KA MOOLELO, NA MEA I HANAIA, NA OLELO HOOHOLO A ME NA OLELO HOIKE MAILAILA MAI.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Mai a mahope aku o ka hooholoia ana o keia Kanawai e lilo no i hana na na Lunakanawai Apana pakahi, koe na Lunakanawai Apana o Honolulu, e hooili koke aku i ke Kakauolelo o ka Aha Kaapuni o ka Apana Kaapuni kahi o ia mau Apana, i na moolelo a me na buke moolelo i kauohaia e malamaia e lakou ma ka Pauku 13 o ke Kanawai e hooponopono hou ai i ka Oihana Hookolokolo, koe nae na mea e hana maoli ia ana a i pau ole, a i kela manawa keia manawa

ma ia mahope iho e hooili ia mau mea e like me ia i olelo mua ia ae nei i kela manawa keia manawa e pau ai.

PAUKU 2. O kela a me keia hooko ole ana o kekahi Lunakanawai Apana i keia Kanawai, i wehewehe ole ia a lawa i ka manao o kekahi Lunakanawai Kaapuni o ka Apana Kaapuni kahi i noho ai ia Lunakanawai Apana, e hoopai koke ia, ma ka hoopii ana o ke Kakauolelo o ka Aha o ka Apana Kaapuni i oleloia, e ka Lunakanawai Kaapuni i oleloia, ma ka lawe wale ia ana o ka uku no hookahi malama o ka Lunakanawai Apana i oleloia.

PAUKU 3. Ma keia ua haawiia i ke Kakauolelo o ka Oihana Hookolokolo ka hana o ka hooponopono ana i ke ano a me na mea e ae e pili ana i ka hoihoi ana o ia mau moolelo a buke moolelo, a me ka paa ana a me ka malama ana o ia mau mea maloko o na Apana Kaapuni pakahi.

PAUKU 4. Ua hiki no e kakiia na lilo i loaa mamuli o ka hoihoi ana o ia mau moolelo a buke moolelo, a me ka malama ana o ia mau mea i ka haawina no na lilo o ka Aha Hookolokolo Kiekie a me na Aha Hookolokolo Kaapuni.

PAUKU 5. I na manawa a pau e noiia ai, na kekahi Kakauolelo o kekahi Aha Kaapuni, ma ka ukuia ana aku iaia o elua dala a me ka hapalua ma ke ano he mau koina, e hoolako aku i kope o na moolelo, na hana, na olelo hooholo a me na olelo hoike o kekahi hihia i hoakakaia mailoko mai o ia mau moolelo a buke moolelo paha i malamaia e ia, a o ia mau mea i ka manawa e hooiaio pono ia ai e ke Kakauolelo i oleloia malalo o ke sila o ka Aha, e hookomoia no i mea hoike imua o kekahi Aha Hookolokolo o ka Repubalika ma ke ano a me ka mana e like me ko ke kumu maoli ina i laweia mai.

PAUKU 6. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 23 o Maraki, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 7.

He Kanawai e Hoomana ana i ke Kuhina Kalaiaina e Hana i Kekahi mau ano Palapala Hoolimalima, e Hoololi i ka Mokuna 44 o na Kanawai o 1876, e Like me ia i Hoololiia ai e ka Mokuna V o na Kanawai o 1878.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. Ua hiki i ke Kuhina Kalaiaina me ka apono ana o ka Aha Hooko, ke hana i na Palapala Hoolimalima no na aina Aupuni, malalo o ka mana a me ka hooponopono ana a ke Kuhina Kalaiaina, no ka hēluna o na makahiki aole e oi aku mamua o ke kanakolu makahiki, a ma ke kudala akea, no ke kukulu ana i na halekuai, na hale hoahu ukana, na hale paahana, na hale hoohana lima, na keena hana no na poe o na oihana naauao a me na ano hale e ae kahi e lawelawe ia ana na hana o kela ano a me keia ano, a me ka noho hana ia ana o ia mau hale e na poe hoolimalima.

Pauku 2. E hanaia i aelike maloko o kela a me keia palapala hoolimalima o ia ano, ma ka aoao o ka mea hoolimalima mai, e kukulu oia maluna o ka aina i hoolimalimaia iloko o na makahiki mua eha o ka manawa hoolimalima o ia palapala hoolimalima i hale pau ole i ke ahi, oia hoi i hale uinihapa paha, hale pohaku a i ole hale paha i hanaia me ka metala, a e hanaia kela hale ma ke ano ku i ke ano noeau a lawa i ka aponoia e ke Kuhina, a no ke kumu lilo aole e emi malalo o kekahi huina i haiia; a e panihakahaka kupono ia aole e emi iho malalo o elua hapakolu o kona waiwai io no ka pomaikai o ka mea hoolimalima; a e malamaia kela ano hale ma ke ano paa maikai no ke koena aku o na makahiki o ka palapala

hoolimalima, koe wale aku no ke ano kahiko a apulu iho o ka hale, ma o ka hoohana kupono ia ana, a me ko ke au no hoi o ka manawa; a ina e poino a pau paha ia ano hale i ke ahi, e hana hou ia a maikai e like me kinohi, ma o ka hooponopono ana a kukulu hou ana paha, a i ole ia e hoihoi aku i ka huina i panihakahakaia i ka mea hoolimalima.

PAUKU 3. O kela a me keia hale o ia ano me kona mau lako paa a pakui mai paha, i ka wa e pau ai o ka manawa i haiia ma ka palapala hoolimalima o ka aina kahi i ku ai, a ma kekahi ano pau e ana ae paha, e pili no ia no ke Aupuni.

PAUKU 4. E hookomoia maloko o kela a me keia palapala hoolimalima o ia ano ma ka aoao o ka mea e hoolimalima aku ana, i ka olelo hoopaa, e ae ana, ina mamua o ka pau ana o kona manawa hoolimalima e noi mai ka mea hoolimalima mai a o kona mau hope paha, ma o ka palapala i kakauia, alaila ina ua malama pono ia na kumu aelike e hanaia ai e ka mea hoolimalima aina, e waihoia aku i ke kudala ka palapala hoolimalima o ia aina no ka manawa aole e oi aku mamua o iwakalua makahiki, ina aole i makemakeia kahi i oleloia no na hana o ka lehulehu, a no ia mea e haawiia aku i ka mea nana i hoolimalima ka hoolaha no ia mea no ka manawa aole e emi malalo o hookahi makahiki. E malamaia ua kuai kudala ana la aole e oi aku mamua o eono mahina, aole hoi e emi iho malalo o hookahi mahina mamua iho o ka pau ana o ka manawa i oleloia.

PAUKU 5. O na kumu aelike i hoomaopopoia ma na Pauku elua a me eha o keia Kanawai e hookomoia ia maloko o kela a me keia palapala hoolimalima o keia ano, a iloko hoi o na olelo o kela a me keia hoolaha kudala akea, e like me ka mea i hoomaopopoia ma ka Pauku 1 o keia Kanawai, a i kela a keia wa e kudala akea ai, e heluheluia aku me ka leo nui e ka mea nana e kudala ana imua o ka poe e hele mai ana e hoolohe i ke kudala ana.

PAUKU 6. E pakuiia aku me keia mau kumu aelike ma keia mau palapala hoolimalima, na olelo aelike maa mau, me na mea e hooko e ia ana.

PAUKU 7. E lilo keia i Kanawai mai ka la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 24 o Maraki, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 8.

HE KANAWAI E HOOMAOPOPO PONO LOA AE AI I NA HANA A ME NA MANA O KE KUHINA O KO NA AINA E, E PILI ANA I KA OIHANA KOA O KA REPUBALIKA.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ke Kuhina o ko na Aina E no ka luna hooko nui o ka oihana koa o ka Repubalika o Hawaii. Iaia no ka hooponopono ana o ka hoolilo ana o ka haawina dala no ka oihana koa, a e kaa no maluna ona ke ko'iko'i no ia mea. Ua hoomanaia oia, me ka apono ana o ka Alihikaua Nui, e kukulu a e kau aku i na rula a me na hooponopono ana, i kue ole me ke kanawai, ana i manao ai he kupono no ka hana, hooponopono ana a me ke a'o ana o na Puali Koa Kiai Aupuni; a e hooko hoi i na mea i hoakakaia ma ke kanawai e pili ana ia lakou; a mahope iho o ke kukalaia ana o ia mau rula a like no ko lakou mana me ko ke kanawai. Ua haawiia iaia ka mana e hoonoho a e hoohui i na Aha Hookolokolo Koa Laula; a e nana i na mea i hooholoia e na Aha Hookolokolo Koa Laula a me na Aha Hookolokolo Koa Regimana, a e hoemi mai, hololi a hoopaa paha i ia mau mea i

hooholoia; malalo no nae hoi o ka nana hope loa ia ana e ke Alihikaua Nui. E kakauinoa hooia oia i na palapala hookohu oihana koa apau i hoopukaia e ka Peresidena.

PAUKU 2. Aole e lilo ka mana i haawiia ma keia Kanawai i mea ke'ake'a i ka mana o ka Peresidena, ma ke ano Alihikaua Nui, e hoopuka i na kauoha laula ana i manao ai he kupono.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolaha ai.

Aponoia i keia la 4 o Aperila M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 9.

HE KANAWAI NO KA HOAKEA ANA I NA ALANUI MA KE KULANAKAUHALE O HILO, MOKUPUNI O HAWAII.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ma keia ua haawiia ka mana i ke Kuhina Kalaiaina e hoomaopopo i kahi e moe ai o na alanui, a e hoomaopopo ai i ka iliwai o na alanui a me na alaloa, a me na iliwai a me na laula o na ala aoao e pili ana i ua mau alanui la ma ke kulanakauhale o Hilo, Mokupuni o Hawaii.

PAUKU 2. E hoonoho ke Kuhina Kalaiaina i elua mau Eneginia Kiwila, a o kekahi o laua ka luna nui o na hana hou, e kokua iaia ma ka hooholo ana i na wahi e moe aku ai a me na iliwai o na alanui i oleloia, a me ka hoomoe ana aku o ia mau mea.

PAUKU 3. E hooholoia ke akea o kela a me keia alanui e like me ka mea i kupono, aole nae e emi malalo o na kapuai

he kanaha (40), aole e oi aku mamua o kanaono (60) kapuai ke akea, i huipuia me na ala aoao me na auwai hoomaloo; koe nae o Alanui Waianuenue he kanalima-kumamaha (54) kapuai kona laula a me (Front Street) Alanui Mamua, e hiki no ke hanaia e like me ke akea i makemakeia.

PAUKU 4. E hoomaopopoia ka iliwai o kela a me keia alanui ma ka mea i oi aku ka pono no ka lehulehu.

PAUKU 5. E hoomaopopo koke aku i ke akea kupono me ka iliwai kupono o na alanui a pau, a e hoikeia aku i ka lehulehu ma ka hoolaha ana maloko o kekahi nupepa.

PAUKU 6. Mahope o ka hoomaopopoia ana o na palena kupono o na alanui a hoolahaia, aole e ili maluna o ke Aupuni ke poho no na hana hou i hanaia iloko o na palena o ia alanui.

PAUKU 7. Aia a hoomaopopoia ka iliwai kupono no kekahi alanui, e hoohanaia na hana hou ana ma ia alanui e like me ia iliwai e like me ka hiki ke hanaia.

PAUKU 8. Iloko o ka manawa kupono e hiki ana ke hanaia e hoomaka aku ke Kuhina Kalaiaiana e hooakea a hooiliwai i ke Alanui Mamua (Front Street) a me Alanui Waianuenue, a e hanaia no ia hana ma na alanui e ae i ka wa e ikeia ai he kupono no na hana o ka lehulehu.

PAUKU 9. Ua hiki no e hooakea hou ia aku a i ole ia hooloiia paha na palena o kekahi alanui i hooholo mua ia, e like me na mea i hoakakaia ma ka Pauku 3, ina ua kupono e hanaia pela i ka wa e ikeia ai he kupono no na hana o ka lehulehu i ka manawa e hooakeaia ana ia alanui; a o Alanui Mamua (Front Street) ua hiki no e hooakeaia e like ma ka laula i makemakeia.

PAUKU 10. E lilo keia i Kanawai mai a mahope iho o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 4 o Aperila M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 10.

He Kanawai e Hoomaopopo ai i ka Nui o ka Hae Aupuni.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Hae Aupuni e hanaia me ewalu kahakaha moe loihi o ke keokeo, ulaula a me ka bolu a pela aku, e hoomaka ana maluna, me kekahi poo i mahelehele like ia ma ke kihi akau e pili ana i kahi e hoopaaia ai. O ke poo e hanaia me ke kahua bolu me kekahi kea palua me na waihooluu keokeo me ulaula o ke keokeo mamua; me na kua liilii keokeo ma kela a me keia kae o kela a me keia aoao ulaula o ke kea palua. He kea ulaula i kauia me na kua keokeo ma ke kae, ua kauia iho maluna o keia mau mea a pau.

E like me keia mahope iho nei ka nui:

E palua ka loa i ka laula.

O ka laula o ke poo oia ka hapalua o ka laula a he 7-16 kona loa i ka loa o ka hae.

Na manamana o ke kea ulaula me ke kae e like ka laula me kekahi o na kaha loihi; o ke kae keokeo e hookahi hapakolu o ka laula o ke kea ulaula.

O na manamana o ke kea palua e like ka laula me ke kea ulaula, a o na waihooluu ulaula, keokeo a me ke kae e hanaia ma ke ano o ka 3, 2 a me 1 pakahi.

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 8 o Aperila, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 11.

He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 12 o ke Kanawai 8 o na Kanawai o ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ka Repubalika o Hawaii, i Aponoia ma ka La 4 o Okatoba, 1894, e pili ana i na Koho Balota ana a me na Noho i Hoopaapaaia Iloko o ka Ahaolelo.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 12 o ke Kanawai 8 o na Kanawai o ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ka Repubalika o Hawaii, i kapaia "He Kanawai e pili ana i na Koho Balota ana a me na Noho i hoopaapaaia iloko o ka Ahaolelo, i aponoia ma ka la 4 o Okatoba, 1894, ma keia ke hooloiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 12. Ma ka hooloheia ana e kauoha ka Aha e kakau ia na olelo ike a pau loa, a i ole ia ma ke ano e lawa ai ka hoomaopopo pono ana i na mea a pau e pili ana, a ma ia wa e haawi i olelo hooholo me ka hoakaka i na mea a pau i maopopo mamuli o na olelo ike a me ke kanawai e pili ana, alaila e hooiliia aku ia olelo hooholo ma ke ano piha i ke Kuhina Kalaiaina. Ina oia olelo hooholo ua mana ole ke koho ana, a i ole ia ua hakahaka ka noho, e kauoha koke ke Kuhina i oleloia e koho hou, aka ina ua hooholo ka Aha i oleloia i ka mea iwaena o na moho holo balota i kohoia, alaila e kakauinoa koke ke Kuhina i oleloia a hooili aku i ua mea la i kohoia i palapala hoike no kona kohoia ana."

Pauku 2. E lilo keia i Kanawai mai ka la o kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 13 o Aperila, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 12.

He Kanawai e hoololi ai i ka Pauku Kanalima-kumamaono o ka Mokuna Kanalima-kumamahiku o na Kanawai o ke Kau o ka Makahiki 1892, i Kapaia "He Kanawai e Hooponopono Hou ai i ka Oihana Hookolokolo."

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku kanalima-kumamaono o ka Mokuna kanalima-kumamahiku o na Kanawai o ke Kau o ka makahiki 1892, i kapaia "He Kanawai e hooponopono hou ai i ka Oihana Hookolokolo," e hoololiia i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 56. He kuleana ko na mea a pau ma na hihia e waiho ana imua o ka Aha Hookolokolo Kiekie e hooloheia imua o na Lunakanawai a pau o ia Aha, a aole no hoi e kauohaia e hele i ka hookolokolo imua o na Lunakanawai i emi malalo o kona heluna piha; aka nae hoi, ina kekahi Lunakanawai o ka Aha Hookolokolo Kiekie e kupono ole ana e noho ma kekahi hihia e waiho ana imua o ka Aha Hookolokolo Kiekie, a ua hiki ole paha ke hele mai no ka ma'i, ulia poino, kaawale a kumu e ae paha, e hoopihaia no kona wahi no ka hookolokolo a me ka hooholoia ana o ia hihia e kekahi o na Lunakanawai Kaapuni i hui ole loa me ia hihia i oleloia ma kona ano he loio a ma kona ano pili oihana paha, a ma o kekahi mea i kupono a he hoa o ka Papa Loio o ka Aha Hookolokolo Kiekie i lihi kuleana ole, i hoomanaia ma ia hana ma ke kauoha i kakauia e na Lunakanawai a i ole ia e ka Lunakanawai i koe iho. O kekahi olelo hooholo, hoopuka manao ana, kauoha ana, kuahaua paha i hanaia a palapala kauoha paha i hoopukaia e ia Aha e like me ia i hoonohoia ai, e like no kona

ikaika a me kona mana me he mea la ua hanaia a ua hoopukaia paha e ka Aha Hookolokolo Kiekie oiai e noho piha ana."

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 13 o Aperila, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 13.

HE KANAWAI E HOOMAOPOPO AI NO KE KAKAUINOA ANA I NA KANE E NOHO ANA MALOKO O KA REPUBALIKA O HAWAII.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. E kukuluia malalo o ka hooponopono ana a ke Kuhina Kalaiaina kekahi Papainoa o na kane a pau maluna ae o 15 makahiki e noho nei, a i ole ia e noho ana ma keia hope aku maloko o ka Repubalika o Hawaii e ikeia ma ke ano oia ka "Papainoa Lahui." Maloko oia Papainoa e kakauia e pili ana i kela a me keia mea kona inoa, ka nui o kona mau makahiki, kahi i hanau ai, kahi noho a me kahi i mare ai, (ina ua mareia), kona la i hiki mai ai ma ko Hawaii Pae Aina, ina oia ua hanauia ma ka Aina E, a me ke awa i haalele aku ai a holo mai i ko Hawaii Pae Aina, ka hana a oihana, a ina he mea i hoohanaia malalo aku o kekahi ma kekahi ano, ka inoa o ka haku hana, kona wahi i hoohanaia ai a me ke ano o ka hana, a me na hoakaka e pili ana i kona kino i kupono no ka hoomaopopo ana iaia. E malamaia no hoi kekahi moolelo o ka hololi ana i kahi noho, a i ole ia o ka hana o kela a me keia mea o ia ano, a me na mea e ae a ke Kuhina Kalaiaina e kauoha ai. E hanaia ua Papainoa nei ma ke ano e like me ka

papa malalo iho nei, a i ole ia ma ke ano like me ia e like me ke kuhikuhi o ke Kuhina Kalaiaina ma ka rula.

PAUKU 2. E lilo i hana na kela a me keia mea i kupono e kakauinoaia malalo o keia Kanawai e hele e hoopaa i kona inoa e like me na olelo o keia Kanawai ma ka la mua o Augate, M. H. 1896, a i ole ia mamua ae o ia la, a o kela a me keia kane maluna o ka umi kumamalima makahiki e komo mai ana iloko o ka Repubalika ma ia hope iho e hele no lakou e kakauinoaia i ko lakou manawa e pae mai ai. Na kela a me keia mea o ia ano e haawi aku malalo o ka hoohiki, a i ole ia olelo hooiaio paa i na Luna Kakauinoa a lakou e hele ai e kakauinoa i ka ike a pau i kupono e hoopaa pono ia ai ka moolelo i hoakakaia maloko nei.

PAUKU 3. No ka hana o ke kakauinoa ana, e maheleia a ma keia ke maheleia nei ka Repubalika o Hawaii i mau mahele kakauinoa e like me na mahele no na hana auhau. Oia mau mahele pakahi e maheleia iho i mau apana, e like me na apana i hoakakaia maloko o ka Mokuna XLIV. o na Kanawai o ke Kau o 1886.

PAUKU 4. O ka mea e lawelawe ana ma ke ano Kakauolelo o ka Papa Hoopae Limahana, ma keia ua hoonohoia oia i Luna Nui no ke Kakauinoa. Ma keia ua hoonohoia na Luna Helu Auhau i mau Luna Kakauinoa maloko a no ko lakou mau apana pakahi. E loaa no i ke Kuhina Kalaiaina ka mana e mahele hou iho i kekahi Apana Kakauinoa, a e hoonoho i mau Luna Kakauinoa hou iho no ia mau mahele ina ua manao oia he mea ia e pono ai ka lehulehu. Ma keia ua haawiia i ka poe Kakauinoa malalo o ka hooponopono ana o na Luna Kakauinoa, ka hana o ka hooko ana aku i na mea i kauohaia ma keia Kanawai maloko o ko lakou mau apana pakahi. Na kela a me keia Luna Kakauinoa maloko a no ko lakou mau mahele pakahi a me ka Luna Nui no ka aina holookoa, malalo o na hooponopono laula ana o ke Kuhina Kalaiaina, e

hooponopono i ka hookoia ana o na mea i kauohaia ma keia Kanawai. E loaa i na Luna Kakauinoa ma ke ano he uku no ko lakou mau hana malalo o keia Kanawai, he elima keneta no kela a me keia inoa i kakauia malalo o keia nei, e ukuia mailoko ae o ka Waihona mai kekahi dala i hookaawaleia no ia hana. Aole e loaa i ka Luna Nui a me na Luna e ae kekahi uku no keia hana mawaho ae o ka uku i hoomakaukauia no lakou i keia wa.

PAUKU 5. Na ke Kuhina Kalaiaina i kela manawa a me keia manawa e hana a hoolaha i na rula a me na hooponopono ana no ka hooko pono ana i na olelo a me ka manao o keia Kanawai; a oia mau rula a me ia mau hooponopono ana i hanaia a i hoolahaia e like no ko lakou mana me ke Kanawai.

PAUKU 6. Mahope koke iho o ka hooholoia ana o keia Kanawai, e kauoha ke Kuhina Kalaiaina e hoomakaukauia ma na olelo Hawaii, Beritania, Pukiki, Geremania, Iapana a me Pake, a me na olelo e ae ana i manao ai he kupono, a hoolaha aku maloko o kela a me keia apana kakauinoa i kekahi hoolaha e hoakaka ana ma na la a me na hora i oleloia maloko e hiki aku ana ka mea kakauinoa no ia mau apana ma na wahi i oleloia ma ia hoolaha no ke kakauinoa ana malalo o keia Kanawai. E waeia ia mau wahi ma ke ano e kupono ai i ka hele ana aku o ka lehulehu. Aole e emi malalo o elima noho ana i emi ole iho malalo o hookahi hora pakahi, a me na noho hou ana i like ka nui me ka mea i kupono maloko o kela a me keia apana Kakauinoa no ke kakauinoa ana, a hiki i ka pau ana o ke kakauinoa ana, koe na mea i hoakakaia mahope iho nei, aole nae e hala mahope o ka la mua o Augate, M. H. 1896.

PAUKU 7. Ma keia ua haawiia ka mana i na mea Kakauinoa e kakauinoa i na manawa a pau i kekahi mea i kakau mua ole ia kona inoa a e hoohiki aku i kekahi olelo hoohiki, a i ole ia olelo hooiaio paa i hoakakaia a i kauohaia ma keia Kanawai.

PAUKU 8. Ma ka loli ana o kahi noho o kekahi mea i kakau-

inoa e like me ia i hoakaka mua ia ae nei, a i ole ia, ua loli kana hana, a i ole ia haku hana paha, e hoike aku ia mea i kona palapala hoike o kona kakauinoaia ana i ka mea Kakauinoa o kona apana i kakauia maluna iho olaila, ia loli ana o kona wahi noho a hana paha, a maloko o kanakolu la mahope iho o kela a me keia loli ana e hoihoi aku i kona palapala hoike, i kakaukuaia e like me ia i olelo mua ia ae nei, i ka mea Kakauinoa o ka apana (ina ua loli kahi noho) kahi ana e noho ana ia manawa a na ia mea Kakauinoa e haawi aku iaia i palapala hoike hou. I ka make ana o kekahi kane maluna ae o umi kumamalima makahiki e kaa no maluna o kekahi mea i pili iaia, kona haku hana, hookokauoha a lunahooponopono waiwai paha, e hoike aku i ka Mea Kakauinoa o ka Apana kahi i make ai, no ka make ana oia kane. I ka hele ana o kekahi mea i kupono malalo o na olelo o keia Kanawai e kakauinoaia, e hoihoi aku no oia i kona palapala hoike o kona kakauinoaia ana i ka Luna Dute o ke awa ana i manao ai e haalele, a aole e haawi ka Luna Dute i palapala ae e holo i ua mea la aia a hoihoi mua ia ae ia palapala hoike iaia. Oia palapala hoike o ke kakauinoaia ana e hooili koke ia aku no e ka Luna Dute i ka Mea Kakauinoa o ka apana i noho ai ia kane mamua iho o kona haalele ana i ka Repubalika. O kekahi mea e uhaki ana i na mea i hoakakaia ma keia Pauku e manaoia no ua hana i ka hewa mikamina, a ina e ahewaia e hoopaiia ma kekahi uku aole e oi aku mamua o kanalima dala.

Pauku 9. O kela mea keia mea i kupono e kakauinoaia i hele ole e kakauinoaia e like me ia i kauohaia ma keia Kanawai, a i ole ia e hoike aku i na ike i kauohaia maloko o ke kumu o ka palapala hoike maloko o ka papa mahope o keia Kanawai, a i ole ia i kauohaia e hai ma kekahi rula i hoolahaia e ke Kuhina Kalaiaina, a i ole ia aole i hoike aku i kona palapala hoike i ka mea Kakauinoa no ke kakaukuaia ana e like me ia i hoakakaia ma ka Pauku 8 o keia Kanawai, e manaoia ua hana oia i ka hewa mikamina, a ina e hoahewaia no ia mea

e hoopaiia e uku i kekahi hoopai aole e oi aku mamua o kanalima dala. Eia no nae, ina e hoomaopopoia e ka Aha oia hooko ole ana i ke Kanawai mamuli no ia o ka poina wale no aole e oi aku ia hoopai mamua o elima dala.

PAUKU 10. E loaa no i kela a me keia mea i kakauinoaia malalo o keia Kanawai i kona manawa e kakauinoaia ai mai ka mea Kakauinoa o kona apana kekahi palapala hoike no kona kakauinoaia ana ma ke ano like me ka mea mahope iho nei, a i ole ia kekahi hooponopono ana o ia mea a ke Kuhina Kalaiaina e kauoha ai ma kekahi rula, oia hoi keia:

"Palapala hoike no ke kakauinoaia ana Helu.....
Mokupuni o....., Apana o.....

Ke hoike nei keia ma keia la.....o....., 189..,
ua kakauinoaia o .....iloko o keia apana.

Penei ka hoakaka ana o ka mea i oleloia.

Na makahiki....., Ka Aina Hanau.....,
Wahi noho....., Ke Awa i haalele ai a holo
mai i ka Repubalika o Hawaii....., Ka la i
hiki mai ai ia nei....., Mareia a mare ole ia paha
....., Ka hana....., Kahi
o ka hana....., Inoa o ka Haku hana
....., Kahi noho o ka Haku
hana....., Na hoailona a me na helehelena
e maopopo ai.....
.....
.....
.....
.....
Kakauinoa ....., Mea Kakauinoa,
Apana o....., Hoailona manamana nui.
Mokupuni o.....

PAUKU 11. O kela a me keia haku hana ina paha he mea hookahi, he hui, a i ole ia he hui i hoohuiia na lakou e hoo-

lako ae iloko o ka mahina o Augate o kela a me keia makahiki i ka mea Kakauinoa o kona apana i papainoa piha a oiaio o na kane a pau maluna ae o ka umi kumamalima makahiki i hoohanaia e ia mea, hui a i ole ia hui paha i hoohuiia. E hoohikiia ka pololei o ia papainoa e ka mea nana i lawe aku, a i ole ia e na lala o ka hui, a i ole ia e kekahi luna o ia hui i hoohuiia. O kela a me keia hana nana i hooko ole, e like me na olelo o keia Pauku e manaoia no ua pili iaia ka hewa mikamina, a ina e hoahewaia no ia mea e hoopaiia ma kekahi uku hoopai aole e oi aku mamua o Kanalima Dala.

PAUKU 12. Ua hiki no i ka Luna Nui o ke Kakauinoa ana a me kela a me keia Luna Kakauinoa, Mea Kakauinoa, Makai, Makai Nui, Ilamuku o ka Repubalika o Hawaii a me ko lakou mau hope, a me kela a me keia Lunakanawai o kekahi Aha Hookolokolo maloko o ka Repubalika o Hawaii, i kela a me keia manawa, e koi aku i kekahi mea i kupono e kakauinoaia malalo o keia Kanawai e hoike ae i kona palapala hoike o kona kakauinoaia ana; a o kela a me keia mea e hoike ole ana, a i ole ia hoole ana i ka hoike i kona palapala hoike ua pili iaia ka hewa mikamina, a e hoopaiia e uku i kekahi hoopai aole e oi aku mamua o Elima Dala, ina aole e hiki i ua mea la ke hoomaopopo aku i ka Aha imua olaila i hoopiiia ai oia no ia hoole ana a hoike ole ana paha, ua nalowale kona palapala hoike o kona kakauinoaia ana, a ua noi aku oia i ka Mea Kakauinoa kupono i palapala hoike hou ma kahi o ka mea i nalowale, a e hoike aku ana i ka palapala hoike hou.

PAUKU 13. O kekahi mea i kakauinoia malalo o keia Kanawai i nalowale kona palapala hoike o kona kakauinoaia ana e loaa no iaia, ma ke noi ana aku i ka Mea Kakauinoa o ka mahele o kahi o ia mea i noho ai, a me ka uku ana i kekahi uku o iwakalua-kumamalima keneta, kekahi palapala hoike hou ma kahi o ka mea i nalowale ma kona hoakaka ana i kakauia malalo o ka hoohiki a i ole ia olelo hooiaio paa no ia nalowale ana. Ina aole i maopopo i ka Mea Kakauinoa i noiia aku ai

i palapala hoike hou o ka mea noi oia no ka mea kupono, ua hiki no iaia e kauoha e laweia mai na hoike kupono e maopopo ai ka mea noi mamua o kona haawi ana i ka palapala hoike hou. Oia palapala hoike hou i kona manawa e hoopukaia ai e hoailonaia "Mea Palua," a e kauia maluna oia palapala ka helu o ka palapala kumu.

PAUKU 14. O kekahi mea me ka manao maoli no è hana pela nana i hoike aku i kekahi mea pololei ole i kona wa i kakauinoaia ai, a i ole ia ma kona noi ana i kekahi palapala hoike o ke kakauinoaia ana, a i ole ia nana i lawelawe, a i ole ia hoao paha e lawelawe i kekahi palapala hoike o ke kakauinoa ia ana, aole oia ka palapala hoike i haawiia iaia, ua pili iaia ka hewa mikamina, a e hoopaiia ina e ahewaia ma kekahi hoopai aole e oi aku mamua o Kanalima Dala.

PAUKU 15. O kekahi mea malalo o ka olelo hoohiki a i ole ia olelo hooiaio paa i hoike ae me ka manao no e hana pela i kekahi olelo oiaio ole e pili ana i kekahi mea i kauohaia ma keia Kanawai e hoikeia, ua pili iaia ke karaima hoohiki wahahee ma ka degere elua.

PAUKU 16. E malama ka Poe Kakauinoa maloko o ko lakou mau apana kakauinoa pakahi i kekahi moolelo ma ke ano i hoakaka mua ia ae nei o na kakauinoa ana a pau i hanaia e lakou a hiki i ka la ekahi o Augate, M. H. 1896, a maloko o umikumamalima la mahope iho e hoolako aku i ka Luna Nui o ke Kakauinoa ana i kekahi kope o ia moolelo, a ma ia hope iho iloko o na mahina o Augate, Novemaba, Iune a me Sepatemaba, iloko o kela a me keia makahiki e hoolako aku i ka Luna Nui o ke Kakauinoa ana i kekahi moolelo o na hoololi ana a pau maloko o ia mau moolelo mamuli o ka hele ana mai ka apana aku, mamuli o ka make ana, a i ole ia ma ka loli ana o kahi noho, ka hana a i ole ia na haku hana. Oia mau kope e kakauia no iloko o kekahi buke kupono, a oia no ka Papainoa Lahui. O na mea i kakauia maloko o kekahi moolelo a buke paha o ia

ano e lilo no ia i mau mea hoike kumu ma na hoopii ma na hihia hewa a pau malalo o keia Kanawai.

PAUKU 17. Na ke Kuhina Kalaiaina e hoolako i na buke kupono a pau, na palapala hoike, na kumu, na paihakahaka a me na lako palapala e ae i makemakeia ma keia Kanawai. Ua hoakakaia ka Papa Hoike Kumu mahope iho nei.

PAUKU 18. E hoohiki a i ole ia e hana i kekahi olelo hooiaio paa kela a me keia Mea Kakauinoa e hooko pololei ana oia i na hana o kana oihana.

PAUKU 19. E loaa i na Lunakanawai Apana o ka Repubalika o Hawaii ka mana maloko o ko lakou mau apana pakahi e hookolokolo a hooholo i na mikamina a pau malalo o keia Kanawai, a me na hoopii a pau no ka uhakiia ana o kekahi o kona mau hoakaka ana, a e kau i kekahi o na hoopai i hoakaka ia maloko nei.

PAUKU 20. E lawelaweia na Papa mahope iho nei ma ka hooko ana i keia Kanawai.

PAPA O NA KUMU I OLELOIA.

Mokupuni o.....ss.

Owau o..... .....no..... .....
ma ka Mokupuni o.....:....., Repubalika o Hawaii, ma keia ke hoohiki nei (a i ole ia ke olelo hooiaio paa nei) owau no (kekahi mea haku hana a i ole ia he hoahui no ka hui o.....e hoohana nei, a i ole ia he luna o.....he hui i hoohuiia e hoohana nei) i ka poe no lakou na inoa mahope iho nei a no ka lahui e like me ka mea i ikeia e a'u a no lakou na hana i kakauia mahope o ko lakou mau inoa pakahi, a oia papa o na inoa, ka lahui a me ka hana ua pololei ia e like me ko'u ike maoli a manaoio, pela ke Akua e kokua mai ai ia'u.

.....

Hoohikiia (a i ole ia olelo hooiaio paa ia) i keia la.....o.....,
M. H....., imua o'u.

.....

PAPAINOA LAHUI O KA REPUBALIKA O HAWAII.

Palapala Hoike o ke Kakauinoaia ana.

Helu.....

Mahele Kakauinoa Helu.....Apana Helu.....
Wahi Halawai.....Mokupuni o.....
la..... o ....., 189.....

Ma keia ke hoike nei au o ka mea mahope iho nei oia no ke kope pololei o ke kakauinoaia ana o.....
no.....a me kona.....
(ohana, poe noho pu, a i ole ia poe hana paha) e like me ia e ikeia nei ma ka Buke Inoa o keia Mahele.

(Kakauinoaia).....
Mea Kakauinoa.

E KAKAUKUAIA MALUNA IHO O KA PALAPALA HOIKE O KE KAKAUINOAIA ANA.

Hoololi Ana.

O ka mea nona ka inoa malalo iho o.....
ua hoololi i kona noho ana mai.....a hiki i
.....ua hoololi i kana hana mai ka
.....a i ka.....
a i kona haku hana mai a.....a ia
..... e noho ana ma.....

.....Mea Kakauinoa.

Mahele Kakauinoa Helu.....
i keia la .....o....., 189....

Apana Helu.....

("Kumu") ("Stub")

PAPAINOA LAHUI O KA REPUBALIKA O HAWAII.

Helu.....

Ka la i kakauinoaia ai.....

Inoa .....

Na Makahiki .....

Kahi Noho .....

Ka Aina Hanau .....

Ke Awa i haalele ai a holo mai i ka Repubalika o Hawaii.....

Ka la i hiki mai ai ianei.....

Mareia a mare ole ia paha.....

Ka Hana .....

Ka Inoa o ka Haku Hana.....

Kahi noho o ka haku hana.....

Ka la i hooloiia ai a me kahi i loli aku ai.....

Ka la i make ai ina maloko o ka Repubalika o Hawaii.....

Ka la i haalele ai i ka Repubalika o Hawaii.....

Mahele Kakauinoa Helu.....

Apana Helu.....Wahi Halawai.....

Mokupuni o .....

Mea Kakauinoa .....

(Ka Papa i hoomaopopo mua ia maloko o keia.)

PAPAINOA LAHUI O KA REPUBALIKA O HAWAII.

Helu.... Mahele Kakauinoa Helu.... Apana Helu.... Inoa o Kahi Halawai.... Mokupuni o....

Helu.	*La i Kakauinoaia ai.*	*Inoa.*	*Na Makahiki.*	*Wahi Noho.*	*Ka Lahui.*	*Aina Hanau.*	*Ke Awa i haalele ai a holo mai i ka Repubalika o Hawaii*	*Ka La i hiki mai ai maanei*	*Mare a Mare ole ia paha.*	*Hoakaka ana i na mea pili i ke kino*	*Ka Hana.*	*Inoa o ka Haku Hana.*	*Wahi Noho o ka haku hana*	*Ka La i Hoolilokia ai a me Kahi i Loli aku ai.*	*Ka La i Make ai.*	*Ka La i Haalele mai ai i ka Repubalika o Hawaii.*	

PAUKU 21. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 17 o Aperila, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 14.

HE KANAWAI E AE AI I KA LAWE ANA MAI I KA AILA MAHU NO KA WAHIE A ME NA HANA LIMA AKAMAI.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ma keia ua haawiia ka mana i ke Kuhina Kalaiaina, e like me kona ike he pono, e haawi i kekahi laikini i kekahi mea, hui, a i ole ia hoohui ana nana e lawe mai i ka Aila Mahu, i emi ole malalo o hookahi haneri degere o ke ana o (Fahrenheit), a e lawelawe ia mea no ka wahie a me na hana lima akamai iloko o kekahi oihana a hana lima akamai i ku i ke kanawai i hoakakaia maloko o ka laikini; eia no nae, aole e haawiia kekahi laikini o ia ano no ka lawelawe ana o ia aila maloko o na palena o ke kulanakauhale o Honolulu.

O ka uku no ia laikini he umi dala, a o ka laikini no ka manawa o hookahi makahiki mai ka la aku e hoopukaia ai.

PAUKU 2. Mamua o ka haawi ana aku o ia laikini e kauohaia e waihoia ae me ke Kuhina he palapala bona maikai a kupono no na dala he hookahi tausani.

O na kumu o ka palapala bona, aole ka mea e paa ana i ka laikini e lawelawe i ka aila i laweia mai malalo o na olelo o keia Kanawai, maloko o na palena o ke kulanakauhale o Honolulu, aole hoi no kekahi hana e ae, koe wale no no na hana i hoakakaia maloko o ka laikini, a aole ka mea e paa ana i ka laikini e haawi, kuai a hoolako aku i kekahi o ia aila i

kekahi mea, hui, a i ole ia hui paha i hoohuiia, e paa ole ana i kekahi laikini o keia ano no kekahi hana.

PAUKU 3. E manaoia o ke kulanakauhale o Honolulu no na hana o keia Kanawai, oia no kahi i komo maloko o ekolu mile mai ka huina o na Alanui Moi me Nuuanu.

PAUKU 4. Ma keia ua haawiia ka mana i ka Luna Dute Nui e ae aku i kekahi mea e paa ana i kekahi laikini malalo o na olelo o keia Kanawai, e unuhi mailoko ae o ka Hale Dute i ka Aila Mahu i emi malalo o hookahi haneri me umi-kumamalima degere o ke ana o (Fahrenheit), aole nae e emi malalo o hookahi haneri degere o ke ana o (Fahrenheit) no na hana i oleloia maloko o keia Kanawai; eia no nae, e hoailona moakakaia na mea a pau i hokomoia ai ka aila maloko "Aila Wahie, aole e lawelaweia me ka uwiki."

PAUKU 5. O na olelo o ka Mokuna 68 o na Kanawai o ke Kau o 1890, e pili ana i ka hoahu ana a me ke ana ana i ka Aila Mahu, a me ka hooili ana o ia mea i na aina e, ina aole i like me ke ana i kauohaia, e pili no ia i ka aila o ke ano i hoakakaia ma ka Pauku 1 o keia Kanawai, ma na wahi i ku like ai me keia.

PAUKU 6. O kela a me keia mea nana i lawelawe i ka aila o ke ano i hoakakaia ma ka Pauku 4 o keia Kanawai me ka laikini ole, a i ole ia ma ke ano kue i na olelo o kona laikini, e manaoia ua pili ka hewa mikamina iaia, a ina ia e hoahewaia no ia mea e hoopaiia oia ma kekahi uku, aole e oi aku mamua o elima haneri dala, a i ole ia ma ka hoopaahaoia ana ma ka hana oolea no kekahi manawa aole e oi aku maluna o eono malama.

PAUKU 7. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 22 o Aperila, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 15.

He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 2 o ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Hoohaiki ai i ka Hele ana mai o na Eemoku Pake," a oia no ka Mokuna 80 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i Kapaia "He Kanawai e pili ana i ka Hoohaiki ana i ka Hele ana mai o na Eemoku Pake."

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 2 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoohaiki ai i ka hele ana mai o na Eemoku Pake," a oia no ka Mokuna 80 o na Kanawai o ke Kau o 1892, ma keia ke hooloiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 2. Ua hiki no ke haawiia na palapala ae mamuli o na kumu e komo mai iloko o keia Repubalika e ke Kuhina o ko na Aina E, me ke apono o ka Aha Hooko, no na Pake, e like me ka mea e hoikeia aku ana e ka Papa Hoopae Limahana mamuli o ke noi ana mai a na poe e hoohana ana i na limahana ohana, mahiai a hale wili paha, a maloko oia mau palapala ae e paiia no ke kumu ma ka olelo Enelani a me na hoailona hua Pake, ua aeia ka mea e paa ana e komo mai i keia Repubalika mamuli wale no o ke kumu oiai oia maanei, aole e lawelawe aku ma kekahi oihana kalepa a hanalima akamai paha mawaho ae o ka lawelawe hana ohana a hana mahiai paha ma na mahinaai, a i ole ia maloko o na hale wili laiki, kope a ko paha, a i kona manawa e hoopau ai i ka hana ana ma ke ano limahana, oihana mahiai, a i ole ia iloko o na hale wili ko, kope a laiki paha, a i ole ia ma ke ano kauwa ohana, e haalele mai oia i keia Repubalika, a no kela a me keia uhai ana i ua kumu la, ke ahewaia oia e kekahi Lunakanawai Apana, e kauia maluna ona ka hoopai o hookahi

haneri dala. Ua hiki no hoi ke haawiia na palapala ae e komo mai iloko nei o keia Repubalika e ke Kuhina o ko na Aina E no kekahi Pake e noho ana iloko nei o keia Repubalika ma ka manawa i hooholoia ai o keia Kanawai, a ina nae, ua noho ua mea la iloko nei o keia Repubalika no elua makahiki mamua koke iho o ka hooholoia ana; a pela no hoi i na poe e a'e e makemake ana e noho no ka manawa pokole iloko o keia Repubalika ma ke ano he poe makaikai a he poe kalepa paha he mau kuleana ko lakou iloko o kekahi oihana kalepa iloko o keia Repubalika, ke oi ole aku nae ia noho ana mamua o eono mahina, a ina e haawi aku ua mea nei i aeia e komo i palapala hoopaa i ke Kuhina i oleloia no elima haneri dala, mau poho i hoomaopopoia, e hoakaka ana e haalele no oia i keia Repubalika iloko o eono mahina, a ina e loaa aku oia iloko nei o keia Repubalika mahope iho o ka pau ana o na mahina eono, ua pili iaia ka hewa mikamina, a e kauia maluna ona ka hoopai ke ku ka hewa iaia no ia mea, e hoopaahaoia ma ka hana oolea no kekahi manawa aole i oi ae mamua o eono mahina, a no kela a me keia palapala ae i haawiia malalo o keia Pauku e ukuia ke Kuhina o ko na Aina E i elima dala."

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 22 o Aperila, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 16.

He Kanawai e Hoololi ai i ke Kanawai 21 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa, i Kapaia "He Kanawai e Papa ai i ka Pili-waiwai," ma ka Pakui ana aku i Kekahi Pauku hou, e Kapaia Pauku 9a.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ke Kanawai 21 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa, i kapaia "He Kanawai e papa ai i ka Pili-Waiwai," e hoololiia a ma keia ke hoololiia nei ma ka pakui ana aku i kekahi Pauku hou mahope iho o ka Pauku 9, e kapaia "Pauku 9 A," a e heluheluia ua Pauku la e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 9 A. O kela mea keia mea i pili a i ole ia i pili-waiwai paha ma kekahi heihei lio, heihei waapa, paani kinipopo, heihei kaa hehihehi wawae a i ole ia ma kekahi paani lealea a hana hooikaika kino ma na ano a pau, ma ke kau ana i ke dala a i ole ia o kekahi mea waiwai e ae, ua pili iaia ka hewa mikamina."

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai kona manawa e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 22 o Aperila, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 17.

He Kanawai e Kokua ai i ka Ahahui Waihona Buke a Keena Heluhelu o Hilo.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. Ma keia ua haawiia ka mana a ke kauohaia nei ke Kuhina Kalaiaina e hookoe a hookaawale no na hana o ka "Ahahui Waihona Buke a Keena Heluhelu o Hilo," he hui i hoohuiia malalo o na Kanawai o ka Repubalika o Hawaii, i kela apana a pauku aina a pau e waiho la ma ka aoao Komohana-akau o Alanui Waianuenue, nona ka laula ma ke alanui o kanalima kapuai a he hookahi haneri kapuai ka loa, e pili pu ana me ka apana e paaia nei i keia manawa e H. Porter, ma ke taona o Hilo, Mokupuni o Hawaii, i hui pu ia me ka wai o ke Aupuni, me ka uku ole.

Pauku 2. E paaia ka apana aina i oleloia e ka Ahahui Waihona Buke a Keena Heluhelu o Hilo, a e hokuuia mai ka uku hoolimalima a me na auhau, e like me ka loihi o ka manawa e lawelaweia ai no na hana Waihona Buke a Keena Heluhelu, aka, ina e pau ka lawelaweia ana o ia apana aina i oleloia a o kekahi hapa paha no ia mau hana e hoihoi hou ia aku no ia i ke Aupuni.

Pauku 3. O ka Waihona Buke a me na Keena Heluhelu maluna o ka aina i oleloia, e hamama no i ka lehulehu, malalo o na rula a me na hooponopono ana o ka Ahahui i oleloia.

Pauku 4. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 20 o Aperila, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 18.

He Kanawai e Hoomaopopo ai i Kekahi Hoopai no na Hana Koi aku e Hana i na Hana Hookamakama a me ka Imi ana aku a Loaa Kekahi mea e Hana ia Hana.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O kekahi mea nana i nonoi a koi aku, a i ole ia i ike i ka hanaia ana pela, a i ole ia nana i kokua a hana pu paha ma ke koi ana a nonoi ana paha i kekahi e hana i ka launa kino ana o ke kane me ka wahine ma ke ano kue i ke kanawai; a i ole ia e hele aku ma kekahi wahi e hanaia ana kekahi hulahula maemae ole, paani a lealea pelapela e ae paha; a i ole ia e hele aku, a i ole ia e noho paha ma kekahi wahi kahi o kekahi wahine hookamakama i noho ai, a i ole ia i lawelawe ai i kana hana, a i ole ia ma na wahi i ike laula ia ua hoakoakoa na wahine hookamakama malaila; a i ole ia nana i hoike i kekahi mea i kakauia, hoailona, hua a i ole ia ma kekahi ano e ae e hoakaka a hoolaha aku i ka hana a oihana paha o kekahi wahine hookamakama; a i ole ia nana i hana i kekahi hana e ae e alakaiia ai a e hoowalewaleia ai paha kekahi e hele aku, a i ole ia e noho paha ma kekahi o na wahi i hoakakaia maloko o keia kanawai; a i ole ia nana i alakai, kuhikuhi a lawe i kekahi mea i kekahi wahi o ia ano, a i ole ia nana i hana ma ke ano alakai a kuhikuhi paha no ia hana, a i ole ia no kekahi o na hana i hoakakaia maloko nei; a i ole ia nana i huli aku a loaa kekahi wahine hookamakama no kekahi mea, ina ua lawe maoli ia ua wahine hookamakama la, a i ole ia alakaiia paha a hiki i kahi o ua mea la, a i ole ia aole i hanaia pela; e manaoia ua pili iaia ka hewa mikamina, a e hoopaiia oia ina e hoahewaia no ia mea, aole e oi aku mamua o Elima Haneri Dala, a i ole ia e hoopaahaoia ma ka

hana oolea aole e oi aku mamua o hookahi makahiki, a ina oia mea he kalaiwa kaa i laikiniia e hoopauia ua laikini la, a aole oia e haawi hou ia i laikini kalaiwa kaa no elua makahiki.

PAUKU 2. Ma na hihia e ulu ae ana malalo o keia Kanawai ua hiki i ka Lunakanawai nana e hoolohe ana e lawe ma ke ano he olelo ike na mea e hoike mai ana i ka mea i hoopiiia aole ana hana akaka a ku i ke kanawai e ola ai oia, a i ole ia aole hana e lawa ai kona ola ana, a ua noho mau oia ma na wahi kokoke a i ole ia maloko o na hale hookamakama, a i ole ia maloko o na wahi e ae i hoakakaia ma ka Pauku 1 o keia Kanawai; a i ole ia ua hiki e waiho pu ia ae me na olelo hoike no kona hana ana i kekahi hana i papaia maloko nei, ua ikeia ua mea la e ka oihana makai he kanaka noho wale a palaualelo, ino a he mea hoi i kiai mau ia e na makai.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 30 o Aperila, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 19.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KE KANAWAI 73 O NA KANAWAI O KE AUPUNI KUIKAWA I APONOIA MA KA LA 26 O APERILA, 1894, I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOKAAWALE ANA I NA HAAWIŃA DALA NO NA UKU MAKAHIKI ME NA UKU HANA ILOKO O NA MAKAHIKI ELUA, E PAU ANA MA KA LA KANAKOLU-KUMAMAKAHI O MARAKI, M. H. 1896."

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O na huina dala malalo iho nei, i hiki aku ka huina i ka $1,939,978.50 ma keia ua hookaawaleia, e uku ia

mailoko ae o na dala apau iloko o ka Waihona Dala i loaa mai na loaa mau o ke Aupuni Repubalika o Hawaii, no na makahiki elua a e hoomaka ana mai ka la ekahi o lanuari, M. H. 1896, a e pau ana ma ka la kanakolu-kumamakahi o Dekemaba, M. H. 1897.

NO NA UKU MAKAHIKI A ME NA UKU HANA.

Uku o ka Peresidena	$ 24,000 00

NA UKU MAU.

Moiwahine Kanemake Kapiolani	4,000 00
Kaiulani	4,000 00
Mrs. Emma Barnard	600 00
Mrs. Kamakani Simeona	400 00
Mrs. Kaulua	400 00
Mrs. Mary R. Stoltz	720 00
	$ 10,120 00

OIHANA HOOKOLOKOLO.

Uku Lunakanawai Kiekie	$ 12,000 00
Uku Kokua Lunakanawai Ekahi	10,000 00
Uku Kokua Lunakanawai Elua	10,000 00
Uku Kakauolelo o ka Oihana Hookolokolo	5,400 00
Uku Kakauolelo Pokole	4,800 00
Uku Maheleolelo Hawaii, Aha Kiekie me Kaapuni	5,000 00
Uku Mahele me Unuhiolelo Pake	3,600 00
Uku Mahele me Unuhiolelo lapana	3,000 00
Uku o na Elele	1,920 00

APANA HOOKOLOKOLO EKAHI.

Uku Lunakanawai Kaapuni Ekahi, Apana Ekahi	$ 8,000 00
Uku Lunakanawai Kaapuni Elua, Apana Ekahi	8,000 00
Uku Kakauolelo Ekahi, Apana Ekahi	3,600 00

Uku Kakauolelo Elua, Apana Ekahi	3,000 00
Uku Kakauolelo Ekolu, Apana Ekahi	1,800 00
Uku Lunakanawai Apana, Honolulu, Papa Ekahi	5,000 00
Uku Kakauolelo me Maheleolelo, Honolulu, Aha Apana	2,400 00
Uku Lunakanawai Apana, Ewa, Papa Eha	1,680 00
Uku Lunakanawai Apana, Koolaupoko, Papa Eono	1,000 00
Uku Lunakanawai Apana, Koolauloa, Papa Ehiku	800 00
Uku Lunakanawai Apana, Waialua, Papa Ehiku	800 00
Uku Lunakanawai Apana, Waianae, Papa Ehiku	800 00

APANA HOOKOLOKOLO ELUA.

Uku Lunakanawai Kaapuni, Apana Elua	6,000 00
Uku Kakauolelo, Apana Elua.....	1,500 00
Uku Lunakanawai Apana, Lahaina, Papa Eha..	1,680 00
Uku Lunakanawai Apana, Wailuku, Papa Ekolu	2,200 00
Uku Lunakanawai Apana, Makawao, Papa Ekolu	2,200 00
Uku Lunakanawai Apana, Hana, Papa Eha.....	1,680 00
Uku Lunakanawai Apana, Kipahulu, Papa Ewalu	600 00
Uku Lunakanawai Apana, Honuaula, Papa Ewalu	600 00
Uku Lunakanawai Apana, Molokai, Papa Eono.	1000 00
Uku Lunakanawai Apana, Lanai, Papa Ewalu..	600 00

APANA HOOKOLOKOLO EKOLU.

Uku Lunakanawai Kaapuni, Apana Ekolu me Eha	6,000 00
Uku Kakauolelo, Apana Ekolu me Eha	2,000 00
Uku Kakauolelo Pokole	1,800 00
Uku Lunakanawai Apana, Kohala Hema, Papa Eono	1,000 00
Uku Lunakanawai Apana, Kona Akau, Papa Elima	1,200 00
Uku Lunakanawai Apana, Kohala Akau, Papa Ekolu	2,200 00

Uku Lunakanawai Apana, Kona Hema, Papa Eono	1,000 00
Uku Lunakanawai Apana, Kau Komohana, Papa Eono	1,000 00
Uku Lunakanawai Apana, Kau Hikina, Papa Ehiku	800 00

APANA HOOKOLOKOLO EHA.

Uku Lunakanawai Apana, Hilo Hema, Papa Elua	2,880 00
Uku Lunakanawai Apana, Hilo Akau, Papa Ehiku	800 00
Uku Lunakanawai Apana, Hamakua, Papa Ekolu	2,200 00
Uku Lunakanawai Apana, Puna, Papa Ehiku..	800 00

APANA HOOKOLOKOLO ELIMA.

Uku Lunakanawai Kaapuni, Apana Elima	6,000 00
Uku Kakauolelo, Apana Elima	800 00
Uku Lunakanawai Apana, Lihue, Papa Eha ...	1,680 00
Uku Lunakanawai Apana, Waimea, Papa Eha..	1,680 00
Uku Lunakanawai Apana, Koloa, Papa Elima ..	1,200 00
Uku Lunakanawai Apana, Kawaihau, Papa Eono	1,000 00
Uku Lunakanawai Apana, Hanalei, Papa Eono..	1,000 00
	$ 147,700 00

OIHANA O KO NA AINA E.

Uku Kuhina o ko na Aina E .....$	9,000 00
Uku Kakauolelo	4,800 00
Uku o na Kakauolelo	5,400 00
Uku Kakauolelo o ka Aha Hooko	2,400 00
Uku Elele ma Wasinetona	12,000 00
Uku Kakauolelo Keena Kanikela ma Wasinetona	8,400 00
Uku Kanikela Nui, Kapalakiko	8,000 00

Uku Kokua Kakauolelo, Kapalakiko	2,400 00
Uku Elele, Keena o ko na Aina E	960 00
Malama ana i na Uku Hana o ka Oihana Koa	133,000 00
Uku hou i na Uku Hana o ka Oihana Koa no Ianuari, 1896	700 50
Puali Puhi Ohe	36,000 00
Malama ana i na Moolelo Kahiko	1,000 00
$	224,060 50

OIHANA WAIWAI.

Uku Kuhina Waiwai $	9,000 00
Uku Luna Hooia	7,200 00
Na Lilo o ka Hooia ana i na Hoike Helu o na Buro a me na Keena e hoolahaia ke Aponoia e ka Aha Hooko	1,500 00
Uku Luna Buke Helu	5,400 00
Uku Kakauolelo Keena Waiwai	3,600 00
Uku Kakauolelo Elua me Elele	1,200 00
Uku Luna Auhau, Oahu	5,400 00
Uku Luna Auhau, Hawaii	5,000 00
Uku Luna Auhau, Maui	4,600 00
Uku Luna Auhau, Kauai	4,000 00
Uku Hope Luna Auhau, Oahu	4,000 00
Uku o ke Kakauolelo a ka Luna Auhau	1,500 00
Uku o na Hope Luna Auhau me Luna Helu	45,000 00
$	97,400 00

BURO OIHANA LETA.

Uku Luna Leta Nui	6,000 00
Uku Kakauolelo	3,600 00
Uku Kakauolelo no Ianuari, Feberuari, Maraki me Aperila, 1896	100 00

Uku Luna Nui o ka Banako Hale Leta	3,600 00
Uku Luna Nui o ka Oihana Kikoo Dala Hale Leta	3,600 00
Uku o na Kakauolelo.....	26,680 00
Uku Kakauolelo Papa Kuhikuhi no Ianuari, Feberuari, Maraki me Aperila, 1896	240 00

Aole e oi aku mamua o:

2	Kakauolelo o	$125 00	o ka	mahina
2	"	100 00	"	"
1	"	90 00	"	"
3	"	75 00	"	"
3	"	70 00	"	"
2	"	40 00	"	"
1	"	35 00	"	"
1	"	20 00	"	"
1	"	10 00	"	"

(i ka manao kupono o ka Luna Leta Nui.)

Uku o na Luna Leta.....	35,000 00
Uku o na Lawe Leta	32,840 00
$	111,660 00

BURO OIHANA DUTE.

Uku Luna Dute Nui .....$	6,000 00
Uku Hope Luna Dute Nui	5,400 00
Uku o 3 Kakauolelo Hookomo ($3,000, $2,400 a me $2,400)	7,800 00
Uku Malama Hale Papaa	2,400 00
Uku o 3 Kakauolelo Hoonohonoho ($3,000, $2,700 a me $2,400)	8,100 00
Uku Luna Kiai Awa, Honolulu.....	3,600 00
Uku Luna Ana me Hoao o ka Oihana Dute.....	3,600 00
Uku o na Luna Koho Waiwai a me Poe Nana...	6,000 00
Uku o Ekolu Pailata, Honolulu	14,400 00
Uku Malama Hale Aila Mahu	1,800 00

Uku Kokua Hale Papaa	7,200 00
Uku o na Kokua Kiai, Honolulu	16,800 00
Uku Kokua Kiai o na Awa apau	8,000 00
Uku Luna Dute, Kahului	3,000 00
Uku Luna Dute, Hilo	3,000 00
Uku Luna Dute Mahukona a me Honoipu	1,440 00
Uku Kiai Awa, Kahului	2,000 00
Uku Kiai Awa, Hilo	2,000 00
Waapa Hale Dute Kiai, Uku o ka poe hana.....	8,400 00
Na lilo Waapa Pailata, Awa o Honolulu, Kiai a Luna Nana Moku ma Leahi	7,500 00
Uku Kiai Waiwai Pake a me Kepani	2,400 00
	$ 120,840 00

KEENA O KA LOIO KUHINA.

Uku o ka Loio Kuhina ..... $	9,000 00
Uku Hope Loio Kuhina	6,000 00
Uku Ilamuku	6,000 00
Uku Hope Ilamuku	3,600 00
Uku Hope Ilamuku no Ianuari, Feberuari, Maraki me Aperila, 1896	100 00
Uku Kakauolelo Ekahi a ka Ilamuku	3,600 00
Uku Luna Paahao Nui, Halepaahao o Oahu.....	3,600 00
Uku Makai Nui, Hawaii	5,000 00
Uku Makai Nui, Maui	4,500 00
Uku Makai Nui, Kauai	4,000 00
Uku Kakauolelo Makai Nui, Hawaii	1,200 00
Uku Kakauolelo Makai Nui, Maui	1,200 00
Uku Kakauolelo Makai Nui, Kauai.....	600 00
Uku Hope Makai Nui, Hawaii	3,000 00
Uku Hope Makai Nui, Kohala Akau	2,400 00
Uku Hope Makai Nui, Kohala Hema	1,080 00

Uku Hope Makai Nui, Hamakua	2,400 00
Uku Hope Makai Nui, Hilo Akau	1,440 00
Uku Hope Makai Nui, Kona Akau	1,800 00
Uku Hope Makai Nui, Kona Hema	1,440 00
Uku Hope Makai Nui, Kau	2,040 00
Uku Hope Makai Nui, Puna	1,200 00
Uku o na Makai o Hawaii	42,500 00
Uku Hope Makai Nui, Maui	2,400 00
Uku Hope Makai Nui, Makawao	2,400 00
Uku Hope Makai Nui, Lahaina	1,920 00
Uku Hope Makai Nui, Hana	1,920 00
Uku Hope Makai Nui, Molokai	1,600 00
Uku o na Makai o Maui	30,000 00
Uku Hope Makai Nui, Kauai	1,920 00
Uku Hope Makai Nui, Kawaihau	1,560 00
Uku Hope Makai Nui, Hanalei	1,560 00
Uku Hope Makai Nui, Koloa	1,560 00
Uku Hope Makai Nui, Waimea	2,400 00
Uku o na Makai o Kauai	15,000 00
Uku Hope Makai Nui, Koolaupoko	1,200 00
Uku Hope Makai Nui, Koolauloa	1,200 00
Uku Hope Makai Nui, Waialua	1,200 00
Uku Hope Makai Nui, Waianae	1,200 00
Uku Hope Makai Nui, Ewa	1,440 00
Uku o na Makai, Oahu	135,000 00
Uku o Elua Kakauolelo o ka Halewai	2,880 00
Uku Makai ma ka Aha Kiekie	2,160 00
Uku Luna Nana Kaa	2,400 00
Uku Kauka o ka Halewai a me Halepaahao	2,400 00
Uku o na Luna Nui, na Kiai me na Lunapaahao o na Halepaahao	55,000 00
Uku Kakauolelo, Unuhi me Kope	2,400 00
	$ 380,420 00

BURO OIHANA AO PALAPALA.

Uku Kahukula Nui me kona mau Lilo Kaahele ..	$ 6,500 00
Uku Hope Kahukula, Honolulu	3,600 00
Uku Kakauolelo	3,600 00
Uku Elele me Kakauolelo Kuai Buke	1,800 00
Kokua i na Kula Beretania me Hawaii me na kula Pualu, na Uku Kumu.....	372,000 00
Pakui hou, Kokua i na Kula Beretania me Hawaii me na Kula Pualu no ka makahiki 1897....	12,000 00
(Ua haawiia keia Haawina mamuli o ka ae ia ana e hoihoi i na loaa apau o ka Papa iloko o ka Waihona ma ke ano he loaa Aupuni.)	
Uku o na Kahu Kula	4,500 00
	$ 404,000 00

KOMISINA AINA O KA LEHULEHU.

Uku Agena Aina	$ 6,000 00
Uku Kakauolelo me Hope Agena, Apana Aina Elima	4,200 00
Uku Kakauolelo me Hope Agena, Apana Aina Elima no Ianuari, Feberuari, Maraki me Aperila, 1896	100 00
Uku Kakauolelo	2,400 00
Uku o na Hope Agena	4,420 00
(Hookahi aole e oi aku mamua o $1,500, a eha aole e oi aku mamua o $730 pakahi i ke koho ana o ke Komisina Aina.)	
Uku o na Luna Nana Kaahele	4,320 00
(Eono, aole e oi aku mamua o $720 pakahi i ke koho ana a ke Komisina Aina. E hanaia na kikoo no ka hookaa ana i na itamu eono mamua ae nei e ke Kuhina Kalaiaina.)	
	$ 21,440 00

OIHANA KALAIAINA.

Uku Kuhina Kalaiaina	$	9,000 00
Uku Kakauolelo		5,400 00
Uku Kokua Kakauolelo Ekahi		4,200 00
Uku Kokua Kakauolelo Elua		3,000 00
Uku Kokua Kakauolelo Elua no Ianuari, Feberuari, Maraki me Aperila, 1896		100 00
Uku Kokua Kakauolelo Ekolu		2,640 00
Uku Kokua Kakauolelo Eha me Kope		1,920 00
Elua Elele		1,920 00
Uku o ke Kakauolelo o na Palapala Pili i na Aina a me ke kope ana o na Palapala Sila Nui		1,800 00
	$	29,980 00

BURO ANA AINA.

Uku Luna Ana Aina Nui	$	6,000 00
Uku Kokua ma ke Keena		4,800 00
Uku Kokua ma ke Kulanakauhale ma na hana o kela a me keia ano		4,800 00
Uku Kokua Ekahi ma ke Kulanakauhale me na hana o kela a me keia ano		3,600 00
Uku Kokua Elua ma ke Kulanakauhale me na hana o kela a me keia ano		1,800 00
Uku Kokua Ekolu ma ke Kulanakauhale me na hana o kela a me keia ano		1,200 00
Uku Elele		960 00
	$	23,160 00

KEENA HOONA.

Uku Luna Kakau Kope	$	5,000 00
Uku Hope Luna Kakau Kope		3,000 00
Uku Hope Luna Kakau Kope no Ianuari, Feberuari, Maraki me Aperila, 1896		100 00
Uku o Eha Kakau Kope, o $70, $60 pakahi, me 2 ma ke $50 o ka mahina pakahi		5,520 00
	$	13,620 00

BURO HOOPAE LIMAHANA.

Uku Luna Nana me Maheleolelo lapana	$	4,800 00
Uku Kakauolelo o ka Papa Hoopae Limahana		3,000 00
	$	7,800 00

BURO OIHANA WAI.

Uku Luna Wai Nui, Honolulu, me Kakauolelo o ka Makeke	$	5,000 00
Uku Kakauolelo		3,600 00
Uku Kokua Kakauolelo		960 00
Uku o na Luna Malama Lua Wai		2,640 00
Uku Hana Paipu me Hope		2,640 00
Uku Luna Nana Ki Wai		2,184 00
Uku Luna Wai o na Moku		960 00
Uku Hana Makeke		720 00
Uku Kokua Kiai Makeke		600 00
Uku Luna Wai Nui, Hilo		1,200 00
Uku Luna Wai Nui, Koloa		50 00
Uku Wiliki		3,000 00
	$	23,554 00

BURO O NA HANA HOU.

Uku Luna Hoohana Nui	$	6,000 00
Uku Ana Alanui		4,800 00
Uku Malama Buke		3,000 00
Uku Kaha Kii		2,400 00
Uku Luna Awa		6,000 00
Uku Malama Uapo a me Boe, Lahaina		240 00
Uku Luna Alanui, Honolulu		4,200 00
Uku Luna Alanui, Honolulu no Ianuari, Feberuari, Maraki me Aperila, 1896		100 00
Na Alanui me na Alahaka, Honolulu, Uku Hana		26,664 00
Uku Hana, Moku Kolo Moku		12,600 00
	$	66,004 00

PAPA OLA.

Uku Kakauolelo	$	3,600 00
Uku o na Kauka Aupuni		36,000 00
Na lilo o kela a me keia ano, na Uku Hana		18,600 00
Na Keiki mai Lepera ole, na Uku Hana		912 00
Lawe ana i na Opala, Uku Hana		10,800 00
Kahua Hoomalu Ma'i, Uku Hana		1,200 00
Malama ana i na Halema'i		7,200 00
Kanawai Hookamakama, Uku Hana		2,400 00
Hookaawale ana i na Ma'i Lepera, Uku Hana		38,400 00
	$	119,112 00

HALEMA'I PUPULE.

Uku Luna Nui	$	3,600 00
Uku o na Kokua		21,984 00
	$	25,584 00

NA ULULAAU ME NA WAHI HOOULU LAAU.

Uku o ke Komisina	$	4,200 00
Uku Professor Koebele		5,000 00
Uku Mea Malama Wahi Hooulu Laau		2,040 00
Uku Mea Malama Ululaau, Makiki		1,800 00
Uku o na Kanaka Hana, Makiki		1,800 00
Uku o na Kanaka Hana ma kahi Hooulu Laau ..		1,080 00
	$	15,920 00

NA KAHUA O KA LEHULEHU.

Uku Hana ma Hale Aupuni	$	4,224 00
Uku Hana ma Kamaki a me Ema Kuea		2,040 00
Uku Hana ma ka Ilina Alii me ka Pa		780 00
Uku Hana o ka Mea Malama a Hooponopono i ke Kahua o ka Hale Hooko.....		2,400 00
	$	9,444 00

KELA A ME KEIA.

Oihana Kinai Ahi, Honolulu, Uku Hana	$	41,400 00
(O na Hoolilo malalo o keia Haawina e like no ia me na mea i aponoia e ke Kuhina Kalaiaina.)		
Kukui Uila, Uku Hana		12,000 00

1 Luna Nana ma ka $125 o ka mahina, a e haawi oia i kona manawa a pau i ka malama ana i ke Kahua Kukui Uwila o ke Aupuni.

2 Kanaka Hana Uwila, 1 ma ke $80, me 1 ma ke $65, $145 no ka mahina hookahi.

1 Kanaka Malama Laina, $65, no ka mahina.

1 Malama Hale Hana, $55, no ka mahina.

2 Malama Kukui, $55, pakahi no ka mahina.

Uku Hana no ka Luna Nana no na mahina o Ianuari, Feberuari, Maraki me Aperila, 1896	200 00
Uku Luna Koho Balota Nui	1,200 00
Uku Kauka Lapaau Holoholona	1,200 00
Uku Malama Hale Pauda	1,200 00
Uku Kiai Oihana Kinai Ahi o Hilo	240 00
Uku o na Malama Hale Ipukukui	6,720 00
$	64,160 00

HELU HOU ANA MA NA POO.

Uku o ka Peresidena $	24,000 00
Uku Mau	10,120 00
Oihana Hookolokolo	147,700 00
Oihana o ko na Aina E	224,060 50
Oihana Waiwai	97,400 00
Buro Oihana Leta	111,660 00
Buro Oihana Dute	120,840 00
Oihana Loio Kuhina	380,420 00
Buro Ao Palapala	404,000 00
Komisina Aina o ka Lehulehu	21,440 00
Oihana Kalaiaina	29,980 00
Buro Ana Aina	23,160 00
Keena Hoona	13,620 00
Buro Hoopae Limahana	7,800 00
Buro Oihana Wai	23,554 00
Buro o na Hana Hou	66,004 00
Papa Ola	119,112 00
Halema'i Pupule	25,584 00
Ululaau me Wahi Hooulu Laau	15,920 00
Na Pa me Hale Aupuni	9,444 00
Kela me Keia	64,160 00
	$1,939,978 50

PAUKU 2. Ua ku no i ke Kanawai ke Kuhina Waiwai ke hoomau aku i ka uku ana e like me na haawina i ae ia ma keia Kanawai a hiki i ka la Kanakolu-kumamakahi o Maraki, M. H. 1898, a ma ia hope aku, ma ia ano no a hiki i ka wa e hooholoia ai o na haawina hou.

PAUKU 3. Aole e uku ke Kuhina Waiwai, a i ole ia, ae paha e uku mai ka Waihona, i kekahi dala no na hana i oleloia ma keia Kanawai, koe wale no ma ke ano i hoakakaia malako nei, a o ka hoolilo ana me ka ae ole ia o kekahi dala mai ka Waihona ae me ka manao e hoike aku no ia mea imua o ka Ahaolelo ma ka Bila Kanawai Huikala, ma keia ua papa loa ia.

PAUKU 4. Aole e hiki i kekahi mea, e paa ana i kekahi mau oihana i hookaawaleia ka uku e ohi i ka mea i oi aku mamua o ka uku o ka oihana kiekie loa i paa ia eia, ina ua hiki aku ka uku o kekahi oihana ana e paa ana i ka umi-kumamawalu haneri dala a oi ae paha i ka makahiki, a aole no e loaa iaia kekahi uku hou aku.

PAUKU 5. Aole e uku ke Kuhina Waiwai, a i ole ia, ae paha e uku ia mai ka Waihona ae kekahi huina no kekahi o na haawina o keia Kanawai i oi ae mamua o ka mea kupono o ia haawina no ka manawa i hala, eia no nae, ua hiki i ka Aha Hooko e hoomana i ke Kuhina Waiwai e uku, ma ka hoike ana mai o ke poo o kekahi keena, i na dala i oi ae mamua o ia hapa.

PAUKU 6. E mana keia, a e lilo i Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 30 o Aperila, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 20.

He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 12 o ka Mokuna 35 o na Kanawai o 1888, oia no ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e Hoololi a e Hoohui ai i ke Kanawai e pili ana i na Pa Hoopaa Holoholona Aea, na Holoholona Aea, na Hao Kuni a me na Hoailona," i Aponoia ma ka La 11 o Augate, M. H. 1888.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii.

Pauku 1. O ka Pauku 12 o ka Mokuna 35 o na Kanawai o 1888, i kapaia "He Kanawai e Hoololi a e Hoohui ai i ke Kanawai e pili ana i na Pa Hoopaa Holoholona Aea, na Holoholona Aea, na Hao Kuni a me na Hoailona," i aponoia ma ka la 11 o Augate, 1888, ma keia ke hoololiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 12. O na poe a pau he puaa me ke kao ka lakou, e hoopaa lakou i ua mau holoholona nei ma kahi hoopaa. Ina e hele hewa ka puaa a me ke kao maluna o kekahi aina, a ua ikeia nae ka mea nana ia holoholona, alaila, e hoike aku ka mea nona ka aina i hele hewa ia i ua mea nei nona ka holoholona no ia hele hewa ana, a ina e hookaawale ole oia i ka puaa a kao paha, (e like me ke ano o ka holoholona), iloko o na hora he iwakalua-kumamaha, a i ole ia, ina paha e hele hewa hou kekahi puaa a kao paha a ia mea ma ka aina o ua mea aina nei i oleloia ae la, alaila, e hiki no i ua puaa la a kao paha, a me na puaa me na kao e ae a pau e hele hewa ana i ike ole ia ka mea nona ia holoholona ke pepehiia a make, a aole hoi e ili maluna o ua mea aina nei a mea noho aina paha ke poho no ia pepehi ana a make."

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 4 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii

KANAWAI 21.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA MOKUNA 106 O NA KANAWAI O KE KAU O 1892, I KAPAIA "HE KANAWAI E PILI ANA I NA DUTE MALUNA O NA DALA I HOOILIIA, NA WAIWAI I KAUOHAIA A ME NA WAIWAI HOOILINA."

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka Pauku 1 o ka Mokuna 106 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i kapaia "He Kanawai e pili ana i na Dute maluna o na Dala i Hooiliia, na Waiwai i Kauohaia a me na Waiwai Hooilina," ma keia ke hoololiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 1. O na waiwai a pau e ili aku ana mamuli o ka palapala kauoha, a i ole ia, mamuli o na kanawai i kauoha ole aku o keia Repubalika, mai kekahi mea aku i make nona ia waiwai oiai oia e noho ana ma keia Repubalika, a i ole ia, aole ua mea la i make he mea noho ma keia Repubalika i ka manawa i make ai, o ia waiwai nae a i ole ia o kekahi hapa paha o ia waiwai, aia maloko o keia Repubalika, a i ole ia o kekahi kuleana iloko o ia waiwai, a loaa paha mai ia waiwai mai i hooliloia ma kekahi palapala hoolilo, haawi, kuai, a haawi manawalea paha, i hanaia a i manaolanaia paha e

mana ma ka noho ana a e pomaikai ai paha mahope iho o ka make ana o ka mea kauoha, a kuai aku paha i kekahi mea a mau mea paha, a i ole ia, i kekahi aha a ahahui paha, ma ke ano malama a ano e ae paha, a i ole ia mamuli oia mea, e loaa ana i kekahi mea a ahahui paha ka malama ana, a i ole ia, e loaa aku ana paha mahope kekahi waiwai, a i ole ia, ina e loaa mai kekahi waiwai mai, mawaho aku o, a no ka pomaikai o kona makuakane, makuahine, kane, wahine, keiki, a i ole ia, keiki i hookamaia ma ke ano he keiki-hookama, ma ke ano i kulike me na kanawai o keia Repubalika, a i ole ia i ka moopuna, a i ole ia na kula i hoohuiia me na kula wae, e hookuuia nei i keia manawa e ke kanawai mai ka auhauia ana, a mamuli oia mea e loaa ana i kekahi mea a oia ano kula paha, ka pono ma ka noho ana, a i ole ia mahope aku i kekahi waiwai, a i ole ia, i ka loaa mai ia waiwai mai, e kauia a ua kaa malalo o kekahi auhau o elima dala maluna o kela a me keia haneri dala o ka waiwai io o ia waiwai, a ma ia ano no maluna o na huina malalo iho, e hookaaia i ke Kuhina Waiwai no ka pomaikai o ke Aupuni, a e ili no maluna o na Lunahooponopono Waiwai, Hookokauoha, a me na Kahu, na auhau a pau o ia ano a hiki i ka manawa e hookaaia ai ma ke ano i hoakakaia mahope ae nei maloko o keia, eia nae o kekahi waiwai i emi iho kona waiwai io malalo o elima haneri dala, aole e kauia i ua auhau a dute la paha."

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 4 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 22.

He Kanawai e Hookaawale Hou ai i Dala no ka Hookaa ana i na Lilo o ka Ahaolelo o ka Makahiki 1896, mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. E hookaawaleia a ma keia ke hookaawaleia nei ka huina o Umi Tausani ($10,000) Dala mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu, no ka hookaa ana i na lilo o ke Kau o ka Ahaolelo o ka makahiki 1896.

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 4 o Mei M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 23.

He Kanawai no ka Hoomahuahua ana ae i ke Akea o kekahi mau Alanui o ka Apana o Honolulu.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O na alanui iloko o ka Apana o Honolulu, ma ka Mokupuni o Oahu, i ikeia i keia manawa ma ka inoa Beritania, Union, Richards, Miller, School, Hotel, Fort, Punchbowl, King, Bethel, Judd a me Nuuanu, e hooakeaia no ia e like me ia i hoomaopopoia mahope iho nei, i kela a me keia manawa, a ka Aha Hooko e hooholo ai, a e ku like hoi ia hooakea ana me na

ana pakahi no ia hana i kauia maloko o ka Pauku 5 o keia Kanawai; a o kekahi mea ma ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoomaopopo ai no ka wehe ana, hana hou ana, a me ke pani ana i na Alanui," i aponoia ma ka la 19 o Dekemaba, 1892, e kue ana i keia, ma keia ke kaupale loa ia nei.

A i na manawa apau a ka Aha Hooko e manao ai he kupono e hoomahuahuaia ae ke akea o na alanui, a o kekahi paha o na alanui i hai mua ia ae nei, no ka pono a me ka pomaikai o ka lehulehu, e kauohaia aku no e hana pela, mahope iho nae o ke kauohaia ana o na koi poho a me na hoopomaikai ana, e ili ana maluna o na poe mea aina ma kahi i hooakea ia, ma o ia hoomahuahuaia ana o ke akea o ke alanui a e koho a hooponoponoia e like me na hoakaka ana a ke Kanawai i oleloia, koe wale no na mea i hoakakaia ma kekahi ano e ae ma ka Pauku 2.

Pauku 2. Ina mahope iho o ka hoolaha ia ana o keia Kanawai e hana a kukulu kekahi kanaka a hui paha i kekahi mau hale a mau hana hou paha, o na ano apau, maloko o na palena i hoomapopoia, no ka hooakea ana i na alanui e like me ia i hoomaopopo ia mahope iho nei, alaila, e hoonele loa ia no ia kanaka a hui paha, a me ko laua mau hope pakahi, mai na pono e loaa mai ana i hoomaopopoia ma ke Kanawai, a i ole ma ke kaulike paha, no na pilikia, poho, a i ole no kekahi mau poino e ae paha e ulu mai ana, ma o ka honee a wawahiia ana o ia mau hale a mau hana hou paha, i ka manawa e makemakeia ai e hoonee a wawahiia, no ka hooakea ana ae ia mau alanui e like me ia i hai mua ia.

Pauku 3. Mai ka manawa aku o ka hoolahaia ana o keia Kanawai a hiki i ka manawa e hooko pakahi ia ai ka hooakeaia ana o na alanui i hai mau ia, e malama ka Luna Ana Aina ma ke Keena Ana Aina o ke Aupunui, i na kii no ka hooakea ana i na alanui i manaoia e hooakeaia, a e wehe ia no ia no ka nana ana o ka lehulehu, me ka uku ole, iloko o na hora hana.

PAUKU 4. I ka wa e hoolahaia ai o keia Kanawai e kauoha aku ka Luna Ana Aina e hoailonaia na palena i manaoia no ka hooakea ana i na alanui me kekahi mau apahu keokeo, paa kupono a i penaia iho maluna na huaolelo "St. W."; a e kukuluia ua mau apahu la ma na heluna lawa kupono, i hiki ai ke hoomaopopo pono ia ia mau palena; a o kela a me keia mea e wehe ana a e hooloili ana paha i ua mau apahu la ma kahi e, me ka loaa ole o kekahi mana kupono, e ku ia i ka ahewaia no ka mikamina, a i ka wa e hoahewaia ai, e ili maluna ona ka hoopai, aole e oi aku mamua o hookahi haneri dala.

PAUKU 5.

ALANUI BERETANIA.

56.0 Kapuai ke akea. Laina mauka.

E hoomaka ma kekahi kiko ma ka aoao komohana-akau o ke Alanui Puowaina he 18.5 kapuai mai ke kihi Akau mai o ke Alanui Beretania a me Alanui Puowaina, a oia kiko he 1949.0 kapuai ma ka Hema, a he 2247.5 kapuai ma ke Komohana o ke kiko ana aina o ke Aupuni iluna o Puowaina, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 59 deg. 20 min. Kom. 182.0 kapuai a hiki i kahi e hoomaka ai o ka uakee; Alaila ma kekahi uakee ma ka Akau o ka hanai (radius) 240.0 kapuai, o ka holo pololei ana a me ka loihi o ke kaula he.

Ak. 45 deg. 02 min. Kom. 119.6 kapuai a hiki i kahi e pau ai o ka uakee.

Ak. 30 deg. 22 min. Kom. 280.7 kapuai a hiki i ka laina hikina-hema o ke Alanui Miller, a he 10.0 kapuai ma ka hikina-akau o ke kihi Hikina i keia wa o ke Alanui Miller a me ke Alanui Beretania.

Ak. 30 deg. 22 min. Kom. 29.5 kapuai a hiki i ka laina komahana-akau o ke Alanui Miller.

Ak. 29 deg. 20 min. Kom. 337.1 kapuai a hiki i kekahi huina ma ka laina o ke alanui ma ke poo o ke Alanui Rikeke.

Ak. 31 deg. 9 min. 30 sek. Kom. 471.5 kapuai a hiki i ka laina hikina-hema o ke Alanui Emma, he 5.0 kapuai mauka o ke kihi Hikina i keia wa, o ke Alanui Emma a me ke Alanui Beretania.

Ak. 31 deg. 9 min. 30 sek. Kom. 60.0 kapuai e a'e ana i ke Alanui Emma a hiki i ka laina komahana-akau o ia alanui.

Ak. 40 deg. 10 min. Kom. 568.8 kapuai a hiki i kekahi kiko ma ka laina komohana-akau o ke Alanui Papu he 14.0 kapuai mauka o ke kihi Akau i keia wa o ke Alanui Papu a me ke Alanui Beretania.

Ak. 40 deg. 22 min. Kom. 440.5 kapuai a hiki i kekahi kiko ma ka laina komohana-akau o ke Alanui Nuuanu, he 15.0 kapuai mauka o ke kihi Akau i keia wa o ke Alanui Nuuanu a me ke Alanui Beretania.

Ak. 40 deg. 22 min. Kom. 572.5 kapuai a hiki i kahi e huipu ai o keia laina hou me ka laina kahiko o ke Alanui Beritania, ma kahi e kokoke ana i ka Uapo o Kamika.

ALANUI BERETANIA.

Laina Makai.

E hoomaka ma kekahi huina ma ka laina makai i keia wa, o ke Alanui Beretania, he 283.3 kapuai ma ka hikina-hema o ke hiki hema o ke Alanui Beretania a me ke Alanui Miller, a oia kihi he 1815.2 kapuai ma ka Hema, a he 2528.0 kapuai ma ke Komohana o ke kiko ana aina o ke Aupuni iluna o Puowaina, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 30 deg. 22 min. Kom. 283.3 kapuai a hiki i ke kihi Hema o Alanui Miller a me ke Alanui Beretania.

Ak. 29 deg. 20 min. Kom. 56.0 kapuai a hiki i ka laina komohana-akau o ke Alanui Miller.

Ak. 29 deg. 20 min. Kom. 322.4 kapuai a hiki i ka laina hikina-hema o ke Alanui Rikeke.

Ak. 31 deg. 9 min. 30 sek. Kom. 436.0 kapuai a hiki i ka laina Hikina-hema o ke Alanui Alakea.

Ak. 31 deg. 20 min. Kom. 93.0 kapuai, e a'e ana i ke poo o ke Alanui Alakea a me ke Alanui Union a hiki i ka laina Akau o ke Alanui Union.

Ak. 40 deg. 10 min. Kom. 540.0 kapuai a hiki i ka laina hikina-hema o ke Alanui Papu.

Ak. 40 deg. 22 min. Kom. 466.2 kapuai a hiki i ka laina komohana-akau o ke Alanui Nuuanu.

Ak. 40 deg. 22 min. Kom. 498.5 kapuai a hiki i ka laina hikina-hema o ke Alanui Maunakea.

ALANUI UNION.

35.0 Kapuai ke akea. Aoao Akau.

E hoomaka ana ma kekahi kiko ma ka laina hou makai o ke Alanui Beretania, Ak. 40 deg. 25 min. Kom. oiaio 96.5 kapuai mai ke kihi Hema i keia manawa o ke Alanui Beretania me Alanui Alakea, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Hem. 88 deg. 18 min. 30 sek. Kom. 498.8 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kahi e hoomaka ai o ka uakee, alaila ma kekahi uakee ma ke Hema o ka hanai (radius) 187.0 kapuai, o ka holo pololei ana a me ka loihi o ke kaula he,

Hem. 74 deg. 09 min. Kom. 92.0 kapuai a hiki i kahi e pau ai o ka uakee, ma ke kihi hikina loa o ka aina o Rooke (Estate o Queen Emma) ma ka laina Akau o ke Alanui Union i keia manawa.

ALANUI UNION.

Aoao Hema.

E hoomaka ana ma kekahi kiko ma ka laina makai hou o ke Alanui Beretania, Ak. 46 deg. 15 min. Kom. oiaio 56.0 kapuai

mai ke kihi Hema i keia manawa o ke Alanui Beretania me Alanui Alakea, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Hem. 88 deg. 18 min. 30 sek. Kom. 520.1 kapuai, oi aku a emi mai paha a hiki i ka hoomaka ana o kekahi uakee, alaila ma kekahi uakee ma ka aoao Hema o ka hanai (radius) he 100.0 kapuai, o ka holo pololei ana a me ka loihi o ke kaula he

Hem. 72 deg. 09 min. Kom. 56.0 kapuai a hiki i kekahi kiko ma ka laina Hema i keia manawa o Alanui Union.

ALANUI RIKEKE, HOOAKEA ANA.

Alanui Beretania a hiki i Alanui Halekauwila. 60.0 Kapuai ke akea. Laina Komohana-akau.

E hoomaka ana ma kekahi kiko ma ka aoao makai o ke Alanui Beretania, he 24.3 kapuai ma ke komohana-akau o ke kihi komohana i keia wa, o ke Alanui Beretania a me ke Alanui Rikeke, a he 60.0 kapuai ma ka huina kupono mai ka laina hikina-hema mai o ke Alanui Rikeke, e like me ia i hoomaopopoia e kekahi laina e holo ana mai kekahi a kekahi o na palena pau loa o ka pa pohaku ma ka aoao komohana-akau o ka aina o ka Hale Aupuni (Executive Building), a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Hem. 54 deg. 34 min. Kom. 434.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kekahi kiko ma ka aoao mauka o ke Alanui Hotele, a he 24.7 kapuai ma ke komohana-akau o ke kihi Akau i keia wa, o ke Alanui Hotele a me ke Alanui Rikeke.

Hem. 54 deg. 34 min. Kom. e a'e ana i ke Alanui Hotele a hiki i kekahi kiko ma ka aoao makai o ia Alanui no i oleloia, he 24.3 kapuai ma ke komohana-akau a ke kihi komohana i keia wa, o Alanui Hotele a me ke Alanui Rikeke.

Hem. 54 deg. 34 min. Kom. 663.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kekahi kiko ma ka aoao mauka o ke Alanui Moi,

he 23.8 kapuai ma ke komohana-akau o ke kihi Akau i keia wa o ke Alanui Moi a me ke Alanui Rikeke.

Hem. 54 deg. 34 min. Kom. e a'e ana i ke Alanui Moi a hiki i kekahi kiko ma ka aoao makai o ke Alanui no i oleloia, he 22.9 kapuai ma ke komohana-akau o ke kihi komohana i keia wa, o ke Alanui Moi a me ke Alanui Rikeke.

Hem. 54 deg. 34 min. Kom. 79.8 kapuai a hiki i kekahi kiko ma ka aoao mauka o ke Alanui Kalepa, he 24.5 kapuai ma ke komohana-akau o ke kihi Akau i keia wa, o ke Alanui Kalepa a me ke Alanui Rikeke.

Hem. 54 deg. 34 min. Kom. e a'e ana i ke Alanui Kalepa a hiki i kekahi kiko ma ka aoao makai o ke alanui no i oleloia, he 23.0 kapuai kapuai mai ke kihi Komohana i keia wa, o ke Alanui Kalepa a me ke Alanui Rikeke.

Hem. 54 deg. 34 min. Kom. 316.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kekahi kiko ma ka aoao mauka o ke Alanui Moiwahine, he 23.2 kapuai ma ke komohana-akau o ke kihi Akau i keia wa, o ke Alanui Moiwahine a me ke Alanui Rikeke.

Hem. 54 deg. 34 min. Kom. e a'e ana i ke Alanui Moiwahine, a hiki i kekahi kiko ma ka aoao makai o ke alanui i oleloia, he 22.5 kapuai ma ke komohana-akau o ke kihi Komohana i keia wa, o ke Alanui Moiwahine a me ke Alanui Rikeke.

Hem. 54 deg. 34 min. Kom. 389.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i ke kihi Akau o ke Alanui Halekauwila a me ke Alanui Rikeke, ma ka kihi hema hoi o ka pa aina o ka "Home o na Sela" (Sailors' Home).

O ka laina komohana-akau o ke Alanui Rikeke i hoakaka mua ia ae nei maluna he 60.0 kapuai ia, mai a e holo like ana me ka laina Hikina o ke alanui i oleloia, e like me ia i hoomaopopoia e kekahi laina e holo ana mai kekahi a kekahi o na palena pau loa o ka Pa pohaku ma ka aoao komohana-akau o ka aina o ka Hale Aupuni (Executive Building).

ALANUI MILLER.

56.0 Kapuai ke akea. Laina Komohana-akau.

E hoomaka ana ma kekahi kiko ma ka aoao Hikina-akau o ke Alanui Beretania, a oia kihi he 1499.5 kapuai ma ka Hema, a he 2658.0 kapuai ma ke Komohana o ke kiko ana aina o ke Aupuni iluna o Puowaina, a he 9.0 kapuai ma ke Komohana-akau o ke kihi Akau i keia wa, o ke Alanui Beretania a me ke Alanui Miller, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 68 deg. 35 min. Hik. 275.5 kapuai a hiki i kekahi huina ma ka laina o ke alanui, a e huli kupono loa aku ana i ke kihi Akau o ka pa aina o ka Halepule Methodist hou.

Ak. 60 deg. 26 min. Hik. 551.1 kapuai a hiki i kekahi kiko ma ka aoao Komohana o ke Alanui Puowaina, a oia kiko, e lilo ana oia ke kihi komohana-akau o na Alanui Puowaina, Miller a me Vineyard.

ALANUI MILLER.

Laina Hikina-hema.

E hoomaka ana ma kekahi kiko ma ka aoao hikina-akau o ke Alanui Beretania, a oia kiko he 19.0 kapuai ma ka hikina-hema o ke kihi Hikina i keia wa, o ke Alanui Beretania a me ke Alanui Miller, a e holo ana ma ka Merediana Oiaio.

Ak. 68 deg. 35 min. Hik. 272.0 kapuai a hiki i kekahi huina ma ka laina o ke alanui, ma ke kihi akau o ka pa aina o ka Halepule Methodist hou.

Ak. 60 deg. 26 min. Hik. 443.0 kapuai a hiki i kekahi kiko e kokoke ana i kahi i huipu ai ke Alanui Miller me ke Alanui Puowaina. Alaila ma kekahi uakee ma ka Akau o ka hanai (radius) he 20.0 kapuai, o ka holo pololei ana a me ka loa o ke kaula he.

Hem. 51 deg. 00 min. Hik. 37.3 kapuai a hiki i kahi e pau ai o ka uakee, ma ka laina Komohana hou o ke Alanui Puowaina.

ALANUI KULA, HOOAKEA ANA.

50.0 Kapuai ke akea. Aoao Makai.

E hoomaka ana ma kekahi kiko ma ka laina komohana-akau o ke Alanui Emma, he 10.0 kapuai ma ke komohana-hena o ke kihi Komohana i keia wa, o ke Alanui Kula a me ke Alanui Emma, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 38 deg. 57 min. Kom. 713.3 kapuai a hiki i kekahi kiko ma ka aoao komohana-akau o ke Alanui Papu, he 5.0 kapuai ma ke Komohana-hema oke kihi Komohana i keia wa, o ke Alanui Papu a me ke Alanui Kula.

Ak. 38 deg. 57 min. Kom. 866.3 kapuai a hiki i kekahi kiko ma ka laina hikina-hema o ke Alanui Nuuanu, he 7.0 kapuai ma ke komohana-hema o ke kihi Hema i keia wa, o ke Alanui Nuuanu a me ke Alanui Kula.

Ak. 37 deg. 32 min. 45 sek. Kom 2321.7 kapuai, a hiki i kekahi kiko ma ka aoao hikina-hema o ke Alanui Liliha, he 50.0 kapuai ma ke komohana-hema o ke kihi Hikina i keia wa, o ke Alanui Kula a me ke Alanui Liliha.

ALANUI KULA.

50.0 Kapuai ke akea. Aoao Mauka.

E hoomaka ana ma kekahi kiko ma ka aoao Komohana o ke Alanui Puowaina he 50.0 kapuai ma ka huina kupono mai ka laina makai i hoakaka mua ia ae nei maluna, a he 12.0 kapuai ma ka Hema o ke kihi Akau i keia wa, o ke Alanui Kula a me ke Alanui Puowaina, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 38 deg. 57 min. Kom. 707.5 kapuai a hiki i ke kihi Akau hou o ke Alanui Kula a me ka hooloihi ana o ke Alanui Papu.

Ak. 38 deg. 57 min. Kom. 867.0 kapuai a hiki i kekahi kiko ma ka laina hikina-hema o ke Alanui Nuuanu, he 50.0 kapuai ma ka huina kupono ma ka laina makai i hoomaopopo mua ia ae nei maluna.

Ak. 37 deg. 32 min. 45 sek. Kom. 2313.7 kapuai a hiki i ke kihi Hikina i keia wa, o ke Alanui Liliha a me ke Alanui Kula.

ALANUI HOTELE.

Mai Alanui Papu a hiki i ke Alanui Puowaina. 50.0 Kapuia ke akea. Laina Mauka.

E hoomaka ana ma ke kihi komohana-hema o ka hale o Mott Smith, ma ke kihi o ke Alanui Papu a me Alanui Hotele, a e holo ana ma ka Merediana Oiaio.

Hem. 54 deg. 22 min. Hik. 228.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kekahi kiko ma ka aoao hikina-hema o ke Alanui Union, a oia kihi he 50.0 kapuai ma ka huina kupono, mai ka laina makai i keia wa, o ke Alanui Hotele.

Hem. 55 deg. 04 min. Hik. 247.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kekahi kiko ma ka aoao hikina-hema o ke Ala Olilo Adamu, a oia kihi he 50.0 kapuai ma ka huina kupono, mai ka laina makai i keia wa, o ke Alanui Hotele.

Hem. 58 deg. 35 min. Hik. 138.5 kapuai, a hiki i ke kihi Hema o ka Hale o ka Hui Buke a Heluhelu o Honolulu (Honolulu Library and Reading Room), ma ke kihi Akau o ke Alanui Alakea a me ke Alanui Hotele.

Hem. 53. deg. 35 min. Hik. 420.7 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i ka laina komohana-akau o ke Alanui Rikeke ma kekahi laina e holo aku ana a pa aku ke kihi Hema loa o ka Hale Hui Malu hou (New Masonic Building).

E hoomaka hou ana ma kekahi kiko ma ka aoao hikina-hema o ke Alanui Rikeke, he 50.0 kapuai, ma ka hikina-akau o ke kihi Akau o ka aina o ka Hale Aupuni (Executive Building) a e holo ana ma ka Merediana Oiaio. .

Hem. 37 deg. 33 min. Hik. 955.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i ka laina komohana-akau o ke Alanui Puowaina, ma kekahi laina he 50.0 kapuai mai a e holo like ana me ka pa

pohaku ma ka aoao mauka o ka aina o ka Hale Aupuni (Executive Building.)

ALANUI HOTELE.

Laina Makai.

E hoomaka ana ma ke kihi Hema o ke Alanui Hotele a me ke Alanui Betela, a oia kiko he Hema 33 deg. 38 min. Hik. oiaio 42.0 kapuai mai ke kihi Hikina o ka hale hou o Mutch, a e holo ana ma ka Merediana Oiaio.

Hem. 33 deg. 38 min. Hik. 239.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i ka laina komohana-akau o ke Alanui Papu.

E hoomaka hou ana ma ke kihi Hema hou o ke Alanui Alakea a me ke Alanui Hotele, a oia kiko he 50.0 kapuai mai kekahi laina e hoohuiia ai ke kihi Hema o ka Hale Buke a Heluhelu o Honolulu (Honolulu Library and Reading Room) me ke kihi Hema o ka Hale Hui Malu hou (Masonic Building), a e holo ana ma ka Merediana Oiaio.

Hem. 53 deg. 35 min. Hik. 322.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kahi e hui ai o keia laina me ka hooloihi ana mai o ka laina o ka pa pohaku ma ka aoao mauka o ka aina o ka Hale Aupuni (Executive Building).

Hem. 37 deg. 33 min. Hik. 35.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i ka laina komohana-akau o ke Alanui Rikeke, e kupono loa aku ana ia i ke kihi Akau o ka Aina o ka Hale Aupuni (Executive Building), a ma ka laina hoi e ku like ai me ka pa pohaku ma ka aoao mauka o ka aina i oleloia.

ALANUI PAPU.

Mai ke Alanui Hotele a ke Alanui Moi. 50.0 Kapuai ke Akea.

Aoao ma Ewa.

E hoomaka ana ma ke kihi hikina o ke Campbell Block, ma ke kihi Komohana o ke Alanui Papu a me ke Alanui Hotele, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Hem. 50 deg. 39 min. Kom. 206.1 kapuai, ma kekahi laina e kupono ana me ke alo i keia wa, o ke Campbell Block, a hiki i ka paia pohaku ma ka aoao mauka o kahi e noho hanaia nei e B. F. Ehlers & Co.

Hem. 52 deg. 56 min. Kom. 152.1 kapuai a hiki i ke kihi komohana-hema o ka hale laau, ma ke kihi Akau o ke Alanui Moi a me ke Alanui Papu.

Aoao ma Waikiki.

E hoomaka ana ma ke kihi Akau o ka Brewer Block, ma ke kihi Hema o ke Alanui Hotele a me ke Alanui Papu, a e holo ana ma ka Meridiana Oioia.

Hem. 50 deg. 27 min. Kom. 194.3 kapuai ma kekahi láina e kupono ana me ke alo i keia wa, o ka Brewer Block, a hiki i ka paia pohaku ma ka aoao mauka o ka Hale o Walakahauki.

Hem. 52 deg. 23 min. Kom. 161.4 kapuai a hiki i ka laina mauka o ke Alanui Moi, ma kekahi kiko he 5.0 kapuai ma ka hikinahema o ke kihi Hikina i keia wa, o ke Alanui Moi a me ke Alanui Papu.

ALANUI PAPU.

Mai Alanui Hotele a i ke Alanui Beretania. Aoao ma Ewa.

E hoomaka ana ma ke kihi Hikina o ke Campbell Block, ma ke kihi Komohana o ke Alanui Hotele a me ke Alanui Papu, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 51 deg. 15 min. Hik. 833.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kekahi kiko ma ka aoao mauka o ke Alanui Beretania, a oia kiko he 16.5 kapuai ma ke komohana-akau o ke kihi Akau i keia wa o ke Alanui Beretania a me ke Alanui Papu.

Aoao ma Waikiki.

E hoomaka ana ma kekahi kiko ma ka aoao makai o ke Ala-

nui Hotele he 1.4 kapuai ma ka hikina-hema o ke kihi Hema, i keia wa, o ke Alanui Hotele a me ke Alanui Papu, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 51 deg. 15 min. Hik. 806.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kekahi kiko ma ka laina makai o ke Alanui Beretania, a oia kiko he 11.0 kapuai ma ka hikina-hema o ke kihi Hema i keia wa, o ke Alanui Papu a me ke Alanui Beretania.

ALANUI PAPU.

Mai Alanui Beretania a i ke Alanui Kula. Aoao ma Ewa.

E hoomaka ana ma kekahi kiko ma ka aoao mauka o ke Alanui Beretania he 16.5 kapuai ma ke komohana-akau o ke kihi Akau i keia wa, o ke Alanui Beretania a me ke Alanui Papu, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 61 deg. 14 min. Hik. 598.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i ke kihi Akau o ke Alanui Papu a me ke Alanui Kukui.

Ak. 58 deg. 36 min. Hik. 271.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, e holo ana ma ka laina o ke alanui i keia wa, a hiki i kekahi huina iloko o ia laina.

Ak. 52 deg. 14 min. Hik. 1236.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kekahi kiko ma ka aoao makai o ke Alanui Kula, he 8.0 kapuai ma ke komohana-akau o ke kihi Komhana i keia wa, o ke Alanui Kula a me ke Alanui Papu.

Aoao ma Waikiki.

E hoomaka ana ma kekahi apahu hao nui, e hoailona ana ia i ke kihi komohana o ka aina o ka Hui Kinai Ahi (Fire Department) ma ke kihi Hikina o ke Alanui Beretania a me ke Alanui Papu, a e holo ana me ka Meridiana Oiaio.

Ak. 61 deg. 14 min. Hik. 585.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kekahi huina ma ka laina o ke alanui he 50.0 kapuai mai a e huli kupono aku ana i ke kihi Akau i keia wa, o ke Alanui Kukui a me ke Alanui Papu.

Ak. 58 deg. 36 min. Hik. 276.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kekahi huina ma ka laina o ke alanui.

Ak. 52 deg. 14 min. Hik. 1242.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i ke kihi Hema i keia wa, o ke Alanui Kula a me ke Alanui Papu.

ALANUI PUOWAINA.

50.0 Kapuai ke akea. Aoao Komohana-akau.

E hoomaka ana ma kekahi kiko ma ka palena mauka o na "Apana Aina Wai o Waikahalulu" Ak. 9 deg. 00 min. Hik. oiaio 11.0 kapuai mai ka pau ana mai o ka pa pohaku, o kahi e pau mai ai o ke Alanui Puowaina, ma ka palena i olelo mua ia, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 77 deg. 52 min. Hik. 673.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kekahi kiko ma ka aoao makai o ke Alanui Moiwahine, he 42.5 kapuai ma ke komohana-akau o ke kihi Hema i keia wa, o ke Alanui Puowaina a me ke Alanui Moiwahine.

E hoomaka hou ana ma kekahi kiko ma ka aoao mauka o ke Alanui Moiwahine, he 51.0 kapuai ma ke komohana-akau o ke kihi Hikina i keia wa, o ke Alanui Puowaina a me ke Alanui Moiwahine, a e holo ana

Ak. 61 deg. 37 min. 30 sek. Hik. 571.0 kapuai, oi aku a emi mai paha a hiki i kekahi kiko ma ka aoao makai o ke Alanui Moi, ma kekahi laina e holo like ana, a he 50.0 hoi kapuai mai ka laina hikina-hema mai o keia alanui, e like me ia i hoomaopopoia o ka pa laau a me ka pa puna e holo ana ma ka Pa Ilina o Kawaiahao a me ka Pa o ka Hale Pule.

E hoomaka ana ma kekahi kiko ma ka aoao mauka o ke Ala-

nui Moi, he 8.5 kapuai ma ke Komohana o ke kihi Akau i keia wa o ke Alanui Puowaina a me ke Alanui Moi, a e holo ana.

Ak. 51 deg. 4 min. 40 sek. Hik. 917.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kekahi kiko ma ka aoao makai o ke Alanui Beretania, he 7.5 kapuai ma ke komohana-akau o ke kihi Komohana i keia wa, o ke Alanui Beretania a me ke Alanui Puowaina.

E hoomaka hou ana ma kekahi kiko ma ka aoao mauka o ke Alanui Beretania, he 12.5 kapuai ma ke komohana-akau o ke kihi Akau i keia wa o ke Alanui Beretania a me ke Alanui Puowaina, a e holo ana

Ak. 37 deg. 19 min. Hik. 204.2 kapuai a hiki i kekahi huina ma ka laina o ke alanui, he 11.0 kapuai ma ke komohana-akau o ka huina i keia, ma ka palena mawaena o ka pa aina o Wolters a me Patterson.

Ak. 24 deg. 20 min. Hik. 82.5 kapuai a hiki i kekahi huina ma ka laina o ke alanui, he 9.5 kapuai ma ke komohana-akau o ka huina i keia wa, ma ka palena mauka o ka pa aina o Patterson.

Ak. 17 deg. 43 min. Hik. 488.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i ka pau ana mai o ka uakee i hoakakaia ma ke ano no ka hooakea ana i ke Alanui Miller.

E hoomaka hou ana ma ke kihi Akau o ke Alanui Puowaina, Miller a me Vineyard, a e holo ana

Ak. 17 deg. 37 min. Hik. 632.7 kapuai a hiki i kekahi huina ma ka laina o ke alanui, ma ka laina o ke alanui i keia wa.

Ak. 57 deg. 29 min. Hik. 381.3 kapuai a hiki i kekahi huina ma ka laina o ke alanui.

Ak. 20 deg. 04 min. Hik. 156.0 kapuai a hiki i kekahi huina ma ka laina o ke alanui.

Ak 7 deg. 15 min. 30 sek. Hik. 478.8 kapuai a hiki i ke kiko ma ka laina komohana-akau o ke Alanui Emma, he 10.0 kapuai ma ke komohana-hema o ke kihi komohana i keia wa, o ke Alanui Kula a me ke Alanui Emma.

O ka laina hikina-hema o ke Alanui Puowaina e holo ku like ia me, a he 50.0 hoi kapuai mai ka laina komohana-akau, a koe nae ma na holo hope ana elua, oiai malaila he 60.0 kapuai mai ka laina komohana-akau, e like me ia i hoakakaia maluna ae nei.

ALANUI MOI, HOOAKEA ANA.

Mahele ma Palama. 56.0 Kapuai ke akea. Laina Makai.

E hoomaka ana ma ke kihi hikina-hema o ka aina o ka "Hui Alahao a me Aina o Oahu," ma ka aoao Akau o ka muliwai o Nuuanu, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 1 deg. 11 min. 30 sek. Hik. 828.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, e holo ana ma ka laina o ka aina o ka Hui Alahao, a hiki i kahi e hoomaka ai o ka uakee. Mailaila aku ma kekahi uakee ma ka Hema o ka hanai (radius) he 290.0 kapuai, o ka holo pololei ana a me ka loa o ke kaula he.

Ak. 3 deg. 39 min. Kom. 47.0 kapuai a hiki i kahi e pau mai ai o ka uakee ma ka palena Akau o ka aina o ka Hui Alahao, a oia kiko he 56.0 kapuai ma ka huina kupono mai ke alo o ka hale o Rawlins, ma ka aoao mauka o ka alanui.

Ak. 8 deg. 35 min. Kom. 204.3 kapuai a hiki i kahi e hoomaka ai o ka uakee, ma kekahi laina e holo kau like ana me, a he 56.0 hoi kapuai mai ka laina mauka i keia wa o ke alanui. Mailaila aku ma kekahi uakee ma ka Hema o ka hanai (radius) he 365.0 kapuai, o ka holo pololei ana a me ka loa o ke kaula he.

Ak. 13 deg. 25 min. Kom. 45.0 kapuai a hiki i kahi e pau mai ai o ka uakee, a oia kiko he 56.0 kapuai ma ka huina kupono mai ka laina mauka i keia wa, o ke alanui.

Ak. 15 deg. 56 min. Kom. 388.0 kapuai a hiki i kahi e hoomaka ai o kekahi uakee, ma ka palena pau o ke Alanui Liliha, a oia kihi i oleloia he 56.0 kapuai ma ka huina kupono, mai kekahi laina e hoohui ana i ke kihi Akau a me ke kihi Hikina o ke Alanui Moi a me ke Alanui Liliha.

Mailaila aku ma kekahi uakee ma ka Hema o ka hanai (radius) he 350.0 kapuai, o ka holo pololei ana a me ka loa o ke kaula he.

Ak. 17 deg. 39 min. Kom. 34.6 kapuai a hiki i kahi e pau mai ai o ka uakee.

Ak. 21 deg. 39 min. Kom. 276.5 kapuai a hiki i kahi e hoomaka ai o kekahi uakee ma kekahi kihi he 56.0 kapuai, ma ka huina kupono ma ka laina mauka i keia wa o ke alanui.

Mailaila aku ma kekahi uakee ma ka Hema o ka hanai (radius) 288.0 kapuai, o ka holo pololei ana a me ka loa o ke kaula, he

Ak. 30 deg. 45 min. Kom. 92.0 kapuai a hiki i kahi e pau mai ai o ka uakee.

Ak. 39 deg. 56 min. Kom. 236.0 kapuai, a hiki i kekahi huina ma ka laina o ke alanui, he 140.0 kapuai ma ka hikina-hema o ke kihi Komohana o ke Ala Ololi Robello a me ke Alanui Moi, a he 11.0 kapuai makai o ka huina i keia wa, ma ka laina o ke alanui.

Ak 35 deg. 34 min. Kom. 140.0 kapuai a hiki i kekahi kiko ma laina komohana-akau o ke Ala Ololi Robello, he 8.0 kapuai makai o ke kihi Komohana i keia wa, o ke Alanui Moi a me ke Ala Ololi Robello.

Ak. 31 deg. 38 min. 30 sek. Kom. 318.4 kapuai a hiki i ka laina hikina-hema o ke ala ololi ma o aku e holo ana i kai, ma kekahi kiko he 7.0 kapuai makai o ke kihi Hema i keia wa, o ke Alanui Moi a me ke ala ololi i hai mua ia ae nei.

Ak. 34 deg. 20 min. Kom. 764.0 kapuai, oi aku a emi mai paha a hiki i kekahi huina ma ka laina o ke alanui ma ka aoao komohana-akau o kekahi ala ololi e holo ana i kai, a oia huina he 56.0 kapuai ma ka huina kupono, mai ka laina mauka i keia wa, o ke alanui.

Ak. 29 deg. 35 min. Kom. 186.3 kapuai, a hiki i kekahi huina ma ka laina o ke alanui, ma o kekahi laina e holo like ana

me, a he 56.0 kapuai mai ka laina mauka i keia wa, o ke alanui.

Ak. 23 deg. 52 min. Kom. 175.5 kapuai a hiki i kahi e hoomaka ai o kekahi uakee. Mailaila aku ma kekahi uakee ma ka Akau o ka hanai (radius) he 345.0 kapuai, o ka holo pololei ana a me ka loa o ke kaula he

Ak. 16 deg. 35 min. Kom. 98.0 kapuai a hiki i kahi e pau mai ai o ka uakee.

Ak. 8 deg. 38 min. Kom. 220.0 kapuai, a hiki i kahi e hoomaka ai o kekahi uakee ma ka Hema koke iho o kahi e a'e ai o ke Alahao.

Mailaila aku ma kekahi uakee ma ka Hema o ka hanai (radius) he 287.0 kapuai, o ka holo pololei ana a me ka loa o ke kaula he.

Ak. 17 deg. 27 min. Kom. 83.4 kapuai, e a'e ana i ke alahao a hiki i kahi e pau mai ai o ka uakee.

Ak. 25 deg. 12 min. Kom. 422.8 kapuai ma kekahi laina e holo like ana me, a he 56.0 kapuai mai ka laina mauka i keia wa, o ke alanui a hiki i kahi e hoomaka ai o kekahi uakee. Mailaila aku ma kekahi uakee ma ka Hema o ka hanai (radius) he 354.3 kapuai, o ka holo pololei ana a me ka loa o ke kaula he

Ak. 43 deg. 38 min. Kom. 223.2 kapuai a hiki i kahi e huli hou ai o ka uakee. Mailaila aku e huli hou ana i ka Akau, ma kekahi uakee, o ia hanai (radius) hookahi, o ka holo pololei ana a me ka loa o ke kaula, he

Ak. 48 deg. 18 min. Kom. 169.2 kapuai a hiki i kahi e pau mai ai o ka uakee.

Ak. 34 deg. 22 min. Kom. 860.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, ma kekahi laina e holo like ana me, a he 56.0 hoi kapuai mai ka laina mauka i keia wa, o ke alanui, a hiki i kahi e hoomaka ai o kekahi uakee. Mailaila aku ma kekahi uakee ma ka Hema o ka hanai (radius) he 287.0 kapuai, o ka holo pololei ana a me ka loa o ke kaula, he

Ak. 42 deg. 25 min. Kom. 78.5 kapuai a hiki i kahi e pau mai ai o ka uakee, ma ke kihi Hikina o ka aina o ke "Kula Kaikamahine o Kamehameha."

O ka laina mauka o ke Alanui Moi e hooponopono hou ia ana, e holo like ia me, a he 56.0 hoi kapuai mai ka laina makai i hoakaka mua ia ae nei, koe nae ka holo hope loa ana, no ka mea e hooakeaia ae ana ia wahi a hiki i ke 60.0 kapuai i hui ai me ka hapa o ke Alanui Moi, e holo ana ma ka aina o ke Kula o Kamehameha.

ALANUI BETELA.

50.0 Kapuai ke akea. Aoao Komohana-akau.

E hoomaka ana ma ke kihi Komohana o ke Alanui Hotele a me ke Alanui Betela e like me ia i hoailonaia i keia wa e ke kihi Hikina o ka Hale hou o Mutch, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Hem. 59 deg. 00 min. Kom. 318.5 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i ka laina mauka o ke Alanui Moi e holo ana ma ka laina o ke alo o ka Hale hou Mutch, a me ka hooloihi ana o ia.

Aoao Hikina-hema.

E hoomaka ana ma ke kihi Hema hou o ke Alanui Hotele a me ke Alanui Betela, he 50.0 kapuai ma ka hikina-hema o ke kihi Hikina o ka Hale hou o Mutch, ma ka kihi komohana o na alanui i oleloia, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Hem. 59 deg. 00 min. Kom. 323.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i ka laina mauka o ke Alanui Moi, ma kekahi laina e holo like ana me, a he 50.0 hoi kapuai mai ke alo o ka Hale hou o Mutch e huli la i ke Alanui Betela.

ALANUI KAUKA.

50.0 Kapuai ke akea. Aoao Mauka.

E hoomaka ana ma ke kihi Akau i keia wa, o ke Alanui Nuuanu a me ke Alanui Kauka, ma ke kihi Hema o ka pa o "Sweet Home," a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 40 deg. 35 min. Kom. 1862.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kekahi kiko ma ka aoao komohana-akau o ke Alanui Liliha, he 50.0 kapuai ma ka hikina-akau o ke kihi Komohana i keia wa, o ke Alanui Kauka a me ke Alanui Liliha.

Ak. 42 deg. 25 min. Kom. 545.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kekahi huina ma ka laina o ke alanui, he 50.0 kapuai mauka o kekahi huina ma ka pa pohaku, ma ka laina makai i keia wa, o ke Alanui Kauka.

Ak. 38 deg. 20 min. Kom. a hiki i ke kumu o ka pali ma ka aoao komohana-akau o ke Awawa o Nuuanu.

Aoao Makai.

E hoomaka ana ma kekahi kiko ma ka aoao komohana-akau o ke Alanui Nuuanu he 50.0 kapuai ma ka huina kupono mai ka laina mauka o ke Alanui Kauka, i hai mua ia ae nei, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 40 deg. 35 min. Kom. 1870.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i ke kihi Komohana i keia wa, o ke Alanui Kauka a me ke Alanui Liliha.

Ak. 42 deg. 25 min. Kom. 546.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, e holo ana ma ka pa pohaku ma ka laina makai i keia wa o ke Alanui Kauka a hiki i kekahi huina ma ka pa Pohaku i hai mua ia.

Ak. 38 deg. 20 min. Kom. a hiki i ke kumu o ka pali ma ka aoao komohana-akau o ke Awawa o Nuuanu.

ALANUI NUUANU.

50.0 Kapuai ke akea. Aoao Komohana-akau.

E hoomaka ma ke kihi Akau i keia wa o ke Alanui Nuuanu a me ke Alanui Beretania, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 51 deg. 05 min. Hik. 147.0 kapuai a hiki i kekahi huina ma ka laina o ke alanui.

Ak. 47 deg. 36 min. Hik. 111.0 kapuai a hiki i kekahi huina ma ka laina o ke alanui.

Ak. 41 deg. 25 min. Hik. 854.0 kapuai a hiki iwaena-konu o ka Uapo o ke kahawai o Pauoa ma kekahi laina kahapili, i ke alo o ke "Queen Hotel."

Aoao Hikina-hema.

E hoomaka ma ke kihi hikina o ke Alanui Nuuanu a me ke Alanui Hotele, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 58 deg. 40 min. Hik. 501.0 kapuai a hiki i ke kihi Hikina o ke Alanui Nuuanu a me ke Ala Ololi Kahunapule.

E hoomaka hou ana ma kekahi kiko ma ka aoao mauka o ke Alanui Beretania he 13.0 kapuai ma ka hikina-hema o ke kihi Hikina i keia wa, o ke Alanui Nuuanu a me ke Alanui Beretania, a e holo ana.

Ak. 51 deg. 05 min. Hik. 218.5 kapuai a hiki i kekahi kiko ma ka aoao mauka o ke Ala Ololi Kukui, he 12.0 kapuai ma ka hikina-hema o ke kihi Hikina i keia wa o ke Alanui Nuuanu a me ke Ala Ololi i oleloia.

Ak. 41 deg. 25 min. Hik. 854.0 kapuai a hiki i ka palena makai o ka pa pohaku pale o ka Uapo, o ke kahawai o Pauoa ma kekahi laina he 50.0 kapuai ma ka huina kupono, mai ke alo mai o ke "Queen Hotel."

Pauku 6. E mana no keia Kanawai mai a mahope iho o ka la e hoolahaia ai.

Aponia i keia la 4 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 24.

He Kanawai e hoopau loa ai i ka Pauku 1331 o ke Kanawai Kivila, e pili ana i ka mea nona ka Waiwai o Kekahi Wahine i Mareia, ina ua Hooholoia e Okiia ka Mare ana no Kona Moekolohe.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 1331 o ke Kanawai Kivila e hoopauia, a ma keia ke hoopau loa ia nei.

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai kona la e aponoia ai.

Aponoia i keia la 12 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 25.

He Kanawai e hoololi ai i ka Mokuna XVI o ke Kanawai Karaima e pili ana i ka Aihue.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 15 o ka Mokuna XVI o ke Kanawai Karaima ma keia ke hoololiia nei, i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei.

"15. He elua degere o ka aihue, o ka ekahi a me ka elua. O ka aihue i ka waiwai i oi ae mamua o hookahi haneri dala ka waiwai he aihue ia ma ka degere ekahi, a e hoopaiia ma ka hoopaahaoia ana ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o umi makahiki.

O na aihue e ae apau aia ma ka degere elua, a e hoopaiia ma ka hoopaahaoia ana ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o elua makahiki, a i ole ia ma ka uku hoopai aole e oi aku mamua o hookahi tausani dala."

PAUKU 2. O ka Pauku 17 o ka Mokuna XVI o ke Kanawai Karaima e like me ia i hooloiia ai, ma keia ke hoopau loa ia nei.

Aponoia i keia la 12 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 26.

HE KANAWAI E PILI ANA I NA HAKAKA A E HOOPAU ANA I KA MOKUNA XXXIII O KE KANAWAI KARAIMA E PILI ANA IA MEA.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka hakaka oia no ka pepehi aku a pepehi mai o na kanaka elua a keu aku paha ma kahi akea; a ua komo pu ilokó olaila kekahi hakaka no kekahi puu dala a me na hakaka e ae i hoolala mua ia, i lawelawe ole ia me na mea eha. O kela mea keia mea i komo pu, kokua á paipai paha i kekahi hakaka, a i ole ia malaila oia mamuli o kona manao ponoi ma ke ano he mea makaikai a nana paha ma kekahi hakaka no kekahi puu dala a hakaka e ae paha i hoolala mua ia, e hoopaiia oia ma kekahi hoopai aole e oi aku mamua o elima haneri dala, a i ole ia ma ka hoopaahaoia ana ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o eono malama.

PAUKU 2. Ma keia ke hoopau loa ia nei ka Mokuna 33 o ke Kanawai Karaima.

Aponoia i keia la 12 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 27.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I NA PAUKU 2 A ME 3 O KE KANAWAI I KAPAIA "He KANAWAI E HOOPONOPONO AI I KA HOOPUKA ANA O NA PALAPALA SILA," I APONOIA AUGATE 29, 1884, A E PAKUI AKU I ELUA MAU PAUKU HOU I KE KANAWAI I OLELOIA E LIKE ME IA I HOOLOLIIA AI E KE KANAWAI I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KE KANAWAI E HOOPONOPONO AI I KA HOOPUKA ANA O NA PALAPALA SILA," I APONOIA MA KA LA 23 O IUNE, 1888, A E KAPAIA NA PAUKU 15 A ME 16.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka Pauku 2 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hooponopono ai i ka hoopuka ana o na Palapala Sila," i aponoia Augate 29, 1884, ma keia ke hoololiia nei ma ke kapae ana i ka huaolelo "Umi" a ma ka hookomo ana ma kona wahi i ka huaolelo "umikumamalima," i heluheluia ai ka Pauku i oleloia e like me ia i hoololiia ai penei:

"Pauku 2. E komo iloko o kela a me keia Palapala Sila, kekahi inoa pokole a haina paha o ka mea hou i imiia a mea loaa hou, e hoike pololei ana i kana hana me kona ano, a me ka haawi ana i ka mea i loaa ka Palapala Sila, kona mau hooilina a waihona paha, no ka manawa he umikumamalima

makahiki, i ke kuleana kaokoa e hana, e hoohana a e kuai aku i ua mea hou nei i imiia a mea loaa hou mai paha, ma na wahi apau o ko Hawaii Pae Aina, me ke kuhikuhi ana maluna o na hoakaka ana no na ike apau e pili ana i ia mea. E hoopiliia aku i kope o na hoakaka ana me na kii i kahaia i ka Palapala Sila, a e lilo ia i pana no ia mea."

PAUKU 2. O ka Pauku 3 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hooponopono ai i ka hoopuka ana o na Palapala Sila," i aponoia Augate 29, 1884, ma keia ke hooloiia nei ma ke kapae ana i na huaolelo "Umi" a ma ka hookomo ana ma kona wahi i ka huaolelo "umikumamalima," i heluheluia ai ka Pauku i oleloia e like me ia i hooloiia ai penei.

"Pauku 3. O kela a me keia mea e hoohana ana i kekahi mea hou i ike ole ia mamua a i loaa paha kekahi oihana hou a ku i ka pomaikai, mikini, mea i hanaia, ano o ka hana ana a hoohui ana paha i kekahi mea, a o kekahi hoohana hou ana e hoopomaikai ai i ike ole ia a i hoohana ole ia e kekahi poe e ae ma keia aina, a i loaa ole hoi ka Palapala Sila (a i ole ia, aole i paiia na kuhikuhi ana me ka moolelo), iloko o keia aina a o kekahi aina e ae paha mamua o kona hoohana ana a me ka loaa ana paha o ia mea hou, e loaa iaia, ma ka uku ana i na uku i hooholoia e ke Kanawai, a me ke hoolawa ana i na hana kupono e ae, ka Palapala Sila no ia mea. Ina nae hoi o kela a me keia mea hou i imiia a loaa paha kekahi oihana hou aku a ku i ka pomaikai, mikini, mea i hanaia, ano o ka hana ana a hoohui ana paha i kekahi mea, a o kekahi hoohana hou ana e hoopomaikai ai, a ua loaa nae ka Palapala Sila a mau Palapala Sila paha no ia mea mai kekahi Aupuni e aku, e loaa no iaia he Palapala Sila no ia mea iloko o keia aina, e like me ka mea i hoomaopopoia maluna, koe nae, ina o ua mea nei i loaa ai ka Palapala Sila ua lawe mua ia mai iloko nei o ko Hawaii Pae Aina, a ua hoohanaia e ka lehulehu no ka manawa i oi aku mamua o ka makahiki hookahi mamua iho o ke noiia

ana mai i Palapala Sila. Aka o na Palapala Sila apau e haawiia ana no na mea hou i loaa mua ka Palapala Sila ma kekahi aina e, e hoohaikiia kona manawa i ole e mau aku ai ke manawa mahope aku o ka pau ana o ka manawa i palapala sila ia ai ma ka aina e, a ina he lehulehu na aina i palapala sila ia ai, alaila aole e loihi aku ka manawa mahope o ka pau ana o ka Palapala Sila nona ka manawa pokole mai e koe ana, a aole loa no e hoomauia aku kekahi Palapala Sila no ka manawa i oi aku mamua o umikumamalima makahiki."

PAUKU 3. E pakauiia i pauku hou i ke Kanawai i oleloia, e like me ia i hoololiia ai e ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoololi ai i ke Kanawai e hooponopono ai i ka hoopuka ana o na Palapala Sila," i aponoia Iune 23, 1888, a e kapaia Pauku 15.

"Pauku 15. I na manawa apau e hiki ole ai e hoohanaia a i ole ia e mana ole ai kekahi palapala Sila, mamuli o kekahi hoakaka hemahema a lawa ole paha, a i ole ia mamuli o ko ka mea nona ka Palapala Sila koi ana nana ponoi i imi aku a loaa kekahi mea i oi aku mamua o ka mea i kuleana ai oia e koi ma ke ano he mea hou, ina ua ulu mai ka paewaewa mamuli o ka hoomaopopo ole, ulia wale a i ole ia kuhihewa paha, a me ka manao ole e hana kolohe a hoopunipuni paha, na ke Kuhina Kalaiaina, i ka hoihoiia ana mai o ia Palapala Sila a me ka hookaaia ana o na uku i kauohaia ma ke kanawai, ma ka hoopukaia ana o ka Palapala Sila kumu a i ole ia mua paha, e kauoha e hoopukaia aku i Palapala Sila hou no ia mea i imiia a huliia e like me na hoakaka ana i hooponopono hou ia, i ka mea nona ka Palapala Sila, a i ole ia ina ua make oia, a i ole ia ua hoolilo aku paha i ka Palapala Sila holookoa a i ole ia i kekahi hapa i mahele ole ia, alaila i kona mau hookokauoha, lunahooponopono waiwai a waihona paha no ka manawa i koe o ka manawa o ka Palapala Sila mua. E mana ia hoihoi ana i ka manawa e hoopukaia ai o ka Pala-

pala Sila i hooponopono hou ia. Ua hiki i ke Kuhina Kalaiaina, ke manao oia he pono, ma ke koi ana mai o ka mea noi, a me ka hookaaia ana o ia uku a uku mua paha, i kauohaia e ukuia ma ka hoopuka ia ana o ka Palapala Sila, e kauoha e hoopukaia kekahi mau Palapala Sila no na wahi a mahele kaawale o ka mea i palapala sila ia. Ua hiki no e hooponopono hou ia a hoohaikiia ka hoakaka ana a me ke koi ma kela a me keia hana ana e like no me ka mea i hanaia e pili ana i na noi i kinohi. O kela a me keia Palapala Sila i hoopuka hou ia, i huipuia me ka hoakaka i hooponopono hou ia, e like no kona mana ma ke kanawai, ma ka hookolokolo ana o na hihia apau i ulu ae ma ia hope iho, e like no me he mea la ua waihoia aku na palapala kumu ma ia ano i hooponopono hou ia; aka, aole e hookomoia kekahi mau mea hou iloko o ka hoakaka ana, aole no hoi ina he Palapala Sila no kekahi mikini, e hooloiiia ke kii a i ole ia na kii i kahaia, koe wale no e kekahi o laua maluna aku o kekahi; aka, ina aole he kii maoli a aole hoi he kii i kahaia, ua hiki no e hana ia na hooloii ma na olelo hoike i lawa i ka manao o ka Kuhina Kalaiaina e hoomaopopo ana oia mea hou a hooloii paha oia no kekahi hapa o ka mea i huliia i kinohi, a ua komo ole iloko o ka hoakaka ana mamuli o ka hoomaopopo ole, ulia wale a kuhihewa paha, e like me ia i olelo mua ia ae nei. Ma ka waihoia ana mai o ia palapala noi me ka Kuhina Kalaiaina no kekahi hoopuka hou ana, e ninaninauia no e like me ia i hoakakaia ma ka Pauku 6 o ke "Kanawai e hooponopono ai i ka hoopuka ana o na Palapala Sila," i aponoia Augate 29, 1884."

Pauku 4. E pakuiia i pauku hou i ke Kanawai i oleloia e like me ia i hooloiiia ai e ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hooloii ai i ke Kanawai e hoooponopono ai i ka hoopuka ana o na Palapala Sila," i aponoia Iune 23, 1888, a e kapaia Pauku 16.

"Pauku 16. Ua hiki no ke haawiia, hoopukaia, a hoopuka

hou ia na Palapala Sila i ka hope o ka mea nana i imi a i loaa mua paha, aka nae, e waiho mua ia ka palapala hoolilo ma ke Keena o ke Kuhina Kalaiaina. A ma na noi a pau a kekahi hope no ka hoopuka ana i kekahi Palapala Sila, e hanaia ka palapala noi a e kakauinoaia ka hoakaka e like me ia i hoakakaia ma ke Kanawai e ka mea nana i imi a i loaa mua paha. A ma na noi a pau no ka hoopuka hou ana i kekahi Palapala Sila, e hana ia ka palapala noi a e kakauinoaia ka hoakaka i hooponopono ia e ka mea nana i imi a i loaa mua paha, ina oia e ola ana."

PAUKU 5. E mana keia Kanawai mai ka la o kona aponoia ana.

Aponoia i keia la 12 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 28.

HE KANAWAI E PILI ANA I NA MANA HOOMALU MA'I.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. E lilo no i mea kue i ke kanawai no kekahi moku kalepa a i ole ia kekahi moku e ae mai kekahi awa a wahi paha o na aina e, e komo i kekahi awa o ke Hawaii Pae Aina, koe wale no ma ke ano kulike me na hoakaka ana o keia Kanawai, a me na rula a me na hooponopono ana o na Luna o ke Aupuni a me ka Oihana Ola i hanaia mamuli o keia Kanawai, a i kulike hoi me keia Kanawai; a o kekahi moku o ia ano i komo a i ole ia i hoao e komo iloko o kekahi awa o ko Hawaii Pae Aina, ma ke ano kue i keia Kanawai a me na rula i ole-

loia e uku no ia i ka Repubalika o Hawaii i kekahi huina dala, e hooholoia e like me ka manao o ka Aha Hookolokolo he pono; i oi ole aku maluna o elima tausani dala, a e lilo no ia i kuleana paa maluna oia moku, i hiki e ohiia mamuli o ka hoopii ana o ka Aha Hookolokolo kupono o ka Repubalika o Hawaii.

PAUKU 2. O kekahi moku ma kekahi awa o na aina e e holo ana i kekahi awa a wahi paha ma ko Hawaii Pae Aina, ua kauohaia no ia e kii a loaa mai ke Kanikela, Hope Kanikela, a i ole ia Luna Kanikela e ae o ka Repubaiika o Hawaii o ke awa e haalele ai ia moku, a i ole ia mai ka luna kauka ma na wahi i hoonohoia ai kekahi luna o ia ano no ia hana, i kekahi palapala hoike ola i hana palua ia ma ke ano i hoakakaia e ke Kuhina o ko na Aina E, e hoakaka ana i ke kulana ola o ka moku i oleloia, a ua hooko no ia ma na ano apau loa i na rula a me na hooponopono ana i hoakakaia i mea e loaa ai ke kulana ola maikai loa o ka moku i oleloia, kona ukana, kona poe ohua a me na kanaka ponoi apau o ka moku; a ua kauohaia ka Luna Kanikela a kauka paha mamua o kona haawi ana aku i ka palapala hoike ola i hana palua ia, e hoomaopopo pono oia he oiaio na mea apau i hoakakaia maloko olaila; a no kana mau hana ma ia ano ua loaa iaia ke kuleana e koi aku a e lawe i na uku i aeia, mamuli o na rula i hanaia e like me ke kanawai, e hoikeia e like no me ka mea i kauohaia ma na hana e ae.

Ua hoomanaia ka Peresidena, e like me kona manao he pono, e hoonoho aku i kekahi luna kauka e lawelawe ma ke keena o ka Kanikela ma kekahi awa ma na aina e, no ka hoike ana aku i na ike a me ka nana ana a me ka haawi ana i na palapala hoike ola i hoakakaia mamua ae nei. O kekahi moku e haalele ana a holo paha mai kekahi awa o ia ano me ka loaa ole oia palapala hoike ola, a e komo ana iloko o kekahi awa o ko Hawaii Pae Aina, e uku no ia i ka Repubalika o Hawaii aole e oi aku mamua o elima tausani dala, e

hoomaopopoia ka huina e ka Aha Hookolokolo, a e lilo no ia kuleana paa maluna oia moku, i hiki e ohiia ma ka hoopii ana imua o na Aha Hookolokolo kupono o ka Repubalika o Hawaii.

PAUKU 3. E hana no ke Kuhina o ko na Aina E i na rula a me na hooponopono ana i kupono e hookoia e na moku ma ke awa e holo mai ai, a oiai e holo mai ana, ina ua holo mai ia mau moku mai kekahi awa a wahi paha ma na Aina E i kekahi awa a wahi paha ma ko Hawaii Pae Aina, e loaa ai ke kulana ola maikai loa o ia moku, kona ukana, kona poe ohua a me na kanaka ponoi apau o ka moku; a e hoolahaia, hoikeia aku a e hookoia aku no e na Luna Kanikela a kauka paha o ka Repubalika o Hawaii.

Aole e pili kekahi o na hoopai i hoakakaia maloko nei i kekahi moku a i ole ia ona a alii paha o kekahi moku aia a kau mua ia kekahi kope o keia Kanawai me na rula a me na hooponopono ana i hana ia mamuli o keia Kanawai, maloko o ke Keena oihana o ke Kanikela a i ole ia Luna Kanikela e ae o ka Repubalika o Hawaii no umi la, ma ke awa i holo mai ai ia moku; a o ka palapala hoike o ia Kanikela a i ole ia Luna Kanikela paha maluna iho o kona kakauinoa ana ma kona ano oihana, e lilo no ia i hoike lawa pono no ia kau ana imua o kekahi Aha Hookolokolo o ka Repubalika o Hawaii.

PAUKU 4. Na ke Kuhina o ko na Aina E e hoopuka aku i kela manawa keia manawa i na Luna Kanikela o ka Repubalika o Hawaii, a me na Luna Kauka e hana ana ma kekahi awa o na aina e, a pela no hoi e hoike akea ai i na rula a me na hooponopono ana i hanaia e ia, e lawelaweia a e hookoia e na moku ma na awa o na aina e, i mea e loaa ai ke kulana ola maikai loa o ia mau moku, ko lakou mau ukana, na ohua a me na kanaka ponoi apau o ka moku mamua o ko lakou haalele ana aku no ka holo mai i kekahi awa ma ko Hawaii Pae Aina, a oiai e holo mai ana, i mea e paleia aku ai ka hookomoia ana

mai o ke kolera, ma'i luku, ma'i hebera, fiva lenalena a i ole ia na ma'i lele a me na ma'i pili e ae, a aole no e ku i ke kanawai i kekahi moku e komo iloko o ke awa a hoolei i kona ukana, a i ole ia e hoopae i kona poe ohua koe wale no mamuli o kekahi palapala hoike o ka Luna Kauka ma ke kahua hoomalu ma'i ma ke awa i holo mai ai, e hoike ana o na rula a me na hooponopono ana i oleloia a me na rula o ka Papa Ola o ka Repubalika o Hawaii, ua hookoia e ia a me ka moku i oleloia a me kona kapena a pela no hoi me na ukana, na ohua a me ka poe ponoi o ka moku; a na ke kapena o kela a me keia moku o ia ano e hoike ae a haawi aku i ka Luna Dute ma ke awa i komo ai me na palapala e ae e pili ana i kona moku, i na palapala hoike ola i oleloia, i kauohaia ai e kii ma ke awa i holo mai ai a me ka palapala hoike i kauohaia maloko nei e loaa mai ka Luna Malama Ola ma ke awa i komo ai; a o na palapala hoike ola i kauoha ia maloko nei e manaoia no oia kekahi o na palapala o ka moku, a i ka manawa e hooiaio pono ia ai e ka Luna Kanikela kupono a i ole ia Luna e ae o ke Aupuni o ka Repubalika o Hawaii, maluna ae o kona kakauinoa oihana me ka sila, e laweia no ma ke ano he hoike no na mea i hoakakaia maloko olaila imua o kekahi Aha Hookolokolo o ka Repubalika o Hawaii.

Pauku 5. I ka manawa e hiki ai i kekahi moku ma'i ma kekahi awa i hoolako ole ia me na lako kupono no ka hana ana o ia mea, ua hiki i ka Luna Dute a i ole ia Luna Malama Ola o ke awa e hoihoi i ka moku i oleloia, malalo o na lilo ponoi o ia moku, i ke kahua hoomalu ma'i kokoke loa kahi i hoolakoia ai na lako a me na mea hana no ka hoomaemae kupono ana i ka moku me na kanaka ponoi o ka moku, na ohua a me ka ukana; a mahope iho o ka hoomaemaeia ana o kekahi moku ma'i ma kekahi kahua hoomalu ma'i, a mahope iho o ka haawiia ana o ka palapala hoike e ka Luna Malama Ola ma ke kahua i oleloia e hoike ana o ka moku me na kanaka ponoi o ka moku, na ukana a me na ohua ua maemae pakahi lakou

apau, aole he ma'i lele a i ole ia he hiki e hoolaha aku ia mea, e aeia no ka moku i oleloia e komo iloko o kekahi awa o ka Hawaii Pae Aina i oleloia maloko o ka palapala hoike.

PAUKU 6. I na manawa apau e hoikeia aku ai ma ke ano lawa i ka manao o ka Peresidena, mamuli o ka laha ana o kekahi ma'i lele a i ole ia ma'i pili paha ma kekahi aina e, ua loaa he mau kumu koikoi e hopohopo ai no ka hookomoia mai o ia ma'i iloko o ka Hawaii Pae Aina, a mawaho ae o ka malamaia ana o na hoomalu, ua hoomahuahua loa ia ae keia hopohopo o hookomoia mai mamuli o ke komo ana mai o na kanaka a i ole ia o ka waiwai mai ia aina mai, a ua kupono e kapaeia ke kuleana e hookomo mai ia mau mea i mea e malamaia ai ke ola o ka Lehulehu, e loaa no i ka Peresidena ka mana e papa aku; ma ke ano holookoa a hapa paha, i ka hookomo ana mai i na kanaka a me na waiwai mai na aina a me na wahi mai ana e hoakaka ai, a no ka manawa ana i manao ai he kupono.

PAUKU 7. E mana keia Kanawai mai kona la e aponoia ai.

Aponoia i keia la 15 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 29.

HE KANAWAI E HOOMAOPOPO AI I KA MANAWA E HELE AI O KEIKI LIILII MA NA ALANUI O KA LEHULEHU A ME ALALOA, MALOKO O KEKAHI MAU HORA.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O kela a me keia keiki liilii malalo o na makahiki he umikumamalina, i hele a i ole ia noho ma kekahi

alanui o ka lehulehu, a i ole ia alaloa paha, mahope iho o ka hora eiwa o ke ahiahi a mamua ae o ka hora eha o ke kakahiaka, koe wale no ma na manawa pilikia hiki ole ke alo ae, i ukali ole ia e kekahi kanaka oo, e kauia no kekahi hoopai maluna ona aole e oi aku mamua o na dala elima, a i ole e hoopaahaoia aole e oi aku mamua o na la he umikumamaha.

PAUKU 2. O kela a me keia makua, a i ole kahu malama paha, i kaa malalo o kona malama a hoomalu ana kekahi keiki liilii malalo o na makahiki he umikumamalima, me kona ike no a me kona manao ponoi, i ae aku, a i ole ia hookuu aku i ua keiki liilii la e hele a i ole i noho ma kekahi alanui o ka lehulehu, a i ole ia alaloa paha, mahope iho o ka hora eiwa o ke ahiahi, a mamua ae o ka hora eha o ke kakahiaka, koe wale no ma na manawa pilikia hiki ole ke alo ae, i ukali pu ole ia e kekahi kanaka oo, e kauia aku no kekahi hoopai maluna ona aole e oi aku mamua o na dala Umi, a i ole ia e hoopaahaoia aole e oi aku mamua o na la he iwakalua.

PAUKU 3. E lilo keia i Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 16 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 30.

He Kanawai e Haawi ana i ka Mana i ke Kuhina Kalaiaina e Hoolilo aku i kekahi Papa Kahu, i kekahi Apana Aina ma ka Apana o Kona, Mokupuni o Oahu, e Lawelaweia ma ka ano he Kahua Halema'i a Home no Pake Kahiko, Ma'i a Palupalu, a hiki ole ke Malama ia lakou iho.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. Ma keia ua hoomanaia ke Kuhina Kalaiaina e hana a haawi aku i ka Papa Kahu o ka Ahahui Manawalea Pake, i kekahi hoolilo o kekahi apana aina e waiho ana ma ka Apana o Kona, Mokupuni o Oahu, o ka Repubalika o Hawaii, i oi ole aku mamua o elua eka no ke kumukuai o Hookahi Dala.

Pauku 2. E hookomoia maloko oia palapala hoolilo na kumu e hoakaka ana e lawelaweia ua wahi nei no na hana wale no o kekahi Halema'i a Home no na Pake kahiko, ma'i a palupalu, a hiki ole ke malama ia lakou iho e noho ana maloko o ka Repubalika o Hawaii; aole no hoi e kuaiia kekahi waiona a me na waiwai kalepa e ae o na ano apau ma ia wahi; aole no hoi e noiia a koiia aku paha kekahi kokua dala ana mai ka Repubalika o Hwaii mai; a ina e pau ka lawelaweia ana o ka apana aina i hooliloia, a i ole ia o kekahi hapa paha no na hana o kekahi Halema'i a Home no na Pake kahiko, ma'i a palupalu, a hiki ole ke malama ia lakou iho e noho ana ma ka Repubalika o Hawaii, e hoi hou no ka Apana aina apau loa i oleloia a me na hana hou apau maluna iho i ke Aupuni.

Pauku 3. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 16 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 31.

He Kanawai e Hoololi ai i ka Mokuna 2, Pauku 1, o na Kanawai o ke Kau o 1886, e like me ia i Hoololiia ai e ka Mokuna 25 o na Kanawai o ke Kau o 1890, a me ka Pauku 2 o ke Kanawai i Oleloia, i Kapaia "He Kanawai e Hooponopono ai i ke Kukulu a me ka Hana Hou ana i na Hale ma ke Kulanakauhale o Honolulu, maloko o kekahi mau Palena Pale Ahi i Hoakakaia."

E Hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 1 o ka Mokuna 2 o na Kanawai o ke Kau o 1886, e like me ia i hoololiia ai e ka Mokuna 25 o na Kanawai o ke Kau o 1890, e hoololiia, a ma keia ke hoololi hou ia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 1. O kela wahi o ke kulanakauhale o Honolulu i kaupalenaia e like me keia mahope iho nei, oia hoi: Ma ka aekai; alaila ma kekahi laina he kanawalu kapuai ma ke komohana a e moe like ana me ka aoao komohana o ke Alanui Maunakea a hiki i kekahi kiko he kanawalu kapuai makai o Alanui Moi, alaila ma ke komohana ma kekahi laina he kanawalu kapuai makai a e moe like ana me ke Alanui Moi i oleloia a hiki i Alanui Muliwai; alaila, ma Alanui Muliwai a hiki i kekahi kiko he kanawalu kapuai mauka o Alanui Moi; alaila i ka hikina ma kekahi laina he kanawalu kapuai mauka a e moe like ana me Alanui Moi i oleloia a hiki i kekahi kiko ma ke komohana a aoao ma Ewa o ke Alanui Konia (Alanui Kamika mamua); alaila ma kekahi laina ma ke komohana a e moe like ana me Alanui Konia i oleloia a hiki i kekahi kiko he kanawalu kapuai mauka o Alanui Hotele; alaila i ka hikina ma kekahi laina he kanawalu kapuai mauka a e moe like ana me Alanui Hotele i oleloia a hiki i kekahi kiko he kanawalu

kapuai mai ka aoao komohana o ke Alanui Nuuanu; alaila ma kekahi laina he kanawalu kapuai i ke komohana a e moe like ana me ke Alanui Nuuanu i oleloia a hiki i kekahi kiko he kanawalu kapuai mauka o ke Alanui Beretania; alaila i ka hikina ma kekahi laina mauka a e moe like ana me Alanui Beretania i oleloia a hiki i kekahi kiko he kanawalu kapuai ma ka hikina o ka aoao hikina o Alanui Papu; alaila ma kekahi laina he kanawalu kapuai i ka hikina a e moe like ana me Alanui Papu i oleloia a hiki i kekahi kiko he kanawalu kapuai mauka o Alanui Hotele; alaila i ka hikina ma kekahi laina he kanawalu kapuai mauka a e moe like ana me Alanui Hotele i oleloia a hiki i kekahi kiko he kanawalu kapuai i ka hikina o ka aoao hikina o ke Alanui Alakea; alaila ma kekahi laina he kanawalu kapuai i ka hikina a e moe like ana me Alanui Alakea i oleloia a hiki i ka aekai, a e hui pu ana i ka aina apau i hana hou ia a e hana hou ia aku ana ma keia hope aku maloko o ia mau palena, e ikeia o ia na Palena Kaupale Pauahi o Honolulu."

Pauku 2. O ka Pauku 2 o ka Mokuna 2 o na Kanawai o ke Kau o 1886, e hooloiiia, a ma keia ke hooloiiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 2. O kela a me keia ano hale, koe na hale-lualiilii, e kukuluia aku ana ma keia hope maloko mai o na palena kaupale pauahi o Honolulu, e kukuluia na pale-ku owaho loa, a me ko ke kaupoku o ua hale la me ka uinihapa, pohaku, pohaku-puna, hao a o kekahi mea pale ahi e ae paha i aponoia, a ina nae he hao, alaila, e kukuluia ke kino me ka hao, a o na o'a a me na kua o kaupoku ke uhiia me kekahi mea pale ahi i aponoia, alaila he laau no. E hanaia o loko o ka hale pale ahi a mau hale paha me na mea pale ahi, a i ole ia me na aaho i palainaia i ka puna, eia nae ua hiki no e hanaia ka pale o luna me ka papa hole Nouweki i wae pono ia. A e hoomaopopo hou ia aole e uhiia na paia owaho o kekahi hale e pili

ana a i ole ia e huli ana i ke alanui me ke pili hao awaawaa a i ole ia me na papaahao, a i ole ia me ka piula; o na hale apau e kukuluia ana maloko o na palena kaupale pauahi i oleloia e kaa no malalo o ka nanaia ana a me ka aponoia ana ma na mea e pili ana i kahi e ku ai, hoolala ana, ke ano, na mea e hanaia ai a me ka hanaia ana mai ka hoomaka ana a hiki i ka pau ana, e kekahi Komisina maloko olaila ke Kuhina Kalaiaina, ka Luna Nui o na Hana Hou a me ka Luna Hoohana Nui o ka Oihana Kinai Ahi; a aole e kukulu kekahi mea i kekahi hale a mea e ae paha maloko o na palena kaupale pauahi i oleloia me ka ae ole i kakauia o ke Komisina i oleloia. E lilo no hoi i hana na ka Luna Nui o ka Oihana Kinai Ahi e nana i na hale apau a me na mea e kukuluia ana ma keia hope aku maloko o na palena kaupale pauahi o Honolulu i hooko pono ia na palapala ae i haawiia e ke Komisina e like me ke kanawai, a e hoike aku no ia mea i ke Komisina.

Aole i pili na olelo o keia Kanawai i na lanai i kukuluia a e kukuluia aku ana paha e ke Aupuni Hawaii ma na uapo no ka hoolawa pono ana o ia mau awa."

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 19 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 32.

He Kanawai e Hoomaopopo ana i kekahi Hoopai no ka Hewa Imi Loaa ma ka Hoopunipuni, a e Hoopau i na Pauku 6, 7 a me 8 o ka Mokuna XXI o ke Kanawai Karaima e pili ana i ka Imi Loaa ma ka Hoopunipuni.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O kela a me keia mea i hoahewaia no kekahi hana imi loaa ma ka hoopunipuni, e hoopaiia no oia ma ka hoopaahaoia ana ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o elua makahiki, a i ole ia ma kekahi uku hoopai aole e oi aku mamua o hookahi tausani dala.

Pauku 2. O na Pauku 6, 7 a me 8 o ka Mokuna 21 o ke Kanawai Karaima ma keia ua hoopau loa ia.

Aponoia i keia la 19 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 33.

He Kanawai e Hoakaka ana i ke ano o ka Hoohiki Wahahee, a e Hoopau loa ai i ka Mokuna 27 o ke Kanawai Karaima e pili ana i ia Mea.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka hoohiki wahahee oia no ka hoike ana mamuli o ka manao ino, me ka ike no he wahahee a oiaio ole ia ma ka olelo waha a i ole ia ma ke kakau i kekahi mea pili i ka io maoli

malalo o ka hoohiki a ua kauohaia a i ole ia ua hoomanaia ka hoohiki ana ma ke kanawai.

PAUKU 2. O kekahi hoohiki ua huipuia iloko olaila kekahi olelo hooia paa mamuli o ka manao o keia Kanawai. O ka olelo hoohiki a i ole ia o ka olelo hooia paa e hoohiki pono ia no e kekahi mea i loaa ka mana ma ke kanawai e hoohiki aku i ia mea, ma ona ponoi iho a i ole ia ma o kekahi mahele olelo.

PAUKU 3. O ka paipai a hookonokono e hoohiki wahahee oia no ka imi ana aku me ka manao ino a kolohe a loaa kekahi e hana i ka hoohiki wahahee.

PAUKU 4. O kela a me keia mea i hewa no ka hoohiki wahahee a i ole ia no ka paipai a hookonokono e hoohiki wahahee, e hoopaiia no ma ka hoopaahaoia ana ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o iwakalua makahiki.

PAUKU 5. Ma keia ke hoopau loa ia ka nei ka Mokuna 27 o ke Kanawai Karaima.

Aponoia i keia la 19 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 34.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 7 O KA MOKUNA 9 O KE KANAWAI KARAIMA, E PILI ANA I KA HAKAKA A ME KA PEPEHI I NA LUNA AUPUNI.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka Pauku 7 o ka Mokuna 9 o ke Kanawai Karaima e hooloiia i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"7. O ka mea hakaka me ka pepehi aku i kekahi luna aupuni, ina he lunakanawai a he luna e ae paha o ke Aupuni, me ka manao e kue, pale aku, ke'ake'a a alai paha iaia ma ka hana a i ole ia ma ka hooko ana i kana hana ma ia ano, e hoopaiia oia ma kekahi uku aole e oi aku mamua o hookahi tausani dala a i ole ia ma ka hopaahaoia ana ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o elua makhiki."

Aponoia i keia la 19 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 35.

HE KANAWAI E HOOMAOPOPO ANA A E HOAKAKA ANA I KEKAHI HOOPAI NO NA HANA INO A ME NA HANA KOLOHE, A E HOOPAU LOA ANA I NA PAUKU 1 A HIKI I KA 8 O KA MOKUNA XXIII O KE KANAWAI KARAIMA, E PILI ANA I NA HANA INO A ME NA HANA KOLOHE.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O kela mea keia mea me ka hoohemahema a i ole ia me ka manao kolohe nana i hana ino a i ole ia nana i hoopoino i kekahi waiwai paa a i ole ia waiwai lewa paha o kekahi, a i ole ia nana i hoopoino a hoopilikia aku paha i kekahi ma kekahi o kona mau pono a kuleana paha o ke kino a i ole ia o ka waiwai, e manaoia ua pili iaia ka hewa hana ino me na hana kolohe, a e hoopaiia ma ka hoopaahaoia ana ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o elua makahiki, a i ole ia ma kekahi hoopai aole e oi aku mamua o hookahi tausani dala.

PAUKU 2. O kekahi hana i hanaia ma ka lawelawe pono ana, hoike ana a i ole ia hooko ana me ka manao maikai i kekahi

kuleana i manaoia ma ke kanawai, aole no e hoopaiia ma ke ano he hana ino me ka hana kolohe; aka o ka ninau no ka manao maikai na ka lunakanawai a i ole ia na ke jure e hooholo.

PAUKU 3. O na Pauku 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 a me 8 o ka Mokuna XXIII o ke Kanawai Karaima ma keia ke hoopau loa ia nei.

Aponoia i keia la 19 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 36.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA MOKUNA XXXVII O KE KANAWAI KARAIMA E PILI ANA I NA AEA HAUKAE A ME NA KANAKA HANA PONO OLE, A E HOOPAU LOA AI I KA MOKUNA III O NA KANAWAI O KE KAU O 1876, A ME KA MOKUNA XL O NA KANAWAI O KE KAU O 1886 E PILI ANA I IA MEA.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka Pauku 1 o ka Mokuna XXXVII o ke Kanawai Karaima ma keia ke hooloiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 1. O kekahi mea hookamakama mau; a i ole ia o kekahi mea i inoino, pelapela a haumia paha ma kona mau olelo a i ole ia ma kana mau hana; a i ole ia o kekahi mea i akaka ole kahi i loaa mai ai kona ola ma ke ano i ku i ke kanawai a i ole ia ua lawa ole ke ola ma ke ano ku i ke kanawai; a i ole ia ua auwana hele a noho paha ma kekahi wahi o ka lehulehu no ke noi ana i ka poe manawalea a i ole ia ua kauoha i kekahi keiki e hana pela; a i ole ia nana i noi aku a ohi paha i na manawalea a kokua paha mamuli o kekahi mau olelo hoopunipuni;

a i ole ia nana i lawelawe a hana i na hana hoopiopio, hoounauna, hoomanamana, anaana a i ole ia ua olelo he mana kona e pule ai a make kekahi poe; a i ole ia nana i olelo he hiki iaia ke wehewehe i na ouli no ke dala a i ole ia no kekahi uku e ae; a i ole ia nana i malama me ke kumu kupono ole ma ke kanawai (o na hooiaio ana o ia kumu kupono ma ka aoao no ia o ua kanaka la), i kekahi ki wehe puka a i ole ia i kekahi mea hana e ae no ka wawahi hale a i ole ia i loaa aku i ka po i hoaahu ano e iaia iho a i ole ia i hoano e iaia iho me kekahi manao kolohe; a i ole ia i loaa aku i ka po me ke kumu kupono ole ma ke kanawai, (o na hooiaio ana o ia kumu kupono maluna no ia o ua kanaka la), maloko a maluna paha o kekahi hale moe, a hale e ae paha a maloko o kekahi pa i paia, a i ole ia maloko a maluna paha o kekahi moku, a i ole ia i lilo i mea hoopilikia a hoohaunaele paha mamuli o kona hana hoohaunaele, kue i ka maluhia, hele ana me na mea eha, e hoopuka ana i na olelo hoomaka'uka'u, a hooweliweli, a i ole ia ma kekahi ano e ae paha, e hoopaiia no oia ma ka hoopaahaoia ana ma ka hana oolea aole e oi aku mamua e eono malama."

PAUKU 2. O na Pauku 2, 3 a me 4 o ka Mokuna XXXVII. o ke Kanawai Karaima, Mokuna III. o na Kanawai o ke Kau o 1876 a me ka Mokuna XL. o na Kanawai o ke Kau o 1886, ma keia ke hoopau loa ia nei.

Aponoia i keia la 19 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 37.

He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 8 o ka Mokuna IX o ke Kanawai Karaima e pili ana i na Hoeha me Kekahi mau mea Eha.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 8 o ka Mokuna IX. o ke Kanawai Karaima e hoololiia i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"8. O kela mea keia mea i hakaka a pepehi aku i kekahi me ka pahi, kookoo pahi, a i ole ia me kekahi mea make e ae i kupono i ka lawe i ke ola, e hoopaiia oia ma kekahi uku hoopai aole e oi aku mamua o hookahi tausani dala, a i ole ia ma ka hoopaahaoia ana ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o elua makahiki."

Aponoia i keia la 19 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 38.

He Kanawai e Hoakaka ana no ke Komo a me ka Wawahi Hale, a e Hoopau loa ai i ka Mokuna 14 o ke Kanawai Karaima e pili ana i ke Komo a me ka Wawahi Hale.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka mea nana i wawahi a komo i ka po a i ole ia i ke ao iloko o ka hale noho, rumi, hale, hale-kuai, hale-wili,

hale-ukana, hale e ae a i ole ia ka moku o kekahi me ka manao e hana i kekahi feloni maloko olaila, ua pili no iaia ka hewa komo a wawahi hale.

PAUKU 2. O ka wawahi oia no ka mea i hana maoli ia, a i ole ia ua hanaia mamuli o kekahi ano e ae.

O ka wawahi maoli ua huiia iloko olaila ka wehe ana i kekahi puka, a i ole ia puka-aniani i paniia; o ka wawahi ana ma na ano e ae oia no na komo ana mamuli o na hana lima ikaika, a i ole ia na olelo hooweliweli e hana aku me ka lima ikaika i ka poe e noho ana iloko, a i ole ia i ko lakou waiwai, a i ole ia mamuli o ka hoopunipuni, a i ole ia mamuli o ke kokua ana o kekahi mea kokua hewa.

PAUKU 3. I mea e lawa ai ke komo a wawahi hale, aia no a loaa kekahi komo ana i hiki e hanaia ma ka hookomo ana i ka lima, ka wawae, ka manamana lima a i ole ia kekahi wahi o ke kino iloko o ka hale, a i ole ia iloko o kekahi keena o ka hale i komoia; a i ole ia ma ka hookuu ana a i ole ia ma ke kiola ana i kekahi mea, a i ole ia ma ka hookomo ana i kekahi mea hana a i ole ia o kekahi hapa paha iloko oia hale; eia nae aia a lawelaweia ua mea la a i ole ia mea hana paha ma ke ano he mea e hanaia ai, a i ole ma ka hoao ana e hana i kekahi feloni, a aole hoi ma ke ano i mea wawahi wale no.

PAUKU 4. He elua degere o ke komo a wawahi hale, o ka ekahi a me ka elua:

O ke komo a wawahi hale i hanaia i ka po, a i ole ia i hanaia e kekahi mea i lako me kekahi mea eha ku i ka make, a i ole ia i hanaia i ka manawa e noho ana kekahi mea i kuleana e noho malaila, maloko o kahi i komo a i wawahiia, oia no ke komo a wawahi hale ma ke degere ekahi; o na komo a wawahi hale e ae apau aia no ma ke degere elua.

PAUKU 5. O kela a me keia mea i hoahewaia no ka wawahi hale ma ke degere ekahi e hoopaiia no oia ma ka hoopaahaoia

ana ma ka hana oolea apau ke ola a i ole ia no kekahi mau makahiki. O kela a me keia mea i hoahewaia no ke komo a wawahi hale ma ke degere elua, e hoopaiia no oia ma ka hoopaahaoia ana ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o iwakalua makahiki.

PAUKU 6. Ma keia ke hoopau loa ia nei ka Mokuna 14 o ke Kanawai Karaima.

Aponoia i keia la 25 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 39.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA MOKUNA 43 O NA KANAWAI O KE KAU O 1890, I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA MOKUNA 31 O KE KANAWAI KIVILA E PILI ANA I NA HUI I HOOHUIIA."

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ma keia ke hoololiia nei ka Mokuna 43 o na Kanawai o ke Kau o 1890, ma ka hookomo ana iho ma ka Pauku 1, mahope iho o na huaolelo "Hana Lima Akamai," ma ka lalani ekolu o ua Pauku la i na huaolelo "a i ole ia no ke kuai ana aku, kuai mai, hoolimalima ana a i ole ia ma kekahi ano e ae e kalepa i ka waiwai paa a me na hale a me na mea e ae i kukuluia, ina ua lawelaweia, a i ole ia ua manaoia e lawelaweia ma ke ano he mau hale hana, hale-kuai, hale hoahu ukana, keena hana, hale-aina hale moe, hotele a i ole ia ma kekahi ano e ae," i heluheluia ai ua Pauku la me ia i hoololiia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 1. Ua hiki no e hoohuiia na Ahahui i hoohuiia no ka lawelawe ana i kekahi hana a oihana paha ma ke ano Kalepa, Mahiai a Hana Lima Akamai, a i ole ia no ke kuai ana aku, kuai mai, hoolimalima ana a i ole ia ma kekahi ano e ae e kalepa i ka waiwai paa a me na hale a me na mea e ae i kukuluia, ina ua lawelaweia, a i ole ia ua manaoia e lawelaweia ma ke ano he mau hale hana, hale-kuai, hale hoahu ukana, keena hana, hale-aina, me hale moe, hotele a i ole ia ma kekahi ano e ae paha i hiki i kekahi poe e hoohuipu ia lakou iho ma ke ano ku i ke kanawai, (koe wale no ka hana baneko a me na oihana akamai) ma ke ano i hoakakaia mahope ae nei, aole ma kekahi ano e ae."

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 25 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 40.

He Kanawai e Pili ana i ka Mana Hookolokolo o na Lunakanawai Apana ma na Hihia Hewa, a e Hoopau ana i ka Pauku 1 o ka Mokuna LII o ke Kanawai Karaima e pili ana ia Mea; a me ka Mokuna VII o na Kanawai o ke Kau o 1870, i kapaia "He Kanawai e Hooakea ana i ka Mana Hookolokolo o na Aha Hookolokolo Hoomalu a pau o keia Aupuni ma Kekahi mau Hihia Pepehi Ano Ino Loa;" Mokuna X o na Kanawai o ke Kau 1880, i kapaia "He Kanawai e Hooakea ana i ka

MANA HOOKOLOKOLO O NA AHA HOOKOLOKOLO APANA A PAU O KEIA AUPUNI MA KEKAHI MAU HIHIA PEPEHI ANO INO LOA;" MOKUNA VI O NA KANAWAI O KE KAU O 1882, I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 2 O KA MOKUNA 10 O NA KANAWAI O 1880, I APONOIA MA KA LA 13 O AUGATE, 1880;" MOKUNA XXV O NA KANAWAI O KE KAU O 1884, I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOAKEA AI I KA MANA HOOKOLOKOLO O KA AHA HOOMALU MA KEKAHI HIHIA HOEHA I NA LUNA AUPUNI;" A ME KE KANAWAI 25 O KE AUPUNI KUIKAWA, I KAPAIA "HE KANAWAI E PILI ANA I KA MANA HOOKOLOKOLO O NA LUNAKANAWAI APANA MA KA HIHIA MIKAMINA."

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. E loaa no i na Lunakanawai Apana, ka mana no ka hoopii ana, hookolokolo ana a me ke kau ana i ka hoopai i kekahi mea i hoopiiia no kekahi o na hewa mahope iho nei, oia hoi keia: Na mikamina o kela ano me keia ano, ka aihue ma degere elua, a me ka imi loaa ma ka hoopunipuni a me ke kipe, ina aole i oi aku ka hoopai i hoakakaia mamua o ka hoopaahaoia ana ma ka hana oolea no elua makahiki, a i ole ia ma ka hoopai o elima haneri dala.

PAUKU 2. O ka Pauku 1 o ka Mokuna LII o ke Kanawai Karaima, Mokuna VII o na Kanawai o ke Kau o 1870, Mokuna X o na Kanawai o ke Kau o 1880, Mokuna VI o na Kanawai o ke Kau o 1882, Mokuna XXV o na Kanawai o ke Kau o 1884, a me ke Kanawai 25 o ke Aupuni Kuikawa ma keia ke hoopau loa ia nei.

Aponoia i keia la 25 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 41.

He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 1 o ke Kanawai 42 o ke Aupuni Kuikawa, i kapaia "He Kanawai e Haawi ana i Mana Hookolokolo hou ae i kekahi mau Lunakanawai Apana."

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 1 o ke Kanawai 42 o ke Aupuni Kuikawa ma keia ke hoololiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 1. O na mana hookolokolo ma na hihia hewa o na Lunakanawai Apana o Lihue, Mokupuni o Kauai; Honolulu, Mokupuni o Oahu; Wailuku me Lahaina, Mokupuni o Maui; Hilo, Hamakua, Kohala Akau a me Kona Akau, Mokupuni o Hawaii; maluna o na hewa apau i komo maloko o ka mana hookolokolo o na Lunakanawai Apana e like me ke kanawai, e hooakeaia a ma keia ke hooakeaia nei a puni na Apana Kaapuni, kahi i waiho ai ko lakou mau apana pakahi."

Aponoia i keia la 25 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 42.

He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 7 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai no ka Hana ana i na Pa Aina," i aponoia ma ka La 14 o Feberuari, 1859.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 7 o ke Kanawai i kapaia "He Kana-

wai no ka hana ana i na Pa Aina," i aponoia ma ka la 14 o Feberuari 1859, ma keia ke hooloiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 7. Aole e manaoia ma keia kanawai ua aeia kekahi mea nona na aina e pili ana me na aina Aupuni e koi aku i ke Aupuni e hui iloko o ka lilo o ke kukulu ana i kekahi pa maluna o ka palena mawaena oia mau aina. Aka e loaa no i ke Aupuni a i ole ia i kekahi mea hoolimalima i na aina Aupuni me ka apono o ka Aha Hooko, na kuleana i like me na pono i haawiia maloko o keia Kanawai i na poe o na aina e ae, e koi aku e hana e like me na olelo o keia Kanawai e kekahi mea nona ka aina e pili ana me ia aina Aupuni, a i ole ia e kekahi mea hoolimalima e pili ana i ka Aina Aupuni."

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 27 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 43.

HE KANAWAI NO KA HOOLOIHI ANA AKU I KEKAHI MAU ALANUI O KA APANA O HONOLULU.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O na alanui iloko o ka Apana o Honolulu, ma ka Mokupuni o Oahu, i ikeia i keia manawa ma ka inoa, Alanui Papu, Kukui, Vineyard, Kuakini, Bates, Pensacola, Mililani, Moiwahine, a me ka Young, e hooloihiia aku no ia, e like me ia i hoomaopopoia mahope iho nei, i kela a me keia manawa, a ka

Aha Hooko e hooholo ai, a e kulike hoi ia hooloihi ana me na ana pakahi no ia hana i kau ia ma ka Papa Hoike i hoopili pu ia mai me keia; a o kekahi mea ma ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoomaopopo ai no ka wehe ana, hana hou ana, a me ke pani ana i na Alanui," i aponoia ma ka la 19 o Dekemaba, 1892, e kue ana i keia, ma keia ke kaupale loa ia nei. Eia nae, e hooloihi mua ia na alanui Vineyard me Fort, a e hoopaneeia ka hooloihi ia ana o na alanui e ae i oleloia, a mahope o ka paa ana o ka hooloihi ia ana o na alanui Vineyard a me Fort i oleloia.

A i na manawa apau a ka Aha Hooko e manao ai he kupono e hooloihiia aku na alanui, a o kekahi paha o na alanui i hai mua ia ae nei, no ka pono a me ka pomaikai o ka lehulehu, e kauohaia aku no e hana pela, mahope iho nae o ke kauohaia ana o na koi poho a me na hoopomaikai ana, e ili ana maluna o na poe mea aina ma kahi a mau wahi paha e hooloihiia ai o na alanui, a e kohoia ia e like me na hoakaka ana a ke Kanawai i oleloia.

Pauku 2. Ina mahope iho o ka hoolahaia ana o keia Kanawai, e hana a kukulu kekahi kanaka a hui paha i kekahi mau hale, a mau hana hou paha, o na aho apau, maloko o na palena i hoomaopopoia no ka hooloihi ana i ke alanui, e like me ia i hoomaopopoia mahope iho nei, alaila, e hoonele loa ia no ia kanaka a hui paha ame ko laua mau hope paha, mai na pono e loaa mai ana, i hoomaopopoia ma ke kanawai a i ole ma ke kaulike paha, no na pilikia, poho, a i ole no kekahi mau poino e ae paha e ulu mai ana ma o ka hoonee a wawahi ia ana o ia mau hale a mau hana hou paha, i ka manawa e makemakeia ai e hoonee a wawahiia no ka hooloihi ana aku ia mau alanui e like me ia i hai mua ia. Eia nae, ua hiki no e loaa ka uku piha no na pilikia, poho a mau poino e ae i ka ona o kekahi mau hale a mau hana hou paha i hanaia a i kukuluia paha mahope iho o ka pau ana o elima makahiki mai ka la i hoolahaia ai keia

Kanawai maloko o na palena i oleloia o kekahi alanui i hana ole ia a paa ka hooloihiia ana iloko o ia manawa.

PAUKU 3. Mai ka manawa aku o ka hoolahaia ana o keia Kanawai, a hiki i ka manawa e hooko pakahi ia ai ka hooloihiia ana o na alanui i hai mua ia, e malama ka Luna Ana Aina me ke Keena Ana Aina o ke Aupuni i na kii no ka hooloihi ana i na alanui i manaoia e hooloihi aku, a e weheia no ia no ka nana ana o ka lehulehu, me ka uku ole, iloko o na hora hana.

PAUKU 4. I ka wa e hoolahaia ai o keia Kanawai e kauoha aku ka Luna Ana Aina e hoailonaia na palena i manaoia no ka hooloihi ana i na alanui, me kekahi mau apahu keokeo, paa kupono, a i pena ia iho maluna na huaolelo "St. Ex."; a e kukulu ia ua mau apahu la ma na heluna lawa kupono, i hiki ai ke hoomaopopo pono ia ia mau palena; a o kela a me keia mea e wehe ana a e hooloi ana paha i ua mau apahu la ma kahi e, me ka loaa ole o kekahi mana kupono, e ku ia i ka ahewaia no ka mikamina, a i ka wa e hoahewaia ai e ili maluna ona ka hoopai aole e oi aku mamua o hookahi haneri dala.

PAUKU 5. E mana no keia Kanawai mai a mahope iho o ka la e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 27 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

PAPA HOIKE.

ALANUI PAPU HOOLOIHI ANA.

Mauka o ke Alanui Kula. 50 Kapuai ke Akea.
Laina Komohana Akau.

Hoomaka ana ma ke kihi ma ka aoao mauka o ke Alanui Kula kahi e moku ai ka laina mauka o ke Alanui Kula e ka

laina komohana-akau hou o ke Alanui Papu, a ua kihi la he 888.2 kapuai Akau, me 1712.5 kapuai komohana o ke kiko Ana Aupuni i luna o Puowaina, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio: Ak. 36 deg., 39 min. Hik. 1093.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kekahi kihi o ka laina alanui e kokoke ana i ke kapa hema o ke kahawai o Pauoa.

Ak. 51 deg., 08 min. Hik. 225.6 kapuai ma ke kapa o ua kahawai la, a hiki i ka laina makai o ka hooloihi ia ana o ke Alanui Kuakini.

Alaila e holo kea ana i ua kahawai la me ka hooloihi ia ana o ke Alanui Kuakini, nona ke ana pololei a me ke kowa he

Ak. 12 deg., 31 min. Kom., 102.4 kapuai a hiki i kahi i hoomaka hou ai ma ka laina mauka o ka hooloihi hou ana o ke Alanui Kuakini.

Ak. 46 deg., 21 min. 30 sek. Hik. 1072.0 kapuai oi aku a emi mai paha a hiki i ka laina makai o ke Alanui Pauoa ma kekahi wahi he 54.0 kapuai hikina-hema o ke kihi o ka Pa pohaku kahiko.

Laina Hikina-Hema.

Hoomaka ana i kekahi kihi ma ka aoao mauka o ke Alanui Kula e huli pono aku ana i ke kihi hema o ke Alanui Kula me Papu i keia manawa, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio:

Ak. 36 deg., 39 min. Hik. 1094.0 kapuai oi aku a emi mai paha a hiki i kekahi kihi iloko o ka laina alanui.

Ak. 51 deg., 08 min. Hik. 224.0 kapuai a hiki i ka laina makai o ka hooloihi ia ana o ke Alanui Kuakini.

Alaila e holo kea ana i ke Kahawai o Pauoa a me ka hooloihi ia ana o ke Alanui Kuakini, ke ana pololei me ke kowa he

Ak. 12 deg., 31 min. Kom. 101.7 kapuai a hiki i kahi hoomaka hou ma ka laina mauka o ka hooloihi ia ana o ke Alanui Kuakini ma ke kapa o ke kahawai o Pauoa.

Ak. 46 deg., 21 min., 30 sek. Hik. 1084.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kekahi wahi ma ka aoao makai o ke Alanui Pauoa, 105.0 kapuai hikina-hema o ke kihi o ka pa pohaku kahiko.

ALANUI KUKUI HOOLOIHI ANA.

Alanui Ema a hiki i Alanui Papu. 50 Kapuai ke Akea.

Laina Mauka.

E hoomaka ana ma kekahi kihi ma ka aoao komohana-akau o ke Alanui Ema, he 24.5 kapuai ma ke komohana-hema o ke kihi hema o ka pahale o ke Kula Kiekie hou a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 27 deg., 49 min., 30 sek. Kom. 557.9 kapuai a hiki i ke kihi akau o ke Alanui Papu a me Kukui.

Laina Makai.

E hoomaka ana ma kekahi kihi ma ka aoao komohana-akau o Alanui Ema he 74.5 kapuai ma ke komohana-hema o ke kihi hema o ka pahale o ke Kula Kiekie hou a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 27 deg. 49 min., 30 sek. Kom. 557.5 kapuai a hiki i ke kihi komohana o ke Alanui Papu a me Kukui.

ALANUI KUKUI HOOLOIHI ANA.

Alanui Nuuanu a Hiki i Alanui Liliha. 50 Kapuai ke Akea.

Laina Mauka.

E hoomaka ana ma kekahi kihi ma ka aoao komohana-akau o ke Alanui Nuuanu a oia kihi he 469.5 kapuai akau, a he 3279.0 kapuai komohana o ke kiko Ana Aupuni iluna o Puowaina a e kupono aku ana ia i ke kihi hikina o Alanui Nuuanu ame Kukui i keia wa a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 38 deg., 22 min., 15 sek. Kom. 1107.1 kapuai e a'e ana i ke Kahawai o Pauoa a me Nuuanu a hiki i kekahi kihi ma ka laina o ke alanui ma kekahi wahi he 47.0 kapuai mauka o ke kihi hikina o ka aina o ke Kula Nui o Sana Lui.

Ak. 35 deg., 21 min., 20 sek. Kom., 1393.5 kapuai a hiki i kekahi kihi ma ka laina hikina-hema o ke Alanui Liliha 600 kapuai ma ka hikina-akau o Alanui Moi.

ALANNI KUKUI HOOLOIHI ANA.

Laina Makai.

E hoomaka ana ma kekahi kihi ma ka laina komohana-akau o ke Alanui Nuuanu a oia kihi he 431.5 kapuai Akau, a he 3313.0 kapuai komohana o ke Kiko Ana Aupuni iluna o Puowaina a e kupono aku ana ia i ke kihi hema o Alanui Nuuanu a me Kukui, i keia wa a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 38 deg., 22 min., 15 sek. Kom., 1118.0 kapuai e a'e ana i ke kahawai o Pauoa, a me Nuuanu a hiki i kekahi kihi ma ka laina o ke alanui, 3.0 kapuai makai o ke kihi hikina o ka aina o ke Kula Nui o Sana Lui.

Ak. 35 deg., 21 min., 20 sek. Kom. 1391.1 kapuai a hiki i kekahi kihi ma ka aoao hikina-hema o ke Alanui Liliha, 550.0 kapuai ma ka hikina-akau o Alanui Moi.

ALANUI VINEYARD HOOLOIHI ANA.

Alanui Liliha a hiki i Alanui Puowaina. 50 Kapuai ke Akea.

Laina Mauka.

E hoomaka ana ma kekahi kihi ma ka aoao hikina-hema o ke Alanui Liliha 1100.0 kapuai ma ka hikina akau o ke kihi hikina o ke alanui Moi a me Liliha, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Hem. 40 deg., 15 min., Hik., 916.8 kapuai a hiki i kekahi kihi ma ka laina o ke alanui ma ke kapa kiekie ma ke komohana-akau o ke kahawai o Nuuanu.

Hem. 29 deg., 25 min., Hik. 711.0 kapuai e a'e ana i ke kahawai o Nuuanu a hiki i kekahi kihi ma ka laina o ke alanui, 160.0 kapuai ma ke komohana-akau o kahi e pau mai ai o alanui Vineyard i keia wa.

Hem. 36 deg., 20 min., Hik. 635.5 kapuai a hiki i kahi e hoomaka ai ka uakee, ma kekahi laina 10.0 kapuai mai a e holo like ana me ka laina mauka o ke alanui Vineyard i keia wa.

Alaila ma kekahi uakee ma ka hema o ka hanai (radius) 250.0 kapuai, o ka holo pololei ana a me ka loa o ke kaula, he

Hem. 45 deg., 55 min., Hik. 84.2 kapuai a hiki i ka pau ana mai o ka uakee.

Hem. 55 deg., 38 min. Hik. 166.5 kapuai e a'e ana i ke kahawai o Nuuanu maluna aku o ka uapo ekahi a hiki i kahi i hoomaka ai o ka uakee.

Alaila ma kekahi uakee ma ka akau o ka hanai (radius) 300.0 kapuai, o ka holo pololei ana a me ka loa o ke kaula, he

Hem. 41 deg., 3 min., Hik. 151.0 kapuai a hiki i kekahi kihi ma ke kapa akau o ke kahawai o Pauoa.

Hem. 26 deg., 28 min., Hik. 502.5 kapuai e a'e ana i ke kahawai o Pauoa a e hoomau aku ana a hiki i kekahi kihi ma ka aoao komohana-akau o alanui Papu.

Hem. 24 deg. 45 min. Hik. 591.7 kapuai a hiki i kekahi kihi ma ka aoao komohana-akau o ke Alanui Ema 50.0 kapuai mauka o ke kihi hikina o ka pa aina o ke Kula Kiekie hou.

Hem. 24 deg., 9 min., Hik. 915.3 kapuai a hiki i ke kihi akau hou o Alanui Puowaina, Miller a me Vineyard.

ALANUI VINEYARD HOOLOIHI ANA.

50 Kapuai ke Akea. Laina Makai.

E hoomaka ana ma kekahi kihi ma ka aoao hikina-hema o ke alanui Liliha 1050.0 kapuai ma ka hikina-akau o ke kihi

hikina o ke alanui Moi a me Liliha a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Hem. 40 deg., 15 min., Hik. 911.0 kapuai a hiki i kekahi kihi ma ka laina alanui ma ke kapa kiekie ma ke komohana-akau o ke kahawai o Nuuanu.

Hem. 29 deg., 25 min., Hik. 709.3 kapuai e a'e ana i ke kahawai o Nuuanu a e hoomau aku ana a hiki i kekahi kihi ma ka laina o ke alanui 149.0 kapuai ma ke komohana-akau o ka pau ana mai o ke alanui Vineyard i keia wa.

Hem. 36 deg., 20 min., Hik. 637.8 kapuai a hiki i kahi e hoomaka ai o ka uakee ma kekahi laina 10.0 kapuai mai a e holo like ana ma ka laina makai o Alanui Vineyard i keia wa.

Alaila ma kekahi uakee ma ka hema o ka hanai (radius) 300.0 kapuai, o ka holo pololei ana a me ka loa o ke kaula, he.

Hem. 45 deg., 55 min., Hik. 101.0 kapuai a hiki i kahi e pau ai o ka uakee.

Hem. 55 deg., 38 min., Hik. 166.5 kapuai e a'e ana i ke Alanui Nuuanu maluna aku o ka uapo ekahi a hiki i kekahi kihi ma ke kapa akau o ke Kahawai o Pauoa.

Alaila ma kekahi uakee ma ka akau o ka hanai (radius) 250.0 kapuai, o ka holo pololei ana me ka loa o ke kaula, he

Hem. 41 deg., 3 min. Hik. 126.0 kapuai ma ke kapa akau o ke kahawai o Pauoa.

Hem. 26 deg. 28 min., Hik. 515.0 kapuai e a'e ana i ke kahawai o Pauoa a e hoomau aku ana a hiki i kekahi kihi ma ka aoao komohana-akau o ke Alanui Papu.

Hem. 24 deg. 45 min., Hik. 582.0 kapuai a hiki i ke kihi hikina o ka pa aina o ke Kula Kiekie, ma ka aoao komohana-hema o ke Alanui Ema.

Hem. 24 deg. 9 min. Hik. 928.8 kapuai a hiki i ke kihi komohana o Alanui Miller a me Vineyard i ko laua wahi e hui pu ai me Alanui Puowaina.

ALANUI KUAKINI HOOLOIHI ANA.

Alanui Nuuanu a hiki i Alanui Puowaina. 50 Kapuai ke Akea.

Laina Makai.

E hoomaka ana ma ke kihi komohana o Alanui Nuuanu a me Kuakini, i keia wa a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Hem. 44 deg., 44 min., Hik. 450.0 kapuai a hiki i kekahi kihi ma ka laina o ke alanui.

Hem. 41 deg. 27 min. Hik. 410.7 kapuai a hiki i ke kihi komohana o ka hooloihi ana o ke Alanui Kuakini a me ka hooloihi ana o ke Alanui Papu ma ke kapa hikina-hema o ke kahawai o Pauoa.

Hem. 41 deg. 27 min. Hik. 237.4 kapuai e a'e ana i ka hooloihi ana o ke Alanui Papu a hiki i kekahi kihi ma ka laina o ke alanui, i ka pau ana mai o ke ala ololi kahiko.

Hem. 37 deg. 31 min. Hik. 269.4 kapuai ma ka aoao makai o ke ala ololi i oleloia a hiki i ka laina komohana-akau o ke Alanui Puowaina.

ALANUI KUAKINI.

Laina Mauka.

E hoomaka ana ma kekahi kihi ma ka aoao komohana-akau o ke Alanui Nuuanu, 10.0 kapuai mauka o ke kihi akau o ke Alanui Nuuanu a me Kuakini i keia wa a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Hem. 44 deg., 44 min. Hik. 454.3 kapuai a hiki i kekahi kihi ma ka laina o ke alanui.

Hem. 41 deg., 27 min. Hik. 322.2 kapuai a hiki i ke kihi akau o ka hooloihi ana o ke Alanui Papu a me ka hooloihi ana o ke Alanui Kuakini.

Hem. 41 deg., 27 min. Hik. 328.6 kapuai e a'e ana i ka hooloihi ana o ke Alanui Papu a me ke kahawai o Pauoa a hiki i kekahi kihi ma ka laina o ke alanui.

Hem. 37 deg. 31 min. Hik. 267.8 kapuai a hiki i kekahi kihi ma ka laina komohana-akau o ke Alanui Puowaina.

ALANUI BATES HOOLOIHI ANA.

Alanui Nuuanu a hiki i Alanui Liliha. 42 Kapuai ke Akea.

Laina Mauka.

E hoomaka ana ma ke kihi akau o ke Alanui Nuuanu a me Alanui Bates (Ala ololi Hobron) a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 40 deg. 30 min. Kom. 1174.5 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kekahi kihi ma ka laina o ke alanui ma ke kapa hikina-hema o ke kahawai o Puunui.

Ak. 37 deg., 20 min., Kom. 737.5 kapuai, oi aku a emi mai paha e a'e ana i ke kahawai o Puunui, a e hoomau aku ana a hiki i kekahi kihi ma ka aoao hikina-hema o ke Alanui Liliha, a oia kihi he 575.5 kapuai makai o ke kihi hema o Alanui Kauka a me Alanui Liliha.

O ka laina makai e holo like ia, a he 42.0 kapuai ke kaawale mai ka laina mauka i hoakaka mua ia ae nei.

ALANUI PENSACOLA HOOLOIHI ANA.

Alanui Beritania a hiki i Alanui Moi. 56.0 Kapuai ke Akea.

Laina Hikina Hema.

E hoomaka ana ma kekahi kihi ma ka aoao makai o ke Alanui Beretania 76.0 kapuai mai, a e kupono aku ana i ke kihi hikina o ke Alanui Pensacola a me Beretania a e holo ma ka Meridiana Oiaio.

Hem. 18 deg., 04 min. Kom. 285.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i ka laina mauka o ke Alanui Young i ke kihi Komohana o ka apana aina Helu 91 o na apana aina o Kulaokahua.

Hem. 21 deg., 04 min. Kom. 56.0 kapuai e ae ana i ke Alanui Young a hiki i ke kihi akau o ka apana aina Helu 64 (Apana aina o T. Rain Walker).

Hem. 20 deg., 42 min. Kom. 289.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, ma ka pa aina o Walker a hiki i ka laina mauka o ke Alanui Moi.

O ka laina komohana-akau a ka hooloihi ana o ke Alanui Pensacola he 56.0 kapuai mai, a e holo like ia me ka laina hikina-akau i hoakaka mua ia ae nei.

ALANUI MILILANI.

Alanui Moi a hiki i Alanui Halekauwila. 56.0 Kapuai ke Akea.

Laina Komohana-Akau.

E hoomaka ana ma ke kihi komohana o ke Alanui Mililani a me Alanui Moi e like me ia i hoailonaia ma ke kihi hikina o ke "Hale Keaka" a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Hem. 56 deg., 49 min. Kom. 393.6 kapuai a hiki i kekahi kihi ma ka aoao mauka o ke Alanui Moiwahine, oia kihi he 6.3 kapuai ma ke komohana-akau, mai ke kihi akau o ke Alanui Moiwahine a me Mililani i keia wa.

Hem. 56 deg. 49 min. Kom. 39.0 kapuai a hiki i ka aoao makai o ke Alanui Moiwahine.

Hem. 56 deg. 49 min. Kom. 444.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i ka aoao mauka o ke Alanui Halekauila.

O ka laina hikina-hema e holo like ia me, a he 56.0 kapuai mai ka laina komohana-akau i hoakaka mua ia ae nei, a e hookau ana i ke kihi hikina hou o ke Alanui Moiwahine a me Mililani, hikina-hema 25.4 kapuai mai ke kihi mai e ku nei

i keia wa, a o ke kihi hema hou hoi o ke Alanui Moi a me Mililani hikina-hema 27.0 kapuai mai ke kihi mai e ku nei i keia wa.

ALANUI YOUNG HOOLOIHI ANA.

A hiki i ke Alanui Alapai. 50.0 Kapuai ke Akea.

Laina Mauka.

E hoomaka ana ma kekahi kihi ma ka aoao Akau o ke Alanui Alapai Ak., 72 deg., 00 min. Kom. 45.6 kapuai mai ke kihi hikina o Alanui Alapai a me Young, a Hem. 27 deg., 34 min. 10 sek. Kom. 3232.4 kapuai mai ke Kiko Ana Aupuni iluna o Puowaina, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 69 deg., 01 min., Kom. 935.1 kapuai a hiki i kahi e hoomaka ai o ka uakee.

Alaila ma kekahi uakee ma ka akau o ka hanai (radius) 180.0 kapuai, o ka holo pololei a me ka loa o ke kaula he

Ak. 53 deg., 14 min. Kom. 97.3 kapuai a hiki i ka pau ana mai o ka uakee.

Ak. 37 deg., 33 min. Kom. 258.0 kapuai a hiki i ka aoao hikina hema o ke Alanui Puowaina.

ALANUI YOUNG.

Laina Makai.

E hoomaka ana ma kekahi kihi ma ka aoao akau o ke Alanui Alapai, Ak. 69 deg., 01 min. Kom. 43.1 kapuai mai ke kihi hema o ke Alanui Alapai a me Young a he 27 deg. 52 min. 20 sek. Kom. 3284.5 kapuai mai ke Kiko Ana Aupuni iluna o Puowaina, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

Ak. 69 deg. 01 min. Kom., 912.0 kapuai a hiki i kahi e hoomaka ai ka uakee.

Alaila ma kekahi uakee ma ka akau o ka hanai (radius) 230.0 kapuai, o ka holo pololei ana a me ka loa o ke kaula, he

Ak. 53 deg. 14 min. Kom. 124.35 kapuai a hiki i ka pau ana mai o ka uakee.

Ak. 37 deg. 33 min. Kom. 257.2 kapuai a hiki i ka laina hikina-hema o ke Alanui Puowaina ma kekahi kihi e kupono ana me ka laina o ka pa pohaku mauka o ka pa e hoopuni ana i ka Hale Hooko, a na ia pa e hoomaopopo i ka laina o ke Alanui Hotele a hiki loa aku i Alanui Rikeke.

ALANUI MOIWAHINE HOOLOIHI ANA.

56.0 Kapuai ke Akea. Laina Mauka.

E hoomaka ana ma ka palena hema i keia manawa o Alanui Moiwahine, ma ke kihi hema o Kuleana 3183 ia John Magoon, a oia kiko aia ma ka He. 34 deg. 41 min. 20 sek. Kom. pololei 4858.5 kapuai mai ke Kahua Ana Aina Aupuni maluna o Puowaina, a e holo ana ma ka Meridiana Oiaio.

He. 38 deg. 08 min. Hik. 4300 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i ka hui ana o keia laina me ka laina mauka o ke Alanui Kahakai, ma kahi i a'e aku ai i ka palena hikina-hema o ka aina o Ward ma Kukuluaeo.

O ka laina makai he 56.0 kapuai mai a e moe like ana me ka laina mauka i oleloia maluna ae nei.

KANAWAI 44.

He Kanawai e Pale aku ai i ka Hana Ino ana, Hoano e ana a me ka Hookina ana i na Wawae o na Kamaliiwahine malalo o Umikumamawalu Makahiki.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O kela a me keia mea me ka mana ole a i ole ia me ke kumu kupono ole ma ke kanawai nana i hana ino, hoano

e a hookina paha i na wawae o kekahi kaikamahine malalo iho o umikumamawalu makahiki e hoopaiia no oia ma kekahi uku hoopai aole e oi aku mamua o elima haneri dala, a i ole ia ma ka hoopaahaoia ana ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o elua makahiki.

PAUKU 2. Aole no e kupono ole kekahi mea mai ka hoike ana e pili ana i kekahi hewa i hanaia malalo o keia Kanawai malalo o ke kumu e lilo ana kana mau olelo ike i mea e hoahewa ai iaia iho; aka aole no oia e hoopiiia no kekahi hana i hoike ai oia no ia mea.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia ia i keia la 27 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 45.

HE KANAWAI E HOOMAOPOPO AI I KA HANA ANA 'MA NA HOOPII NO KA LAWE ANA I KA WAIWAI O HAI NO NA HANA O KA LEHULEHU.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ua hiki e laweia ka waiwai ponoi o kekahi poe no na hana mahope iho nei, a ke hoakakaia nei he mau hana ia no ka lehulehu, oia hoi keia, na kahua no na hale aupuni, na papu kaua, na wahi hoahu pauda, na wahi waiho lako kaua, na pa kapili moku, na kahua koa a moku kaua, na hale kukui, na kukui kuhikuhi a alakai, na ilina, na kahua hoomalu, na kahua ma'i, na hale ma'i, na wahi e lu ai no na opala a

me na mea ino, na uapo pili, na kumano, na lua hookio wai a me na alahaka, pela no hoi me ka aina kupono apau maluna olaila e hanaia ai na alanui, na alawai, na auwai, na auwai papa, na paipu a me na auwai lawe i na mea ino; a pela no hoi me ka aina apau i kupono no ka hooulu ana a me ka hoomalu ana i na ulu laau, na kuea o ka lehulehu a me na kahua hooluolu; a pela no hoi me ka aina apau i kupono no ka hoomaikai ana i kekahi awa, muliwai a kahawai paha, no ka hookaawale ana aku i na mea ke'ake'a maloko olaila, no ka hooakea ana, hoohohonu ana a i ole ia hoopololei ana i ko lakou wahi e kahe ai; a pela no hoi me ka aina apau i kupono mailaila e loaa mai ai ka lepo, iliili, pohaku, na kumu laau, na laau hana a me na mea hana apau i kupono no ka hana ana i kekahi hana o ka lehulehu.

Pauku 2. Ua hiki no e loaa ke kuleana alodio no na mea apau i hoakakaia maloko o ka Pauku 1.

Pauku 3. O ka waiwai i hiki e laweia mamuli o ka mana o keia Kanawai ua huiia iloko olaila na waiwai paa apau o ke kahi mea a i ole ia o kekahi poe, a i ole ia i na hui i hoohuiia i huipuiia me na mea apau i kukuluia a me na hana hou maluna iho, na pono a i ole ia na mea e pili ana, a me ka waiwai apau i laweia mamua aku nei no kekahi hana o ka lehulehu; eia no nae, ina e laweia ana pela e hoikeia o ka hana i makemakeia ai ia waiwai e hoohana, ua oi aku kona kupono no na hana o ka lehulehu mamua o ka hana i hookaawale mua ia ai.

Pauku 4. Ua hiki i ke Kuhina Kalaiaina e lawelawe ana ma kona ano oihana e hoomaka i na hoopii mamuli o ka Repubalika o Hawaii, no ka lawe ana i ka waiwai e like me ia i hoomaopopoia maloko o keia Kanawai, a ua hiki e oleloia ke Kuhina Kalaiaina maloko o keia Kanawai oia ka Mea Hoopii.

Pauku 5. E loaa no i na Aha Hookolokolo Kaapuni ka mana e hookolokolo a e hooholo i na hihia apau e ulu ae ana malalo o keia Kanawai, malalo wale no o ka hiki e hoopii hoo-

halahala aku imua o ka Aha Hookolokolo Kiekie e like me ke kanawai.

PAUKU 6. Aole e laweia kekahi waiwai mamuli o keia Kanawai, ina aole i ikeia e hooliloia ana ia no kekahi hana o ka lehulehu, a o ka lawe ana ua kupono ia no ia hana.

PAUKU 7. Ua hiki no i kekahi agena a i ole ia kauwa paha o ke Aupuni, i mea, e hoomaopopo pono ai i kahi i waiho ai a i ole ia no ke ana ana i kekahi aina e hooliloia ana e like me na olelo o keia Kanawai, e komo maluna oia aina a e nana, a hana i na ana ana, a aole e lilo ia komo ana i kumu hoopii no ka mea nona ka aina, koe wale no, no na poho i loaa mamuli o ka hemahema o ia agena.

PAUKU 8. O na hoopii malalo a mamuli hoi o keia Kanawai, e hoomakaia no ma ka waiho ana aku i kekahi palapala noi a me ka hoopuka ana i kekahi palapala kii mamuli oia palapala noi. O na poe apau o lakou na ona a i ole ia ka poe e olelo ana no lakou ka waiwai i manaoia e lawe, e huiia no lakou ma ke ano he poe i hoopiiia; eia no nae, ina aole i ike ka mea hoopii i ka ona, a i ole ia mea e koi ana nona ia aina, alaila ua lawa no ina ua hookomoia maloko o ka palapala noi kekahi hoakaka ana pela, a ua hiki e huiia ia mea i hoopiiia maloko o ka palapala noi malalo o kekahi inoa kapakapa. E hookomoia no hoi maloko o ka palapala noi kekahi hoakaka ana no ke ano o ka hana i manaoia ai e hoohana i ka aina i manaoia e lawe, kekahi hoakaka ana o kela a me keia apana aina i manaoia e lawe, a ina paha oia ka aina apau, a i ole ia he hapa wale no paha o kekahi apana aina holookoa. E hui, puia me ka palapala hoopii kekahi kii e hoike pololei ana i ka aina i manaoia e lawe a me kahi i waiho ai o ka aina.

PAUKU 9. Ina ua ikeia ka mea i hoopiiia a i ole ia ka mea e koi ana nona ka aina i manaoia e lawe, e hookoia no ka palapala kii ma ka haawi ana aku iaia i kekahi kope, i hooiaioia i huipuia me kekahi kope o ka palapala noi a ka mea hoo-

pii. Ina ua ikeia ka mea hoopii ia, a i ole ia mea e koi ana nona ia aina, aole nae oia i loaa, ua lawa no ka hooko ana ma ka waiho ana i ke kope i hooiaioia, i oleloia me kekahi agena, a i ole ia me kekahi mea e ae e lawelawe ana i ka hana o ka mea i hoopiiia a mea koi paha, a i ole ia ma ka waiho ana o ia mea ma kona wahi hana, oihana a wahi noho hope i ikeia. Ina o ka mea i hoopiiia he mea no ua ikeia eia nae aole i noho iki ma ko Hawaii Pae Aina, a i ole ia ua kaawale mailaila aku, a i ole ia aole i ikeia ka mea i hoopiiia, a i ole ia ka mea koi, alaila ua hiki e hookoia ka palapala kii maluna oia mea i hoopiiia a mea koi paha, ma ka hoolahaia ana o ia mea iloko o kekahi nupepa i hoolahaia ma ko Hawaii Pae Aina, no ka manawa e kauohaia ai e ka Aha Hookolokolo, aole nae e emi malalo o ekolu malama. O ka hookoia ana o ka palapala kii e like me ia i hoakakaia maloko o keia Pauku e lawa no ia e loaa ai i ka Aha Hookolokolo ka mana e hana aku a hooholo i ka hihia.

Pauku 10. Ua hiki no e huiia na waiwai apau i kupono no kekahi hana o ka lehulehu iloko o hookahi hoopii.

Pauku 11. O kekahi mea e noho ana maluna, a i ole ia he kuleana kona iloko o kekahi waiwai i manaoia e lawe, a i ole ia iloko o na poho no ka laweia ana o ia aina, ina no aole i hoikeia kona inoa maloko o ka palapala noi ua hiki no iaia e hele ae e pane a e pale aku, e pili ana i kona waiwai ponoi a kuleana paha, e like no me he mea la oia kekahi i haiia ka inoa maloko o ka palapala hoopii.

Pauku 12. E loaa no i ka Aha Hookolokolo ka mana e hooholo i na koi kue apau i ka waiwai i manaoia e lawe a me ka uku, a i ole ia poho paha e hooholoia ana no ka laweia ana o ia aina.

Pauku 13. Ma ka hoomaopopo ana i ka uku a i ole ia na poho, e ukuia no ka lawe ana i kekahi waiwai e helu kaawale ia ka waiwai io o ka waiwai i makemakeia e lawe a me na

hana hou hoopomaikai maluna iho; a ina o ka waiwai i manaoia e lawe he hapa wale no ia o kekahi apana nui ae e heluia na poho e loaa ana i ka hapa i koe aole e laweia ana mamuli o kona okiia ana mai kahi i manaoia e lawe a me ke hana ana o na hana hou hoopomaikai ma ke ano i manaoia e ka mea hoopii; a pela no hoi me ka nui o ka hoowaiwaiia ana o kahi i koe i manao ole ia e lawe mamuli o ka hanaia ana o na hana hou i manaoia e ka mea hoopii; a ina e like ka pomaikai me ka huina o ka uku i heluia no ka waiwai i laweia a me ke poho mamuli o kona okiia ana aku mai kekahi wahi o ia apana hookahi, alaila aole no e haawiia kekahi uku i ka ona; aka i na ua emi iho na hoopomaikai ana malalo o ka huina i heluia ma ke ano he mau poho a uku paha, alaila e hoolaweia no ia a o ke koena iho oia ka huina e haawiia aku no ia uku a poho paha. Aka aole no e oi aku ka uku a i ole ia na poho e ukuia no ka aina i manaoia e lawe mamua o kona waiwai io i heluia no na auhau a me iwakalua pa-keneta (20%) hou iho, aole no hoi e oi aku ka uku a i ole ia na poho, ina ua loaa kekahi e ukuia no ka okiia ana aku o kahi i manaoia e lawe mai ka aina holo-okoa mamua o umi pa-keneta (10%) o ka waiwai io i heluia no na auhau o ia wahi i koe.

Pauku 14. O ka waiwai io i heluia o kekahi aina no na auhau e like me ia i oleloia ma ka Pauku mamua iho nei, e hoomaopopoia no ia ma ka nana ana i na hoike i hanaia e ka ona, a i ole ia ka mea e koi ana nona ia aina, no na makahiki elua mamua koke iho o ka hoomaka ana o ka hoopii no ka lawe ana i ka aina, a ina aole he mau hoike i hanaia e ka ona a i ole ia e ka mea e koi ana, nona ka aina alaila e nanaia ka waiwai io o ka aina i heluia e ka luna helu no ia manawa. O ka averika o ia mau hoike ana a i ole ia oia heluna i heluia e ka luna helu, e manaoia o ia no ka waiwai i heluia o ka aina no ka hoomaopopo ana i ka uku a i ole ia i na poho e ukuia e ke mea hoopii. Ina o ka aina i manaoia e lawe he hapa ia o

kekahi apana okoa i helu hui ia, alaila e hoomaopopoia ka waiwai o kahi i laweia e like me kona hapa iloko o ka aina holookoa.

PAUKU 15. No ka hana o ka helu ana i ka uku a me na poho, e manaoia ua loaa ke kuleana i ia mea i ka la i hanaia ai ka palapala kii, a o ka waiwai io maoli ma ia la oia no ke ana waiwai o na waiwai apau e laweia ana, a oia no ke kahua o ka hoomaopopo ana i ke poho i ka waiwai mamuli o kona okiia ana aku mai kahi i manao ole ia e lawe, me ke kaa no nae hoi malalo o na mea i hoakakaia maloko o ka Pauku 12 o keia Kanawai.

PAUKU 16. Ina ua hoopukaia kekahi kauoha e haawi ana i ka mea hoopii ka paa ana o ka aina, e like me ia i hoomaopopoia ma ka Pauku 19 o keia Kanawai, e kauia no maluna o ka uku a i ole ia na poho i hooholoia ka uku-panee e like me ke kanawai mai ka la mai o ia olelo hoohoio. Aole e huiia iloko o ka helu ana no ka uku a i ole ia na poho, kekahi mau hana hou i hanaia maluna iho o ka waiwai mahope o ka la i hookoia ai ka palapala kii.

PAUKU 17. E uku no ka mea hoopii iloko o elua makahiki mahope iho o ka olelo hooholo hope loa, i ka huina i heluia ma ke ano he uku a i ole ia he mau poho, a ina e hana ole pela e lilo wale no na pono apau i loaa i ka mea hoopii mamuli oia olelo hooholo, a ina e hooloihiia aku ia hookaa ana a oi aku mamua o kanakolu la mahope iho o ka olelo hooholo hope loa, alaila e huiia aku ka uku-panee o ehiku pa-keneta (7%) i ka makahiki. E haawiia aku ka hookaa ana i ke kakauolelo o ka Aha nana i hoopuka i ka olelo hooholo, a nana e mahele aku ia mea e like me ka mea i kauohaia e ka Aha. Ina e hookaa ole ka mea hoopii e like me ia i olelo mua ia ae nei, ua hiki no i ka mea i hoopiiia e koi aku e hoihoiia ae iaia na koina o ka Aha, na lilo kupono a me ke poho i loaa iaia mamuli oia hoopiiia ana.

PAUKU 18. I ka wa e pau ai na hookaa ana apau i kauohaia ma ka olelo hooholo hope loa i ka hanaia, e hoopuka no ka Aha i ka olelo kauoha hope loa no ka lawe ana i ka aina, maloko olaila, e hoakakaia ka waiwai i laweia a me na hana i laweia ai, e waihoia kekahi kope i hooiaioia o ia olelo kauoha ma ke keena, a e kopeia ma ke Keena o ka Luna Kakau Kope; a ma ia manawa e pili no ka waiwai i hoakakaia i ka mea hoopii.

PAUKU 19. I kela manawa keia manawa mahope iho o ka hoopukaia ana o ka olelo hooholo ma ka Aha Hookolokolo Kaapuni no ka pono o ka mea hoopii, a i ole ia iloko o ka manawa e hoopii hoohalahala ana i ka Aha Kiekie e ka mea hoopii a i ole ia e ka mea i hoopiiia, ua hiki no e hoonohoia ka mea hoopii maluna o ka aina i manaoia e lawe ma ka uku ana aku i ka Aha i ka huina i heluia ma ke ano he uku a i ole ia he mau poho, me ka uku no nae hoi i na uku a me na poho e hooholoia ana ma ia hope iho.

Ma ka ukuia ana o ke dala i heluia ma ke ano he uku a i ole ia he mau poho ma ke ano i olelo mua ia, e hana no ka Aha i kekahi kauoha e hoonoho ana i ka mea hoopii maluna o ka waiwai i manaoia e lawe, me ke kuleana e lawelawe i ua waiwai nei iloko o ka manawa e mau ana a hiki i ka hoopau loa ia ana o ka hihia.

O ka mea i hoopiiia nona ke kuleana i ke dala i waihoia aku i ka Aha e like me ia i olelo mua ia ae nei, he kuleana no kona e koi aku a loaa mai iaia ia dala i kela a me keia manawa ma ia hope iho, ma ka waiho ana aku i kekahi palapala hookaa no ia mea e hoopau ana i na koi apau maluna o na aina i manaoia e lawe. Ma ia hookaa ana i ka mea i hoopiiia, e hana no ka Aha i ka olelo kauoha hope loa no ka lawe ana i ka aina e like me ia i hoakakaia ma ka Pauku 16 o keia Kanawai.

PAUKU 20. Ma na wahi i hoomaopopo ole ia maloko o keia Kanawai, e like no ka hana ana me ka mea i hanaia ma na hihia kivila e ae.

PAUKU 21. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 27 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 46.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE ANA I DALA NO KA HOOKAA ANA I NA BILA I HOOKAA OLE IA MAMUA AKU O DEKEMABA 31, 1895.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O na huina dala mahope iho nei i hiki aku ka huina i ka $19,906.57, ma keia ke hookaawaleia nei e ukuia mailoko ae o na dala apau maloko o ka Waihona i loaa mai na loaa mau o na ano apau o ka Repubalika o Hawaii, mawaho iho o na huina i hookaawale mua ia, no na hana i hoakakaia mahope iho nei, oia hoi:

Na lilo no ke kinai ana i ka Ma'i Kolera o 1895....$ 1,180 12

OIHANA WAIWAI.

Kela lilo keia lilo o ka Hale Dute.....$	491 20
Kela lilo keia lilo Keena Waiwai.....	446 25
Kela lilo keia lilo Buro Oihana Leta.....	51 25
Uku o na Hope Luna Helu me Ohi Auhau.....	803 04
Hoihoi hou ana i na auhau i ohiia no ke Ala Huki Moku hoolimalima	160 00
Hoihoi auhau kino o H. Kahaawinui Koo, Kona Hema	5 00

Ukupanee no na dala i haawi mua ia no ka Papa Ola iloko o 1895	$ 949 58	
Na lilo o ka lawe ana mai i $50,000 na ka Papa Ola iloko o 1895	500 00	
		1,449 58
Uku hana ia Geo. Carter ma ke ano Hope Luna Hooia mai Iune 25, 1895, a hiki i Augate 26, 1895—Elua mahina ma ka $300 o ka mahina		600 00
		$ 4,006 32

PAPA HOONAAUAO.

Hana hou ana, pakui ana a me na lilo no "Keoua Hale" mai Iune 27, 1895	$ 1,064 75
Hana hou ana i na Hale Kula	357 48
Lako palapala me kela me keia lilo no ke keena me na kula	4,419 27
	$ 5,841 50

OIHANA KALAIAINA.

Moku kolo moku	$ 8 30
Oihana Wai o Koloa	21 25
Na Awa pae me na Mouo, Kauai	13 01
Na Alanui me na Alahaka, Honolulu	588 11
Kela lilo keia lilo o na Hana Hou	10 25
Nana mea ana kai, a pela aku	8 00
Na lilo o ka poe Ana Aina	13 50
Na lilo keena o ka Buro Ana Aina	34 20
Na ululaau me na wahi hooulu	41 95
Kela me keia lilo keena	39 00
Na Alanui me na Alahaka, Puna	257 69

Uku o na Kiai Kukui Awa	55 50
Na lako Hale Kukui	49 00
Na Pa Holoholona Aea	70 50
Hoomalamalama alanui mawaho aku o Honolulu	29 00
Na kahua o ka Lehulehu	1 40
Pai Palapala	70 00
Na lilo Koho Balota	256 25
Oihana Kinai Ahi o Hilo	6 00
Malama ana i na Hale Ma'i	34 35
Na Laau Lapaau	287 51
Lawe ana i na Opala	114 52
Hookaawale ana i na Ma'i Lepera	100 22
Na lilo Hoomalu Ma'i	129 55
Hale Ma'i Pupule	205 88
Na lilo Laula o ka Papa Ola	518 37
Kela me keia lilo Home Liilii	33 92
Na lilo o ke Kanawai Opiuma	21 00
	$ 3,018 23

OIHANA O KO NA AINA E.

Kela lilo keia lilo	$ 11 25
Na lilo o ka Aha Hooko	204 60
Na lilo o ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka	350 50
Ka Bana	33 20
Na lilo Aupuni Kuikawa	97 00
Na lilo laula o ke kinai ana i ke kipi o 1895	147 00
Malama Oihana Koa, Lako Kaua	3,722 50
Malama Oihana Koa, Lako Ai me na mea e ae	536 10
	$ 5,102 15

OIHANA LOIO KUHINA.

Malama ana i na Puali Koa Makaainana.....	$	758 25

HOAKAKA NUI.

Na lilo Ma'i Kolera.....	$	1,180 12
Keena Waiwai		4,006 32
Papa Hoonaauao		5,841 50
Keena Kalaiaina		3,018 23
Keena o ko na Aina E.....		5,102 15
Keena Loio Kuhina.....		758 25
	$	19,906 57

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 27 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 47.

HE KANAWAI E HAAWI ANA I KA MANA I NA KOMISINA O NA AINA O KA LEHULEHU E KAUOHA E KOHO HOU IA KE KUMUKUAI O KEKAHI MAU APANA AINA HOME LIILII, A E LAWE I KA HOOKAA ANA NO IA MAU APANA E LIKE ME IA KOHO HOU IA ANA.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ma keia, ua haawiia ka mana i na Komisina o na Aina o ka Lehulehu e kauoha e koho hou ia ke kumukuai o na

apana aina i laweia malalo o na Kanawai Home Liilii o 1884 a me 1892, a lakou i manao ai ua koho kiekie loa ia ma ke koho mua ia ana o ke kumukuai, a ua hoomanaia no hoi e lawe i na hookaa ana no ia mau apana aina e like me ia koho hou ia ana o ke kumukuai.

PAUKU 2. E hanaia ke koho hou ana o ke kumukuai e ka Hope Agena o ka apana kahi i waiho ai ka aina,a me kekahi mea e ae i hoonohoia e na Komisina, aole nae oia he mea e paa ana i kekahi Oihana Aupuni, aka, aole e pili ia koho hou ia ana o ke kumukuai i kekahi apana aina i hookaaia maluna olaila kekahi huina i oi ae mamua o ka waiwai io i koho hou ia, aka, e manaoia ka waiwai io o na apana o ia ano oia no ka huina i hookaa mua ia. Eia nae, ua hiki no e hooloiia kekahi koho hou ia ana oia ano e ke Komisina o na Aina o ka Lehulehu.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 27 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 48.

HE KANAWAI NO KA HOOLOIHI ANA I KEKAHI MAU ALANUI O KE TAONA O HILO, MOKUPUNI O HAWAII.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O na alanui iloko o ke taona o Hilo, Mokupuni o Hawaii, i ikeia ma ka inoa o Alanui Bridge, Pleasant a me Pitman e hooloihiia aku no e like me ia i hoomaopopoia ma-

hope iho nei, i kela a me keia manawa a ka Aha Hooko e hooholo ai, a e kulike hoi ia hooloihi ana me na ana pakahi no ia hana i kauia ma ka Papa Hoike i hoopili pu ia me keia; a o kekahi mea ma ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoomaopopo ai no ka wehe ana, hana hou ana a me ke pani ana i na Alanui," i aponoia ma ka la 19 o Dekemaba, 1892, e kue ana i keia, ma keia ke kaupale loa ia nei.

A i na manawa a pau a ka Aha Hooko e manao ai he kupono e hooloihiia aku na alanui, a o kekahi paha o na alanui i hai mua ia ae nei, no ka pono a me ka pomaikai o ka lehulehu, e kauohaia aku no e hana pela, mahope iho nae o ke kauohaia ana o na koi poho a me na hoopomaikai ana e ili ana maluna o na poe mea aina, ma kahi a mau wahi paha e hooloihiia ai o na alanui, a e kohoia e like me na hoakaka ana a ke Kanawai i oleloia.

Pauku 2. Ina mahope iho o ka hoolahaia ana o keia Kanawai, e hana a kukulu kekahi kanaka a hui paha i kekahi mau hale, a mau hana hou paha, o na ano a pau, maloko o na palena i hoomaopopoia no ka hooloihi ana i ke alanui, e like me ia i hoomaopopoia mahope iho nei, alaila, e hoonele loa ia no ia kanaka a hui paha a me ko laua mau hope pakahi mai na pono e loaa mai ana i hoomaopopoia ma ke kanawai a i ole ia ma ke kaulike, no na pilikia, poho, a i ole ia no kekahi mau poino e ae paha e ulu mai ana ma o ka hoonee a wawahiia ana o ia mau hale, a mau hana hou paha, i ka manawa e makemakeia ai e hoonee a wawahi no ka hooloihi ana aku o ia mau alanui e like me ia i hai mua ia.

Pauku 3. Mai ka manawa aku o ka hoolahaia ana o keia Kanawai a hiki i ka manawa e hooko pakahi ia ai ka hooloihi ia ana o na alanui i hai mua ia, e malama ka Luna Ana Aina ma kekahi wahi akea kupono maloko o ke taona o Hilo i oleloia, i na kii no ka hooloihi ana i na alanui i manaoia e hooloihi

aku, a e weheia no ia no ka nanaia ana e ka lehulehu iloko o na hora hana me ka uku ole.

PAUKU 4. I ka wa e hoolahaia ai keia Kanawai e kauoha aku ka Luna Ana Aina e hoailonaia na palena i manaoia no ka hooloihi ana i na alanui me kekahi mau apahu keokeo paa kupono, i penaia iho maluna me na hua palapala "St. Ex.," a e kukuluia ua mau apahu la ma na heluna lawa kupono i hiki ai ke hoomaopopo pono ia ia mau palena; a o kela a me keia mea e wehe ana a e hooloii ana paha i ua mau apahu la ma kahi e me ka loaa ole o kekahi mana kupono ua pili iaia ka hewa mikamina, a i ka wa e hoahewaia ai no ia mea e ili no maluna ona ka hoopai aole e oi aku mamua o hookahi haneri dala.

PAUKU 5. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 27 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

PAPA HOIKE.

ALANUI BRIDGE HOOLOIHI ANA.

50.0 Kapuai ke Akea. Laina Makai.

E hoomaka ana ma kekahi kiko he 411.0 kapuai, He. 56 deg. 48 min. Kom. Oiaio, mai ke kihi akau o ka Hale o Spreckels, o ke kihi akau i oleloia o ka Hale o Spreckels oia no ke kihi hema i keia manawa o na Alanui Waianuenue a me Front, a o ke kiko i oleloia oia no ke kihi hikina o na Alanui Bridge a me Waianuenue, a e holo ana He. 31 deg. 5 min. Hik. Oiaio, 1563.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i Alanui Volcano.

Laina Mauka.

E hoomaka ana ma kekahi kiko he 50.03 kapuai, He. 56 deg. 48 min. Kom. Oiaio, mai ka hoomaka ana o ka laina makai o ka hooloihi ana o Alanui Bridge, oia kiko no ke kihi hema o na Alanui Bridge a me Waianuenue, a e holo ana He. 31 deg. 5 min. Hik. Oiaio, 1419.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i Alanui Volcano.

ALANUI PLEASANT HOOLOIHI ANA.

40 Kapuai ke Akea. Laina Makai.

E hoomaka ana ma kekahi kiko ma ke ka'e o ke Awawa o Wailuku, a e holo ana He. 31 deg., 5 min. Hik., Oiaio, 505 kapuai, a hiki i ke kihi hikina o na Alanui Pleasant a me Waianuenue o ke kihi i oleloia he 326.8 kapuai, He. 56 deg., 48 min. Kom. Oiaio, mai ke kihi hema hou o na Alanui Pitman a me Waianuenue, alaila He. 31 deg., 5 min. Hik., Oiaio, 684.8 kapuai, a hiki i Alanui Church.

Laina Mauka.

E hoomaka ana ma kekahi kiko ma ke ka'e o ke Awawa o Wailuku, a e holo ana He. 31 deg., 5 min. Hik., Oiaio, 505 kapuai, a hiki i ke kihi hema o na Alanui Pleasant a me Waianuenue; o ke kihi i oleloia he 42.03 kapuai, He. 50 deg., 48 min. Kom., Oiaio, mai ke kihi hikina o na Alanui Pleasant a me Waianuenue, alaila, He. 31 deg., 5 min. Oiaio, 682.8 kapuai, a hiki i Alanui Church.

ALANUI PITMAN HOOLOIHI ANA.

50.0 Kapuai ke Akea. Laina Makai.

E hoomaka ana ma kekahi kiko he 3105.86 kapuai akau a he 2603.51 kapuai i ka hikina o ke kiko Ana Aupuni maluna o Halai, o ke kiko i oleloia oia no ke kihi hikina hou o na

Alanui Pitman a me Waianuenue, a e moe ana Ak. 31 deg., 5 min. Kom., Oiaio, 440.0 kapuai, oi aku a emi mai paha, a hiki i kekahi kiko ma kapa o ka Muliwai o Wailuku.

Laina Mauka.

E hoomaka ana ma kekahi kiko he 3078.46 kapuai Akau, a he 2561.65 kapuai i ka hikina o ke kiko Ana Aupuni maluna o Halai, o ke kiko i oleloia oia no ke kihi hema hou o na Alanui Pitman a me Waianuenue, a e holo ana Ak. 31 deg., 5 min. Kom., Oiaio, 276.5 kapuai, a hiki i ka hoomaka ana o kekahi uakee; alaila ma ka uakee ma ka hema o ka hanai (radius) he 89.4 kapuai, o ka holo pololei ana a me ka loa o ke kaula he Ak. 69 deg., 32 min., 30 sek. Kom., Oiaio, 111.2 kapuai, a hiki i ka pau ana o ka uakee; He. 72 deg., 00 min. Kom., Oiaio, 263.5 kapuai, oi aku a emi mai paha a hiki i ka hooloihi ana o Alanui Pleasant.

KANAWAI 49.

He Kanawai e Hoakaka ai i na Alii Koa Kiekie a me na Alii Koa Ukali o kekahi Regimana o na Koa Kiai o Hawaii, e hoololi ana i ka Pauku 3 o ke Kanawai 20 o na Kanawai o ke Kau Kuikawa o 1895.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 3 i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 3. O na Alii Koa Kiekie o kekahi Regimana oia no he hookahi Konela, hookahi Lutanela Konela me hookahi Mekia no kela a me keia Bataliona.

O na ukali o ke Alii Koa Kiekie o kekahi Regimana oia no he hookahi Kauka me ke kulana Mekia, hookahi Akukana, hookahi Quartermaster, hookahi Luna Pu a me hookahi Kahunapule me ka kulana Kapena pakahi, a e hoonohoia lakou e ke Alii Koa Kiekie, a e noho ma ka oihana e like me kona makemake, a i ole ia a hiki i ka manawa e hoonohoia ai ko lakou mau hope a e kupono ai ia mau hope.

E hoonohoia no hoi he Kauka no kela a me keia Bataliona me ke kulana Kapena, a me kekahi Akukana me ka kulana Lutanela Ekahi.

O na Alii Koa komisina ole oia no hookahi Kakiana-Mekia no ka Regimana, hookahi Kakiana-Mekia no kela a me keia Bataliona, hookahi Kakiana Quartermaster, hookahi Kakiana Luna Pu, hookahi Kakiana Luna Malama Ai, elua Kakiana Malama Hae a me hookahi Luna Puhi Ohe Nui me ke kulana Kakiana-Mekia."

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 27 o Mei M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii:

KANAWAI 50.

HE KANAWAI E HOOMAOPOPO AI NO KA MALAMAIA ANA O NA MOOLELO O NA HANAU ANA, NA MAKE, A ME NA MARE, A E HOOPAU AI I NA PAUKU 44, 45, 46 A ME 48 O KE KANAWAI I HANAIA ILOKO O IANUARI, 1865, I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOPAU LOA AI I KA MOKUNA X O KE KANAWAI KIVILA, A E

HOOPONOPONO AI I KA OIHANA AO PALAPALA O KE AUPUNI" A E HOOPAU NO HOI I NA PAUKU 8 A ME 9 O KA MOKUNA LXXIX O KE KANAWAI KARAIMA "HOOPONOPONO AI I KA OIHANA AO PALAPALA O KE AUPUNI," A E HOOPAU AI NO HOI I KA PAUKU 2 O KA MOKUNA XVII O NA KANAWAI O 1878, I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOLOLI AI I NA PAUKU 7 A ME 8 O KA MOKUNA LXXIX O KE KANAWAI KARAIMA E PILI ANA I KA OIHANA AO PALAPALA O KE AUPUNI," A E HOOPAU AI NO HOI I KA MOKUNA XLIII O NA KANAWAI O 1884, OIA NO KE KANAWAI I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 8 O KA MOKUNA LXXIX O KE KANAWAI KARAIMA, E LIKE ME IA I HOOLOLIIA AI MA KA MOKUNA XVII O NA KANAWAI O 1878."

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O na kanawai mahope iho nei ma keia ke hoopauia nei, oia hoi:

(1) Na Pauku 44, 45, 46 a me 48 o ke Kanawai i hanaia iloko o Ianuari, 1865, i kapaia "He Kanawai e Hoopau loa ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e Hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni."

(2) Na Pauku 8 a me 9 o ka Mokuna LXXIX o ke Kanawai Karaima "E Hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni."

(3) Pauku 2 o ka Mokuna XVII o na Kanawai o 1878, i kapaia "He Kanawai e Hoololi ai i na Pauku 7 a me 8 o ka Mokuna LXXIX o ke Kanawai Karaima e pili ana i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni."

(4) Mokuna XLIII o na Kanawai o 1884, oia no ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 8 o ka Mokuna

LXXIX o ke Kanawai Karaima, e like me ia i hoolóliia ai ma ka Mokuna XVII o na Kanawai o 1878."

NA HOAKAKA ANA.

PAUKU 2. Ma na wahi apau maloko o keia Kanawai i lawelaweia ai ka huaolelo "Papa" e pili no ia a e manaoia oia no ka Papa Ola o ka Repubalika o Hawaii, ina aole i hoikeia kekahi ano okoa mamuli o na olelo e pili ana.

Ma na wahi apau maloko o keia Kanawai i lawelaweia ai na huaolelo "Mea Kakau," e pili no ia a e manaoia oia no ka Mea Kakau, a i ole ia, Poe Kakau i na Hanau, na Make a me na Mare ana i hoonohoia e ka Papa Ola malalo a mamuli hoi o keia Kanawai.

POE KAKAU I NA HANAU, NA MAKE A ME NA MARE ANA.

PAUKU 3. Ma keia ua hoomanaia a ke kauohaia nei ka Papa e hoonoho i kekahi Mea Kakau i na Hanau, na Make a me na Mare ana iloko a no kela a me keia Apana Hookolokolo iloko o ka Repubalika.

Ua hiki i ka Papa, ke manaoia he mea pono e mahele i kekahi apana ina ua kupono e hanaia pela no ka pono o ka lehulehu, a hoonoho i Mea Kakau no kela a me keia o ia mau mahele.

KA HANA O NA MEA KAKAU.

PAUKU 4. E lilo i hana na kela a me keia Mea Kakau e malama maloko o na buke kupono i lawelaweia no ia hana wale no i kekahi moolelo piha o na hanau, na make a me na mare ana apau maloko o ka Apana i noho ai ia Mea Kakau.

NA MEA E KAKAUIA E PILI ANA I NA HANAU.

PAUKU 5. E kakau kela a me keia Mea Kakau maloko o ka moolelo i oleloia, e pili ana i kela a me keia hanau ana maloko o kona Apana, i na mea mahope iho nei e like me ka hiki iaia ke hoomaopopo, oia hoi:

Ka inoa o ka makuakane, ka inoa o ka makuahine, ka la i hanau ai, ke kama o ke keiki, ka inoa o ke keiki, ina ua kapaia ka inoa, kahi i hanau ai, a ina he keiki ku paha i ke kanawai a ku ole paha i ke kanawai.

NA MEA E KAKAUIA E PILI ANA I NA MAKE.

PAUKU 6. E kakau kela a me keia Mea Kakau maloko o ka moolelo i oleloia, e pili ana i kela a me keia make ana maloko o kona Apana, i na mea mahope iho nei e like me ka hiki iaia ke hoomaopopo, oia hoi:

Ka inoa, ke kama, ka nui o na makahiki, ke kumu o ka make ana, ka lahui, kahi i noho hope ai, a me kahi i make ai o ka mea i make, ka inoa o ke kauka nana i lawelawe, ina he kauka.

NA MEA E KAKAUIA E PILI ANA I NA MARE.

PAUKU 7. E kakau kela a me keia Mea Kakau maloko o ka moolelo i oleloia, e pili ana i kela a me keia mare ana maloko o kona Apana, i na mea mahope iho nei e like me ka hiki iaia ke hoomaopopo, oia hoi:

Ka inoa piha o kela a me keia o na mea i mareia, ka inoa piha o ka makuakane a me ka makuahine o kela a me keia o na mea mare ka nui o na makahiki o kela a me keia o na mea mare, kahi noho o kela a me keia o na mea mare.

E HULI AKU A HOOPII NA MEA KAKAU.

PAUKU 8. E lilo no i hana na kela a me keia Mea Kakau maloko a no kona Apana, e kakau i na ike i haawiia iaia e ka poe i kauohaia ma keia Kanawai e hoolako aku iaia me na ike, aka, e huli ponoi aku no oia a loaa a kakau iho i na ike i kauohaia ma keia nei e kakauia.

E lilo no hoi i hana na kela a me keia Mea Kakau e hoopii, a i ole ia, e kauoha e hoopiiia kekahi mea nana i uhai, a i ole ia,

nana i hooko ole a malama ole paha i kekahi o na mea i kauohaia ma keia Kanawai, a i ole ia, i kekahi o na Rula a me na Hooponopono ana i hanaia a hoolahaia e ka Papa malolo, a i ole ia, mamuli o ka mana o keia Kanawai.

E HOOUNAIA NA KOPE O NA MOOLELO I KA PAPA.

PAUKU 9. E lilo i hana na kela a me keia Mea Kakau i ka pau ana o kela a me keia malama, e hoouna aku i ka Papa i kekahi kope piha o na moolelo o na hanau, na make a me na mare ana i hanaia e ia iloko o ka malama i oleloia.

E HOOLAKOIA NA BUKE A ME NA PA'I HAKAHAKA E KA PAPA.

PAUKU 10. Na ka Papa e hoomakaukau i na Palapala Pa'i Hakahaka a me na Buke Moolelo i kupono no ka hooko pono ana i na manao o keia Kanawai, a e hoolako aku no i ia mau mea i na Mea Kakau a me na luna e ae i hoakakaia maloko nei me ka uku ole.

HOOPONOPONO ANA O KA PAPA—NA RULA A ME NA HOOPONOPONO ANA.

PAUKU 11. E loaa no i ka Papa ka hooponopono piha ana i ka hooko ana o keia Kanawai; a e loaa no hoi ia lakou ka mana e kauoha i kekahi, a i ole ia, i na Mea Kakau a luna e ae paha apau i hoakakaia maloko nei, e malama i na moolelo a me na mea hoike e ae mawaho o na mea i hoakakaia maloko nei; a e loaa no hoi ke kuleana a me ka mana e hana i na Rula a me na Hooponopono ana apau a ka Papa i manao ai ua kupono, i mea e loaa ai ka malamaia ana o na moolelo piha a pololei e pili ana i na hanau, na make a me na mare ana.

Oia mau Rula a me na Hooponopono ana mahope iho o ka aponoia ana e ka Aha Hooko a me ka hoolahaia ana, e like no ko lakou ikaia a mana me ke Kanawai, a e lilo no i Kanawai.

NA HOIKE I NA HANAU I KA MEA KAKAU.

PAUKU 12. E lilo no i hana na ka makuakane o kela a me keia keiki i hanauia ma ka Repubalika o Hawaii, a i ole ia, ina ua kaawale aku ka makuakane mai ka aina aku i ka manawa i hanau ai; a i ole ia, aole e ola ana; a i ole ia, ina he keiki ku ole i ke kanawai, alaila, e lilo no i hana na ka makuahine o ia keiki iloko o kanakolu la mahope iho o ka hanauia ana o ia keiki, e hoike aku i ka Mea Kakau i na Hanau, na Make a me na Mare ana o ka Apana i hanau ai ia keiki i ka la i hanau ai, ke kama a me ka inoa o ia keiki, ina ua kapaia ka inoa, na inoa o na makua o ia keiki, ina i ku a ku ole paha i ke kanawai a me kahi i hanau ai.

E lilo no hoi i hana na kela a me keia kauka nana i lawelawe, a i ole ia, i kaheaia aku, e pili ana me ka hanau ana o kekahi keiki maloko o ka Repubalika o Hawaii, e hoike aku iloko o kanakolu la mahope iho o ia hanau ana, no ia hanau ana a me na mea e ae e pili ana i ua keiki la i hoakakaia maluna ae nei maloko o keia Pauku.

NA HOIKE I NA MAKE I KA MEA KAKAU.

PAUKU 13. E lilo no i hana na kela a me keia ona o kekahi hale a wahi paha iloko, a i ole ia, maluna olaila i make ai kekahi mea ma ka Repubalika o Hawaii, e hoike koke aku no ia make ana i ka Mea Kakau o ka Apana kahi i make ai me ka hoike aku e like me ka hiki iaia e hana pela i ka inoa, ke kama, na makahiki, kumu o ka make ana, ka lahui, wahi noho hope o ka mea i make a me kahi i make ai; a i ole ia, o ka hale a wahi paha maloko, a i ole ia maluna olaila i make ai ua hoolimalimaia, a i ole ia, ua nohoia e kekahi mea e ae aole oia ka ona, alaila, e lilo no i hana na ka mea hoolimalima a mea noho paha ma ia hale a wahi paha, e hoike koke aku i ka Mea Kakau i na mea a pau i hoakakaia mamua ae nei maloko o keia Pauku.

PAUKU 14. E lilo i hana na kela a me keia Kahunapule nana i lawelawe ma ka hoolewaia ana o kekahi mea i make, a me kela a me keia mea lawelawe a mea e ae paha nana i hana ma ke kanu ana i kekahi mea i make, a me kela a me keia luna halema'i, agena malama ola, a me kela a me keia mea i pili i kekahi mea i make, e hoike aku i ka Mea Kakau o ka Apana kahi o ia make ana i na ike a pau i loaa ia lakou e pili ana i kekahi mea i make, i na manawa a pau a ka Mea Kakau i oleloia e noi ai no ia mea.

NA HOIKE I NA MARE I KA MEA KAKAU.

PAUKU 15. E lilo no i hana na kela a me keia mea i hoomanaia e like me ke Kanawai e hooko i ka oihana mare nana i hooko i kekahi manawa i ka oihana mare e hoike koke aku i kela a me keia mare ana i ka Mea Kakau o ka Apana iloko olaila i mareia ai, a e hoike aku iaia i na inoa piha, na makahiki, kahi noho, ka lahui a me ka inoa piha o kela a me keia makua o kela a me keia o na mea i mareia.

E HOIKEIA NA PALAPALA AE MARE I KA MEA KAKAU

PAUKU 16. E lilo no i hana na kela a me keia mea i hoomanaia e like me ke kanawai e haawi i na palapala ae e mare e hoike koke aku i ka manawa e hoopukaia ai o kekahi palapala ae mare i ka Mea Kakau o ka Apana i hoopukaia ai ia palapala ae i na inoa piha, na makahiki, kahi noho, ka lahui a me na inoa piha o kela a me keia o na makua o kela a me keia mea i aeia ma ia palapala ae e mare.

E MALAMAIA NA MOOLELO I HOULUULUIA E KA PAPA.

PAUKU 17. E lilo no i hana na ke Kakauolelo o ka Papa e kope iloko o na buke i hoomakaukauia e ka Papa no ia hana i na moolelo a pau o na hanau, na make a me na mare ana i loaa mai na Mea Kakau pakahi mai.

E malamaia na moolelo o na hanau, na make a me na mare ana a me na Mokupuni a me na Apana o ia mau mea, ma ke ano kaawale e like me ko lakou waihoia ana mai.

E HAMAMA NA MOOLELO I KA LEHULEHU.

PAUKU 18. O na moolelo a pau i kauohaia ma keia Kanawai e malamaia, e hamama no ia iloko o na hora hana a pau no ka nanaia ana e ka lehulehu.

E HOOLAKOIA NA KOPE O KA MOOLELO.

PAUKU 19. E hoolako aku no ke Kakauolelo o ka Papa i kekahi mea e noi ae ana i kope i hooiaioia o ka moolelo o kekahi hanau ana, make ana, a i ole ia, mare ana paha i hookomoia maloko o kekahi o na moolelo i malamaia malalo, a i ole ia, mamuli o ka mana o keia Kanawai, a o ia kope i hooiaioia e lilo no ia i hoike kupono imua o kekahi Aha Hookolokolo no na mea i hoakakaia maloko o ia kope, a no ia kope i hooiaioia e koiia aku ka huina o hookahi dala a e ukuia a hoikeia aku i ka Waihona o ka Lehulehu.

NA HOOPAI.

PAUKU 20. O kekahi mea nana i uhai, a i ole ia, nana i hana a hooko ole paha i kekahi o na mea i kauohaia ma keia Kanawai, a i ole ia, i kekahi mea i kauohaia ma kekahi Rula a Hooponopono ana paha i hanaia a hoolahaia e ka Papa malalo, a i ole ia, mamuli o keia Kanawai, ina e hoahewaia no ia uhai ana a hooko ole ana paha imua o kekahi Aha Hookolokolo Apana, e hoopaiia oia no ia uhai ana a hana ole ana paha i kekahi huina i oi ole ae mamua o kanalima dala.

PAUKU 21. Ina ua hoonohoia kekahi Kauka, Makai Nui, Hope Makai Nui, Lunakanawai, a i ole ia, Luna Helu paha i Mea Kakau, e lilo no ia he hapa o kana mau hana pili oihana

e lawelawe i na hana o ka Mea Kakau me ka uku hou ole ia aku.

PAUKU 22. E mana keia Kanawai ma ka la 1 o Iulai, M. H. 1896.

Aponoia i keia la 3 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 51.

BILA AUHAU KULOKO.

HE KANAWAI E PILI ANA I NA AUHAU KULOKO A E HOOPAU LOA AI I KA MOKUNA 61 O NA KANAWAI O 1892, E PILI ANA I NA AUHAU.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

NA MAHELE AUHAU.

PAUKU 1. No na hana i pili i ka auhau ana, ua maheleia, a ma keia ke maheleia nei ka Repubalika iloko o eha mau mahele, oia hoi.

1. Ka Mokupuni o Oahu, a me na mokupuni e ae i hoakaka ole ia maloko nei e kapaia ka Mahele Ekahi.

2. Na Mokupuni o Maui, Molokai, Lanai a me Kahoolawe, e kapaia ka Mahele Elua.

3. Ka Mokupuni o Hawaii, e kapaia ka Mahele Ekolu.

4. Na Mokupuni o Kauai a me Niihau, e kapaia ka Mahele Eha.

NA LA E HELUIA AI A ME NA LA E AE.

PAUKU 2. Ianuari 1. E heluia na waiwai apau, koe ka laiki e ulu ana, e like me ka mea i ikeia ma ka la ekahi o Ianuari o kela a me Keia makahiki.

Ianuari 1. E heluia na auhau pili kino a me na auhau ilio apau e like me ka mea i ikeia, a kupono e ukuia a e ohiia ma ka la ekahi o Ianuari a mahope iho oia la, i kela a me keia makahiki.

Ianuari 1-30. E hana na poe hookaa auhau apau i na hoike o ko lakou waiwai a me ka waiwai io o ia mea mawaena o ka la ekahi a me ka la kanakolu o Ianuari, i kela a me keia makahiki.

Malaki 31. O na auhau kino a me na auhau ilio apau e koe ana me ka hookaa ole ia ma ka la kanakolu-kumamakahi o Malaki o kela a me keia makahiki, e lilo no ma ia manawa i mau auhau kuwala a e pakuiia aku he umi pa-keneta o ka huina o ia mau auhau i ua mau auhau la, a e lilo no i mea e hookaaia ma ke ano oia kekahi o ia mau auhau.

Mei 1. E heluia ka laiki e ulu ana e like me ka mea i ikeia ma ka la ekahi o Mei o kela a me keia makahiki.

Iulai 1-15. E hooponoponoia na buke helu auhau ma ka la ekahi o Iulai a mamua ae paha oia la, a e hamama no ka nanaia ana mai ka la ekahi a hiki i ka la umikumamalima o Iulai o kela a me keia makahiki, a e hoolahaia aku no ia mea.

Iulai 1-20. I mea e hiki ai ke hoopii hoohalahala, e waiho aku no kekahi mea e makemake ana a i kuleana ma na ano e ae e hoohalahala mai kekahi heluia ana, i kekahi hoolaha hoohalahala iloko o kela manawa keia manawa mai ka la ekahi a hiki i ka la iwakalua o Iulai o ka makahiki i hanaia ai ia helu ana.

Augate 1-20. E noho ka Aha Hoopii Auhau no ka hoolohe

ana i na hoopii hoohalahala auhau mawaena o ka la ekahi a me ka la iwakalua o Augate o kela a me keia makahiki.

Sepatemaba 1. E hooponoponoia na papa auhau e na Luna Helu ma ka la ekahi o Sepatemaba, a e hookaaia na Auhau Waiwai apau ma ka la ekahi o Sepatemaba, a mahope iho oia la, i kela a me keia makahiki; aka, ua hiki no e laweia na auhau e na Luna Helu ma kekahi la mamua iho mahope iho o ka helu ana.

Sepatemaba 1--Novemaba 15. Mai Sepatemaba 1 a hiki aku i Novemaba 15 o kela a me keia makahiki e noho na luna helu ma kekahi wahi i hoolahaia no ka ohi ana i na auhau, e hookomoia maloko o ka hoolaha kekahi olelo hoike e kuala ana na auhau ma ka la 15 o Novemaba.

Novemaba 15. O na auhau waiwai apau e waiho ana me ka hookaa ole ia ma ka la umikumamalima o Novemaba o kela a me keia makahiki, e lilo no ia i mea kuala, a e huiia aku ka umi pa-keneta o ka huina o ia auhau me ia auhau, a e lilo no oia kekahi o ia auhau.

Dekemaba 1. Ma ka la ekahi o Dekemaba o kela a me keia makahiki e hoomakaukau a hoolaha aku ka Luna Helu maloko o kekahi nupepa, a i ole ia e kau ma na wahi akea aole e emi malalo o ekolu maloko o kela a me keia apana, i na inoa o ka poe hookaa auhau i hookaaole i ko lakou mau auhau no lakou kekahi waiwai maloko oia apana, a me ka huina i kupono e ukuia e kela mea keia mea.

Dekemaba 1-30. Iloko o Dekemaba o kela a me keia makahiki e hoolaha kela a me keia luna helu e waihoia mai na hoike auhau iloko o Ianuari e hiki mai ana. E noho no hoi ka Papa Hoohalikelike Auhau iloko o ka mahina o Dekemaba.

AUHAU KINO.

PAUKU 3. E ukuia no kekahi auhau makahiki o hookahi dala e kela a me keia kane e noho ana maloko o keia Repubalika,

mawaena o na makahiki he iwakalua a me kanaono, ina aole i hookuuia e ke kanawai.

AUHAU KULA.

PAUKU 4. E ukuia no kekahi auhau makahiki o elua dala no ke kokua ana i na kula o ka lehulehu e kela a me keia kane, e noho ana maloko o keia Repubalika, mawaena o na makahiki he iwakalua a me kanaono, ina aole i hookuuia e ke kanawai.

HOOHANA ANA O KA AUHAU KULA.

PAUKU 5. O na auhau kula apau loa i ohiia malalo o keia nei e ukuia aku no ia e na luna helu iloko o ka Waihona Aupuni, a e lilo no na huina dala i ukuia pela mai kela a me keia apana kula pakahi mai, i hoahu kuikawa iloko o ka Waihona, no ka pomaikai o ua apana kula la, a e hooliloia maloko oia apana kula wale no, a e ukuia aku mamuli wale no o ke kauoha a ka Papa Hoonaauao. Aole loa ke Kuhina Waiwai mamuli o kekahi mau kumu e ae e ae aku i keia mau hoahu kuikawa, a o kekahi mahele paha, e hoohanaia aku no kekahi mau mea e ae, koe wale no ka uku ana aku i na palapala kikoo dala a ka Papa Hoonaauao e kikoo ai, ina aole i kauohaia ma kekahi ano e ae ma ke kanawai.

AUHAU ALANUI.

PAUKU 6. E ukuia no kekahi auhau alanui makahiki o elua dala e kela a me keia kane e noho ana maloko o keia Repubalika, mawaena o ka iwakalua a me ke kanaono makahiki, ina aole i hookuuia e ke kanawai.

HOAKAKA NO KA HOOKAA ANA I KEKAHI MAU AUHAU MA KA HANA

PAUKU 7. Ua hiki no e hookaaia na auhau Kino, kula a me ka auhau Alanui malalo o keia kanawai e ka mea i auhauia (e like me ka manao o ka Luna Helu he pono) ma ka hana ana ma

na alanui o ka lehulehu o ka Apana i noho ai ia mea malalo o ke kuhikuhi ana o ka Papa Alanui oia Apana, aka, ma ka Apana o Kona, Mokupuni o Oahu, malalo o ke kuhikuhi ana a ka Luna Alanui ma ke kanalima keneta o ka la hookahi i emi ole malalo o umi hora hana. O ka palapala hoike o ka lunahoomalu o ka Papa Alanui a i ole ia a ka Luna Alanui o ka Apana o Kona, Mokupuni o Oahu, e hoike ana ua hanaia ua mau auhau la he mea no ia e hookuuia ai ia mea mai ka hopuia ana no ka hookaa ole i kona auhau.

AUHAU KAA ME KAA KIKANE.

PAUKU 8. O na kaa, kaa kikane, na kaa huila lua, a me na kaa e ae apau i lawelaweia no ka hali ana i ka ukana a waiwai paha, e kauia i kekahi auhau makahiki o elua dala pakahi.

AUHAU KAA HOLO LEALEA.

PAUKU 9. O na kaa holo lealea, na kaa noho ma ka aoao (wagonette), na kaa kupapau a me na kaa nui lawe ohua (omnibus), i kauoia e hookahi a oi ae mau lio a hoki paha, a i lawelaweia no ka hali ana i kanaka, e kauia no i kekahi auhau makahiki o elima dala pakahi, e ukuia e ka ona o ia kaa.

HOOLILO ANA I KA AUHAU ALANUI.

PAUKU 10. O na auhau i loaa mai na auhau alanui, kaa, kaa kikane a me na kaa holo lealea oia na auhau alanui, a e hooliloia aku hoi no ka hana ana, malama a hoomaemae ana i na alanui a me na alahele o ka lehulehu iloko o na apana alanui pakahi kahi i ohiia ai, a aole loa hoi e hooliloia ma kekahi apana e ae.

O na auhau alanui apau loa i ohiia malalo o keia nei, e ukuia aku no e ka Luna Helu iloko o ka Waihona o ka Lehulehu; a o ka huina i ukuia pela mai kela a me keia apana alanui mai, e lilo no ia i waihona hoahu kuikawa iloko o ka Waihona no ka

pomaikai o ua apana la, a e ukuia aku mamuli wale no o ke kauoha a ka Luna Hoomalu o ka Papa Alanui o ua apana la, a i ole ia e kekahi luna e ae i hoomanaia ma ke kanawai e unuhi mai ia mea.

Aole loa ke Kuhina Waiwai mamuli o kekahi mau kumu e ae, e ae aku i keia mau waihona hoahu kuikawa a o kekahi mahele paha, e hoohanaia no kekahi mau mea e ae, aia wale no no ka hookaa ana aku i na kikoo e kikooia mai ai e ka Luna Hoomalu o kela a me keia Papa Alanui, ina aole i kauohaia ma kekahi ano e ae ma ke kanawai.

AUHAU ILIO.

PAUKU 11. O na holoholona kane apau o ke ano ilio e kauia i kekahi auhau makahiki o hookahi dala pakahi, a o na holoholona wahine apau o ke ano ilio e kauia i kekahi auhau makahiki o ekolu dala pakahi, e ukuia e ka ona ia mau holoholona.

E manaoia no kekahi mea e malama ana a i ole ia e hoomalu ana a e hookipa ana paha i kekahi ilio kane a wahine paha, oia no ka ona o ia ilio malalo o na manao o keia Kanawai.

PAUKU 12. I ka wa e loaa ai o ka auhau i oleloia e hoailona helu a e hoopaa ka Luna Helu ia mea i ka ona, a e hoolako aku no hoi i ka ona me kekahi hoailona metala i kuniia ka helu me ka makahiki maluna iho, me ke kaki ana i umi keneta no ia mea, a e hoopaa ka ona i ua hoailona la i ka a'i o ka ilio ma o kekahi apo a'i la.

PAUKU 13. E lilo no i mea kue i ke kanawai ka holo laula ana o kekahi ilio i ku i ka auhauia malalo o keia Kanawai, ma ke akea me ka nele i ke apo a-i a me ka hoailona e like me ia i hoakakaia maloko nei, a ma keia ua kauohaia ka Ilamuku a me na Makai Nui, ko lakou mau hope, a me kela a me keia makai a lala paha o ka oihana makai o na mahele a apana lehulehu o keia Repubalika, e hopu aku i na ilio apau e lei ole ana i metala, a e hoopaa aku i ua ilio la

iloko o kekahi pa kupono no elua la, a iloko oia manawa e hiki no lakou ke hoopakeleia e ko lakou mau ona, ma ka uku ana i ka auhau i aeia, ina he auhau kekahi o ia ano, a me kekahi hoopai o kanalima keneta. O na ilio 'apau i hoopakele ole ia pela iloko o na la elua e kuaiia aku no e ka Ilamuku a e ka Makai Nui paha no ka huina o ka auhau a me ka hoopai i aieia, a i ole ia e like me ka nui aku e loaa mai ana no ia ilio, a ina aole i hooliloia pela e pepehi koke ia a make loa. Mai ke dala i loaa mai pela e hookaaia aku ka huina o ka auhau iloko o ka waihona ma ke ano he loaa Aupuni, a o ka hoopai o kanalima keneta e malamaia no ia e ka Ilamuku a mau Makai Nui, me ko lakou mau hope paha, i mea e hookaaia ai na lilo o ka hopu ana, ka malama ana a me ka hanai ana o ia mau ilio.

O kekahi mea e hoohana ana i kekahi hoailona i hoolako ole ia aku e like me na hoakaka ana o keia Kanawai, a i ole ia ua hoohana aku i ka hoailona hookahi no elua mau makahiki ukali like, a i ole ia e hana apuka i kekahi hoailona metala ilio, a i ole ia lawe ae ma ke ano epa i kekahi hoailona mai ka a'i aku o kekahi ilio, ua ku oia i ka hewa mikamina.

AUHAU WAIWAI PAA ME LEWA.

PAUKU 14. Koe ma na ano i hoakakaia maloko nei, o na waiwai paa apau a me na waiwai lewa apau maloko o ka Repubalika, ua kauia kekahi auhau makahiki o hookahi pakeneta maluna o ka waiwai dala piha o ia mau waiwai.

HOAKAKA ANA O KA WAIWAI PAA.

PAUKU 15. Ma na huaolelo "Waiwai Paa" no na hana o keia Kanawai, e manaoia ua komo malaila na aina a me na kahua hale ma ke kulanakauhale a me na pa-hale apau loa me na hale, na mea i kukuluia, na pa laau, na uapo, na hana hou a me kekahi mau mea paa e ae i kukuluia a i hoopaaia paha maluna o ka aina.

HOAKAKA ANA O KA WAIWAI LEWA.

PAUKU 16. Ma na huaolelo "Waiwai Lewa" no na hana o keia Kanawai, e manaoia ua komo malaila na lako a me na pono kahiko hale apau, na kahiko kula a kala paha, na uwaki, na waiwai, na ukana a me na waiwai kalepa o na ano apau, na mikini, na moku Hawaii o na ano apau, ina maanei, a i ole ia ua holo paha ma kahi e, na dala apau e waiho ana ma ka lima, na pono hoolimalima, a me ka pono kuleana o ka aina a me ka waiwai paa, na pono, na palapala sila no kekahi hana hou a akamai, na aelike, na mea kanu e ulu ana, na bona Aupuni apau i hookuu ole ia ma ke kanawai mai ka auhauia ana, a me na holoholona apau i auhua mua ole ia maloko o keia.

KE KAHUA WAIWAI IO NO NA HANA AUHAU.

PAUKU 17. O na waiwai paa me na waiwai lewa, a me ke kuleana o kekahi mea iloko o kekahi waiwai paa a lewa paha e helu kaawale ia no ma kela a me keia mahele o ia waiwai ma kona waiwai dala io.

Eia no nae, ma na manawa apau i hoohuiia ai na waiwai paa me na waiwai lewa, a i ole ia kekahi mau waiwai o na ano like ole o ka waiwai paa a i ole ia na waiwai lewa, a ua hooliloia oia ke kahua o kekahi oihana imi loaa, e heluia ia mau waiwai i huiia pela no ia ano imi loaa ma kona ano holookoa ma kona waiwai io kupono i huiia.

Ma ka hoomaopopo ana i ka huina o ka waiwai io o kela a me keia o ia mau oihana imi loaa, e noonooia no na puka i loaa mailaila mai, a pela no hoi me ka huina nui o na loaa, a me na lilo hoohana maoli, a ina he hui i hoohui ia i kuai ia kona mau mahele waiwai, ma na wahi i kuai ia ai ia mau mea, ke kumu kuai o ia mea, a me na mea e ae apau i kupono a i pili pono i ka hoomaopopo ana i ka waiwai io.

Ma ka hoomaopopo ana i ka huina o ka waiwai io o ka waiwai i lilo i oihana imi loaa no na hana i hoakakaia ma keia

Pauku, e hookaawaleia mai loko ae oia mea ka waiwai io o na mahele waiwai (shares) iloko o na Hui i hoohuiia Hawaii e ae, i paaia a i ole ia na ua oihana la, a me na waiwai apau i kauia i na auhau maopopo e ae.

A e hoomaopopo hou ia, ina ua hoolimalimaia kekahi waiwai paa a hale paha, e manaoia o ka huina o ka uku hoolimalima no ewalu makahiki oia no ka waiwai io e heluia ai o ia waiwai paa a hale paha, ina aole i akaka loa ua lilo ia helu ana i mea pololei a kaulike ole.

E HELU KAAWALE IA KE KULEANA O KELA A ME KEIA MEA.

PAUKU 18. E helu kaawale ia ke kuleana o kela mea keia mea iloko o kekahi waiwai (koe e like me ia i hoakakaia maloko nei e pili ana i ka poe no lakou na mahele kumupaa a i ole ia na lala o na hui), a e ku no kela mea keia mea i ka auhauia no ka waiwai piha o kona kuleana iloko oia waiwai.

O ke kuleana o kekahi mea ma ke ano mea hoolimalima, mea hoolimalima aku, a i ole ia mea noho maluna o kekahi waiwai paa i hookuuia mai ka auhauia ana, a i ole ia o ka ona o ia aina ua hookuuia mai ka auhauia ana, e heluia no ia i ua mea hoolimalima nei, mea hoolimalima aku a noho paha, e like me ka waiwai o kona kuleana iloko olaila.

KA AUHAU HE KULEANA HOOPAA MALUNA O KA WAIWAI I HELUIA.

PAUKU 19. O kela auhau keia auhau i aieia maluna o kekahi waiwai e lilo no ia i kuleana hoopaa maluna o ka waiwai i heluia; a o na auhau apau i aieia maluna o na hana hou maluna o ka waiwai paa i heluia aku i kekahi poe e ae mawaho ae o ka ona o ka waiwai paa, e lilo no ia i kuleana hoopaa maluna oia mau hana hou; a oia mau kuleana hoopaa e pili no ia e like me ka mea i ikeia ma ka la ekahi o Sepatemaba o kela a me keia makahiki helu auhau, a e mau aku no elua makahiki.

AUHAU PANIHAKAHAKA NO NA PONO MA KA MOANA A MALUNA O KE AHI.

PAUKU 20. E uku na hui panihakahaka apau o na aina e mai e lawelawe ana i ka lakou hana iloko o ka Repubalika, me na hoopaa poho ma ka moana a me na poino mamuli o ke ahi, i hookahi dala no kela a me keia hookahi haneri dala i loaa i kela a me keia hui, a i ole ia i ko lakou mau agena pakahi no na loaa uku-panee huina nui iloko o ka makahiki mamua iho o ka helu ana i na auhau, a aole e kauohaia ua mau hui la e uku hou ae i kekahi mau auhau a mau dute e ae paha malalo o keia Kanawai.

NA HOIKE O NA AGENA PANIHAKAHAKA.

PAUKU 21. E haawi aku kela a me keia agena o kekahi hui panihakahaka o ia ano maloko o ka manawa i hoakakaia ma ke kanawai no ka poe hookaa auhau e hana ai i na palapala hoike helu waiwai i ka Luna Helu o ka mahele kahi o ia hui i oleloia i ku ai o kona keena poo, agena, a wahi lawelawe oihana paha maloko o ka Repubalika i palapala hoike helu waiwai e hoike ana i ka huina o na uku-panee huina nui i loaa iaia, a i ole ia kona hui maloko, a i ole ia mai ka Repubalika mai a me na hana apau i hanaia maloko olaila iloko o ka makahiki mamua iho o ka la ekahi o Ianuari o ka makahiki e heluia ai na auhau. O kekahi agena o kekahi hui o ia ano e waiho ole ae ana i kekahi palapala hoike helu waiwai e like me ia i olelo mua ia ae nei ua pili iaia ka hewa mikamina.

ONA I IKE OLE IA. POE E NOHO ANA MA KAHI E.

PAUKU 22. O ka waiwai i ku i ka auhauia o kekahi poe i ike ole ia a me ka poe e noho ole ana maanei i waiho ole ia mai no lakou kekahi hoike helu waiwai, e heluia no e ka luna helu i ka "Ona i ike ole ia," a i ole ia "Mea noho ole maanei," a ua hiki e hoomaluia no na auhau apau i hookaa ole ia.

NA HANA A ME NA HOOPAA ANA O NA AGENA, NA KAHU A PELA AKU.

PAUKU 23. O kela a me keia agena no kekahi mea i hele no ka manawa, a i hele loa paha mai ka Repubalika aku, a me kela a me keia kahu malama waiwai, puuku, lunahookokauoha, lunahooponopono waiwai a kahu malama keiki oo ole paha e hana no i na hoike helu waiwai a hoakaka paha no ka auhau ana, a e helu kaawale ia e pili ana i kela a me keia waiwai a waiwai malama paha ana e noho hope ana no kahi aku, a e hoopaaia me ka auhau e hookaaia maluna o ua waiwai la ma ke ano like me he mea la nona ponoi kela a me keia waiwai. E helu kaawale ia kela a me keia helu ana mai kona helu ponoi iho.

PAUKU 24. Maluna o kela a me keia agena, kahu malama waiwai, puuku, lunahookokauoha, lunahooponopono waiwai, kahu malama keiki oo ole paha, ke koikoi o ka hooko ana i na hana a me na mea apau i kauohaia ma keia Kanawai e hookoia, e pili ana i ka helu ana o ka waiwai ana e noho hope a e malama ana a me ka hookaa ana o na auhau maluna oia waiwai, a e kaa no ia malolo a mamuli o na hoopai no kekahi palaleha, hoole a hooko ole ana paha me he mea la nona ponoi ia waiwai. Ua hiki iaia ke ohi mai mai kekahi mea mai nona kekahi auhau i kauohaia ai oia e hookaa i na dala i ukuia ai e ia pela, a i ole ia, e aua mailoko ae o kekahi dala i loaa mai iaia ma kona ano hope i like ka nui i kela manawa keia manawa me ka mea e lawa ai no ka hookaa ana i ua auhau la, a e huikalaia oia, a ma keia ke huikalaia nei no na hookaa ana apau aua e hana ai mamuli o keia Kanawai.

HOAKAKA ANA I KA HUAOLELO "HUI."

PAUKU 25. O ka huaolelo "Hui" ke oleloia ma keia Kanawai, e manaoia oia no kekahi hui i hoohuiia malalo o na Kanawai o ka Repubalika a me na hui o na aina e, e lawelawe ana i ka hana maloko o ka Repubalika, a i ole ia, o kekahi hoohui ana o

kekahi mau mea elua a oi aku paha e lawelawe pu ana i kekahi oihana.

NA HOIKE O NA HUI, KA MEA NANA E HANA.

PAUKU 26. O na hoike helu waiwai, na olelo hoakaka a mau pane paha i kauohaia maloko nei e hanaia ina e hanaia e kekahi hui ma ke ano i hoohuuia, e hanaia no e ka Peresidena, Puuka, Kakauolelo a Luna Nui paha, a i ole ia, ina he hoohui ana, alaila na kekahi lala o ia hui.

AOLE E HELUIA NA MAHELE KUMUPAA O KEKAHI HUI I HOOHUIIA A HUI E AE PAHA I KA POE E PAA ANA I NA MAHELE.

PAUKU 27. E heluia no ka waiwai o kekahi hui i ka hui malalo o kona inoa hoohui a hui paha, a aole no e heluia na poe paa mahele kumupaa a mau lala paha iloko oia hui ma ka mea i pili i ko lakou mau mahele pakahi a kuleana paha iloko o ua mau hui la.

NA AUHAU MALUNA O KA WAIWAI I MOLAKIIA.

PAUKU 28. E ku no i ka auhauia ka mea molaki i kekahi waiwai, mamuli hoi oia waiwai, maluna wale no o ka like ole mawaena o ka waiwai io holookoa o ka waiwai i molakiia a me ka huina o ke dala e aieia ana maluna o ka molaki o ka waiwai.

Eia nae hoi, e hoopili pu aku no ka mea hana molaki i ka hoike helu o kona mau waiwai, a i kauohaia hoi ma keia Kanawai, i hoakaka no ka la i hanaia ai ka molaki a me ka huina dala i hoopaaia mamuli oia molaki a me na inoa o na mea ia lakou ka molaki kahi i paaia ai.

Mamuli hoi o ka huina dala i hoopaaia e ua molaki la, e uku no oia i ka auhau maluna oia huina, a oia uku ana e manaoia he hookaa ana no ia i hanaia e ka mea hana molaki i ka mea paa molaki no ka uku-panee, a i ole ia no ke kumupaa a me ka

uku-panee pu, e like hoi me ka mea e hoea ae ana ia wa, a o na dala apau i hookaaia pela e ka mea hana molaki, e aeia no ia i ka wa e hooponopono ai i ka helu mawaena o ka mea hana molaki a me ka mea paa molaki.

UMI PA-KENETA HOOPAI NO KA HOOKAA OLE.

PAUKU 29. Ina ua koe kekahi auhau waiwai me ka hookaa ole ia mahope iho o ka la umikumamalima o Novemaba o kela a me keia makahiki, e huiia aku he umi pa-keneta o ia mau auhau me ka huina o ia mau auhau ma ia la e ka Luna Helu, a e ohiia ma ke ano oia kekahi oia mau auhau.

PAUKU 30. Ina ua koe kekahi auhau kino a ilio paha me ka hookaa ole ia mahope iho o ka la 31 o Maraki, e hoohuiia aku he umi pa-keneta o ia mau auhau me ia auhau ma ia la e ka luna helu, a e ohiia ma ke ano oia kekahi o ia mau auhau.

POE I HOOKUUIA MAI NA AUHAU AE.

PAUKU 31. O keia poe mahope iho nei e hookuuia no lakou mai na auhau kuloko apau.

Na Luna Nui o na Aina E a me ko lakou mau Kakauolelo, i hoike pono ia aku ma ke Keena Oihana o ko na Aina E.

O keia poe mahope iho nei e hookuuia lakou mai na auhau kino ae.

O na Kahunapule apau o kekahi hoomana karistiano e hana mau ana i ka lakou oihana, na lala mau o ka Oihana Kinai Ahi o Hilo o na luna koa a me koa apau o ka Puali koa kiai Aupuni a me na Puali ki pololei. He kuleana ko lakou e hookuuia mai ka hookaa ana i na auhau kino, auhau kula a me ka auhau alanui.

Eia nae hoi, i mea e loaa ai ia hookuuia ana e haawi aku no ka luna nui o ia mau koa ma ka la ekahi o Ianuari, a mamua ae paha oia la, o kela a me keia makahiki, malalo o ka hoohiki

ana i ka luna helu o ka mahele auhau i kekahi hoakaka e hoike ana i na inoa o na koa i kupono e hookuuia.

PAUKU 32. Ua hiki no i na luna helu ma ko lakou manao ana he pono e hookuu ae mai ka uku ana i na auhau kino, a i ole ia, mai kekahi hapa o ia mau auhau, i na poe nawaliwali a ilihune paha i ikeia e lilo ana ka uku ana o ia mau auhau i mea hoopilikia nui loa ia lakou mamuli o ko lakou nawaliwali a ilihune.

WAIWAI I HOOKUUIA MAI NA AUHAU MAI.

PAUKU 33. E hookuuia na waiwai mahope iho nei mai ka auhauia ana.

O na waiwai paa a me na waiwai lewa o ke Aupuni, o ka Papa Hoonaauao, o na kula pualu, a kula wae paha i hoohuuia, a e lawelawe maoli ia ana e ia mau kula, o ka Hale Ma'i Moiwahine, o na poe hui hoomana a e lawelawe maoli ia ana e ia mau hui, o ka aina o ia mau hui i hookuuia mai na auhau ae, ua pili wale no i na wahi e kukulu ai i na hale-pule a me na pa ilina kupapau i oi ole aku mamua o elima eka pakahi ka nui, a me ka, Hale Hanau Kapiolani.

EKOLU HANERI DALA HOOKUU.

PAUKU 34. Eia nae, o ka auhau o hookahi pa-keneta i kauia maloko nei maluna o na waiwai, e ohi wale ia no maluna o ka waiwai i oi aku ke kumu waiwai io mamua o ekolu haneri dala, ina he waiwai paa a he waiwai lewa paha ia.

Oia hookuu ana e ae wale ia no ia iloko o hookahi apana auhau o ka Repubalika, a oia no ka apana i noho ai ka mea nona ka waiwai.

A e hoomaopopo hou ia, aole e aeia ka hookuu ana mai na waiwai o na hui i hoohuiia, na hui, na waiwai o na poe make a poe paha e noho ole ana maanei.

A e hoomaopopo hou ia no, o kekahi mea noho hoolimalima, mea hoolimalima a mea noho paha ma kekahi waiwai paa i hookuuia mai ka auhauia ana, aole oia e hookuuia mai ka auhauia ana, aka e heluia no a e auhauia no e like me ka waiwai io o kona kuleana iloko oia waiwai paa.

HOONOHO ANA A HOOPAU ANA I NA LUNA HELU.

PAUKU 35. Na ke Kuhina Waiwai me ka apono ana o ka Peresidena, e hookohu aku no kela a me keia mahele auhau o ka Repubalika i Luna Helu a Ohi Auhau, e kapaia ia mea o ka "Luna Helu," a ina e make a hoopauia paha kekahi Luna Helu, a i ole ia ua hakahaka paha ia oihana, e hanaia no he hookohu hou ana ma ia ano like no.

PAUKU 36. Ua hiki no ke hoopauia kekahi Luna Helu e ke Kuhina i oleloia me ka ae pu ana o ka Peresidena, i na manawa apau ana i manao ai ua makaukau ole ia luna oihana, a i ole ia, ua hewa a ua haule paha ma ka hooko kupono ana i na hana o kana oihana.

HOONOHO ANA A ME KA HOOPAU ANA I NA HOPE LUNA HELU.

PAUKU 37. Na kela a me keia Luna Helu e hookohu aku, a e like no hoi me kona makemake ponoi iho e hoopau aku i na hope i like ka nui me ka mea ana i manao ai, me ke apono ana o ke Kuhina Waiwai, me ia i kupono no ka hooko pono ana i na hana o ka helu ana a me ka ohi ana o na auhau.

KA BONA A ME KA HOOHIKI O NA LUNA HELU.

PAUKU 38. E haawi aku kela a me keia Luna Helu iloko o umikumamalima la mahope iho o kona hookohuia ana a mamua ae o kona komo ana e lawelawe i na hana o kana oihana i palapala hoopaa maikai i lawa kupono i ke Kuhina Waiwai, i hoakakaia no kona hooko pono a ewaewa ole i kana mau hana e like me ke kanawai; ma kekahi huina i emi ole iho

malalo o umi tausani dala, me elua a oi ae paha mau hope kupono, poe noho paa hoi iloko o ka Repubalika, a he poe ona pakahi o ka waiwai paa hihia ole maloko o ka Repubalika, nona ka waiwai io i emi ole iho malalo o umi tausani dala; a e hoohiki kela a me keia Luna Helu a kakauinoa iho i kekahi hoohiki imua o kekahi mea i hoomanaia e hooko aku i na hoohiki, e hooko pono, pololei a ewaewa ole oia i na hana o kana oihana e like hoi me ka makaukau i loaa iaia, a oia olelo hoohiki e waihoia aku no me ke Kuhina Waiwai.

Aole loa kekahi Luna Helu e hoomaka aku i kana mau hana, aia a waihoia aku a aponoia mai kona bona a me kona hoohiki oihana e ke Kuhina Waiwai.

KA BONA A ME KA HOOHIKI O NA HOPE.

PAUKU 39. E koi aku no kela a me keia Luna Helu mai kela a me keia o kona mau hope i palapala hoopaa, me elua a oi aku paha mau hope i lawa kupono, i aponoia e ka Luna Helu, ma ka huina i emi ole iho malalo o elua tausani dala i hoakakaia no kona hooko pono aku i kana mau hana. Oia mau hope he poe noho paa maloko o ka Repubalika, a no lakou pakahi hoi ka waiwai paa hihia ole o ka waiwai io i heluia i emi ole iho malalo o elua tausani dala.

E hoohiki kela a me keia o ua mau hope la a kakauinoa iho i kekahi hoohiki imua o kekahi mea i hoomanaia e hooko aku i na hoohiki ana, e hooko pono, pololei a ewaewa ole oia i na hana o kana oihana, e like hoi me ka makaukau i loaa iaia.

Ua lilo i hana na ke Kuhina Waiwai a me na Luna Helu pakahi e nana a hoomaopopo no lakou iho i kela manawa keia manawa i ka lawa kupono o na hope ma kekahi o na bona i kauohaia mamua ae nei; a ua hiki iaia a o lakou paha, a i ole ia o kekahi o lakou, e kauoha i mau hope hou i kela a me keia manawa a lakou e manao ai aole i lawa kupono na hope o ua mau bona la.

Aole kekahi Hope Luna Helu e hoomaka aku i kana mau hana, aia a waihoia aku a aponoia mai kona bona a me kona hoohiki oihana e ka Luna Helu nana oia i hoonoho.

NA MANA A ME NA HANA O NA HOPE LUNA HELU.

PAUKU 40. Malalo aku o ka hooponopono ana o ka luna helu o kona mahele, e loaa no i kela a me keia hope, maloko a no ka apana i hookohuia ai oia na mana apau, a ua hiki iaia e hana a hooko aku i na hana apau a ka luna helu, koe nae ke kuleana e hookohu aku i hope a mau hope paha.

E kaa no hoi oia malalo o na hoopaa ana a me na hoopai i kauia maluna o ka Luna Helu.

NA PONO, NA MANA A ME NA HANA A NA LUNA HELU.

PAUKU 41. Aia maluna o kela a me keia Luna Helu ke koikoi o na hana a kona hope a mau hope paha, no ka helu popolei a piha ana i na auhau maloko o kona mahele; no ka ohi ana a hoike ana o ia mea a me ka hookaa ana o ia mea iloko o ka Waihona.

KAHI O NA KEENA OIHANA.

PAUKU 42. E malama na Luna Helu pakahi i mau keena oihana ma na wahi iloko o ko lakou mau mahele pakahi, e like me ia e kauohaia ai e ke Kuhina Waiwai no ka pomaikai o ka hana o ka lehulehu, a e haawiia hoi he hoolaha akea ana no ia mea.

PAUKU 43. E hoomanaia no ka hope o kekahi luna helu a hope luna helu paha me na mana like, a e kaa no malalo o na hana a me na hoopaa ana e like me ko kona mua, a e ohi no oia i na auhau apau i hookaa ole ia ma ia manawa, a e hoomau aku no i kekahi o na lawelawe hookolokolo ana i hoomakaia e kona mua.

Eia no nae, ma na mea e pili ana i kona hoopaaia e ohi, hoike

aku a hookaa ae i na auhau, e pili wale no ia i na auhau i ohi ole ia i ka manawa ana i komo ai ma kana hana.

PAUKU 44. Na na lunahookokauoha a me na lunahooponoponowaiwai, a mau hope pilikino paha o kekahi luna helu i make, a me na poe e ae e loaa ai i ko lakou mau lima kekahi papa helu auhau, na palapala o na ano apau, na buke a mau auhau paha, e haawi aku ia mau mea i ke Kuhina Waiwai.

UKU O NA LUNA AUHAU A ME NA HOPE.

PAUKU 45. E loaa no i kela a me keia luna helu ka uku e like me ka mea a ka Ahaolelo e hookaawale ai i kela a me keia manawa. E loaa no i kela a me keia hope ma ke ano he uku piha no ka helu ana a me ka ohi ana, a me na hana apau i hanaia e pili ana me ia mea, ka uku pa-keneta o na auhau i ohiia e ia, i huipuia me na auhau alanui a me kula, aole nae hoi e oi aku mamua o elima pa-keneta, e like hoi me ka mea a ka luna helu e hooholo ai, me ka apono ana a ke Kuhina Waiwai.

Eia nae hoi, o na uku komisina i ukuia pela e lilo no ia i kaki kaawale maluna o kela a me keia auhau.

NA KE KUHINA WAIWAI E HOOLAKO I NA PALAPALA PAIHAKAHAKA, A PELA AKU.

PAUKU 46. E hoolako aku ke Kuhina Waiwai i na luna helu me na buke kupono apau, na palapala paihakahaka, na palapala hookaa paihakahaka, na lako kakau a me na metala ilio.

NA KE KUHINA KALAIAINA E HOOLAKO I NA PALAPALA AINA A ME NA MOOLELO.

PAUKU 47. I mea e kokuaia ai na Luna Helu ma ka hoomaopopo ana i ka waiwai io o na waiwai e waiho ana iloko o ko lakou mau mahele pakahi, ma keia ke kauohaia nei ke Kuhina Kalaiaina e kauoha aku e hooiliia i kela a me keia

Luna Helu i ka hopena o kela a me keia hapaha i palapala kope, e hoike ana i ke ano nui o na palapala hoolilo aina a me na palapala hoolimalima waiwai paa e waiho ana ma kona mau mahele, i waihoia aku hoi no ke kakau kope ana iloko oia hapaha ma ke Keena Kakau Kope. E kauoha no hoi oia i kela a me keia manawa e hanaia no na Luna Helu i mau palapala aina hoakaka piha, e like hoi me ka mea e hiki ana me na mea i loaa i na mahele auhau pakahi, e hoike ana i na kuleana kumu kahiko a me ka nui o na ili aina, a pela no hoi e like me ka mea i hiki no na kuleana aina o nei wa. E hoolako aku no hoi oia i kela a me keia makahiki i kela a me keia Luna Helu i kope i hooiaia o na palapala hoike waiwai o na hui i hoohuiia no lakou kekahi waiwai maloko o kona mahele, i waihoia i kela a me keia makahiki ma ke Keena Kalaiaina.

E HAMAMA I KA LEHULEHU NA PALAPALA AINA A ME NA MOOLELO O NA LUNA HELU.

PAUKU 48. Na kela a me keia Luna Helu ka hana o ka hoakoakoa a hoonohonoho papa ana malalo o na poo kupono iloko o na buke kupono i na ike apau e kupono ai a i pono paha no ka hoomaopopo ana i ka waiwai io o na waiwai maloko o ko lakou mau mahele pakahi; oia ano ike a me na palapala aina a me na moolelo i loaa aku a i loaa mai paha i ua Luna Helu la he mau moolelo ia no ka lehulehu, a ina i kona make ana, hoopauia a haalele mai paha, e kaa koke aku no ia malalo o ka malu a malama ana a kona hope mai; e hamama no ia ano ike, na palapala aina a me na moolelo i pili me ka helu a ohi ana o na auhau, oiai na hora hana no ka nanaia ana e ka lehulehu.

HOOLAHA A NA LUNA HELU I KA MANAWA A ME KAHI E HELUIA AI.

PAUKU 49. Na ka luna helu o kela a me keia mahele, a o kona mau hope paha, ka hana o ka haawi ana aku i na hoolaha akea iloko o ka mahina o Dekemaba o kela a me

keia makahiki mamuli o ka hoolaha i kakauia a i paiia paha, a i ole ia ma na hoolaha paha i paiia no ke pai aku, i na poe hookaa auhau o kela a me keia apana iloko o kona mahele, e hoakaka ana i ka manawa a me kahi iloko o ka mahina o Ianuari e hiki mai ana o kela a me keia makahiki, a ma ia manawa e waiho ae ai ua poe hookaa auhau la i ka luna helu a i kona mau hope paha, i kekahi hoakaka a papa hoike helu waiwai paha o na waiwai paa a me na waiwai lewa apau o lakou, a i ole ia, malalo paha o ko lakou hoomalu a malama ana ma ka la mua a Ianuari o ia makahiki, a me na holoholona apau i ku i ka auhauia malalo o ko lakou hoomalu ana ma ia la, a me na poe apau e noho hana ana malalo o lakou ma ia la.

HOOLAHA NO KA HELUIA ANA O KA WAIWAI I HOIKE OLE IA.

PAUKU 50. E pakui aku no kela a me keia luna helu i kela a me keia manawa i kana papa hoike helu a auhau paha i kekahi kanaka a waiwai paha i haule, e haawiia no hoi he hoolaha ana no ia i ka ona, ke akaka, maloko o na la he umi mahope iho oia pakuiia ana, a o kekahi hoolaha o ia ano i hoounaia me ke kakauia aku ma kona inoa, no kahi ana i noho ai, a ua hoounaia hoi ma ke eke leta i uku mua ia ke pooleta, e lilo no ia i hoolaha lawa pono.

HOOLAHA NO KA HOOMAHUAHUAIA O KA HELUIA ANA I KA POE NOHO PAA OLE.

PAUKU 51. Ina ua hoomahuahua kekahi luna helu i ka helu waiwai io o kekahi waiwai maluna ae o ka waiwai i hoakakaia maloko o ka hoike helu waiwai i hoakakaia maloko nei, i hanaia e kekahi mea noho paa ole, a i ole ia, ua hoole i ka ae ana aku i kekahi koi e hookuuia i hanaia e ua mea noho paa ole la, e hoouna aku no ka luna helu ma ka la ekahi o Iulai a mamua ae paha oia la o kela a me keia makahiki, i kekahi olelo hoolaha i kakauia ma ka hookomo ana i ua hoolaha la iloko o ka Hale Leta, me ka ukuia o ke pooleta i kakauia aku hoi ma kahi noho

hope loa i ikeia o ia mea noho paa ole, e hoakaka ana i ke ano o ka waiwai i hoomahuahuaia ka helu waiwai, a me ka hoike pu aku i ka helu waiwai i manaoia maluna o ua waiwai la, a i ole ia e hoakaka ana i ka hookuu ana i hooleia e like me ka mea e hoea ae ana.

KULEANA E NANA NO NA HANA AUHAU.

PAUKU 52. I mea e helu a e hoonohonoho pono ai i na waiwai no ka auhau ana e loaa no i na luna helu pakahi ke kuleana me ka mana.

E nana a e hoomaopopo i na moolelo o na Keena Aupuni apau me ka uku ole;

E komo, mahope o ka hoike ana aku i kona manao i ka ona a mea noho paha o kekahi wahi, a e nana pau pono aku e like me ka mea e hiki kupono ai no ka hoomaopopo aku i ko lakou waiwai io, i na kauhale, na wahi a waiwai e ae paha apau loa, koe na hale noho;

E ninaninau aku malalo o ka hoohiki ana i kekahi mea a poe paha ana e manao ai ua loaa ka ike ana i kekahi waiwai i ku i ka auhauia, a i ole ia, ua waihoia aku ma ko lakou mau lima ma ke ano hoahu he dala a waiwai paha.

UA HIKI I NA LUNA HELU A ME NA HOPE E HOOHIKI AKU I NA OLELO HOOHIKI.

PAUKU 53. E loaa no i kela a me keia luna helu a me kela a me keia hope luna helu ka mana e hooko aku i na hoohiki a hooia kupono ana paha apau loa i kauohaia e hanaia a hoohikiia paha malalo o keia Kanawai.

PAUKU 54. E hana kela a me keia luna helu i helu piha, oiaio a pau pono o na kanaka, na hui a me na waiwai apau maloko o kona mahele i ku i ka auhau maloko o kela a me keia apana, a e hana i papa hoike o na inoa e hoomaka ana

mai ka "A" aku o ia poe a me na hui apau, a me na auhau pilikino a waiwai i heluia ia lakou pakahi.

Ua hiki e hanaia ka waiwai lewa ma ke ano huina pau a ma na mahele a apana hoi o ka waiwai paa, me kekahi hoakaka no ke ano e like me ka mea e hiki ana.

PAUKU 55. Iliko o kela a me keia makahiki ma ka la mua o Sepatemaba, a mamua iho paha oia la, e hana kela a me keia hope luna helu, mahope iho o ka hana ana i na hoololi i kauohaia e kekahi Aha Hookolokolo i loaa ka mana e hana pela, i elua kope o ka papa hoike helu o ka apana i kakauinoaia a hoohikiia e ia. He hookahi o ia mau kope e waihoia me ka luna helu o ka mahele. O ua kope la, ka papa e hookoia ai ka ohi ana o na auhau. Aole e hanaia kekahi mau hoololi ana iloko, a i ole ia pakui ana aku paha i ua papa helu la ma ia hope iho, koe wale no ka pakui ana aku i na waiwai a mau auhau paha i haule.

E kauoha aku na luna helu o na mahele elua, ekolu a me eha i hanaia, a waihoia aku me ke Kuhina Waiwai, i moolelo hoakaka o ka buke helu a papa hoike paha o kela a me keia apana oloko o ko lakou mau mahele pakahi. E hoike moakaka a maopopo keia moolelo hoakaka i na houluulu ana o kela a me keia aoao oloko o na buke helu a buke hoike pakahi paha, a pela no hoi me na huina o ka helu holookoa ana.

KOIKOI O KA HANA O NA LUNA HELU.

PAUKU 56. E ohi mai no kela a me keia luna helu maloko o kona mahele iho i na auhau apau, e kulike ana i na papa hoike helu a auhau paha a mau buke paha, a me na papa hoike a me na buke hoike, pakui, a mau buke paha e like me ia i hoikeia maloko nei. E hoike aku no oia me ka pololei i ke Kuhina Waiwai no ka helu ana me ka hoopono, kaulike a hoopono hoi; no ka ohi ana a me ka huina o na auhau i kulike i na papa hoike helu a me na auhau a me na papa hoike pakui, a maluna

hoi ona ke koikoi a me ka poino o ua mau auhau la i heluia, ina aole e hiki iaia malalo o ka hoohiki e hoakaka aku no ka ohi ole ia ana o ia mau auhau a lawa pono i ka manao o ke Kuhina Waiwai. E hookaa aku oia i ke Kuhina Waiwai i kela manawa keia manawa i na auhau apau i ohiia, ma na manawa a ke Kuhina Waiwai e kauoha ai.

PAUKU 57. E noho no kela a me keia luna helu a i ole ia o kona hope paha, mawaena o ka la ekahi o Sepatemaba a me ka la umikumamalima o Novemaba o kela a me keia makahiki, no ka pono o ka poe hookaa auhau ma kekahi mau manawa, a i ole ia wahi paha maloko o kela a me keia apana no ka ohi ana i na auhau.

E hoolaha akea ia aku no ka manawa a mau manawa paha, wahi a mau wahi paha e noho ai a me ke kumu o ia noho ana, ma ka hoolaha ana maloko o kekahi nupepa a mau nupepa puka pule paha, a ma ke kau ana i kekahi hoolaha no ia mea ma na wahi ike pono ia, aole e emi malalo o ekolu maloko o kela a me keia apana. E hookomoia no hoi maloko oia hoolaha kekahi olelo hoakaka o na auhau apau i hookaa ole ia a hiki i ka la umikumamalima o Novemaba e kuala no ia, a e kauia ana i kekahi hoopai o umi pa-keneta hou iho, a e hoolahaia ana ka papainoa o na auhau i hookaaole ia ma ka la ekahi o Dekemaba, a mahope iho paha oia la.

E hookaa no kela a me keia mea hookaa auhau i na auhau waiwai apau i ku i ka hookaaia e ia i ka luna helu, a i ole ia i kona hope, ma ka la umikumamalima o Novemaba, a mamua iho paha oia la, o ka makahiki i heluia ai ia mau auhau, a aole no he hoolaha a koi ana mawaho ae o ka mea i hoakakaia maloko nei e koiia e haawiia.

Aole no e hoolahaia aku a koiia aku paha no ka hookaa ana i na auhau kino a me na auhau ilio koe wale no e like me ia i hoakakaia mahope iho nei.

HOOLAHA ANA I KA PAPA INOA O NA AUHAU I HOOKAA OLE IA.

PAUKU 58. Mahope iho o ka la ekahi o Dekemaba o kela a me keia makahiki, e like me ka mea e hiki koke ana, e hoolaha aku kela a me keia luna helu ma ka olelo Beretania, maloko o hookahi nupepa puka pule i hookahi manawa i kela a me keia pule no eha pule, a i ole ia, ma na hoolaha kapili i na inoa o ka poe i hookaa ole i ko lakou mau auhau maloko o kona mahele, a me ka huina o na auhau a me na hoopai e koe ana me ka hookaa ole ia e kela a me keia mea hookaa auhau.

Ua hiki no e hoakakaia ka huina o na auhau a me na hoopai i hookaa ole ia e kela a me keia mea hookaa ole ma ke ano huina nui wale no.

E hooiaioia a kakauinoaia na papa hoike o ia ano e ka luna helu. Ua hiki no e hoolahaia na papa hoike o ia ano maloko o ke kino o kekahi nupepa, a i ole ia maloko o kekahi pakui o ua nupepa la.

E kauoha no hoi kela a me keia luna helu e kauia kekahi kope o ia papa hoike ma na wahi ike pono ia i emi ole malalo o ewalu maloko o kela a me keia apana auhau maloko o kona mahele.

E huiia aku he kanalima keneta i kela a me keia auhau i hookaa ole ia i heluia a hoolahaia ma ke ano he mau koina, a e ohiia e ka luna helu a i ole ia e kona hope ma ke ano oia kekahi o ia auhau.

HOOKO ANA O NA AUHAU I HOOKAA OLE IA.

PAUKU 59. Ina ua hookaa ole ia kekahi auhau i ka manawa i kupono e hookaaia, ua hiki i ka luna helu e lawelawe a e hooko i ka hookaaia ana o ia mea me na hoopai apau, e like me keia mahope iho nei.

1. Ma ka hoomalu ana i kekahi o na waiwai lewa o ka mea hookaa ole i kona auhau, e like me ka mea ana i manao ai

ua lawe no ka hookaaia ana o na auhau a me ka uku-panee maluna oia mau auhau mai ka la i ku ai i ka hookaaia, a me na hoopai apau a me na koina, a me na lilo o ia hoomalu ana.

2. Ma ka hoopii koi aie ma kona inoa ponoi ma o ka Repubalika o Hawaii, no ka huina o na auhau, na hoopai, na koina, a me ka uku-panee, imua o kekahi Aha Hookolokolo Apana, me ka nana ole i ka nui o na dala i koiia. Ua hiki e hoopukaia ka palapala hoomalu mamuli o ka olelo hooholo i hoopukaia ma kekahi hihia o ia ano, a ua hiki e hookaaia mailoko ae o kekahi waiwai paa, a i ole ia kekahi waiwai lewa o ka mea i hoopiiia ma ia hihia me ka loaa ole o kekahi mana hou aku.

3. Ma na auhau kino, oia hoi ka auhau kino, auhau alanui a me ka auhau kula, ma ka hopu ana i ke kino o ia mea, a me ka hoopaaia ana, e hoopaahaoia ma ke ano i hoakakaia ma ka Pauku mahope ae nei.

NA AUHAU KINO I HOOKAA OLE IA.

PAUKU 60. Ma na auhau kino i hiki i ka manawa e hookaaia ai aole nae i hookaaia ma ka la ekahi o Ianuari o kela a me keia makahiki, ina aole e loaa kekahi waiwai lewa e hoomalu ai, ua hiki i ka luna helu e kauoha e hopuia a e hoopaaia ke kino o ia mea hookaa auhau mamuli a malalo o kekahi palapala hopu i hoopukaia a i kakauinoaia e ka luna helu, a i ole ia, e kona hope, ma ke ano nui e like me ke ano mahope iho nei, oia hoi.

Repubalika o Hawaii, Mokupuni o..... Apana o .....,

Ia ....., Ilamuku, a i ole ia i kekahi Makai o ka Apana o ....., Mokupuni o ....., o .....,ma ka Mokupuni o ....., aole i hookaa aku i ka huina o ..... dala i heluia iaia no na auhau kino no ka

makahiki ..... i hiki i ka manawa e hookaaia ai, aole nae i hookaaia, a oiai aole i loaa kekahi waiwai e pili ana ia.....i oleloia i hiki e hoomaluia;

Nolaila, mamuli o ka mana i loaa ia'u ma ke kanawai, ma keia ke kauoha aku nei au ia oe e hopu koke aku ano a lawe aku ia ..... i oleloia imua o ....Lunakanawai Apana o ..... Mokupuni o ....., e hoike i ke kumu, ina he kumu kekahi e hoopaĭ ole ia ai oia o ..... i oleloia e ka Lunakanawai i oleloia, e hoopaahaoia ma ka hana oolea a hiki i kona wa e hookaa ai i ka huina o ka auhau a me na koina i oleloia e like me ia i hoakakaia ma ke kanawai.

A no keia, mai hoohaule i ka hooko ana, a no kau mau hana e pili ana i keia kauoha e hoike pono mai oe.

Haawiia malalo o kuu lima i keia la.....o ....., M. H.....

.....

Luna Helu o ka Mahele o .....

Mokupuni o .....

HOPU ANA, HOOKOLOKOLO ANA, HOOPAI ANA NO NA AUHAU I HOOKAA OLE IA.

PAUKU 61. Na ka makai i loaa aku iaia ia palapala hopu e hopu koke aku i ka mea i hoikeia kona inoa maloko olaila, a lawe aku iaia imua o ka Lunakanawai Apana nona ka inoa i oleloia maloko o ka palapala hopu. Na ia Lunakanawai, ina aole i hoikeia kekahi kumu kupono ma ke kanawai no ka hookaa ole ia ana o ia mau auhau kino, e hoopai aku i ua mea la e hoopaahaoia ma ka hana oolea a hiki i kona hookaa ana i ka huina o ia auhau a me na lilo o ka hopu ana, a me ka hookolokolo ana ma ke kanalima keneta o ka la hookahi. O na koina oia no na koina i maa mau ma na Aha Hookolokolo Apana.

Ina e hookaaia ka huina o na auhau a me na koina e hookuuia no ka mea i hopuia.

KA HANA ANA E PILI ANA I KA HOOMALU NO NA AUHAU.

PAUKU 62. E hoomaluia na waiwai lewa no na auhau ma ka hopu ana a me ke kuai ana i ka waiwai lewa o ka mea hookaa auhau i hookaa ole i kona auhau. E lawe ka luna helu i ka waiwai i hoomaluia ma kona lima a e malama a hiki i ka manawa e kuaiia ai.

Mahope o ka lawe ana ma kona lima e kuai aku ka luna helu i ka waiwai ma ke kuai kudala akea me ka hoolaha mua nae ma ke akea no elima la, i ka manawa a me kahi oia kuai ana, ma ka hoolaha ana maloko o kekahi nupepa, ina he nupepa kekahi i hoopukaia ma ka apana, a i ole ia, ma ke kau ana i ua mau hoolaha la ma kekahi mau wahi akea i emi ole iho malalo o ekolu ka nui ma ka apana kahi o ua kuai ana la e malamaia ai.

E kuaiia aku no ua kuai ana la iloko o umi la mahope iho o ka hoomaluia ana, koe wale no ua hiki e aeia i hookahi hoopanee ana aole nae e oi mamua o hookahi pule.

E kuaiia aku ka waiwai i lawa ka nui e kaa ai na auhau apau, na hoopai, na koina a me na lilo.

I ka wa e hookaaia ai ke kumukuai i kohoia no kekahi waiwai i kuaiia, o ka haawiia ana aku o ia waiwai me ka palapala kuai mai ka luna helu a i ole ia kona hope, he mea ia e pili ai ke kuleana iloko oia waiwai me ka mea nana i kuai. Aole e koiia kekahi uku no ka hana ana o ia palapala kuai. O na dala apau e koe iho ana i loaa ma kekahi kuai o ia ano mahope iho o ka ukuia ana o na auhau, na hoopai, na koina a me na lilo, e hoihoiia aku no i ka ona o ka waiwai i kuaiia, a e waihoia no ma ke keena o ka Luna Helu malalo o ke kauoha a ka ona a hiki i ke kiiia ana mai.

O kekahi hapa o na waiwai i hopuia i kuai ole ia ua hiki no e waihoia ma kahi kuai malalo o ke poho o ka ona.

Ina ua makemake ka ona o ka waiwai i hopuia e waihoia no ka waiwai ma kona lima a i ole ia e hoihoi hou ia ma kona lima, ua hiki iaia e haawi i bona me ka hope kupono e hoakaka ana e lawe ae no oia i ka waiwai i ka manawa a me kahi e kuaiia ai, a i ole ia, e uku no oia i na auhau, na hoopai a me na koina apau.

KA HANA E PILI ANA I KA POE I IKE OLE IA A I OLE IA HE POE NOHO OLE PAHA I HOOKAA OLE I NA AUHAU.

PAUKU 63. I na manawa apau i heluia ai na auhau i kekahi poe i ike ole ia a i ole ia he poe noho ole ma ka mahele, a ua hookaa ole ia ka auhau i ka manawa kupono no ka hookaa ana, ua hiki no e hoomakaia ka hoopii ana no ia mau auhau a me na hoopai, a ua hiki no e oleloia aole i ikeia ka mea i hoopiiia, a i ole ia, e haiia no kona inoa ina ua ikeia, a he mea e noho ole ana, e like me ka mea i ikeia. Ma kekahi hana ana o ia ano ua lawa a kupono no ka hookoia ana o ka palapala kii a kena paha a e paa no maluna o na mea apau i kuleana, ina malalo o ke kauoha o ka Lunakanawai Apana ua hoolahaia aku ke poo a me ke ano nui o ka hoopii a me ka palapala kii i huiia me ka la e hana ai, e kahea aku ana i na mea apau i kuleana e hele ae a e pale, maloko o kekahi nupepa puka pule o ka Repubalika no ekolu pule moekahi, a ma keia ua haawiia ka mana i na Lunakanawai o na Aha Hookolokolo Apana o ka Repubalika e kauoha pela e hookoia ai.

E hooloheia a hooholoia na hoopii apau o ia ano ma ke ano no i like me he mea la ua hooko pono ia maluna o ke kino, a ua hiki no e hooholoia ka olelo hooholo a hoopukaia ka palapala hoomalu a hookoia maluna o ka waiwai i heluia ai ia auhau, a i ole ia maluna o kekahi waiwai o kekahi mea e noho ole ana ma ia mahele i ikeia.

E KOKUA NA MAKAI I NA LUNA HELU.

PAUKU 64. Ua hiki no i kekahi luna helu, ina ua kueia a keakeaia paha oia ma ka hana ana i kona oihana, e koi aku i kekahi makai a luna e ae o ka oihana makai e kokua mai iaia ma ka hooko ana i kana hana, a ina e hoole kekahi luna o ia ano i ke kokua mai pela e manaoia ua pili iaia ka hewa mikamina.

PAPA HOOHALIKELIKE.

PAUKU 65. I mea e hoohalikelikeia ai ka helu ana o na waiwai apau, e like hoi me ka hiki, ma na wahi apau o ka Repubalika, e lilo na luna helu pakahi, me ke Kuhina Waiwai ma ke ano lunahoomalu, i Papa Hoohalikelike Auhau, a e malama hoi i halawai ma Honolulu iloko o ka mahina o Dekemaba o kela a me keia makahiki, ma ka manawa hoi e hoakakaia ai e ke Kuhina Waiwai, a ma ia manawa e hooholoia ai he mau rula laula e pili ana i ka helu ana a me na ana waiwai, e like me ka mea i manaoia he kupono a kaulike a i kue ole hoi me kekahi kanawai e ku nei.

MANAWA HELU.

PAUKU 66. E heluia no ka waiwai i kela a me keia makahiki me ka nanaia o ka nui a me ka waiwai io o ia mea ma ka la ekahi o Ianuari o ia makahiki, koe ma na ano e ae i kauohaia ma keia Kanawai.

HOIKE AUHAU.

PAUKU 67. E haawi aku kela a me keia mea i ku i ka auhauia, a me kela a me keia ona a mea paa paha i kekahi waiwai paa a waiwai lewa paha, ina ua kuleana e hookuuia a aole paha, iloko o ka mahina o Ianuari o kela a me keia makahiki, i ka luna helu a i ole ia i ka hope luna helu o ka apana, kahi i waiho

ai o ia waiwai, i kekahi palapala hoike papa helu waiwai, i kakauia a i paiia paha i kakauinoaia a i hoohikiia e ia, e hoakaka pakahi ana i keia mau mea mahope iho nei.

1. Ke ano, kahi i waiho ai a me ka waiwai io o ka waiwai paa a me ka waiwai lewa i ku i ka auhauia o ua mea la, e huipu ana hoi me na dala i waihoia me na kahu waiwai, na agena a poe e ae paha o kela a me keia ano a mai kela a me keia wahi mai, a i ole ia, o ka waiwai paha i ua mea la ka paa ana, malama ana a hoomalu ana paha ma ka la mua o Ianuari, ia manawa a mamua koke iho paha.

2. Na hoolimalima, na moraki a me na aie apau i hoopaaia maluna pakahi o ia mau waiwai, me na inoa a me na wahi noho o ka poe i hanaia ai ia mau hoolimalima, moraki a me na aie i aieia ai.

3. Na holoholona apau i kupono e auhauia e waiho ana ma ka lima a malalo paha o ka malama a hoomalu ana paha o ka mea e hana ana i ka hoike ma ka la mua i oleloia o Ianuari.

4. Na inoa a me na ano lahui o na poe apau i ku i ka auhauia a e noho hana ana malalo oia mea ma ka la mua o Ianuari.

Pauku 68. Ina o kekahi o ka waiwai i ka kauohaia ma keia Kanawai e hoikeia he waiwai paa me ka waiwai lewa, a i ole ia he mau waiwai like ole o ka waiwai paa a lewa paha, i huiia a ua hooliloia oia ke kahua o kekahi oihana imi loaa, na ka mea e hana ana i ka hoike e hana i hoike hoakaka piha no ia waiwai, a e hoakaka i ka huina o ka waiwai io o ia waiwai, me ka hoomaopopo i ka huina o na puka i loaa ma ia oihana, a pela pu no hoi me ka huina nui o na loaa a me na lilo hoohana maoli, a ina he hui i hoohuiia i kuai ia kona mau mahele waiwai ma na wahi i kuaiia ai ia mau mea, ke kumu kuai oia mea, a me na mea e ae apau i kupono a i pili i ua hoomaopopo ana la i ka waiwai io.

E hoakaka oia i ka huina puka, ina he puka kekahi, a me ka

huina o na loaa o ia oihana iloko o na mahina he umikumamalua mamua iho, a ipa ua ikeia, i ke kuai ana a mau kuai ana paha o na mahele waiwai (stock) a kuleana e ae paha iloko oia oihana, i hanaia iloko o na malama he umikumamalua mamua koke iho, me ka hai i ka inoa o ka mea nana i kuai, me ka mea nana i kuai mai, ka nui o na mahele waiwai (shares) a hapa paha i kuaiia aku ma kela a me keia kuai ana, a ina ua ikeia ke kumukuai i lilo ai.

HOOPAI NO KA HANA OLE ANA I KA HOIKE AUHAU.

PAUKU 69. Ina e hoole kekahi mea a hana ole paha i ka hoike papa helu waiwai, a i ole ia e hoole i ka hoohiki i ka pololei o ia mea, ua hiki i ka luna helu e helu aku ia waiwai e like me na ike maikai i loaa iaia, a e paa no ia helu ana maluna o na mea apau, a aole e hiki ke hoopii hoohalahalaia.

KA MANAWA E UKU AI I NA AUHAU KINO ME NA AUHAU ILIO.

PAUKU 70. O na auhau kino a me na auhau ilio apau e ukuia no ma ka la ekahi o Ianuari, a mahope iho oia la o ka makahiki i heluia ai. O na auhau e ae apau e ukuia no ma ka la mua o Sepatemaba, a mahope iho oia la o kela a me keia makahiki.

NANAIA ANA O NA HELU ANA E KA LEHULEHU.

PAUKU 71. He hana na kela a me keia luna helu a i ole ia kona hope paha ka noho ana ma na la apau, koe na la sabati, mawaena o ka la ekahi o Iulai a me ka la umikumamalima o Iulai, o kela a me keia makahiki, ma kekahi wahi a mau wahi kupono paha iloko o kona mahele a apana paha, mawaena o ka hora eiwa o ke kakahiaka a me ka hora eha o ka auina la me kona papa hoike helu a auhau paha, a e hamama hoi ia papa hoike helu a auhau paha, oiai ia mau manawa no ka nanaia ana e na poe apau i ku i ka auhauia maloko oia apana me ka uku a makana ole paha.

E haawiia he hoolaha ana i kakauia a i paiia paha no ia mau wahi ma ka hoolaha ana maloko o kekahi nupepa puka pule, a me ke kapili ana i kekahi hoolaha ma na wahi akea aole e emi iho malalo o ewalu ma kela a me keia apana, e hoike ana i ka manawa a me na wahi e hamama ai ua mau papa auhau la no ka nanaia ana.

HOOLAHA HOOHALAHALA.

PAUKU 72. O kela a me keia mea i ikeia kona inoa ma ua mau papa hoike auhau la, a ua hana aku hoi oia i kana hoike helu waiwai i ka luna helu e like me ia i hoakakaia mamua ae nei, a ina ua kuleana oia e hookuuia, ua koi aku no ua hookuu ana la, a ina ua manao oia ua hoopilikiaia oia mamuli o kekahi hoololi ana ae i hanaia e ka luna helu, ma ka mea pili i ka waiwai io o ka waiwai e like me ka mea i hoikeia aku ai, a i ole ia, i ka huina a me ke ano o ia waiwai, a i ole ia, mamuli paha oia i hoopiiia ae ai ka huina a ua mea la e uku ai, a ua oi aku mamua ae o ka huina ana e uku ai e like me ua hoike la, a i ole ia, aole i aeia kana koi no ka hookuu ana, ua hiki no e hoohalahala oia mai ia heluia ana ma ka waiho ana aku me ka luna helu a hope luna helu paha, ma ka la iwakalua o Iulai a mamua iho paha, i kekahi hoolaha no ia mea i kakauia, e hoakaka ana i na kumu o kona kue ana i ka helu ana a i kekahi hapa paha o ia helu ana, a me ka waiho pu aku i na koina no na hoohalahala ana.

NA KOINA.

PAUKU 73. Ina o ka hookuu ana a hoemi ana paha i koiia mai ka papa hoike auhau aku ua like me ka huina o elua dala a malalo iho, he iwakalua-kumamalima keneta ke koina e waihoia aku ai; maluna o elua dala a hiki i ka elima dala, he kanalima keneta ke koina; a he kanalima keneta no kela a me keia elima

dala hou iho a hapa paha o na hookuu ana a hoemi ana paha i koiia.

PALAPALA HOIKE O KA HOOHALAHALA.

PAUKU 74. Ma ka loaa ana mai o ka huina o na koina a me ka palapala hoakaka o ka hoohalahala, e haawi aku ka luna helu i ka mea e hoohalahala ana i kekahi palapala hoike i like ma ke ano me keia mahope iho nei.

Mahele Auhau ..... Apana o .....

Ke hoike aku nei keia ua heluia o ..... o keia apana no ka makahiki 18...., e like me keia mahope iho nei.

Waiwai io o ka Waiwai Paa .....$.....
Waiwai io o ka Waiwai Lewa ....
Auhau Ilio .. ..
Auhau Kaa, Kaa Kikane a me Kaa Lealea ....
Auhau Kino, Kula me Alanui ....

Huina $.....

A ua hoopaa oia i kela mau mea maloko oia helu ana, oia hoi:

Waiwai Paa .. ..$.....
Waiwai Lewa .. ..
Auhau Ilio .. ..
Auhau Kaa, Kaa Kikane me Kaa Lealea ....
Auhau Kino, Kula me Alanui ....

Huina i hoopaapaaia $.....

A ua hoohalahala oia mai ia helu ana ae.

A ua loaa ia'u ma ke ano hoahu na dala he ..... no na koina o keia hoohalahala ana.

Hanaia .....18.....

.....

Luna Helu (a i ole Hope Luna Helu).

AHA HOOPII AUHAU

PAUKU 75. Ekolu mau kanaka kupono i hookohuia e ke Kuhina Waiwai no kela a me keia mahele auhau e noho ma ka oihana no hookahi makahiki, a e lilo lakou i mau Aha Hoopii Auhau e hoolohe ai a e hooholo i na hoopii a me na hoohalahala apau i lawe kupono ia malalo o keia Kanawai, maloko o ko lakou mau apana kaapuni pakahi a ma ka Mokupuni o Oahu paha. Eia nae, aole e hoonohoia kekahi luna helu a o kona hope paha e noho a e lawelawe paha ma ke ano he hoa no ia Aha Hoopii Auhau.

PAUKU 76. I mea e lawa ai ka hana, e kupono, aia a noho ka Peresidena a me hookahi lala e ae. O ka olelo hooholo o ka Aha, a i ole ia, o ka hapanui o kona mau lala, ua paa no ia a ua hiki ole ke hooleia, koe ma ke ano i hoakakaia mahope iho nei, a e haawiia he kope o ia olelo hoohólo i ka luna helu, a pela no hoi i ka mea hoohalahala.

PAUKU 77. Na ka luna helu e hooloii a e hooponopono i ka papa hoike auhau, a e kakau kope hoi a kulike me ka olelo hooholo a ka Aha.

MANA O NA PAPA HOOPII AUHAU.

PAUKU 78. E loaa no i na Aha apau o ia ano ka mana e kauoha aku a e ninaninau hou i na hoike, a me ka lawe anamai i na pepa a me na palapala, a me ka hoopai ana no na hana hoowahawaha a me ka lawelawe ana i na hana o ka Aha, e like la me ka mana o kekahi Lunakanawai Kaapuni ma ke Keena.

PAUKU 79. E malama no na Aha i oleloia i na noho ana iloko o kela a me keia mahele auhau, mawaena o ka la ekahi o Augate a me ka la iwakalua o Augate o kela a me keia makahiki, ma na manawa a me na wahi a na luna hoomalu o ua mau

Aha la e koho ai, a e hiki no e hoopanee mai kekahi manawa a hiki i kekahi manawa, e like me ka mea e manaoia ana he pono.

UKU O NA AHA.

PAUKU 80. E loaa no a e ukuia hoi na lala o na Aha i oleloia, mailoko ae o ka Waihona Dala o ke Aupuni, i uku no ka lakou mau lawelawe hana ana aole e oi aku i na dala elima no kela a me keia la i hana maoli ia, a me ko lakou mau lilo kaahele maoli.

AUHAU ANA I NA KOINA.

PAUKU 81. Ina ua kakoo holookoa ia kekahi hoopii a hoohalahala paha, alaila, e hoihoiia aku no i ka mea hoohalahala na koina i waihoia ai; aka, ina e kakooia ka hoopii a hoohalahala paha ma ke ano hapa wale no, alaila, he mahele wale no o na koina i ukuia, ma ke ano hoi e kulike ai me ka huina o ka olelo hooholo i loaa ai i ka mea hoohalahala, ke hoihoiia aku iaia.

HOOHALAHALA IMUA O KA AHA HOOKOLOKOLO KIEKIE.

PAUKU 82. Ina ua hoemi kekahi Aha Hoopii Auhau i ka heluia ana o ka waiwai io o kekahi waiwai malalo iho o ka mea i heluia e ka Luna Helu;

A i ole ia, e helu i ka waiwai io o ka waiwai a oi maluna ae o ka heluia ana o ia waiwai i kauia maloko o kona hoike no na auhau e ka mea nana i hana ia hoike;

Ua hiki i ka Luna Helu Auhau a i ole ia ka mea hookaa auhau, e hoopii hoohalahala aku i kela a me keia manawa maloko o iwakalua la imua o ka Aha Hookolokolo Kiekie mai ia hooholo ana o ia Aha Hoopii Auhau, ma ka waiho ana aku i ka hoolaha no ka hoopii hou ana, a ina ka mea hoopii hou ae ka mea hookaa auhau, e waiho aku me ka lunahoomalu o ia Aha i na dala

he hookahi haneri, a i ole ia e waiho aku ma kahi o ke dala i kekahi bona me ka hope i lawa kupono i ke Kakauolelo o ka Aha Hookolokolo Kiekie, no ka huina o Hookahi Haneri Dala, no ka hookaa ana i na koina apau ina aole e ko ia hoopii hou ana.

PALAPALA HOIKE NO KA HOOPII HOU ANA IMUA O KA AHA KIEKIE.

PAUKU 83. Ma ka hookoia ana o kekahi hoopii hoohalahala e like me ia i olelo mua ia ae nei, na ka Lunahoomalu o ka Aha Hoopii Auhau i hoopii hoohalahalaia ai e hooili koke aku i ka Aha Hookolokolo Kiekie i ka moolelo o na hana apau i hanaia imua o ia Aha Hoopii Auhau e pili ana i ua hihia la, a maloko oia palapala hoike e hoakakaia.

1. Ka huina waiwai io i koiia e ka Luna Helu.
2. Ka huina waiwai io i koiia e ka mea hookaa auhau.
3. Ka huina waiwai io i hooholoia e ka Aha Hoopii Auhau.

E huiia me ia palapala hoike ke kope o na olelo ike i laweia imua o ia Aha Hoopii Auhau a me ka olelo hooholo o ia Aha ma ia hihia.

NA OLELO HOIKE MA KA HOOPII IMUA O KA AHA KIEKIE.

PAUKU 84. Ma kekahi hoopii hou ana imua o ka Aha Hookolokolo Kiekie malalo o na olelo o keia Kanawai, e nanaia no na olelo ike i laweia imua o ka Aha Hoopii Auhau e ka Aha Hookolokolo Kiekie, a ua hiki no hoi i ua Aha la e like me kona manao he pono, e ae aku e lawe hou ia mai na mea hoike e na aoao a elua.

NA KOINA MA NA HOOPII HOU IMUA O KA AHA HOOKOLOKOLO KIEKIE.

PAUKU 85. O na koina o kekahi hoopii hou ana o ia ano i ka Aha Hookolokolo Kiekie, e ukuia e ka mea hookaa auhau ina ua kue ka olelo hooholo o ia Aha iaia, e like no ia me na koina ma na hoopii hoohalahala e ae i ka Aha Hookolokolo Kiekie.

Aole no e heluia a ukuia paha kekahi mau koina e ka luna helu.

Ina o ka olelo hooholo o ia Aha ma ka aoao o ka mea hookaa auhau, aole oia e uku i kekahi o na koina o ia hoopii hoohalahala ana.

HE MAU HOIKE KUMU NA PAPA HELU AUHAU.

PAUKU 86. O na papa helu auhau, na buke auhau a me na kope o ia mau buke, a me na papa inoa o na auhau i hookaa ole ia, e hoike ana i na auhau i hookaa ole ia i heluia i kekahi mea a waiwai paha, e lilo no ia i mau hoike kumu o ka heluia ana o ka waiwai a me ka mea i heluia, ka nui o na auhau i aieia a i hookaa ole ia a me ka hookaa ole ia ana, a ua hookoia na mea apau ma ke kanawai e pili ana i ka heluia ana a me ke kauia ana o ia mau auhau.

AOLE E LILO KEKAHI HELU ANA I MEA OLE MAMULI O KEKAHI HEMAHEMA.

PAUKU 87. Aole e lilo kekahi helu ana a hana paha e pili ana i ka helu ana a ohi ana paha i na auhau, i mea ku ole i ke kanawai a hoolilo paha i mea ole i kekahi helu ana a ohi ana paha mamuli o kekahi hemahema, aole no hoi no ka pau ole ana o ia mau mea i ka hanaia maloko o ka manawa i kauohaia ma ke kanawai.

HOAKAKA ANA I NA HEWA KUE I KEIA KANAWAI.

PAUKU 88. O kekahi mea i hana maoli me ka manao kolohe, a haawi aku i ka hoike oiaio ole a papa hoike oiaio ole paha o ka waiwai, a i ole ia, pane oiaio ole, e pili ana i kona waiwai a i ka waiwai paha ma kona malama ana a mana paha i mea e pakele ai ka heluia ana o ia waiwai, a i ole ia, a mamuli o kekahi hana hoopunipuni, olelo epa a hana kolohe e ae paha i

hoaoia a pakele a hoao paha e pakele kona waiwai mai ka heluia ana, a i ole ia, ka waiwai i kauohaia ma ke kanawai, na ia mea e hana i hoike a papa hoike paha no ka helu ana, ua manaoia ua pili iaia ka hewa mikamina.

PAUKU 89. O na mea apau i hana me ka manao maoli e hana pela ma ke kokua ana, paipai ana, a kokua ana aku ma kekahi ano i kekahi mea e hana i kekahi o na mikamina i hoakaka mua ia ae nei, e manaoia no ua pili iaia ka hewa mikamina.

PAUKU 90. O na luna helu apau a me na hope luna helu, a me na luna makai a me na makai apau i haawiia na lakou e hana i kekahi mau hana malalo o keia Kanawai, nana i hooko ole me ka manao maoli no e hooko ole, a hoole, a hana ole paha i kekahi hana a mau hana paha i kauohaia iaia mamuli o na hoakaka ana o keia Kanawai, e manaoia ua pili iaia ka hewa mikamina.

HOOPAI.

PAUKU 91. O kekahi mea i hoahewaia no kekahi mikamina malalo o na hoakaka ana o keia Kanawai, e hoopaiia oia e uku i kekahi hoopai aole i oi ae mamua o Elima Haneri Dala.

MANA HOOKOLOKOLO O NA LUNAKANAWAI APANA.

PAUKU 92. E loaa i na Lunakanawai Apana maloko o ka Repubalika ka mana e hookolokolo a hooholo no na mikamina e ulu ae ana malalo o keia Kanawai, a me na hoopii apau no ka uhaiia ana o kekahi o na hoakaka ana o keia Kanawai, a e kau aku i kekahi o na hoopai i hoakakaia maloko nei, a e loaa no hoi ia lakou ka mana e hoolohe a hooholo i na hihia kivila a me na hoopii a koi ana apau no ka ohi ana a hookaa ana i ka ohi ana a hookaa ana i na auhau maloko nei, me ka nana ole i ka nui o ka huina i koiia.

NA KANAWAI I HOOPAUIA.

PAUKU 93. Ma keia ua hoopauia ka Pauku 26 o ka Mokuna 61 o na Kanawai o 1892, e mana ia hoopau ana ma ka la e hoolahaia ai o keia Kanawai. O na pauku e ae e koe ana o ka Mokuna 61 o na Kanawai o 1892, ma keia ke hoopauia nei, e mana ia hoopau ana ma ka la 31 o Dekemaba, 1896.

AOLE E PILI KA HOOPAUIA ANA I NA MEA I HANAIA.

PAUKU 94. Aole e lilo ia hoopauia ana i mea e hoanoe ia ai a pili paha i kekahi hana a mea paha i hanaia, a i kekahi kuléana paha e loaa ana, i loaa a i piha paha, na hoopii i hoomakaia, na hoopai a me na hoopaa ana i loaa, na auhau i heluia a i hookaa ole ia, na hookohu ana, na kauoha, na hoike a me na rula i hanaia, na palapala hoike i haawiia a me na Aha i hoonohoia malalo o na kanawai i oleloia i hoopauia a o kekahi paha o lakou; a me na hana apau, ma ke ano kivila a karaima paha, i hoomakaia mamuli o na kanawai i hoopauia pela a o kekahi paha o lakou, a e waiho ana me ka hana ole ia i ka manawa e mana ai keia Kanawai, ua hiki no e hoopiiia a paleia a hiki i ka hoopau loa ia ana, e like no me ke ano i hiki ke hanaia malalo o na Kanawai e paa ana mamua aku o ia manawa.

PAUKU 95. O na auhau apau i heluia i keia manawa a i hookaa ole ia, ua ku no i ka hookaaia a ua hiki no e hoopiiia no ka ohi ana mai ma keia hope aku, hoomaluia, hookoia a ohiia me ka nana ole ia o ka hoopauia ana o na kanawai i haiia maluna me he mea la e mau ana no ka mana o ia mau kanawai i hoopauia.

PAUKU 96. O kekahi mea, i ka manawa e lilo ai keia Kanawai i mea mana e paa ana i kekahi oihana malalo o kekahi kanawai i hoopauia ma keia, e mau no kona paa ana i ua oihana la e like me kona ano mau, a e haawiia iaia na mana ma keia

a hiki i ka manawa e kohoia ai kona hope ma ia hana a makaukau oia.

PAUKU 97. E lilo keia Kanawai i mea mana, a e hookoia mai a mahope aku o ka la 31 o Dekemaba, 1896, koe nae na Pauku 17, 68, 82, 83, 84 a me 85, a me na wahi o ka Pauku 93 e hoopau ana i ka Pauku 26 o ka Mokuna 61 o na Kanawai o 1892, a oia mau Pauku me ka hapa o ka Pauku e mana no mai a mahope aku o ka la e hoolahaia.

Aponoia i keia la 3 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 52.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I NA PAUKU 527 A ME 530 O KE KANAWAI KIVILA, E LIKE ME IA I HOOLOLIIA AI E KA MOKUNA 10 O NA KANAWAI O KE KAU O 1878, A E HOOPAU AI I KA MOKUNA 35 O NA KANAWAI O KE KAU O 1892, I KAPAIA "HE KANAWAI E HOONOHO AI I NA AWA O HANA, MOKUPUNI O MAUI, A ME WAIMEA ME MAKAWELI, MOKUPUNI O KAUAI, I MAU AWA NO NA MOKU O NA AINA E," I APONOIA MA KA LA 25 O AUGATE, 1892, A E HOOPAU AI I KA MOKUNA 14 O NA KANAWAI O KE KAU O 1892, I KAPAIA "HE KANAWAI E WEHE AI I AWA HOU AE NO KE KU ANA MAI ME KA HOLO ANA AKU O NA MOKU O NA AINA E MA KA APANA OHI DUTE O KAWAIHAE, MA KA MOKUPUNI O HAWAII," I APONOIA MA KA LA 29 O IULAI, 1892.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka Pauku 527 o ke Kanawai Kivila e hooloiia a ma keia ke hooloiia nei, i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 527. E hoonohoia a ma keia ke hoonohoia nei na awa komo a holo aku malalo iho nei no na moku o na aina e: O Honolulu, ma ka Mokupuni o Oahu; o Lahaina, Hana me Kahului, ma ka Mokupuni o Maui; o Hilo, Honoipu, Mahukona, Kealakekua a me Kailua, ma ka Mokupuni o Hawaii; o Koloa, Waimea a me Makaweli, ma ka Mokupuni o Kauai; e manaoia nae na awa o Waimea me Makaweli he hookahi no awa, a e kapaia oia ke Awa o Waimea; aka, mai ka holo ana mai kekahi awa a i kekahi awa, a i ole ia, ma kekahi ano e ae paha, aole e hiki i kekahi moku o na aina e ke hana i ke kalepa holo pili aina ma keia Repubalika."

PAUKU 2. O ka Pauku 530 o ke Kanawai Kivila e hooloiia a ma keia ke hooloiia nei, i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 530. E maheleia ko Hawaii Pae Aina i mau Apana Ohi Dute e like me keia mahope iho nei: Ka Mokupuni o Hawaii i ekolu apana, e kapaia na Apana o Hilo, Kohala a me Kona. O ka Apana Ohi Dute o Hilo oia no kela mau wahi a pau o Hawaii i ikeia o Kau, Puna a me Hilo; o ka Apana Ohi Dute o Kohala oia no kela mau wahi a pau i ikeia o Hamakua a me Kohala; a o ka Apana Ohi Dute o Kona oia no kahi a pau i ikeia o Kona Akau a me Kona Hema. No na Mokupuni o Maui, Molokai, Lanai a me Kahoolawe, o ka Apana Ohi Dute o Lahaina e komo malaila na Mokupuni o Molokai, Lanai a me ka Apana o Lahaina; o ka Apana o Wailuku e komo malaila na apana ohi auhau o Makawao, Hana ame Wailuku; e ikeia ka Mokupuni o Oahu oia ka Apana Ohi Dute o Honolulu; e ikeia na Mokupuni o Kauai me Niihau oia ka Apana Ohi Dute o Koloa."

PAUKU 3. E mana keia Kanawai a e lilo hoi i kanawai ma kona la e aponoia ai.

Aponoia i keia la 3 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 53.

He Kanawai e Hoomaopopo ai no ke Kukulu Mau Loa ia ana o Kapiolani Paka.

No ka mea, o ka Ahahui Kapiolani Paka, he ahahui i hoohuiia o ko Hawaii Pae Aina, ke paa nei i kekahi wahi maloko o ka apana o Honolulu, e hoohuipu ana i na aina i ikeia oia o Kapiolani Paka a me kekahi mau apana e pili pu ana mamuli o kekahi hoolimalima mai na Komisina Leialii mai, nona na makahiki he iwakalua-kumamalua a oi ae i koe, a mamuli o kekahi hoolimalima mai ia Allen Herbert mai, nona na makahiki he umi a oi ae i koe, a mamuli o kekahi palapala hoolilo mai na kahu o ka Waiwai o Lunalilo i kopeia maloko o ke Keena Kakau Kope Hawaii o na palapala hoolilo maloko o ka Buke 83, ma na aoao 135 a mahope iho:

A no ka mea, i keia manawa o William G. Irwin ka ona o ka alodio o kahi i hoolimalima ia e Allen Herbert i olelo mua ia ae nei:

A no na ka Mea, ua hoolalaia kekahi mau pa-hale maloko o kahi i oleloia a ma na palena mawaho o ka Paka i oleloia e ka Ahahui i oleloia, a ua hoolimalima aku me kekahi poe, a o kekahi o ia poe ua hoomaemae a ua noho ma ua mau wahi la, a o William G. Irwin i oleloia ke paa nei oia malalo oia hoolimalima ana a hoolimalima hou ana he kanakolu-kumamahiku o ia mau pa-hale i oleloia, oia hoi he umi-kumamaiwa ma ke kehakai a he umi-kumamawalu mauka, o ka huina o ka ili o na apana he kanakolu-kumamahiku i oleloia he 10.02 eka:

A No ka Mea, ua hoike aku o William G. Irwin i oleloia i kona manao i ka Aha Hooko e hoolilo aku i kela wahi o kona aina alodio i oleloia e hoolimalimaia nei i keia manawa i ka Ahahui Kapiolani Paka, e waiho nei maloko o ka Paka ponoi

(koe nae he 35-100 o ka eka i hookoeia), nona ka ili o 25.65 eka, i ke Aupuni malalo o ke kumu e hana ke Aupuni ma na ano lawa kupono e lilo ai ka Paka pono, oia hoi, o kela wahi apau loa i oleloia i ikeia mamua ma ka inoa o Kapiolani Paka a i lawelaweia ma ke ano he paka no ka lehulehu, e hookaawale mau loa ia ma ke ano paka noa i ka lehulehu a i wahi hooluolu no ka manawa mau loa, a e hoolako aku no hoi no ke kumukuai hou ole a lilo paha ia William G. Irwin i oleloia, i kekahi kuleana alodio no na apana he kanakolu-kumamahiku e paaia nei e ia ma ke ano i olelo mua ia ae nei, a e hoihoi aku no hoi iaia i ka hoolimalima maluna o kela wahi o kona aina alodio i oleloia e waiho ana mawaho o na palena o ka Paka ponoi:

A no ka mea, ua makaukau ka ahahui i oleloia e hana i na mea apau i kupono e hanaia e ia no ka hooko ana aku i ke kukulu mau loa ia ana o ka Paka i oleloia, i huiia me ka hoihoi ana, hookuu a hoolilo ana aku i ke Aupuni i kona mau kuleana a me na pono iloko o kahi i olelo mua ia, koe wale no na kuleana o kekahi poe aku iloko o na apana i olelo mua ia ae nei, a e hoihoi ae i na lako hana, na kaa a me na waiwai lewa e ae apau i lawelaweia ma ka malama ana i ka Paka i oleloia: Nolaila,

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ma keia ua haawiia ka mana i ka Peresidena, me ka apono o ka Aha Kuhina, e hooponopono me William G. Irwin i oleloia a me ka Ahahui Kapiolani Paka i oleloia i kekahi hoolala ana e hooliloia ai o ka Kapiolani Paka i oleloia i Paka mau loa no ka lehulehu a i wahi hooluolu, a e lawe i kekahi hoolilo ana i na eka he 25.65 i oleloia mai ia William G. Irwin i oleloia a me ka hoihoi, hookuu a hoolilo mai ka Ahahui Kapiolani Paka i oleloia, me ke koe o na kuleana o kekahi poe iloko o kekahi o na apana i oleloia a e hoolilo aku ia William G. Irwin i oleloia i na apana he kanakolu-kumamahiku i oleloia e

paa ia nei e ia, a e hoihoi aku ia William G. Irwin i oleloia i ka hoolimalima maluna o kela wahi o kona aina alodio i oleloia i hookoeia e ia, a ma ia manawa e hoolilo aku i kahi i koe oia wahi i huiia me na eka 25.65 i oleloia aole nae kekahi o na apana e pili mai ana i oleloia, ma kekahi palapala hoolilo ma ke ano malama, i kekahi poe he eono ko lakou nui i waeia ma ke ano i hoakakaia mahope iho nei, a i ko lakou mau hooilina a hope ma ke ano malama no ka manawa pau ole, no ka malama ana i kekahi Paka noa i ka lehulehu a e hana i na hana a me na mea e ae apau i kupono a i pili paha i ka hookoia ana o keia Pauku.

Pauku 2. E like me keia mahope iho nei e waeia ai na poe eono a me ko lakou mau hope i oleloia: Na ka Peresidena me ka apono o ka Aha Kuhina e wae i ekolu, a na ka Ahahui Kapiolani Paka e wae i ekolu. E maheleia ma ka balota na kanaka eono i waeia pela iloko o ekolu mau papa o elua pakahi, a ma ia manawa e hookohu ia e ka Peresidena e like me keia mahope iho nei.

O ka papa mua no eono makahiki, ka papa elua no eha makahiki a o ka papa ekolu no elua makahiki, a ma ka pau ana o na manawa o ia mau papa e hoopihaia no na hakahaka ma ke koho hou ana no na manawa e eono makahiki e ka Peresidena me ke apono o ka Aha Kuhina; i loaa ai ma ia hope iho he pani mau no na papa o ia ano me ka noho pakahi ma ka oihana no eono makahiki, a hookahi papa e pau ana i kela a me keia elua makahiki:

Pauku 3. E kapaia ia poe Kahu, ke Komisina Paka o Honolulu, a ia lakou no ka paa, ka mana a me ka hooponopono ana o Kapiolani Paka a me na waiwai a pau e pili ana, a me ka hoolilo ana i na dala, apau e loaa ana ma keia hope aku no ka Paka i oleloia mai na haawina dala mai ke Aupuni mai a i ole ia ma kekahi ano e ae, a e hana lakou me ka uku ole.

Pauku 4. E loaa no i ke Komisina i oleloia na mana a me na

pono o kekahi hui i hoohuiia, koe ma na ano i hoohaikiia maloko nei,

PAUKU 5. Ma keia ua haawi ia na mana mahope iho nei e pili ana ia Kapiolani Paka i na Komisina i oleloia, oia hoi:

E pale aku i ke komo hewa ia ana, e hoolala, hana a malama i na alanui kaa a me na Ala Holo Lio, e kanu a hookaawale i na laau a me na mea kanu, e hana i na lua hookio wai, no ka wai a me na auwai hoomalo no ka lawe ana aku i ka wai, e kuai aku i na mea i hooululia ma ka Paka i oleloia i loaa mai ma ka hooponopono ana o ia wahi, e kukulu i na hale i kupono no na kanaka hana a no ka waiho ana i na mea e malamaia ana, e haawi a hoopau paha i na pono a me na ae ana no na hoikeike akea, na hana hookuku a hoikeike, a e hana a hooko i na rula no ka hoomalu pono ana i ke kahua a me na laau a me na mea kanu o ka Paka i oleloia a me na hua mailaila mai, a no ka hooponopono ana i na hoikeike a me na hana hookuku a me na kanaka apau e hele ana ma ka Paka i oleloia, a me na mana e ae a pau i kupono no ka hooponopono kupono ana i ka Paka i oleloia.

PAUKU 6. Aole e loaa i ke Komisina i oleloia ka mana e hoolimalima a kuai paha i ka aina maloko o ka Paka i oleloia a i ole ia i kekahi hapa paha o ia aina, aole no hoi e koi aku e ukuia kekahi uku komo i kumu e komo ai kekahi mea iloko oia wahi; eia nae, ua hiki no i ke Komisina i oleloia e ae aku i na ona a luna hoohana paha o kekahi hana kuikawa a hoikeike paha i aeia maloko o na palena o ka Paka, e koi aku a e ohi i na uku komo e nana i ia hana a hoikeike paha.

PAUKU 7. Ua hiki i ke Komisina i oleloia, me ka apono o ka Aha Hooko, e haawi i kekahi pono hele maloko o ia Paka ma kekahi laina e moe like ana me ke alanui makai loa o ia Paka, i kekahi hui kaa alaho, aka aole e oi aku ia kuleana alanui mamua o ka hoomaka ana mai ke komo ana ma ka aoao Komohana makai a hiki i ke komo ana ma ka aoao hikina-hema o ia Paka.

PAUKU 8. E mana keia Kanawai mai ka la e hoolahaia ai.
Aponoia i keia la 6 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 54.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 68 O KA MOKUNA 57 O NA KANAWAI O 1892, E PILI ANA I NA HOOPII HOOHALAHALA.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka Pauku 68 o ka Mokuna 57 o na Kanawai o 1892, ma keia ke hoololiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 68. E aeia no na hoopii hoohalahala mai na olelo hooholo a na Lunakanawai Apana ma na mea apau, ina he hihia kivila a karaima paha, a i ka Aha Hookolokolo Kaapuni o ia Apana Kaapuni like, i na manawa apau a ka mea hoopii e hoohalahala ana e waiho aku ai i ka hoolaha o kana hoopii hoohalahala iloko o elima la, a e uku i na koina i maopopo iloko o na la he umi; a ina he hoopii kivila, alaila e waiho pu aku i ka bona lawa kupono ma ka huina o hookahi haneri dala i hoomaopopoia no ka hookaa ana o na koina e ili hou mai ana ina oia e haule ana i ka Aha Hookolokolo maluna ae, a i ole ma na dala maoli paha ma ia huina like, iloko o umi la mahope mai o ka olelo hooholo i hoopii hoohalahalaia mai ai; aka nae hoi, ina iloko o kana olelo hoolaha o ka hoopii hoohalahala ua hoike mai oia i kona makemake e kapaeia ke kiure e kauoha wale ia no oia e waiho mai ma ke ano hoopaa no na koina hou

aku i kekahi bona ma ka huina o iwakalua dala, a dala maoli paha i hiki e like me ia ka nui. A ma ia ano ina he hihia kivila, ina ka mea i hoopii hoohalahalaia a i ole ia o kekahi mea i hoopii hoohalahalaia ma ia hihia, e makemake e hoao iaia imua o ke kiure ma ka hoopii hoohalahala ana, aole oia e hooleia ina e hana oia iloko o iwakalua la mahope iho o ka olelo hooholo i hoopii hoohalahalaia mai ai, e waiho aku i kana palapala nonoi me ia ke ano i ka Aha Hookolokolo Kaapuni, a e waiho i kana bona a dala paha, ma ka huina o hookahi haneri dala no ka hookaa ana i na koina e ulu ae ana ina oia e haule ana i ka Aha Hookolokolo maluna ae. Aka, ina nana hoi ke noi e kapae i ke kiure a ka mea hoopii hoohalahala aole i kueia mai e kekahi mea i hoopii hoohalahalaia e like hoi me kana i hoike ai ma ke noi no ka hookolokoloia e ke kiure e like me ia i olelo mua ia, e hookolokoloia no ka hoopii me ke kiure ole, a e hiki no ke hookolokoloia e ka Lunakanawai Kaapuni i ka manawa hoomaha o ke kau mamuli o ka aelike ana o na aoao. A mahope iho o ka hookolokoloia ana a me ka pau ana o ia hoopii ma ka hoohalahala, ina ma ka hooholo ana a ke kiure a ma ka olelo hooholo paha a ka Lunakanawai Kaapuni, oiai ke kiure ua kapaeia e like me ia i olelo mua ia ae nei, aole he hookolokolo hou ana aku ma ia hoopii no na hopena o na olelo hoike (ke ole kekahi hookolokolo hou o ia ano hihia i aeia e like me ke kanawai), aka, e laweia no na hoopii hoohalahala ma na ninau kanawai i ka Aha Hookolokolo Kiekie; a ua hoakaka hou ia no hoi, ina e laweia ana kekahi hoopii hoohalahala maluna pono wale no o na kumu ma ke kanawai mai ka olelo hooholo mai a kekahi Lunakanawai Apana e hoakakaia no e like me ia ma ka olelo hooholo o ka hoopii hoohalahala a e hana ia no ia ano hoopii hoohalahala ma na kumu ma ke kanawai i ka Aha Hookolokolo Kaapuni o ia Apana Hookolokolo Kaapuni hookahi, a i ka Aha Hookolokolo Kiekie paha, aia i ka manao o ka mea e hoopii hoohalaha ana, a o ia hoopii hoohalahala e hooloheia a e hooholoia no me ke komo pu ole

mai o kekahi kiure; a o ka bona e like ana no ia me ka mea i hoakaka mua ia ma ka mea i pili i ka waiho ana i ke kiure.

Ina o ka hoopii hoohalahala ua pili i kekahi hihia hewa, mawaho ae o na hihia he make ka hoopai, ua hiki i ka mea hoohalahala e hoike maloko o kona hoolaha hoohalahala i kona makemake e kapae ae i ka hookolokoloia ana o ia hoopii hoohalahala e kekahi kiure, a i ole ia i ka manawa e kaheaia ai kekahi hihia o ia ano no ka hookolokoloia ana imua o kekahi kiure ua hiki i ka mea hoopii hoohalahala e kapae ae i ka hookolokoloia ana imua o ke kiure ma ka hoakaka ana pela imua o ka Aha. Ina ua kapaeia kekahi hookolokolo imua o ke kiure e like me ia i olelo mua ia ae nei ua hiki e hoonohoia ka hihia no ka hookolokolo ana i kela manawa keia manawa iloko o ka manawa e noho ana ke kau a i ole ia mawaena o na kau, a i ka manawa e hookolokoloia ai ia hihia a hooholoia aole no e hanaia kekahi hookolokolo hou ana e pili ana i na mea e pili ana i ia hihia, koe ma ka ae ia ana o kekahi hookolokolo hou ana e like me ke kanawai, aka ua hiki no e laweia na kumu hoohalahala ma na ninau kanawai i ka Aha Hookolokolo Kiekie."

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 6 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 55.

HE KANAWAI E PILI ANA I KA HOOIAIO ANA A ME KE KOPEIA ANA O NA PALAPALA AIA ILOKO OLAILA NA HUAOLELO I PUUMANAIA, NA MEA I HOLOIIA A I OLE IA I HOOLOLIIA, A

I NA HUAOLELO I PUUMANAIA, NA MEA I HOLOIIA A ME NA MEA I HOOLOLIIA ILOKO O NA MOOLELO O KE KEENA KAKAU KOPE.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. E lilo no i hana na kela a me keia Notari o ka Lehulehu a i ole ia ka luna i hoomanaia e hooiaio i na palapala, mamua o ka hana ana i kekahi hooiaio ana, e nana akahele mua i kekahi palapala i manaoia e hooiaio imua ona, a e hoomaopopo ina he mau huaolelo i puumanaia, mea i holoiia a i ole ia i hoololiia maloko oia palapala.

Ina ua loaa he mau huaolelo i puumanaia, mea i holoiia a i ole ia i hoololiia, e hoike aku oia ia mea i ka mea e makemake ana e hooiaio ia palapala, a ina ua aponoia e ia mea, e kakau iho ka luna hooiaio i oleloia i kona mau huakumu ma ke ka'e o ka palapala, i oleloia ma kahi e kupono ana i kela a me keia o ia mau huaolelo i puumanaia, mea i holoiia, a i ole ia i hoololi ia, a e kakau iho malalo oia palapala mamua iho o na huaolelo hooiaio i ke ano o kela a me keia huaolelo i puumanaia, mea i holoiia a i ole ia i hoololiia, a me ka helu o ka aoao a me ka lalani i hanaia ai ia mea.

PAUKU 2. O kela a me keia Notari o ka Lehulehu a i ole ia kekahi mea e ae paha i hoomanaia e hooiaio i na palapala nana i lawe i ka hooiaio ana o kekahi mea i kekahi palapala aia iloko olaila na huaolelo i puumanaia, mea i holoiia a i ole ia i hoololiia, nana i hana a hooko ole i na mea i kauohaia a i ole ia i kekahi o ia mau mea iloko o ka Pauku mamua ae nei, e kauia maluna ona ina e hoahewaia no ia mea imua o kekahi Aha Hookolokolo Apana, kekahi hoopai a ole e oi aku mamua o Elua Haneri Dala.

PAUKU 3. Aole no e kopeia kekahi palapala aia iloko olaila kekahi mau huaolelo i puumanaia, mea i holoiia a i ole ia i

hooloiia e ka Luna Kakau Kope, ina aole i kauia i na huakumu e kakauia e ka luna a i ole ia e na luna nana i hooiaio ia palapala.

PAUKU 4. O kela a me keia huaolelo i puumanaia, mea i holoiia a i ole ia i hooloiia i hana ia iloko o kekahi moolelo iloko o ke Keena o ka Luna Kakau Kope, e kakau huakumu ia ma ke ka'e e ka Luna Kakau Kope a i ole ia e kona Hope, a e kakauia no ia mau olelo i puumanaia, mea i holoiia a i ole ia i hooloiia malalo o ka moolelo ma ka lima kakau a maluna ae o ke kakauinoa ana o ka Luna Kakau Kope a i ole ia o kona Hope.

Aponoia i keia la 6 o June, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 56.

NA HAAWINA MAI NA LOAA MAU, E HOOMAKA ANA I KA LA MUA O IANUARI, 1896, A E PAU ANA I KA LA 31 O DEKEMABA, 1897.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE ANA I NA HAAWINA KAULELE NO NA KEENA OIHANA O KE AUPUNI NO NA MAKAHIKI ELUA E PAU ANA MA KA LA 31 O DEKEMABA ILOLO O KA MAKAHIKI 1897.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O na huina dala malalo iho nei i hiki aku ka huina i ka $1,804,839.91 ma keia ua hookaawaleia e uku ia mai-

loko ae o na dala apau iloko o ka Waihona Dala, i loaa mai na loaa mau o ke Aupuni o ka Repubalika o Hawaii no na Makahiki elua, e hoomaka ana ma ka la mua o Ianuari o 1896, a e pau ana ma ka la 31 o Dekemaba, M. H. 1897.

OIHANA HOOKOLOKOLO.

Na lilo o ka Aha Kiekie a me na Aha Kaapuni...	$ 25,000 00
Uku o na Maheleolelo ma na Aha apau i hookaawale ole ia kekahi uku haawina	2,500 00
Uku Maheleolelo Pukiki no Ianuari, Feberuari me Maraki, 1896	225 00
Kuai Buke Kanawai no ka Aha Kiekie	1,000 00
Kuai Buke Kanawai no na Aha Kaapuni Mawaho ae o ka Apana Kaapuni Ekahi	500 00
Pai me ka humu ana i ka Buke Umi o na Olelo Hooholo Hawaii	2,200 00
Na lako kakau me na lilo o kela me keia ano o na Aha Hookolokolo apau	1,500 00
	$ 32,925 00

OIHANA O KO NA AINA E.

Kela a me keia lilo o ke Keena o ko na Aina E...	$ 3,000 00
Na lilo pili i ka Oihana Komisina me Kanikela..	15,000 00
Na lilo Keena Kanikela Hawaii, Kapalakiko	3,000 00
Na Hookipa a ike Aupuni	3,000 00
Na lilo Aha Hooko	600 00
Hoike ana aku i na mea ike i na aina e	3,000 00
Kokua a hoihoi ana mai i na kanaka Hawaii ilihune	3,000 00
Aha Kuka o ke Aupuni	200 00
Kokua i na Luina Hawaii	1,000 00

Kinai Kipi o 1895	100 00
Malama ana i ka Oihana Koa	65,760 00
$	97,660 00

OIHANA WAIWAI.

Na lilo o kela a me keia ano o ke Keena Waiwai. $	3,500 00
Na lilo o kela a me keia ano o ke Keena o ka Luna Hooia	600 00
Paihakahaka ana i na Palapala Hooia	2,000 00
Ukupanee o ka Aie Lahui o na dala i aieia e hui pu ana me ka uku panai no ka hoouna ana i Ladana	550,000 00

Aie no ka hookaa aku $43,100 i aeia e laweia ae mailoko mai o ka huina dala hoemi i hoomaopopoia ai ma ke Kanawai Aina o 1895.

Na uku o 1895 i uku ole ia—

Mrs. Kamakani Simeona	50 00
Kokua, Lunakanawai Kiekie Ekahi	138 88
Lunakanawai Apana, Koolauloa	134 00
Lunakanawai Apana, Koolaupoko	42 00
Lunakanawai Apana, Lahaina	70 00
Lunakanawai Apana, Wailuku	92 00
Lunakanawai Apana, Hana	140 00
Lunakanawai Apana, Kipahulu	50 00
Lunakanawai Apana, Homuaula	50 00
Lunakanawai Apana, Molokai	166 00
Lunakanawai Apana, Lanai	50 00
Lunakanawai Apana, Kohala Akau	92 00
Lunakanawai Apana, Kohala Hema	42 00
Lunakanawai Apana, Kona Akau	34 00

Lunakanawai Apana, Kona Hema	34 00
Lunakanawai Apana, Kau Komohana	42 00
Lunakanawai Apana, Kau Hikina	34 00
Lunakanawai Apana, Hilo Akau	100 00
Lunakanawai Apana, Hamakua	92 00
Lunakanawai Apana, Puna	34 00
Lunakanawai Apana, Lihue	210 00
Lunakanawai Apana, Waimea	140 00
Lunakanawai Apana, Hanalei	83 00
Lunakanawai Apana, Koloa	50 00
Lunakanawai Apana, Kawaihau	42 00
Luna Dute Awa o Hilo	125 00
Luna Nui Oihana Wai o Koloa	18 75
Malama Makeke, Lahaina	112 50
Uku Kakauolelo Kokua Ekolu, Keena Kalaiaina no Ianuari, Feberuari me Maraki, 1896....	225 00
Uku Luna Akeakamai no Ianuari me Feberuari, 1896	166 00
	$ 558,759 13

BURO OIHANA DUTE.

Na lilo o kela ame keia ano o ka Buro Dute .....$	10,000 00
Na lilo o na Waapa Pailata me na Waapa o ka Buro Dute	500 00
Dala no na hana kuikawa	2,500 00
Kahua Kiai Moku ma Leahi	200 00
$	13,200 00

BURO OIHANA LETA.

Na lilo o kela a me keia ano o ka Buro Leta .....$	16,500 00
Kaa Lawe Leta i Hookaawaleia (Aina E).....	5,000 00

Huina Dala Hoohana no ka Oihana Kikoo Dala o ka Buro Oihana Leta	3,500 00
	$ 25,000 00

BURO OIHANA AUHAU.

Na Papa Hoopii Auhau	$ 1,500 00
Na Metala Ilio	500 00
Kela a me keia lilo Keena Auhau	6,000 00
Na lilo e pili ana i ke Kanawai Auhau Loaa makahiki	12,500 00
	20,500 00
	$ 617,459 13

OIHANA LOIO KUHINA.

Ola a me malama ana i na Paahao	$ 85,000 00
Kela me keia lilo, me na lilo Hihia Kivila me Karaima	30,000 00
Na lilo o na Aha Niele Koronelo	1,500 00
Lilo o na Hoike ma na Hihia Hewa Karaima	4,500 00
Oihana Kiu	16,000 00
Kokua Puali Koa Kiai Makaainana (Citizens' Guard)	8,000 00
Uku poho ia Kum Ten Yin, Kinai Kipi ke aponoia e ka Aha Hooko	32 00
	145,032 00

BURO AO PALAPALA.

Kula hana lima a me Hoopololei o Keoneula	$	3,000 00
Na lilo o na kula ao hana lima		2,000 00
Lilo o ka Ahahui Kumu		1,000 00
Dala Buke		7,000 00
Lilo Helu Kanaka		12,000 00
Lako Kakau a me na lilo o kela a me keia ano o ke Keena me na Hale Kula		7,000 00
Hoomaemae hou ana i na Hale Kula		12,000 00
Koeña uku Kakauolelo no Ianuari, Feberuari, Maraki me Aperila, 1896		200 00
	$	44,200 00

KOMISINA O NA AINA O KA LEHULEHU.

Na lilo o kela me keia ano	$	5,000 00
Ke ana ana a me na hana ma ke Kahua iwaho ...		27,600 00
Hoolala ana i na Alanui hou a me na Ala liilii ..		5,000 00
	$	37,600 00

OIHANA KALAIAINA.

BURO OIHANA KALAIAINA.

Na lilo o na poe Ana Aina ma ke kahua hana ...	$	9,000 00
Na lilo Keena, na Mea Ana, pai ana i na Kii Aina a pela aku		1,500 00
Kilo Ua me na Ana Ea me Kai		800 00
Uku ia A. B. Lobenstein no ke ana ana i na Home liilii ma Kohala		587 00
	$	11,887 00

BURO OIHANA KAKAU KOPE.

Na lilo o kela a me keia ano	$	425 00
Kope ana i na Papa Kuhikuhi		1,000 00
	$	1,425 00

BURO OIHANA HOOPAE LIMAHANA.

Na lilo o kela a me keia ano	$	1,000 00

BURO O NA HANA HOU.

Na lilo o kela a me keia ano me na lilo kaahele	$	1,000 00
Na lilo o ke Ana Alanui		1,200 00
Na hana hou, na Lako Hale a me na pakui i na Hale Aupuni		45,700 00
Na Awa pae me na Mouo, Hawaii		3,000 00
Na Awa pae me na Mouo, Maui		2,500 00
Na Awa pae me na Mouo, Molokai		500 00
Na Awa pae me na Mouo, na apana mawaho, Oahu		500 00
Na Awa pae me na Mouo, Honolulu		20,000 00
Na Awa pae me na Mouo, Kauai		4,000 00
Na Awa pae me na Mouo, Laulaha		5,000 00
Na lako Hale Ipukukui		1,500 00
Uku o na Malama o na Hale Kukui hou		1,000 00
Moku Kolo Moku		8,500 00
Eli ana i ke Awa o Honolulu		20,000 00
	$	114,400 00

NA ALANUI ME NA ALAHAKA, HAWAII.

Hilo Akau	$	2,500 00
Alanui mai Laupahoehoe a hiki i Kiilau		2,500 00
Hilo		15,000 00

Alanui o ka Lua o Pele e hookiekie ae ana i ke alanui ma ka mile eha i holo ai ka wai	1,000 00
Alanui mai Pahoa a hiki i ko Rycroft alanui	10,000 00
Na alanui me na Alahaka, Puna	9,000 00
Na alanui me na Alahaka, Kau	2,000 00
Kona Hema	2,000 00
Kona Akau	1,000 00
Alanui mai Keauhou a hiki i Kainaliu	2,000 00
Kohala Hema	2,000 00
Alanui Hou, Awawa o Honokane-nui	3,000 00
Kohala Akau	2,000 00
Hamakua	1,900 00
$	55,900 00

NA ALANUI ME NA ALAHAKA, MAUI.

Lahaina .....$	1,000 00
Wailuku	1,200 00
Makawao	2,000 00
Na Alanui me na Alahaka, Hana	1,500 00
Ana ana a hoomoe ana i na alanui hou mai Makawao a hiki i Hana	500 00
$	6,200 00
Na Alanui me na Alahaka, Molokai .....$	1,500 00

NA ALANUI ME NA ALAHAKA, OAHU.

Ewa me Waianae .....$	1,000 00
Alahaka ma Waiawa, Ewa	4,000 00
Waialua	3,000 00
Koolauloa	1,000 00

Honolulu	100,000 00
(ua haawiia keia haawina mamuli o ke kumu e hoihoiia iloko o ka Waihona dala ma ke ano he loaa Aupuni ka Auhau Alanui no ka Apana o Kona, Mokupuni o Oahu.)	
	$ 109,000 00

NA ALANUI ME NA ALAHAKA, KAUAI.

Hanalei	$ 4,000 00
Alanui mai Haena a hiki i Kalalau	1,000 00
Na Alanui me na Alahaka, Laulaha	6,000 00
Na Alanui o Koloa	600 00

NA POINO ALANUI.

Na Poino Alanui no na Mokupuni apau	$ 20,000 00
Uku ana i na Olelo Hooholo no ka pono o Mrs. V. Ward	10,605 90

BURO OIHANA WAI.

Na lilo mau	7,500 00
Na hoomaemae ana i na lua hookio wai	5,000 00
Na hana hoomaemae lauhala o na ano apau	12,000 00
Na lilo hoohana kahua pauma wai	16,000 00
Oihana Wai o Laupahoehoe	300 00
Oihana Wai o Koloa	2,200 00
Oihana Wai o Hilo	500 00
	$ 43,500 00

PAPA OLA.

Na lilo laulaha	$ 6,000 00
Kokua me ka Malama ana i na Halema'i	11,000 00

Na Laau Lapaau	9,000 00
Hookaawale ana i ka Opala a me ka lepo o na lualiilii me ka uku ole.....	10,000 00
Malama ana i na keiki ma'i ole a na Mai Lepera..	6,000 00
Na lilo malalo o ke Kanawai Hookamakama....	1,000 00
Na lilo o ke Kahua Hoomalu Ma'i	10,000 00
Hookaawale, malama a lawelawe lapaau ana i na Ma'i Lepera	174,000 00
Na lilo malalo o ke Kanawai Opiuma	5,000 00
Halema'i Pupule	29,000 00
Kokua i ka Home Makuahine Kapiolani	4,000 00
(mamuli nae ia o ka hoike mau ia i ka Papa Ola i kela a me keia mahina i ka nui o na poe i malamaia me ka nui o na lilo.)	
Kukulu ana i hale e lawelaweia i Home no na keikikane ma'i ole o na makua mai	5,000 00
Hale auau wai laau ma Kalaupapa	1,500 00
Hale inu kope me mea ai ma Kalawao	1,000 00
Lanai malumalu no na Ma'i Lepera ma Kalaupapa	500 00
Na lilo o ke Komisina Alahao Uwila.....	405 50
	$ 273,405 50

KELA ME KEIA.

Oihana Kinai Ahi, Honolulu	$ 14,600 00
Kukui Uwila	13,000 00
Mikini Uwila hou, kukui na pou me na uwea	12,500 00
Kukui Uwila, Alanui o Hilo	2,000 00
Na Kahua o ka Lehulehu	2,500 00
Hoomalamalama ana i na Alanui mawaho ae o Honolulu	500 00
Pai ana a me ka hoolaha ana	8,500 00
Lilo Koho Balota	15,000 00

Na lilo Kanawai Kakauinoa	8,775 00
Na ululaau a me na Wahi Hooulu Laau	12,347 00
Kokua i ka Halemai Moiwahine	20,000 00
(Ua haawiia keia mamuli o ka aeia ana e lapaauia na Ma'i o ke Aupuni me ka uku ole.)	
Na lilo no ka hoopaa ana i na Palapala Hooia no na Palena Aina	100 00
Ahahui Kapiolani Paka	5,000 00
Hoomalu ana i na Holoholona Ma'i	850 00
Na lilo Hale Holoi Lole	3,300 00
Na Pa Aupuni (no na holoholona aea)	500 00
Uku Hoolimalima Pa Hale Dute, Kahului	600 00
Na lilo o kela a me keia ano no na Keena	3,000 00
No na Buke o na Sila Nui	2,000 00
Paepae a hoopiha ana i na aoao alanui o ke Aupuni	6,000 00
Na lilo Hale Makeke Kuai Ia	1,000 00
Houluulu a me ke Pai ana i ke Kanawai Karaima me Kivila	8,000 00
Kokua Paradiso o ka Pakipika	2,200 00
(malalo o ka apono ana o ka Aha Hooko.)	
Oihana Kinai Ahi o Hilo	3,450 00
Kokua Mokuahi mawaena o Honolulu, Maui, Molokai a me Lanai	5,200 00
Uku Kokua mokumahu holo mawaena o Hilo me Pohoiki Hookahi holo ana i ka malama	1,200 00
Uku kokua i ka Hui Alahao a Aina o Oahu	11,000 00
Telefona mawaena o Kona Akau, Kona Hema a me Kau	1,000 00
Telefona mawaena o ka Hale Hookolokolo o Pohoiki Puna a me Hilo, malalo nae o keia kumu, e hoolilo na poe e noho ana ma ia Apana i kekahi huina e like me keia	1,200 00

Telefona mawaena o Hana a me Makawao, Maui malalo nae o keia kumu, e hoolilo na poe e noho ana ma Maui, a i ole, o kekahi Hui Telefona o Maui, i kekahi huina e like me keia..	2,500 00
Uku o C. T. Rodgers no ka hana Kakauolelo no ke Komisina Hana Lima no na mahina o Sepatemaba a me Okatoba, 1895	280 00
Uku ana ia A. Kretly, Parisa	1,438 38
	$ 169,540 38
	$ 829,963 78

HELU HOU MA NA POO.

Oihana Hookolokolo .. ..$	32,925 00
Oihana o ko na Aina E	97,660 00
Oihana Waiwai	617,459 13
Oihana Loio Kuhina	145,032 00
Buro A'o Palapala (Papa Hoonaauao)	44,200 00
Komisina o na Aina o ka Lehulehu	37,600 00
Oihana Kalaiaina	829,963 78
	$1,804,839 91

PAUKU 2. Ua ku no i ke Kanawai i ke Kuhina Waiwai ke hoomau aku i ka uku ana e like me na haawina i aeia ma keia Kanawai a hiki i ka la 31 o Maraki, M. H. 1898, a ma ia hope aku ma ia ano no a hiki i ka hooholoia ana i haawina hou.

PAUKU 3. Aole e uku ke Kuhina Waiwai, a i ole ia, ae paha e uku mai ka Waihona, i kekahi dala no na hana i oleloia ma keia Kanawai, koe wale no ma ke ano i hoakakaia maloko

nei, a o ka hoolilo ana me ka ae ole ia o kekahi dala mai ka Waihona ae me ka manao e hoike aku no ia mea imua o ka Ahaolelo ma ka Bila Kanawai Huikala, ma keia ua papa loa ia.

PAUKU 4. E haawi wale ia no na aelike apau no ke kukulu a hana hou ana i na hana Aupuni, i hiki aku i ka huina o elima haneri dala ($500.00) a no ka hoolako ana aku i na mea hana, mea ai a mau mea e ae paha, ma ka hoolaha akea ana no na kohokoho, a aole hana Aupuni, lako mea hana a mau pono ai paha e maheleheleia, a i ole ia, e haawi liilii ia aku i mea hoi e alo ae ai i na olelo o keia Pauku.

PAUKU 5. E mana keia Kanawai a e lilo i Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponia i keia la 8 o Iune M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 57.

HE KANAWAI E HOONOHO AI I KEKAHI OIHANA HOOKO E IKEIA MA KA INOA O KA OIHANA HOONAAUAO O KE AUPUNI: E HOAKAKA I KONA MAU HANA A ME KONA MAU MANA A E HOOPAU LOA AI I NA KANAWAI MAHOPE IHO NEI.

Ke Kanawai i kapaia "He Kanawai no ka hookaawale ana i na keikikane a me na kaikamahine iloko o na kula kumu mua o ka Aupuni," i aponoia ma ka la 25 o Iulai, 1862; na Pauku 1 a hiki i ka 27 i huiia me ia mau Pauku a i elua, 29 a hiki i ke 38 i huiia me ia mau Pauku a i elua, o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoopau ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni," i

aponoia ma ka la 10 o Ianuari, 1865; ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoololi ai i ka Pauku 21 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hoopau ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni," i aponoia ma ka la 10 o Ianuari, 1865, e hooponopono ana i ka manawa i hiki e hoopauia ai na keiki ma ke Kula Hoopololei a Hana Lima paha," i aponoia ma ka la 6 o Iulai, 1866; ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoololi ai i ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoopau ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e hooponopono ai i ka oihana Ao Palapala o ke Aupuni i aponoia ma ka la 10 o Ianuari, 1865, me ka hookui aku i na Pauku 26 (A), 26 (B) a me 26 (C) mahope ae o, ka Pauku 26 o ua Kanawai la," i aponoia ma ka la 22 o Iune, 1868; ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoololi ana i ke Kanawai e hoopau ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni i hooholoia ma ka la 10 o Ianuari, 1865," i aponoia ma ka la 24 o Iune, 1868; Mokuna 15 o na Kanawai o 1870, i kapaia "He Kanawai e hoololi ai i ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoopau ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni, a e hookomo ai i kekahi mau Pauku hou, e kapaia Pauku 18 (A), Pauku 18 (B) a me Pauku 23 (A);" Mokuna XXXVII o na Kanawai o 1870 i kapaia "He Kanawai e hooponopono ai i na Kula Kuokoa no na wa e kula ai a me ka makaukau o na Kumu;" Mokuna XXV o na Kanawai o 1878 i kapaia "He Kanawai e hoololi ai i na Pauku 3 a me 4 o ka Mokuna LXXIX o ke Kanawai Hoopai Karaima, e pili ana i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni;" Mokuna XXXI o na Kanawai o 1888 i kapaia "He Kanawai e ae ana e kukuluia na Kula Wae iloko o keia Aupuni a e haawi ana i ka mana e ohi i na Uku Kula iloko o ia mau Kula," Mokuna XXXIII o na Kanawai o 1888, i kapaia "He Kanawai e papa ai i ka ohi ana i na Uku Kula iloko o kekahi mau Kula Aupuni," Mokuna XLIII o na Kanawai o

1888, i kapaia "He Kanawai e hoololi ai i ka Pauku 21 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoopau ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni, i aponoia ma ka la 10 o Ianuari M. H. 1865, e like me ia i hoololiia e ke Kanawai i aponoia ma ka la 6 o Iulai 1866, a i kapaia "He Kanawai e hoololi ai i ka Pauku 21 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoopau ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni i aponoia ma ka la 10 o Ianuari M. H. 1865, a e hooponopono ai i ka manawa e hoonohonoia ai na keiki ma ke Kula Hoopololei a me ke Kula Hana Lima paha;" Mokuna LXXXI o na Kanawai o 1890, i kapaia "He Kanawai e pili ana i na makahiki i kauohaia ai na keiki e hele i ke kula," ke Kanawai 29 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa i kapaia "He Kanawai e pili ana i ka Oihana Ao Palapala o ka lehulehu;" Kanawai 60 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa, i kapaia "He Kanawai e hoololi ai i ka Pauku 2 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoopau ai i ka Mokuna X o ke Kanawa Kivila, a e hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni i aponoia ma ka la 10 o Ianuari, 1865, a e hoopau ai i ka Mokuna VI o na Kanawai o 1887;" na Pauku 1, 2, 3 a me 4 o ka Mokuna 79 o ke Kanawai Karaima, e pili ana i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni."

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. E hoonohoia kekahi Oihana Hooko e ikeia ma ke ano oia ka Oihana Hoonaauao o ke Aupuni, maloko olaila kekahi Kuhina Hoonaauao a me eono mau Komisina.

PAUKU 2. O ke Kuhina o ko na Aina E ke Kuhina Oihana Hoonaauao ma o kona oihana la. Oia no ka luna hooko nui o ka Oihana, a e malama i keena oihana makahi i hoonohoia ai ke Aupuni. Ua hiki e oleloia ke Kuhina o ka Oihana Hoonaauao maloko o keia Kanawai ma ke ano oia ke Kuhina.

PAUKU 3. E hoonoho ka Peresidena mamuli a me ke ao ana o ka Aha Kuhina, i eono poe kupono e lawelawe ma ke ano Komisina. E maheleia lakou i loko o ekolu papa o elua Komisina o kela a me keia papa, i hoonohoia no ka manawa o hookahi, elua ame ekolu makahiki pakahi; a i ka pau ana o ia mau hookohu ana e hoopihaia no ka hakahaka ma ka hoonoho ana no na manawa o ekolu makahiki, i loaa ai ka hoea mau ana mai o na papa o ia ano, hookahi papa e pau ana i kela a me keia makahiki. Ina ua loaa he hakahaka iwaena o na Komisina no kekahi kumu mawaho ae o ka pau ana o ka manawa e noho ai ma ka oihana, e hoopihaia no ia hakahaka ma ka hoonoho hou ana, a o ka manawa e noho ai o ia Komisina ma ka oihana oia no ke koena o ka manawa i hoonohoia ai kona mua.

PAUKU 4. Aole kekahi kanaka iloko o ka Oihana hemolele, a i ole ia, kekahi kahunapule i kupono e lilo i Komisina. Ua kupono no na wahine e hoonohoia i mau Komisina; eia no nae, aole e oi aku mamua o elua e hoonohoia i kekahi manawa hookahi. E hana na Komisina apau me ka uku ole.

PAUKU 5. O ke Kuhina a me ekolu mau Komisina, a i ole ia, ina ua kaawale ke Kuhina, he eha mau Komisina e lilo no lakou i hapa nui no ka lawelawe ana i na hana.

PAUKU 6. E noho hoomalu no ke Kuhina ma na halawai apau ana i hele ae ai, a ina ua kaawale oia ma kahi e ua hiki no i na Komisina e koho i kekahi o lakou e lawelawe ma ke ano lunahoomalu no ka halawai.

PAUKU 7. E kakauinoa ke Kuhina i na kikoo dala apau no ka uku ana i ke dala, na hookohu a hoonoho ana apau, na palapala hoolilo apau a me na hana pili oihana, a me na palapala e ae o ka oihana. Nana no mamua iho o ka Poakolu hope o Feberuari o kela a me keia makahiki, e waiho aku i ka Peresidena i kekahi hoike piha o na hana ano nui maloko o kona oihana iloko o ka makahiki e pau ana ma ka la kana-

kolu-kumamakahi o Dekemaba mamua iho, i huipuia me na mea ana i manao ai he pono.

PAUKU 8. Ua hiki i ka oihana e hana i na rula hooponopono i kue ole me ke kanawai no ka hooponopono ana i na kumukula a me na haumana apau, a me kona mau luna, agena a me na kauwa, a no ka hooko ana aku i ka oihana hoonaauao a me ka lawelawe ana i kana hana, a oia mau rula i ka manawa e aponoia ai e ka Aha Hooko a hoolahaia e like no ka mana me ko ke kanawai.

PAUKU 9. E malama ka oihana i keena hana ma kahi i hoonohoia ai ke Aupuni, a e hamama no ia no ka hana ana i na hana i na la apau, koe na la Sabati a ma na la kulaia.

PAUKU 10. E malama ka oihana i kekahi sila a e hoopiliia i mea e hooiaioia ai na hookohu ana, na hoonoho ana, na hana apau ma ke ano moolelo a me na palapala e ae apau i hoopukaia.

PAUKU 11. E malama ka oihana i kekahi moolelo o kana mau hana apau loa, a oia mau moolelo e waihoia no i kela manawa keia manawa iloko o ka moolelo o ka oihana. O kekahi kope i hooiaioia o ia moolelo, a i ole ia, o kekahi hapa ina ua kakauinoaia e ke Kuhina a hooiaioia e ke kakauolelo malalo o ke sila o ka oihana, e lilo no ia i hoike kupono no na mea apau maloko iho imua o kekahi Aha Hookolokolo.

PAUKU 12. Ua hiki i ka Oihana i kela manawa keia manawa e hoonoho a e hoopau i na luna, na agena a me na kauwa i kupono no ka hooko ana aku i na hana o keia Kanawa, a e hooponopono i ka lakou mau hana, na mana a me na ko'iko'i no ka hana ina aole i hoakakaia ma kekahi ano e ae ma ke Kanawai.

PAUKU 13. No na hana nana a hooponopono e hookohu ka Oihana i kekahi Kahukula Nui no na Kula e noho ma ka oihana oiai ka makemake o ka Oihana; eia nae, aole e kupono kekahi kanaka e noho ana iloko o ka oihana hemolele a kahunapule paha e noho ma ia oihana.

PAUKU 14. E lilo no i hana na ke Kahukula Nui e hele kaapuni pinepine ma na mokupuni a me na apana, e nana a e hoomaopopo i ke ano a me ke kulana o na Kula o ke Aupuni; e hoike aku i na luna kula a me na kumukula i ka lakou mau hana a e paipai a e hapai mau i ka oihana hoonaauao. Ua hiki e loaa i ke Kahukula Nui, e like me ka manao o ka Oihana he pono, ka mana e hoonoho a e hoopau i na kumukula, ka hooponopono ana a me ka hololi ana i na ano o ke a'o ana a me ke kauoha ana i na mea e a'o pookela ia, e nana i na buke, na palapala kikoo a me na buke helu o na luna kula a me na Papa Kula Apana; e ninaninau i ka makaukau o ka poe e makemake ana e lilo i poe kumukula; e haawi aku i na palapala hoapono i ka poe i ikeia ua makaukau, a e hana a hooko i na hana apau i haawiia iaia e ka Oihana. E hoike aku oia ma ke kakau imua o ka Oihana no na hana apau i hanaia e ia, a na ka Oihana no e apono aku, a i ole ia, apono ole aku i kana mau mea i hana ai.

PAUKU 15. E hoonoho ka Oihana i kekahi Kakauolelo e noho ma ka oihana e like me ko lakou makemake. E kakau oia i na mea i hooholoia a i hanaia e ka Oihana. E malama oia i na moolelo o kona mau halawai ana apau a e hoopaa i ia mau mea iloko o kekahi buke moolelo; e malama i na moolelo o na halawai o na komite ina e kauohaia e hana pela, e kakau a e pane aku i na palapala apau e pono ai; a e malama i kekahi moolelo oiaio a pololei no na lilo a me na loaa o ka Oihana, a e hana a e hooko aku i na hana, a me na mea apau a ka Oihana e kauoha ai. Iaia no ka malama ana a maluna no ona ke ko'iko'i o ka malama maluhia ana o na buke, na moolelo, na bila hookaa a me na palapala e ae, a me na waiwai e ae apau o ka Oihana i malamaia ma kona keena hana ma kahi i hoonohoia ai ke Aupuni.

PAUKU 16. E hoonoho ka Oihana i luna kula no kela a me keia apana kula, e noho ma ka oihana oiai ko lakou makemake, a e haawiia iaia ka hooko ana i na hana, na kauoha, na

a'o ana a me na hooponopono ana i hanaia e ka Oihana a me ke Kahukula Nui. O kana mau hana apau loa e kaa no ia malalo o ka aponoia ana e ka Oihana.

PAUKU 17. E noho hoomaluia na kula apau e na kumukula kupono. Ina e oi ae mamua o hookahi kumu iloko o kekahi kula aupuni, hookahi o lakou e hoakakaia e ka Oihana oia ke kumu poo.

PAUKU 18. O ka uku o na luna kula, na kumu, na kauwa a me na luna i hoakaka ole ia ma ke kanawai, oia no ka mea e hooholoia i kela manawa keia manawa e ka Oihana.

PAUKU 19. O na kula apau i kukuluia a i malamaia e ka Oihana e like me ke kanawai he mau kula Aupuni lakou. O na kula e ae apau he mau kula kuokoa lakou.

PAUKU 20. E lilo i ka Oihana ka malama ana a me ka hooponopono ana apau a e kaa no hoi maluna ona ke ko'iko'i o ka hookoia ana o na hana apau e pili ana i ka Oihana Hoonaauao o ke Aupuni. Ua hoomanaia ka Oihana e kukulu a e malama i na kula no ke a'o ana ma na wahi a no na kumu i manaoia he kupono, a i hiki e hanaia me na dala i waihoia malalo o kona hoolilo ana. Na ka Oihana e hooponopono i na mea e a'o ia iloko o na papa apau o na kula Aupuni, a e hoonohonoho papa ia lakou ma na ano i manaoia he kupono. Iloko o ia mau kula ua hiki e hoohuiia na kula a'o kumu, na kula kiekie, na kula kindergarten, na kula no ke a'o ana i na ike kiekie, na kula hanai, na kula po a me na kula i ke ao. Ua hiki no hoi i ka Oihana e malama i na papa no ke a'o kumu, ike kiekie a me na a'o e ae ana iloko o kekahi kula kahi i lawa ole ka nui o na haumana e kupono ai ke kukulu ana i na kula kaawale no ia mau hana.

PAUKU 21. O kekahi mea e makemake ana e kukulu i kula kuokoa e hana no oia i palapala noi no ia mea i ka luna kula o ka apana i makemakeia ai e kukulu ia kula, a oia palapala noi e huipuia no me kekahi palapala mai na makua a me na

kahu o na keiki e manao ana e hele ia kula, e hoakaka ana o ka mea noi oia no ka mea a lakou i makemake ai i kumu no ka lakou mau keiki. Ina ua loaa i ka mea noi na makaukau kupono e lilo ai i kumu no ke kula i manaoia e hoopuka no ka Oihana i kekahi palapala ae e ae aku ana i ke kukuluia ana o ia kula.

PAUKU 22. E kaa no kela a me keia kula kuokoa malalo o ka hooponopono ana o ka Oihana. E lilo no i hana na ka Oihana e koi aku i na kumu o na kula kuokoa he poe ano maikai a hoopono lakou a e hookoia ma na wahi o ia mau kula na rula a me na hooponopono ana o ka Oihana i hanaia i kela a me keia manawa, e pili ana i na kulana ola a me ke ola kino.

PAUKU 23. Aole no he uku no ke a'o ana iloko o kekahi kula Aupuni; eia nae, ua hiki i ka Oihana e like me kona manao he pono e kukulu, malama a hoopau i na kula wae i a'o ia ma ka olelo Beritania, me ka uku no ke a'o ana no ka hele ana i ke kula ana i manao ai he kupono; eia nae, e kukuluia na kula wae o ia ano ma na wahi wale no i loaa na kula uku ole o ia ano like no na haumana maloko iho o na makahiki e hele ai i ke kula ma ke ano oluolu i ka hele ana i na keiki o ia apana.

PAUKU 24. Ua lilo i mea paa ka hele ana o na keiki apau mawaena o eono makahiki a me umi-kumamalima makahiki i kekahi kula Aupuni, a i ole ia, i kekahi kula kuokoa. E ili no maluna iho o na makua, na kahu a me na mea e ae apau ia lakou ke ko'iko'i o ka malama ana a me ka malama ana o na keiki iloko o ia mau makahiki, e hoounaia lakou i kekahi kula o ia ano. Eia nae, aole no e koiia aku ia hele ana i ke kula malalo o keia mau mea mahope iho nei, aole nae malalo o kekahi mau mea e ae.

Akahi: Ina aole he kula maloko o ka apana kula kahi i noho ai o ia keiki, a ua oi aku mamua o eha mile ka loihi a hiki i ke kula kokoke loa.

Elua: Ma na manawa i hiki ole ai ia keiki ke hele i ke kula mamuli o ka nawaliwali o ke kino a i ole ia, o ka noonoo paha, a no ia mea o ka palapala hoike o kekahi kauka i laikini pono ia ka hoike no ia mea.

Ekolu: Ma na manawa i hoohanaia ai kekahi mea makaukau kupono i kumu ao iloko o ka ohana kahi o ia keiki i noho ai, a ua loaa na a'o kupono ia ana.

Eha: Ma na manawa, o kekahi keiki i emi ole iho malalo o umikumamakolu makahiki i puka pono ma ka ninaninauia ana ma na ike Kumu Mua a me na Kula Kiekie ae, e like me na mea i kauohaia i kela manawa keia manawa.

PAUKU 25. Aole e manaoia kekahi mea maloko o na makahiki e hele ai i ke kula ua hooko i ke Kanawai e pili ana i ka hele ana i ke kula, i hele i kekahi kula kuokoa i hooko ole i na mea i kauohaia ma keia Kanawai.

PAUKU 26. O ke alakai ana a me ka hooponopono ana o na kula apau i alakaiia, a i ole ia, i hooponoponoia e ka Papa Hoonaauao mamua aku nei, ma keia ua hoihoiia i ka Oihana Hoonaauao o ke Aupuni.

PAUKU 27. O na waiwai apau, na waiwai paa, lewa, a i ole ia, i huiia i pili mamua aku nei i ka Papa Hoonaauao i huipuia me na dala apau i hookaawaleia mamua, a i ole ia, e hookaawaleia ana ma keia hope no ka pomaikai o ka Oihana Hoonaauao, ma keia ke hoihoiia nei i ka Oihana Hoonaauao o ke Aupuni. A o na pono, na hana, na mana i pili mamaua i ka Papa Hoonaauao, e hana a e hookoia no e ka Oihana.

PAUKU 28. Ma keia ua haawiia ka mana i ka Oihana e hoolilo i ke Aupuni, i kona mau waiwai paa, lewa, a i ole ia, i huiia apau, e hookoe ana no hoi i ka hooponopono ana i na kahua hale pule, na kahua hale kula a me na hale kula, na lako a me na mea-hana.

PAUKU 29. Ma na wahi apau e makemakeia ai kekahi kahua no kekahi hale kula, a i ole ia, i aina no na hana hoonaauao

e ae e like me ia i hoomaopopoia ma ke kanawai, a ua hiki e hanaia maluna o ka aina o ke aupuni, ua hiki i na Komisina, o na Aina o ka Lehulehu mamuli o ka hoike ana ae o ka Oihana a me ka apono ana o ka Aha Hooko, e hookaawale i ka aina i lawa no ia hana me ka uku ole, a ma ia manawa e hookuu ia no ke Komisina o na Aina o ka Lehulehu mai na ko' iko' i a hoopaaia ana apau e pili ana i kahi i hookaawaleia.

PAUKU 30. O ka Olelo Beretania no ka mea e a'o ia ai iloko o na kula Aupuni a me na kula kuokoa apau, eia nae, ma na wahi i makemakeia ai e a'o ia kekahi olelo ae mawaho ae o ka Olelo Beretania, ua hiki no e hoomanaia ia a'o ana e ka Oihana mamuli o kona mau rula ponoi, na rula paha o ke kula, a i ole ia, mamuli o ke kauoha maoli ana pela. O kekahi mau kula i hooko ole e like me na mea i hoakakaia ma keia Pauku aole no lakou e ikeia a hoomaopopoia paha e ka Oihana.

PAUKU 31. Ua hiki no i ka Oihana ke hoonoho a e malama i hookahi a oi ae Ahahui o na Kumu, a i ole ia, ua hiki no e ae aku e kukuluia e na kumu a'o iwaena o lakou iho, a ua hiki e kauoha a e ae aku i ka hele ana o na kumu a'o i ia ahahui ma ke ano oia kekahi o ko lakou mau hana, a ua hiki e ae aku e hoopauia na kula ma kekahi mau manawa i hoakakaia i hiki ia lakou ke hele aku ma ia mau ahahui a kula paha.

PAUKU 32. E hoolako no ka Oihana i na buke a me na lako palapala apau i makemakeia no na haumana iloko o ko lakou mau papa pakahi me ke koi aku i ka uku no ia mau mea ma ko lakou kumukuai i loaa ai. E hoolakoia na haumana apau e ko lakou mau makua, a i ole ia, e na kahu a poe e ae paha e malama ana ia lakou me na buke a me na lako palapala i kupono no ka lakou mau hana. A ina e hoolako ole ia na haumana pela ua hiki no i ke kumu o ke kula e hoolako aku i ia mau buke a me na lako, a e kauoha aku i na makua, a i ole ia, i na kahu e uku no ia mau mea. Ina aole e hookaa koke ia mea e hoike aku no oia i ka Luna Helu Auhau o ka

apana i hoonohoia ai ke kula, a nana no e kakau iho i kahuina i aieia ma ke ano oia kekahi o ka auhau e ohiia mai ia makua a kahu mai paha, a e hookoia no ka ukuia ana o ia huina, i huiia me ka uku-panee a me na koina e like no me ka hana ana i na auhau i hookaa ole ia. Ma na wahi i ikeia he ilihune loa ua hiki no i ka Oihana ke hookuu ae i ka lilo no na buke a me na lako e ae apau. Eia nae, ma na manawa i hanaia ai pela o ka lawelawe ana i na buke wale no ka mea i aeia, a i ka manawa e pau ai ka lawelawe ana o ka haumana e hoihoiia no na buke i ke kumu.

PAUKU 33. Ina o kekahi keiki nona na makahiki e hele ai i ke kula e hoopaakiki i ka hele ole i ke kula, na kekahi lunakanawai apana ma ka hoopii pono ana o ke kumukula, a i ole, kekahi luna a agena e ae paha o ka Oihana e kauoha e kiiia ka makuakane, a i ole ia, ka makuahine, ke kahu a mea e ae paha e malama ana i ia keiki, e hele ae imua o ia lunakanawai, a ina e hooiaioia aole ka mea nana i malama i ia keiki i lawelawe i na hana makaala kupono e hoohele mau ia ai ia keiki i ke kula, e hoopaiia ua mea la e ka lunakanawai ma kekahi huina i oi ole ae mamua o elima dala, a ina e hookaa ole ia ia hoopai, e hoopaahaoia ua mea la ma ka hana oolea no kekahi manawa aole e oi aku mamua o umi la. Ina o ke keiki ka mea i hewa e hoouna ka lunakanawai iaia i kekahi kula hoopololei a hana lima paha no kekahi manawa i emi ole malalo o eono malama, a i ole ia, aole e oi mamua o elua makahiki, a i ole ia e hoopai iaia aole e oi aku mamua o elua dala, a i ole ia, e hoopaahao no kekahi manawa aole e oi aku mamua o elima la. Eia nae, aole e pili na olelo o keia Pauku i kekahi keiki i pili ole iaia ka hele ana i ke kula.

PAUKU 34. E loaa no i kekahi kumu ka mana e kau aku i ka hoopai kupono maluna o kekahi haumana oiai e hele ana i ke kula, a aole no oia e hoopaaia ma kekahi ano no ka hana ana pela.

PAUKU 35. Ua hiki i ka Oihana ke hoolako aku i na buke, na lako palapala a me na lako kula e ae ma kekahi kumukuai e lawa ai ka hoihoi ana i na lilo, i huiia me ka uku-panee, i na kula kuokoa, a i ole ia, i na haumana o ia mau kula, a i ole ia, i kekahi poe e ae no na hana hoonaauao.

PAUKU 36. O na dala apau i loaa mai ke kuaiia ana o na buke lako palapala a me na lako e ae, e hookaaia aku no ia i kela manawa keia manawa i ke Kuhina Waiwai, me kekahi hoakaka maopopo no kahi i loaa ai.

PAUKU 37. Na na luna kula i kela manawa, keia manawa, e hana i na kikoo i ka Oihana no ka uku o na kumukula a me na poe e ae i hoohanaia ma ko lakou mau apana kula pakahi, a no ka hookaa ana i na lilo no ka hoomaemae ana a hana hou ana i na waiwai kula maloko o ko lakou mau apana pakahi i hoomanaia. Ma ka hana ana i na kikoo ka uku ana i na kumukula a me na poe e ae i hoohanaia e ka Oihana a me ka hana ana i na hana pili i ke dala o ka Oihana, e malama a e hooko no na luna kula i na rula i hooholoia i kela manawa keia manawa e ka Oihana.

PAUKU 38. E loaa no i na luna kula, malalo o ke kuhikuhi ana o ka Oihana ka malama a me ka hooponopono ana o na waiwai apau o ka Oihana maloko o ko lakou mau apana pakahi na lakou no e hana i ka malama ana a me ka hoomaemae ana o na hale apau i mea e poino a popopo ole ai; a ma na manawa i kupono e hoike aku no lakou i ke Kuhina, a i ole ia, i ke Kahukula Nui i na mea i kupono e hanaia no ia mea.

PAUKU 39. I na manawa apau e manao ai na makua, a i ole ia, na kahu o na keiki e hele ana i kekahi kula aupuni ua hoopilikiaia lakou mamuli o ka hana o ke kumu e loaa no ia lakou ke kuleana e waiho aku i ka lakou hoopii i ka luna kula, a nana no e koho i manawa no ka hoolohe ana i ka hihia; a i na ma kona manao ua hooiaioia na kumu hoopii mamuli o

na hoike kupono a lawa, ua hiki no e kapaeia ia kumu e ia a e hoonoho hoi ia kekahi, malalo o ka aponoia ana e ka Oihana.

PAUKU 40. I mea e hooponopono maikai ia ai na kula Aupuni ua haawiia ka mana i ka Oihana e hoonoho i na apana kula, e hoomaopopo i ko lakou mau palena a e hooloili no hoi i kela manawa keia manawa e like me kona manao maikai ana he pono. E hoonohoia na apana ma ke ano e loaa ole ai kekahi wahi waiho wale me ke komo ole iloko o kekahi apana.

PAUKU 41. E koiia no na mea apau iloko o na makahiki e hele ai i ke kula e hele i ke kula o ka Apana a lakou i noho ai, ina aole i ikeia e ka Oihana he mea kupono e aeia na haumana e hele i kekahi kula iloko o kekahi apana e ae, ina ua ikeia pela, ua hiki no i ka Oihana, a i ole ia, ka luna kula o ia apana, e ae aku.

PAUKU 42. E malama na kumu o na kula apau, ina he kula Aupuni a kula kuokoa paha, i kekahi papa inoa pololei o na inoa, ke kama, na makahiki e like me na hiki, me ka lahui, ka la i komo ai i ke kula, a me na wahi noho o na keiki e hele ana i ko lakou mau kula pakahi, a aole kekahi kumu o kekahi kula e haawi i kekahi hookuu ana i kekahi keiki malalo o umikumamalima makahiki i kakauinoaia e hele ana i kana kula i mea e hele aku ai i kekahi kula okoa aku, ina aole i loaa ka ae ana a me ka apono o na makua a kahu paha o ia keiki i kakauia i ke kumu, a i ole ia, ina aole i hoomanaia e haawi aku i ia hookuu ana e ka luna kula o ka apana no na kumu kupono i hoikeia aku iaia. Ma na hana apau o ia ano e haawiia no kekahi palapala hoike i kakauia i ke kumu e hoakaka ana i na mea apau e pili ana.

E malama akahele ia ka papa inoa a i na manawa a ka Oihana e kauoha ai e hoihoi ia, a i ole ia, kekahi kope oiaio o ia papa inoa, ma ke keena hana o ka Oihana.

PAUKU 43. Aole kekahi kumu o kekahi kula, ina he kula Aupuni a kula kuokoa paha, e hookomo iloko o kona kula i kekahi keiki malalo o umikumamalima makahiki i hele i kekahi kula e ae o ia papa like ma ia apana hookahi, ina aole ia keiki e haawi aku i ke kumu o ke kula i makemakeia e komo i kekahi palapala hookuu i kakauinoaia e ke kumu o ke kula i hele hope ia e ia keiki. Ina e noi aku ia keiki e hele i kekahi kula o kekahi papa kiekie ae, e koiia aku no kekahi palapala hoike no kona makaukau, a i ole ia, kekahi kumu kupono ma ke kanawai no ia nele ana.

Eia nae, o na keiki mai kekahi apana e makemake ana e komo i kekahi kula iloko o kekahi apana okoa, ua hiki no e hookomoia ma ka hoike ana i kekahi palapala hoike o ka hookuuia ana mai ke kula i hele hope ia ma ia apana.

O ke kumu o kekahi kula nana i uhai i kekahi o na mea i hoakakaia ma keia, a i ole ia, ma na Pauku mamua ae nei, ina oia e hoahewaia no ia mea imua o kekahi lunakanawai apana, e hoopaiia no oia aole e oi aku mamua o umi dala no kela a me keia hana hewa ana.

PAUKU 44. O na kanawai a me na hapa kanawai mahope iho nei ma keia ke hoopau loa ia nei.

Ke Kanawai i kapaia, "He Kanawa no ka hookaawale ana i na keikikane a me na kaikamahine iloko o na Kula Kumu Mua o ke Aupuni," i aponoia ma ka la 25 o Iulai 1862.

Na Pauku 1 a hiki i ka 27 i huiia me ia mau Pauku a i elua; 29 a hiki i ke 38 i huiia me ia mau Pauku a i elua o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoopau ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni," i aponoia ma ka la 10 o Ianuari, 1865.

Ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoololi ai i ka Pauku 21 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoopau ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni," i aponoia ma ka la 10 o

Ianuari, 1865, e hooponopono ana i ka manawa, i hiki e hoopauia ai na keiki ma ke Kula Hoopololei a Hana Lima paha," i ponoia ma ka la 6 o Iulai, 1866.

Ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hooloili ai i ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoopau ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni, i aponoia ma ka la 10 o Ianuari, 1865, me ka hookui aku i na Pauku 26 (A), 26 (B), a me 26 (C), mahope ae o ka Pauku 26 o ua Kanawai la," i aponoia ma ka la 22 o Iune, 1868.

Ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hooloili ai i ke Kanawai e hoopau ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni i hoohololia ma ka la 10 o Ianuari, 1865," i aponoia ma ka la 24 o Iune, 1868.

Mokuna 15 o na Kanawai o 1870 i kapaia "He Kanawai e hooloili ai i ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoopau ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni, a e hookomo ai i kekahi mau Pauku hou, e kapaia Pauku 18 (A), Pauku 18 (B), a me Pauku 23 (A)."

Mokuna XXXVII o na Kanawai o 1870 i kapaia "He Kanawai e hooponopono ai i na Kula Kuokoa no na wa e Kula ai a me ka makaukau o na Kumu."

Mokuna XXV o na Kanawai o 1878 i kapaia "He Kanawai e hooloili ai i na Pauku 3 a me 4 o ka Mokuna LXXIX o ke Kanawai Hoopai Karaima e pili ana i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni."

Mokuna XXXI o na Kanawai o 1888 i kapaia "He Kanawai e ae ana e kukuluia na Kula Wae iloko o keia Aupuni a e haawi ana i ka mana e ohi i na Uku Kula iloko o ia mau Kula."

Mokuna XXXIII o na Kanawai o 1888, i kapaia "He Kanawai e papa ai i ka ohi ana i na uku kula iloko o kekahi mau Kula Aupuni."

Mokuna XLIII o na Kanawai o 1888, i kapaia He Kanawai e hooloii ai i ka Pauku 21 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoopau ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni, i aponoia ma ka la 10 o Ianuari M. H. 1865, e like me ia i hooloiia e ke Kanawai i aponoia ma ka la 6 o Iulai 1866, a i kapaia "He Kanawai e hooloii ai i ka Pauku 21 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoopau ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni i aponoia ma ka la 10 o Ianuari M. H. 1865, a e hooponopono ai i ka manawa e hoonohoia ai na keiki ma ke Kula Hoopololei a me ke Kula Hana Lima paha."

Mokuna LXXXI o na Kanawai o 1890 i kapaia "He Kanawai e pili ana i na makahiki i kauohaia ai na keiki e hele i ke kula."

Ke Kanawai 29 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa, i kapaia "He Kanawai e pili ana i ka Oihana Ao Palapala o ka Lehulehu."

Kanawai 60 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa, i kapaia "He Kanawai e hooloii ai i ka Pauku 2 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoopau ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni i aponoia ma ka la 10 o Ianuari, 1865, a e hoopau ai i ka Mokuna VI o na Kanawai o 1887," na Pauku 1, 2, 3, a me 4 o ka Mokuna 79 o ke Kanawai Karaima, e pili ana i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni."

Pauku 45. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 8 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 58.

He Kanawai e Hooponopono ana i na Pauku 2 a me 3 o ke Kanawai 82 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, i Aponoia ma ka La 7 o Iune, M. H. 1894, e Pili ana i ka Laikini ana i ka Hanaia ana o ka Waina mai ka Waina i Hoouluia ma ko Hawaii Pae Aina, a me ka Hoahu ana a me ka Ohi ana i na Loaa Kuloko Mailaila mai.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 2 o ke Kanawai 82 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, ke hooloiia nei, a e heluheluia penei:

"Pauku 2. O na Waina apau i hanaia malalo o na hoakaka ana o keia Kanawai, e hooiliia no e ka mea nana i hana a i ole ia e ka mea nona ka laikini i ka Hale Dute e kokoke ana iaia, a e hoahuiaia ma ka bona malalo o na rula a me na hooponopono ana e mana ana, e pili ana i ka hoahu ana a me ka haawi ana aku i na waina a me na wai ikaika mai na aina e mai e waiho ana ma ka bona; eia no nae hoi, aole e oi aku ka uku no ka hoahu ana o ia waina mamaua o hookahi hapaha keneta o ke kalani Amerika no ka mahina hookahi."

Pauku 2. O ka Pauku 3 o ke Kanawai 82 o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, ke hooloiia nei, a e heluheluia penei:

"Pauku 3. E kauia a e ohiia he auhau kuloko maluna o na waina apau i hanaia a i hoahuia pela i hapakolu o ka huina i kauia a i ohiia mai na waina mai i hanaia ma na aina e, a i like ka ikaika o ka alakohola maloko. E ohi ia ua auhau

kuloko la i ka manawa e unuhiia mai ai ua waina la e kekahi mea i loaa ka laikini e kuai i na waiona i kuai i ua waina la mai ka mea nana i hana."

PAUKU 3. E lilo keia i Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 8 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 59.

HE KANAWAI E HOOMAOPOPO ANA NO KA HALIHALIIA ANA O NA LETA MAI KE KAHUA MA'I LEPERA MAI MA MOLOKAI ME KA UKU OLE.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Mai a mahope aku o ka hooholoia ana o keia Kanawai, o na leta apau mai ke Kahua Ma'i Lepera mai ma Molokai i kauia aku i kekahi Hale Leta ma ko Hawaii Pae Aina, aole no e koiia e kauia i na poo leta e like me ia e kauohaia nei ma ke Kanawai.

PAUKU 2. O na leta apau mai ke Kahua Ma'i Lepera mai e wahiia iloko o kekahi opeope, a i ole ia, mau opeope paha, a e kauia maluna o ia opeope a mau opeope paha ke kuni o ka la o ka Hale Leta o Kaunakakai, a e hoouna popolei ia aku i ka Hale Leta Nui ma Honolulu.

PAUKU 3. O na leta apau o ia ano e loaa mai ana ma ka Hale Leta Nui e kau ia no i ke kuni o ka la o ka Hale Leta ma Honolulu, a o ia kuni no na hana o ka halihali ana iwaena o na mokupuni o keia pae aina e manaoia no ua lawa.

PAUKU 4. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia ia i keia la 8 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 60.

HE KANAWAI E HOOPONOPONO AI I KA LAWELAWE IA ANA O KA OIHANA KAUKA LAPAAU A KAUKA OKI PAHA, A E HOOPAU ANA I KA PAUKU 2, MOKUNA 59 O KE KANAWAI KARAIMA, E LIKE ME IA I HOOLOLIIA AI MA KA LA 7 O IULAI, 1870, E PILI ANA I KA LAWELAWEIA ANA O KA OIHANA KAUKA LAPAAU A OKI PAHA; KA MOKUNA 19 O NA KANAWAI O 1880, KA MOKUNA 15 O NA KANAWAI O 1887, A ME KA PAUKU 47 O KA MOKUNA 55 O KE KANAWAI KARAIMA, E PILI ANA I NA KAUKA PAKE.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Aole e lawelawe kekahi mea i ka Oihana kauka lapaau, a i ole ia, kauka oki ma ke ano oihana maloko o ko Hawaii Pae Aina, ma ke ano manawalea a uku ole, a i ole ia, no ka uku, a i ole ia, e hoike aku e hana pela, a i ole ia, e hoolaha a hoike aku iaia iho ma ke akea, a i ole ia, ma ke ano akea ole ua makaukau, a i ole ia, ua kupono oia e lawelawe pela, me ka loaa mua ole iaia mai ke Kuhina Kalaiaina mai malalo o ka sila o kona oihana, o kekahi laikini ma ke ano a i hanaia e like me ka mea i hoakakaia mahope iho nei. E

haawi ia ka laikini o ia ano mamuli wale no o ka hoike ana aku o ka Papa Ola ma ka palapala ua kupono e haawiia.

O na laikini apau no ka lawelawe ana i ka oihana kauka lapaau a kauka oki paha, i haawiia ia mamua aku nei e ke Kuhina Kalaiaina mamuli o ka hoike ana aku o ka Papa Ola, a e mau ana ka mana i ka manawa e hooholoia ai o keia Kanawai, e mau no ko lakou mana me ke kaa nae malalo o na hoakaka ana o keia Kanawai.

Pauku 2. No na hana o keia Kanawai, o ka lawelawe ana i ka oihana lapaau, e manaoia ua komo iloko olaila ka lawelawe ana i na laau me na laau lapaau, ka wai, ka uwila, na hana hoohiamoe, a i ole ia, kekahi hana a mea e ae, a i ole ia, o kekahi mea i maopopo a maopopo ole paha no ka lapaau ana i ka ma'i iloko o ke kanaka. Eia no nae, aole e lilo kekahi mea maloko nei i mea e manaoia ai ua papa ia kekahi kanaka mai ka lawelawe ana i kekahi ano hana a i ole ia, i ka hana ana i kekahi mea a hana lapaau paha malalo o ke kuhikuhi ana, a i ole ia, me ka apono ana o kekahi kauka i loaa ka laikini.

Pauku 3. Aole no e hoike ia aku kekahi mea e ka Papa Ole ua kupono e loaa iaia kekahi laikini e lawelawe i ka oihana kauka lapaau a kauka oki paha, koe wale mamuli o ka hoike i kakauia o kekahi Papa Ninaninau Kauka i hoonohoia e like me ka mea i hoakakaia mahope iho nei, e hoike ana o ka mea noi nona ka inoa maloko iho ua ninaninau pono ia oia a ua ikeia ua loaa iaia na makaukau kupono.

Pauku 4. I mea e hooko ia ai na hoakaka ana o keia Kanawai, ma keia ua hoomanaia ke Kuhina Kalaiaina, a ke kauohaia nei oia e hoonoho i kekahi Papa Ninaninau Kauka na lakou ka hana o ka ninaninau ana i na mea apau e noi ana i laikini e lawelawe i ka oihana kauka lapaau a oki paha, a e hoike aku i ka hopena o ia ninaninau ana i ka Papa Ola.

He ekolu poe e hoonohoia ma ia Papa Ninaninau Kauka, a he poe kauka lapaau a oki paha lakou apau i loaa ka laikini

malalo o na kanawai o keia Repubalika. O na hoonoho mua ana e hanaia no no hookahi, elua a me ekolu makahiki pakahi, a o na hoonoho ana mahope iho ina aole no ka hoopiha ana i na manawa i pau ole, e hanaia no no ekolu makahiki, me ka hiki no nae e hoopauia e ke Kuhina Kalaiaina no na kumu kupono. E hana na lala o ka Papa Ninaninau Kauka me ka uku ole.

PAUKU 5. Aole no e ninaninau ia kekahi mea noi no kekahi laikini e lawelawe i ka oihana kauka lapaau a oki paha, aia a hookaa oia i ke Kuhina Kalaiaina i kekahi uku o Umi Dala.

PAUKU 6. O kekahi mea e lawelâwe ana i ka oihana kauka lapaau a oki paha ma ko Hawaii Pae Aina, a i ole ia, nana i hoike aku a hoao paha e lawelawe pela, a i ole ia, nana i hoolaha aku ua makaukau oia e hana pela, ma ke ano kue i na mea i hoakakaia ma ka Pauku 1 o keia Kanawai, ua pili iaia ka hewa mikamina, a ina e hoahewaia, e hoopaiia i kekahi uku aole e oi aku mamua e elua haneri a me kanalima dala, e like me ka manao o ka Aha Hookolokolo he pono.

PAUKU 7. Ua hiki no e hoopauia na laikini e lawelawe i ka oihana kauka lapaau a me oki, ina paha ua haawiia malalo o na olelo o keia Kanawai, a i ole ia, o kekahi Kanawai e paa ana mamua aku nei, e ke Kuhina Kalaiaina i kela manawa keia manawa no na hana pono ole ma ka oihana, hoohemahema maoli, a i ole ia, no ka makaukau ole i akaka loa; oia hana pono ole, hoohemahema a i ole ia, makaukau ole, e hooiaioia a maopopo i ka Papa Ola, a na ia Aha e hoike aku ma ka palapala i ke Kuhina i oleloia. Ina ua hoopauia kekahi laikini no kekahi o na kumu i oleloia maloko o keia Pauku, e hoike koke ia aku i ka mea e paa ana i ua laikini la no ia hoopauia ana ma ka palapala e ke Kuhina Kalaiaina.

PAUKU 8. Ina ua oleloia ua hana kekahi mea e paa ana i kekahi laikini e lawelawe i ka oihana kauka lapaau a oki paha i kekahi hana pono ole, hoohemahema a makaukau ole paha,

e hoike koke ia aku i ka mea i hoopiiia pela ma ka palapala i ke kumu a mau kumu hoopii paha i waihoia ae, a me ka manawa a me kahi e hooloheia ai na olelo hoike e hooiaio ana i ua mau kumu la, a e loaa no iaia ka manawa e hele ae ai malaila a waiho ae i na hoike e pale ana iaia, a e hooloheia ma kona pale ana iaia iho.

PAUKU 9. O ke ano o ka laikini e lawelawe i ka oihana kauka lapaau a me oki, e like no ia ma ke ano nui me ka mea mahope iho nei.

REPUBALIKA O HAWAII, OIHANA KALAIAINA. LAIKINI E LAWELAWE I KA OIHANA KAUKA LAPAAU A OKI.

O ....., he kanaka no.....
....., nona na makahiki he.....
oiai ua ninaninau pono ia oia e ka Papa Ninaninau Kauka, a ua hoike ia mai e ka Papa Ola ua loaa iaia na ike kupono, ma keia ke aeia nei oia e lawelawe i ka oihana kauka lapaau a me oki maloko o ka Repubalika o Hawaii.

Ua haawiia keia laikini a ua laweia no hoi mamuli o ke kumu maopopo ua hiki no e hoopauia i kela manawa keia manawa no na hana pono ole ma ka oihana, hoohemahema maoli, a i ole ia, makaukau ole i akaka loa, oia hana pono ole, hoohemahema a makaukau ole e hooiaioia a maopopo i ka Papa Ola, a na ia Aha e hoike i ke Kuhina Kalaiana.

Haawiia malalo o ko'u lima a me ka sila o ka Oihana Kalaiaina, i keia la .....o.....
M. H.....

(Kakauinoaia).....
Kuhina Kalaiaina.

(Kakauinoaia).....
Kakauolelo Ekahi.

PAUKU 10. O ka Pauku 2 o ka Mokuna 59 o ke Kanawai Karaima, e like me ia i hoololiia ai ma ka la 7 o Iulai, 1870, ka Mokuna 19 o na Kanawai o 1880, ka Mokuna 15 o na Kanawai o 1887, a me ka Pauku 47 o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima, ma keia ke hoopau loa ia nei.

PAUKU 11. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 8 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 61.

HE KANAWAI E HOOMAOPOPO AI NO KA HOOMAIKAI ANA I KA AINA MALOKO O KA APANA O HONOLULU, I HOOPILIKIA I KE OLA O KA LEHULEHU A NO KA HANA ANA A HOOKO ANA I NA KULEANA HOOPAA I MEA E HOOPAAIA AI KA HOOKAAIA ANA O NA LILO I HOOLILOIA PELA.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. I na manawa apau, i manao ai ka Papa Ola he mea hoopilikia i ke ola o ka lehulehu, kekahi apana aina e waiho ana maloko o ka apana o Honolulu, Mokupuni o Oahu mamuli o ka haahaa loa o ia aina a ua uhiia i kekahi manawa, a i ole ia, uhi hapa ia e ka wai, a i ole ia, ua waiho ia aina mawaena o ka aekai i ka manawa kai piha a me ka aekai i ka manawa kai make, a i ole ia, aole i hoomaloo pono ia, a i ole ia, ua hiki ole mamuli o ka hoolilo kupono ana e hoomaloo pono ia, a i ole ia, no kekahi kumu e ae, ua lilo i wahi

kupono ole i ke ola kino a hoopilikia paha, e lilo no i hana na ka Papa Ola e hoike aku no ia mea i ke Kuhina Kalaiaina, i huipuia me kekahi hoakaka pokole o na hana i manaoia ua kupono e hanaia no ka hoomaikai ana o ia aina.

PAUKU 2. E lilo no i hana na ke Kuhina Kalaiaina i ka loaa ana iaia o ia hoike e kauoha e haawiia aku kekahi kope o ia mea i ka ona a mau ona paha o ia aina a me kekahi hoolaha no hoi ina e hana ole ia ona a mau ona paha i na haua hou hoomaikai i hoikeia aku e ka Papa Ola iloko o kanakolu la, a i ole ia, iloko o ka manawa hou aku ma kekahi mau hana ana a ke Kuhina i manao ai he kupono, alaila, e hanaia ana ia hana e ke Aupuni malalo o na lilo o ia ona.

PAUKU 3. O ka hooko ana aku o ia hoolaha iluna o ke kino o ka ona, ina e noho ana maloko o ka Repubalika, a i ole ia, maluna o kona agena ina he mea noho ole maanei, a i ole ia, maluna o ka mea e noho ana maluna o ia aina ina ua ike ole ia ka ona, a i ole ia, maluna o ke kahu malama i na he mea oo ole ka ona, a i ole ia, he mea i hoonohoia malalo o kekahi kahu, e manaoia no ia he hooko maikai a lawe kupono. Ina he aina ia i noho ole ia a ua ike ole ia ka ona a me kona wahi i noho ai, a i ole ia, ina aole i piha kona mau makahiki, a i ole ia, ua hiki ole ke hana nona iho, aole hoi ona kahu malama iloko o keia aina, e hoolahaia ua hoolaha la no ekolu mau pule moekahi aole e emi malalo o hookahi manawa i kela pule keia pule, maloko o kekahi nupepa i hoolahaia ma Honolulu; a e manaoia ia hoolaha ana, he hoolaha maikai a lawa kupono. Ua hiki no e hanaia ka hoolaha ma na hana ana apau ma ke ano laula a e hoike aku ana i ka poe apau loa i kuleana iloko o ia hana.

PAUKU 4. Iloko o ka manawa o kanakolu la i hoakakaia ma ka Pauku 2, ua hiki i ka ona, a i ole ia, ka mea e koi ana nona ka aina i manaoia e hoomaikai, kona hope, a i ole ia, kona agena, e waiho ae i hoopii hoohalahala mai ka olelo hoo-

holo o ka Papa Ola e hooholo ana ua lilo ka aina i mea hoopilikia i ke ola o ke lehulehu me ke Kuhina Kalaiaina, a ma ia waihoia ana ae e haawi aku no ke Kuhina i ka hoopii hoohalahala i ka Lunakanawai Apana o Honolulu.

PAUKU 5. I na manawa apau e hanaia ai kekahi hoopii hoohalahala e like me na mea i hoakakaia ma ka Pauku 4, e hoonoho ke Kuhina Kalaiaina i elua mau kanaka i lihi kuleana ole e hana pu me ka Lunakanawai Apana iaia i haawiia ai ka hoopii hoohalahala, a e noho lakou ma ke ano he Papa Komisina e hoolohe a e hooholo i ka ninau ina he aina ia e hoopilikia ia ai ke ola o ka lehulehu a i ole ia, aole ia he aina o ia ano a o ka olelo hooholo o ka hapanui o na Komisina oia no ka mea hope loa a e paa no maluna o na mea apau i kuleana. O na Komisina i hoonohoia e ke Kuhina Kalaiaina e loaa no ia lakou ka uku ma ka Elima Dala no kela me keia la i noho maoli ia ma ka hana.

PAUKU 6. Ina aole hoopii hoohalahala i hanaia mai ka olelo hooholo o ka Papa Ola e hooholo ana ua lilo ka aina i mea hoopilikia i ke ola o ka lehulehu, a i ole ia, ua hooholo ka Papa Komisina pela, alaila, e lilo no ke ano o ka hana hou e hanaia ana i mea hiki e nanaia e ke Kuhina Kalaiaina, a e lilo no hoi kana mea e hooholo ai oia ka mea hope loa me ka hiki ole e nana hou ia koe wale no e ka Aha Hooko.

PAUKU 7. Ina e mau ia aina me ka hana hoomaikai hou ole ia no kanakolu la mai ka la i hoolahaia ai o ia hoolaha, a i ole ia, oia hoolaha ana ma ka nupepa, a i ole ia, no ka manawa hou i haawiia e ke Kuhina i oleloia, e lilo no i hana na ke Kuhina Kalaiaina ina aole hoopii hooohalahala i waihoia ae e like me na olelo o ka Pauku 4, e hana koke aku i na mea i hoike ia e ka Papa Ola, a i ole ia, i na hooponopono ana o ia mau mea e like me ke kauoha o ka Aha Hooko. E lilo ke kumu lilo o ia mau hana hou i kuleana paa maluna o ka aina i oleloia a e lilo oia ka mua maluna ae o na kuleana hoopaa e ae apau loa.

PAUKU 8. E kakau kope ia maloko o ke Keena o ka Luna Kakau Kope o na Palapala Hoolilo kekahi hoolaha o ka huina o ia kuleana hoopaa a me kekahi hoakaka pokole o ka aina i hoopaaia ai ia kuleana hoopaa, i huipuia me ka inoa o ka ona hope loa i ikeia. E hookoia aku no hoi kekahi hoolaha o ka huina o ia kuleana hoopaa maluna o ka ona ina he hiki e hookoia aku maluna ona, a i ole ia, e hoolahaia aku ma ke ano i hoakakaia maluna.

PAUKU 9. Ua hiki no e hookoia ia kuleana hoopaa i na manawa apau mahope iho o eono malama, a maloko o ekolu makahiki mai ka la aku o ka hoolaha hope i oleloia ma ka hoopii ma ke kaulike, a i ole ia, ma ke kuai akea ana e ke Kuhina i oleloia. Mamua iho o ka hooko ana me ka hoopii ole, e hoolaha mua ia aku kekahi olelo hoolaha e hoike ana i ka manawa a me kahi o ia kuai ana, ka huina o ia kuleana hoopaa, a me kahi i waiho ai o ia aina, no na manawa aole e emi mai malalo o ekolu maloko o kekahi nupepa puka pule i hoolahaia ma Honolulu. E kuaiia aku ia wahi i oleloia ma ke kuai kudala akea ma kekahi kumukuai koho mua i like me ka huina o ke kuleana hoopaa i oleloia a me na lilo apau o ka hoolaha ana, a ina aole i haawiia mai kekahi koho ana i kiekie ae mamua o ia, alaila e hooliloia no i ke Aupuni Hawaii.

E lawa kupono no ia kuai ana no ka hoolilo ana aku i ke kuleana i ka mea nana i kuai. O ke koena wale no o ka huina i loaa mai mahope iho o ka hookaa ana i ke kuleana hoopaa, ka mea i hiki e hoopii ia mai e kekahi mea e koi ana. Ina ua loaa kekahi koena a ua maopopo ole ka mea mana ia koena e waihoia aku no ia koena iloko o ka Baneko Hale Leta no ka pomaikai o ka mea nona ia mea.

PAUKU 10. E manaoia na kuleana hoopaa apau o ia ano ua pau i ka hookaaia i ka pau ana o ekolu makahiki mai ka la i kakau kope ia ai.

PAUKU 11. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 8 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 62.

HE KANAWAI E HOOKOMO MAI AI I NA WAINA I HANAIA MAILOKO MAI O KA WAINA I EMI IHO MALALO O UMIKUMAMAWALU PA-KENETA KA IKAIKA ALAKOHOLA ME KE DUTE OLE; E HOOLOLI ANA I KA MOKUNA 25 O NA KANAWAI O 1892, I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA MOKUNA 28 O NA KANAWAI O KE KAU O 1878, E PILI ANA I NA DUTE."

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka uku ana i na dute komo mai i kauia maluna o na Waina ma ka Mokuna 25 o na Kanawai o 1892, oia no ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoololi ai i ka Mokuna 28 o na Kanawai o ke Kau o 1878, e pili ana i na Dute," e kapaeia no ka manawa o elima makahiki mai ka la ekahi o Ianuari, M. H. 1897, ma na wahi o ke Kanawai i oleloia i kau ai i kekahi dute maluna o kekahi Waina i hanaia mailoko mai o ka wai o ka waina, oia mau Waina nae i emi malalo o umikumamawalu pa-keneta (18%) o ka ikaika o ka alakohola.

A iloko o na makahiki elima i oleloia e hoomaka ana ma ka la ekahi o Ianuari M. H. 1897, aole no e kauia, ohiia a ukuia paha kekahi dute maluna o kekahi Waina i laweia mai iloko

o ka Repubalika o Hawaii, i hanaia mailoko mai o ka wai o ka waina, oia mau Waina nae ua emi malalo o umikumamawalu pa-keneta (18%) ka ikaika o ka alakohola.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la e aponoia ai.

Aponoia i keia la 10 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 63.

HE KANAWAI E HOOMAOPOPO AI NO KA HANA ANA A LOAA A ME KA MALAMA ANA I KEKAHI AINA E LAWELAWEIA NO NA HANA O KA LEHULEHU MA KE TAONA O HILO, MOKUPUNI O HAWAII.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ma keia ua aeia a hoomanaia ke Kuhina Kalaiaina, me ka apono o ka Aha Hooko, e hana aku a loaa ka aina apau a me na kuleana a pono alanui i lilo ole a i ole ia i paa ole ia i keia manawa e ke Aupuni, e waiho ana ma ka aekai ma ke alo o ke taona o Hilo, Mokupuni o Hawaii, mawaena o na muliwai o Wailuku a me Waiakea, a mawaena o ke kai a me na Alanui Front mai ka muliwai o Wailuku a hiki i ka huina o na Alanui Ponahawai me Front, a mawaena o ke kai a me ka muliwai o Waiolama e huipu ana i ka muliwai i oleloia, a mawaena o ke kai a me ka auwai a me ka muliwai o Waiakea, e huipu ana i ua auwai la a me ka muliwai.

PAUKU 2. O ka aina a me ka wai i oleloia apau e loaa ana ma ka ano i olelo mua ia a me ka aina Aupuni i komo maloko

o na palena i oleloia, i makemake ole ia e ke Aupuni no na hana e ae o ka lehulehu, ua hiki no me ka apono ana o ka Aha Hooko, e hookaawaleia a e paaia e ke Kuhina Kalaiaina ma ke ano he paka no ka lehulehu, i noa i na mea apau.

PAUKU 3. O kekahi wahi o ka aina i oleloia e paaia nei e ke Aupuni, a i ole ia e loaa aku ana ma ke ano i olelo mua ia i makemake ole ia no ia paka, a i ole ia no na hana e ae o ka lehulehu, ua hiki no e hoolimalimaia e ke Kuhina Kalaiaina.

PAUKU 4. Aole e aeia na hale maikai ole o ka nanaina, a i ole ia na mea ino wale i ka lehulehu maluna o kahi i oleloia.

PAUKU 5. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 12 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 64.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI, E PAKUI AKU AI A E HOOHUIHUI AI I NA KANAWAI E PILI ANA I KEKAHI MAU LAIKINI, A E HOOPAU LOA AI I NA KANAWAI MAHOPE IHO NEI, OIA HOI:

Na Pauku 1 a hiki i ka 4 i huiia o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima; he Kanawai i aponoia ma ka la 10 o Ianuari, 1865; ka Mokuna 14 o na Kanawai o 1870; ka Mokuna 5 o na Kanawai o 1876; ka Mokuna 6 o na Kanawai o 1878, e pili ana a pau loa i ke kuai ana o ka Awa.

Na Pauku 22 a me 23 o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima; na Pauku 64 a hiki i ke 71 i huiia o ke Kanawai Kivila; ka Mokuna 26 o na Kanawai o 1876; ka Mokuna 25 o na Ka-

nawai o 1882; ka mokuna 38 o na Kanawai o 1890; e pili ana a pau loa i na Luna Kudala a me na Laikini Kuai Kudala.

Kanawai 27 o na Kanawai o 1895, e pili ana i ka hoopae ana mai a me ke kuai ana i ka Alakohola.

Mokuna 12 o na Kanawai o 1876; e pili ana i na Laikini Hale Baneko.

Na Pauku 28 a me 29 o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima; na Pauku 78 a hiki i ke 82 i huiia o ke Kanawai Kivila; e pili ana a pau i na Biliodi a me na Ulu Maika.

Pauku 14 o ke Kanawai 21 o ke Aupuni Kuikawa i kapaia "He Kanawai e papa ai i ka Piliwaiwai."

Na Pauku 30 a hiki i ke 34 i huiia o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima; na Pauku 101 a hiki i ka 109 i huiia o ke Kanawai Kivila; Mokuna 14 o na Kanawai o 1886; Mokuna 20 o na Kanawai o 1890; Kanawai 20 o ke Aupuni Kuikawa; e pili ana a pau i na Waapa a me na kanaka Hoe Waapa.

Na Pauku 92 a hiki i ke 95 i huiia o ke Kanawai Kivila; he Kanawai i aponoia ma ka la 22 o Iune, 1868; Mokuna 30 o na Kanawai o 1874; Mokuna 17 o na Kanawai o 1876; Mokuna 11 o na Kanawai o 1882; Mokuna 28 o na Kanawai o 1888; na Pauku 54 a hiki i ke 58 i huiia o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima; e pili ana a pau i ka Lole ana a me ke Kuai ana i ka Bipi.

Mokuna 15 o na Kanawai o 1880; e pili ana i ke Kuai ana i ka Puaa.

Mokuna 55 o na Kanawai o 1888; Mokuna 33 o na Kanawai o 1890; e pili ana a i elua i na Kalepa Kaahele.

Mokuna 61 o na Kanawai o 1886, e pili ana i na Laikini no ka Halihali ana i na Pu.

Na Pauku mai ke 35 a hiki i ke 41 i huiia o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima; na Pauku 110 a hiki i ka 117 i huiia o ke Kanawai Kivila; he Kanawai i aponoia ma ka la 10 o Ianuari, 1865; e pili ana a pau i ka Hoolimalima i na Lio.

Mokuna 20 o na Kanawai o 1880, e pili ana i na Hale Lio Hoolimalima.

Na Pauku 72 a hiki i ke 77 i huiia o ke Kanawai Kivila; na Pauku 25 a hiki i ka 27 i huiia o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima; Mokuna 21 o na Kanawai o 1890, e pili ana a pau i na Hotele a me na Hale-aina.

Mokuna 37 o na Kanawai o 1890, e pili ana i na Hale Hoolimalima.

Na Pauku 19 a hiki i ka 21 i huiia o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima; Mokuna 70 o na Kanawai o 1892, e pili ana a pau i ke Kuai ana o na Waiwai a me na mea Kalepa.

Mokuna 27 o na Kanawai o 1882, e pili ana i ka Uwi Waiu a me ke Kuai ana a me ka Nanaia ana o ka Waiu.

Mokuna 19 o na Kanawai o 1874; Mokuna 29 o na Kanawai o 1890; e pili ana a i elua i ke Kuai Kalewa ana o na Meaono.

Mokuna 25 o na Kanawai o 1880; e pili ana i ka Hoopae ana mai a me ke Kuai ana i na Laau Make.

Na Pauku 6 a hiki i ka 10 i huiia o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima; na Pauku 96 a hiki i ka 100 i huiia o ke Kanawai Kivila, he Kanawai i aponoia ma ka la 30 o Dekemaba, 1864; Mokuna 19 o na Kanawai o 1870; e pili ana a pau i na Hoikeike Akea.

Na Pauku 11 a hiki i ka 13 i huiia o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima; Mokuna 13 o na Kanawai o 1882; e pili ana a pau i na Hale Hulahula.

Mokuna 26 o na Kanawai o 1880; Mokuna 15 o na Kanawai o 1890; e pili ana a i elua i ke Kuai ana i ke Kamano.

Mokuna 27 o na Kanawai o 1878; Mokuna 22 o na Kanawai o 1880; Mokuna 32 o na Kanawai o 1882; Mokuna 96 o na Kanawai o 1892-3; e pili ana a pau i ka Laikini ana i na Kaa a me na Kalaiwa Kaa.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ua hiki no i ke Kuhina Kalaiaina, ma ke noi ana o kekahi mea, e haawi aku i ua mea noi la i kekahi o na laikini i hoakakaia mahope iho nei, mamuli o na kumu a me na hoakaka i hoikeia mahope iho nei iloko o keia Kanawai.

Koe ma na ano i hoakakaia ma kekahi ano e ae maloko iho nei, o kekahi laikini i haawiia malalo o keia Kanawai e hoomanaia wale no ka lawelawe ana i ka hana i haawiia ai ka laikini ma kahi i hoakakaia maloko o ka laikini; koe ina ua hoololiia kahi o ka hana a mamuli o ka ae i kakauia o ke Kuhina i kakauia maluna iho.

HOAKAKA ANA.

PAUKU 2. Ma na wahi a pau maloko o keia Kanawai i lawelaweia ai ka huaolelo "Kuhina," ua pili no ia a e manaoia oia no ke Kuhina o ka Oihana Kalaiaina o ka Repubalika o Hawaii.

NA HOAKAKA LAULA ANA.

PAUKU 3. Mai a mahope aku o ka la e hooholoia ai o keia Kanawai, o na laikini a pau i hoopukaia no ka lawelawe ana i na hana, a i ole ia, no ka hoohana ana i na hana i hoikeia maloko iho nei, e hoopukaia no ia e ke Kuhina Kalaiaina e like me na kumu a me na hoakaka ana a no na uku i hoikeia maloko iho nei, no na manawa pakahi o Hookahi Makahiki mai na la pakahi i hoopukaia ai. O ka lawelawe ana i kekahi hana, a i ole ia, o ka hana ana i kekahi hana i hoikeia maloko nei, koe wale no ma ka loaa ana o kekahi laikini e like me na hoakaka ana o ke Kanawai, ma keia ua papaia.

PAUKU 4. O kekahi mea a mau mea paha, mahope iho o ka la e hooholoia ai o keia Kanawai nana i lawelawe a hoohana paha i kekahi oihana, a i ole ia, i hana i kekahi hana i hoikeia maloko nei i kauohaia maloko nei e laikiniia ka lawelawe

ana a hoohana ana paha o ia hana, me ka loaa mua ole o kekahi laikini i hoopukaia e like me ka hoakaka ana o keia Kanawai; a i ole ia, nana i kuai aku i kekahi waiwai, waiwai kalepa, mea i hoouluia, a i ole ia, kekahi mea waiwai ma ke ano kue i na olelo o keia Kanawai; a i ole ia, nana i hahaki, a i ole ia, hooko ole i kekahi o na hoakaka o keia Kanawai, e pili iaia ka hewa mikamina; a ma ka hoahewaia ana, ina aole i hoakaka ia ma kekahi ano e ae maloko nei, e hoopaiia e uku i kekahi huina i emi ole malalo o ka uku makahiki, aole hoi e oi aku mamua o ka papalua o ka uku makahiki i hoakakaia maloko nei no ka lawelawe ana o ia hana, a i ole ia, no ka hana ana o ia hana.

Eia no nae hoi, o kekahi mea e lawelawe nei i keia manawa i ka hana malalo o kekahi laikini e paa nei, ua hiki no iaia ke hoomau aku i ka hana ana pela a hiki i ka pau ana o ia laikini malalo o na kumu, na hoakaka ana a me na hoopai i hoakakaia maloko o na kanawai malalo olaila i hoopuka pakahi ia ai ia mau laikini, me ka nana ole i ka hoopauia ana o ia mau kanawai e keia Kanawai.

MANA HOOKOLOKOLO O NA AHA HOOKOLOKOLO APANA.

PAUKU 5. Ma keia ke haawiia nei ka mana i na Lunakanawai Apana a pau e hoolohe a e hooholo i na hihia a pau e ulu ae ana malalo o keia Kanawai, maloko o ko lakou mau mana hookolokolo pakahi.

E HOOKAA MUA IA NA UKU.

PAUKU 6. Aole e hoopukaia kekahi laikini malalo o keia Kanawai a hiki i ka hookaa mua ia ana o ka uku piha i kauohaia maloko iho nei no ka manawa o hookahi makahiki.

AOLE E HOOLILO IA AKU KA LAIKINI.

PAUKU 7. Aole e hiki e hooliloia aku kekahi laikini i hoopukaia malalo o keia nei.

ALAKOHOLA.

NA HOAKAKA ANA.

PAUKU 8. Ma na wahi a pau o keia Kanawai e ikeia ai na huaolelo "Methylated Spirits" (Metulica) e hoomaopopoia oia no ka Alakohola i hoohuiia aku he hookahi-hapaiwa o kona nui me ka wai o ke kulu laau i puhiia.

Ma na wahi a pau o keia Kanawai e lawelaweia ai ka huaolelo "Alakohola" e hoomaopopoia oia no ka Alakohola maoli i maa mau ma ka oihana kalepa malalo o ka inoa o ka Ethylic Alcohol (Alakohola i huiia me ka Ether).

KA UKU.

PAUKU 9. Ma keia ua haawiia ka mana i ke Kuhina Kalaiaina e haawi aku i kekahi mea e paa ana he laikini hoopae a kuai aku i na ano laau make, a i ole ia na laau e ae, i laikini no ke kuai ana i ka metulica a me ka alakohola. He kanalima dala no ka makahiki hookahi ka uku no ia laikini.

BONA.

PAUKU 10. Mamua o ka haawiia ana aku o ka laikini i oleloia e koiia aku e waihoia mai i bona maikai a lawa kupono i ke Kuhina no ka huina o Hookahi Tausani Dala, i hoopaaia aole e emi mai malalo o ka palua o ka hoopai. O na kumu hoopaa o ka bona oia no, e hoomaopopo a e hooko ka mea e paa ana i ka laikini i oleloia i na manao o na Pauku 13 a me 14 o keia Kanawai.

Ua hoomanaia no hoi ke Kuhina e koi aku i na hoopaa a mau hana okoa ana, ana e manao ai e hooko pono ia ai na olelo o keia Kanawai.

NANAIA ANA, UNUHIIA ANA, DUTE.

PAUKU 11. O na hookomo ana mai a pau o ka alakohola a me na mea i hanaia me ka alakohola a me na waiona

metulica e kekahi mea nona kekahi laikini, a i ole ia i kekahi mea nona kekahi laikini malalo o keia Kanawai e hoouna pololei ia no ia mai ka moku nana i lawe mai a hiki i ka Hale Dute no ka nanaia ana.

Ma keia ua hoomanaia ka Luna Dute Nui e ae aku i na poe e paa ana i na laikini i hoomaopopoia ae nei, ke unuhi mai mai ka Hale Dute mai i na Alakohola Metulica, ma ka uku ana i ke dute o hookahi dala o ke galani.

E kauoha ka Luna Dute Nui e hanaia ia alakohola a lilo i Waiona Metulika maloko o ka Hale Dute ina aole i hana mua ia pela, a e nanaia a hoikeia e ka Mea Ana o ke Aupuni, a i ole ia e kekahi luna e ae i hoonohoia no ia hana, a nana no mamua ae o ka unuhiia ana e hooiaio ua hana metulika kupono ia ua alakohola la e like me ia i kauohaia ma ke kanawai.

Pauku 12. Ma keia ua haawiia ka mana i ka Luna Dute Nui e ae aku i na poe e paa ana i na laikini i hoakakaia maloko nei e unuhi aku aole e oi mamua o 150 galani alakohola iloko o ka makahiki hookahi mailoko mai o ka Hale Dute ma ka hookaa ana i ke dute o elua dala no ke galani hookahi.

Eia no nae, o ka 150 galani i unuhiia pela e lawelaweia no ia e ka mea nona ka laikini i oleloia no na oihana lapaau wale no, a i ole ia no ke kuai aku i na kauka lapaau i laikini pono ia.

A e hoomaopopo hou ia, o na Alakohola a pau i oi ae mamua o ka 150 galani i oleloia i unuhiia e ka mea nona ka laikini i oleloia e uku no i ke dute waiona piha e like me kona ikaika, e like me ia i hoomaopopoia ma ke Kanawai no na waiona i like ka ikaika.

NA KUMU HOAKAKA O KA LAIKINI.

Pauku 13. Ma keia ua papaia ka poe e paa ana i na laikini no ke kuai ana i ka waiona metulika a me ka Alakohola malalo o keia Kanawai mai ke kuai ana i ka alakohola i kekahi mea, koe wale no i kekahi kauka lapaau i laikini pono ia, a aole no

e oi aku ka nui mamua o hookahi galani ke kuai ia ma kekahi kuai hookahi ana i kekahi kauka o ia ano.

E MALAMAIA NA MOOLELO O NA KUAI ANA.

PAUKU 14. E ili no maluna o kekahi mea e paa ana i kekahi laikini malalo o keia Kanawai, e malama i kekahi buke a maloko olaila oia e kakau ai, a i ole ia e kauoha e kakauia ka nui o ka alakohola i kuaiia ma kela a me keia kuai ana, ka la o ia kuai ana, ka inoa o ke Kauka i kuaiia aku ai ka alakohola, a pela no hoi me ka nui o ka alakohola i pau i ka mea nona ka laikini a me na hana i hoonohonoho papa ia i hoohanaia ai. Oia buke a me ka alakohola ma ka lima o ka mea nona ka laikini e hiki no ka nanaia i na wa apau e kekahi kakauolelo, a i ole ia luna o ke Aupuni a ke Kuhina Kalaiaina e koho ai no ia nana ana.

E ili no hoi maluna o kekahi mea e paa ana i kekahi laikini malalo o keia Kanawa, e waiho aku me ke Kuhina Kalaiaina iloko o ka pule mua o kela a me keia mahina, i kekahi hoakaka i hoohikiia e hoike ana i ka nui o ka alakohola e waiho ana i ka hoomaka ana o ka mahina mamua iho, ka nui i kuaiia iloko o ka mahina, ia wai i kuaiia ai, ka nui i pau i ka mea nona ka laikini a me ka nui e waiho ana ma kona lima i ka pau ana o ka mahina i oleloia.

NA HOOPAI.

PAUKU 15. O kela a me keia mea e hoopaiia ana no ke kuai ana aku a no ka hoolawa ana aku paha i ka alakohola metulika a me ka alakohola maoli me ka laikini ole no ke kuai ana ia mea, e uku ana oia i ka uku hoopai aole e emi malalo o ka hookahi haneri a aole no hoi e oi aku mamua e elua haneri me kanalima dala.

O kela a me keia kanaka e paa ana i kekahi laikini i hoomaopopoia ma keia Kanawai nana e uhaki, a i ole ia e hooko ole i kekahi o na mea i hoakakaia maloko nei, e uku oia no ka hewa

mua i ka uku hoopai aole e oi aku mamua o hookahi haneri dala; a no ka lua o ka hana hewa e hoopaiia aole e oi aku mamua o elua haneri me kanalima dala, a e hoopauia no ka laikini, a e koi koke ia aku e uku mai i ka hoopai i hoakakaia maloko o ka bona i oleloia.

OIHANA MAHELE KUMUPAA.

KA UKU.

PAUKU 16. O ka uku makahiki no ka lawelawe ana i kekahi Oihana Mahele Kumupaa he Hookahi Haneri Dala no ia.

NA HOAKAKA ANA.

PAUKU 17. O ka Olelo "Oihana Mahele Kumupaa" no na hana o keia Kanawai e manaoia oia no ke kuai ana mai, a i ole ia kuai ana aku o na Mahele Kumupaa o na hui i hoohuiia no kekahi uku komisina a uku e ae paha.

AWA.

E KUAIIA KA LAIKINI MA KE KUDALA.

PAUKU 18. Ua hoomanaia ke Kuhina Kalaiaina e kuai aku i ka mea koho kiekie loa ma ke kuai kudala akea, mawaena o ka la ekahi me ka la ehiku o Dekemaba iloko o kela a me keia makahiki, he laikini no ke kuai ana i ka Awa no kela a me keia apana auhau iloko o ka Repubalika o Hawaii.

E hanaia kela a me keia laikini o ia ano no ka manawa o hookahi makahiki mai ka la ekahi o Ianuari e hiki mai ana.

NAWAI A ME KAHI E KUAI AI.

PAUKU 19. E kuaiia na laikini no ka Mokupuni o Oahu malalo o ke kauoha o ke Kuhina ma ka puka ma ke alo o ka Hale Oihana Hooko, a i ole ia ma kahi e ae ana e kuhikuhi ai; a ma na mokupuni e ae e kuaiia no e na Makai Nui a i ole ia e ko lakou mau Hope, maloko o na apana pakahi i haawiia ai.

HOOLAHA ANA I KA MANAWA A ME KAHI O KE KUAI.

PAUKU 20. E hoolaha pono ia ka manawa a me kahi o ke kuai ma na olelo Enelani a me Hawaii, maloko o kekahi nupepa i hoopukaia ma ka mokupuni kahi e kuaiia ai ka laikini, ina ua paiia kekahi nupepa malaila; a ma na mokupuni mawaho ae o Oahu, e hoolahaia ma na wahi ike pono ia aole e emi malalo o ekolu maloko o kela a me keia apana e malamaia ana ke kuai.

KUMUKUAI KOHO MUA.

PAUKU 21. O ka kumukuai koho mua o kela a me keia laikini ma ke kuai kudala akea e like no ia me keia mahope iho nei:

No ka apana o Honolulu, hookahi Tausani Dala.

No na Apana o Hilo me Wailuku, Elima Haneri Dala pakahi, a no ka Apana o Lahaina, Elua Haneri me Kanalima Dala; a i hookahi Haneri Dala no kela a me keia apana e ae.

DALA WAIHO MUA, LILO WALE ANA.

PAUKU 22. E koiia aku e waihoia ae he huina dala waiho mua o Iwakalua-kumamalima pa-keneta o ka huina i kohoia i ka manawa e haule ai ka hamale, e lilo ka huina i waihoia i ke Aupuni ina aole e hookaaia ka huina piha o ka mea i kohoia iloko o elima la mai ka la mai o ke kuai ana.

KUAI HOU ANA INA UA LILO WALE.

PAUKU 23. Ina ua lilo ole kekahi laikini i ke kuaiia, a i ole ia ua lilo wale paha e hoolahaia aku no ka laikini, a mahope o ka hoolaha kupono ia ana e kuai hou ia aku no ma ke kuai kudala akea, ma ke kumukuai koho mua i hoakakaia maloko o ka apana e haawiia aku ai ia laikini.

E KUAI KA POE MAHI I KA POE LAIKINI WALE NO.

PAUKU 24. Aole e kuai kekahi mea mahi Awa i ka Awa i kekahi mea i loaa ole iaia he laikini e kuai aku i ka Awa, koe ka Awa e hooiliia ana i na aina e.

KUDALA.

KA UKU.

PAUKU 25. O ka uku makahiki no kekahi laikini e kuai i na waiwai a me na waiwai kalepa a waiwai e ae paha, ma ke kuai kudala he Eono Haneri Dala no ka Apana o Honolulu, a he umi-kumamalima Dala no kela a me keia Apana Auhau e ae.

KA POE I HIKI E PAA.

PAUKU 26. E hoopukaia na laikini kudala i na kupa wale no o ka Repubalika a me na kupa o na aina i loaa he mau kuikahi me ka Repubalika o Hawaii.

MOOLELO O NA LOAA A ME NA KUAI ANA.

PAUKU 27. E malama kela a me keia luna kudala i kekahi buke moolelo iloko olaila e kakauia ai:

1. He papa hoike a hoakaka no ka waiwai i loaa aku no ke kuai ana aku:

2. Ka inoa o ka mea i loaa mai ai, a i ole ia mamuli paha ona i loaa mai ai.

3. Ka la i loaa mai ai o ia mea.

4. Ka la i kuaiia aku ai ia mea.

5. Ke kumukuai i hooliloia aku ai kela a me keia mea.

6. Ka inoa o ka mea a poe paha i kuaiia aku ai kela mea keia mea; a oia moolelo e hamama no ia iloko o na hora hana mau no ka nanaia ana e kekahi mea e makemake ana e nana

ia mea. E kakau koke ia kela a me keia iloko o ka buke mahope iho o ka hanaia ana o kela a me keia hana i kauohaia e kakauia.

BONA.

PAUKU 28. E haawi aku kela a me keia mea i ka manawa e loaa ai iaia kekahi laikini kudala i kekahi bona i ke Kuhina Kalaiaina no na dala hoopai he Ekolu Tausani, ina he Laikini no ka Apana o Honolulu, a no na dala hoopai he Elima Haneri no na apana e ae, me ka hope, a i ole ia mau hope kupono a lawa i aponoia e ke Kuhina Kalaiaina, malalo o na kumu:

1. E malama pololei a oiaio oia i na moolelo i kauohaia ma keia Kanawai e malamaia.

2. E hoike pololei aku oia me ka hakalia ole a me ka oiaio i na kanaka apau no lakou kekahi waiwai ana i kuai ai, a e hookaa koke aku ia lakou i na dala apau i loaa iaia ma ke kuai ana o ia mea mahope iho o ka hoolawe ana ae i kona uku komisina a me na lilo.

3. Aole oia e kuai i na waiwai a me na waiwai kalepa a me na waiwai e ae, koe wale no ma ke kuai kudala akea.

4. E hooko no oia ma na mea e ae apau e like me ke kanawai e pili ana i na luna kudala.

KA MEA NANA E HOOKO KA BONA.

PAUKU 29. Ua hiki i ke Kuhina a i ole ia mamuli o kona ae ana i kakauia, ua hiki i kekahi kanaka nona ka waiwai i kuaiia e kekahi luna kudala, aole nae i malamaia ka moolelo kupono e pili ana ia waiwai e like me ia i kauohaia ma keia Kanawai; a i ole ia aole i hooko pono ia luna kudala i na olelo o kona bona e pili ana ia waiwai e hoopii aku ia luna kudala malalo o kona bona a e loaa mamuli oia mea kekahi poho maoli i loaa iaia, a i ole ia kekahi huina dala i aieia iaia e ua luna kudala la, a me ka huina o Elima Dala ($5) no ka

pomaikai o ka waihona no kela a me keia itamu i kauohaia ma keia Kanawai e kakauia maloko o ia moolelo aole nae i kakauia, a i ole ia ua kakau pololei ole ia maloko o ia moolelo; a o ka laikini o ia luna kudala ua hiki no e hoopauia ina e manao kekahi Lunakanawai a Aha Hookolokolo paha he pono.

PAUKU 30. Ina ua hoomakaia kekahi hoopii ma kekahi bona o ia ano e kekahi mea mawaho ae o ke Kuhina, e hanaia no ia hoopii ma ka inoa a mamuli o na lilo ponoi o ia mea hoopii.

NA UKU KOMISINA A ME NA LILO.

PAUKU 31. Ua hiki no i kela a me keia luna kudala e auhau aku i kekahi uku komisina i oi ole aku mamua o elima pa-keneta maluna o na kuai ana apau a me na ohi ana i hanaia eia; a me na huina maoli i ukuia eia no ka hoolaha ana i ke kuai o kekahi waiwai i kuaiia, a me kekahi mau lilo e ae i hooholo like ia mawaena ona a me ka mea nona ka waiwai e kuaiia ana, a ua hiki iaia ke unihi ae ia mau uku komisina a me na lilo mai na loaa mai o kekahi kuai ana.

KA MEA NANA E HOOPII NO KA HOOKO ANA I KE KUAI A I OLE IA OHI ANA I KE KUMUKUAI.

PAUKU 32. Ua hiki i kela a me keia luna kudala e hoopii aku ma kona inoa ponoi i kekahi mea nana i kuai i kekahi waiwai i kuaiia aku eia ma ke kuai kudala, ina paha no ka hooko maoli ana i ke kuai a i ole ia no ka ohi ana i ke kumukuai o ka mea i kuaiia aku.

POE HIKI E KUAI ME KA LAIKINI OLE.

PAUKU 33. Aole e manaoia kekahi mea maloko o keia Kanawai, a i ole ia maloko o kekahi Kanawai e ae e pili ana i na Laikini Kuai Kudala, ua pili a i ole ia hoanoe paha i na kuai ma ke kudala i hanaia e ka Ilamuku a i ole ia e kekahi Makai Nui, Hope Makai Nui, Makai, Luna Pa Aupuni,

Luna Auhau a Luna Aupuni e ae paha, a i ole ia e kekahi hookokauoha, lunahooponopono waiwai, kahu, luna waiwai a mea e ae paha i kauohaia a i ole ia i hoomanaia ma ke kanawai e kuai i kekahi waiwai ma ke kudala a nana i kuai aku ia waiwai mamuli o ia mana.

AGENA A I OLE IA KOKUA.

PAUKU 34. Ua hiki no i kekahi luna kudala e hoonoho i kekahi agena a i ole ia kokua e lawelawe nona ma ka hoohana ana i kona oihana kudala, maluna nae ona ke koikoi o kana mau hana apau e like no ina ua hana ponoi ia e ia.

OIHANA BANEKO.

KA UKU.

PAUKU 35. O ka uku makahiki no kekahi laikini Oihana Baneko he Ehiku Haneri a me Kanalima Dala.

HOAKAKA ANA.

PAUKU 36. O ka Olelo "Oihana Baneko" no na hana o keia Kanawai e manaoia oia no ka lawelawe ana ma ke kuai ana mai, a i ole ia kuai ana aku i na kikoo, a i ole ia na bila i hanaia i na baneko, a i ole ia i na kanaka ma na aina e, a i ole ia ka lawe ana mai i na hoahu ana a me ka hookaa ana i na kikoo i kikooia mai no ia mea.

O kekahi mea e paa ana i kekahi laikini Oihana Baneko, ua hiki no iaia malalo o ia laikini e hoaie aku i kana dala ponoi a i ole ia e ohi aku, a i ole ia e lawelawe mai i ke dala o kekahi mea a hoaie aku, a i ole ia haawi mua aku ia mea i kekahi mea e ae a i ole ia i kekahi poe e ae paha, me ka auhau aku i kekahi ukupanee i kiekie mamua o ka uku-panee i haawiia i ka mea nana i hoahu; a i ole ia ua hoaie aku i na dala o kekahi, a i ole ia ua hooponopono i kekahi aie i kekahi mea a i ole ia mai kekahi mea mai, no kekahi uku komisina a uku e ae paha.

BILIODI A ME NA ALA MAIKA.

KA UKU.

PAUKU 37. O ka uku makahiki no kekahi laikini e malama i kekahi Pakaukau Biliodi a i ole ia Ala Maika, e lawelawe no ma ke ano uku hoolimalima, he Iwakalua-kumamalima Dala no kela a me keia Pakaukau a i ole ia Ala paha o ia ano.

PAUKU 38. E loaa no i ke Kuhina ka mana e hana i na rula no ka malama ana i na Pakaukau Biliodi a me na Ala Maika ana i manao ai ua kupono no ka pono o ka lehulehu; a o ka uhakiia ana o kekahi o ia mau rula e lilo no ia i kumu e hoopauia ai ka laikini ina ua manao ka Aha Hookolokolo he pono.

PAUKU 39. Aole e lilo kekahi mea maloko nei i mea e manaoia ai ua pili i kekahi pakaukau biliodi a i ole ia ala maika i malamaia e kekahi mea no kona lawelawe ponoi ana.

NA WAAPA ME KA POE HOEHOE WAAPA.

KA UKU.

PAUKU 40. O ka uku makahiki no kekahi laikini e hoohana i kekahi waapa ma ke ano hoolimalima ma ke awa o Honolulu, Lahaina, Hilo a me Kahului, he Ewalu Dala no kela a me keia waapa me na hoe eha a oi aku, a he Eha Dala no kela a me keia waapa me na hoe malalo iho o eha.

NA UKU.

PAUKU 41. E hiki no i ka ona o kekahi waapa i laikiniia no ke awa o Honolulu ina ua hoolimalimaia ka waapa ma ka manawa, e koi aku i hookahi dala no kela a me keia ohua no ka hora mua, a i kanalima keneta no kela a me keia hora mahope iho, ina he eha hoe a oi aku ko ka waapa; a o ka hapalua wale no o ia mau uku ke emi mai na hoe malalo o eha.

Ina he hoolimalima ma ka loihi he iwakalua-kumamalima keneta no kela a me keia ohua a hiki i kekahi moku a hoi mai a wahi paha maloko o ka mouo maloko loa; he kanalima keneta no ka holo ana i kekahi moku, a i kekahi wahi paha mawaena o ka mouo mawaho loa a hoi mai; a he hookahi dala ke holo i kekahi moku a i kekahi wahi paha ma kahi ku moku mawaho o na mouo, ina he eha hoe o ka waapa; a ina i emi na hoe malalo o eha ko ka waapa, he hapalua wale no o ia mau uku.

Aka hoi, ina i kaohiia ka waapa e kekahi mea holo ma ka aoao o ka moku a ma kekahi wahi e ae paha, a oi aku i ka umi-kumamalima minute, ua hiki i ka ona o ka waapa e koi aku i hapalua dala hou no kela a me keia hapalua hora a hapa paha i kaohiia ai pela.

NA UKANA.

PAUKU 42. He kuleana ko kela a me keia e hoolimalima ana i kekahi waapa o ia ano e lawe pu me ia me ka uku ole, i hookahi haneri paona ukana a waiwai paha aole e oi aku mamua olaila; a e uku oia no ka ukana a waiwai paha maluna o ka hookahi haneri paona e like me ka mea i aelikeia e ia me ka mea waapa.

UA HIKI E LAWEIA NA WAAPA NO NA HANA O KA LEHULEHU.

PAUKU 43. E haawi mai ka mea nona kekahi waapa i laikiniia, ma ke kauoha i kakauia e ke Kuhina Kalaiaina, i kona waapa me ka heluna kanaka hoe kupono no na hana o ke Aupuni, no ka uku o eha dala no ka la no kekahi waapa me eha hoe, a he elua dala no ka la no kekahi waapa i emi iho na hoe malalo o eha.

E KAUIA KA HELU MA KA IHU O KA WAAPA.

PAUKU 44. E malama mau ka ona o kela a me keia waapa i laikiniia i ka helu o ka laikini o ia waapa i pena moakaka ia ma na aoao a elua o ka ihu o ia waapa.

NA KANAKA HOEHOE WAAPA.

PAUKU 45. Oka uku makahiki no kekahi laikini e lawelawe i ka oihana hoehoe waapa maloko o kekahi waapa e hoohanaia ana no ka hoolimalima ma ke awa o Honolulu, he hookahi dala.

PIHI.

PAUKU 46. E hoolako kela a me keia kanaka hoehoe waapa i laikiniia iaia iho me kekahi pihi a maluna iho olaila e kau moakaka ia he helu, a oia pihi e kauia me ka moakaka loa i na manawa a pau e hana ana ia kanaka hoehoe waapa. E hoolakoia aku no ia mau pihi e ke Kuhina Kalaiaina no ke kumukuai i loaa mai ai oia mea.

UA HIKI I KE KUHINA E HANA I NA RULA.

PAUKU 47. Ua hiki no i ke Kuhina e hana i kela a me keia manawa i na rula e malamaia e na waapa a me na kanaka hoehoe waapa i laikiniia, a oia mau rula e paiia maloko o kekahi nupepa, a ma ia manawa ua like no ka mana o ia mau rula me ko ke kanawai.

NA HOOPAI.

PAUKU 48. O kekahi mea e lawelawe ana i ka hana hoehoe waapa maluna o kekahi waapa i hoohanaia no ka hoolimalima ma ke awa o Honolulu me ka laikini ole, a i ole ia oiai ua laikiniia nana i hahaki a i ole ia nana i hooko ole i kekahi o na mea i kauohaia ma keia Kanawai, a i ole ia na rula i hanaia e ke Kuhina malalo o keia Kanawai;

A i ole ia kekahi ona a i ole ia mea e malama ana i kekahi waapa i laikiniia, nana i hoole i ka lawe ana i kekahi ohua no na uku i hoakakaia maloko nei;

A i ole ia nana i koi aku i kekahi mea i ka uku i oi aku i na uku i oleloia;

A i ole ia nana i lawe me kona ike no i kekahi wahine maluna o kekahi moku no na hana hookamakama;

A i ole ia kekahi mea e mahuka ana mai ka Repubalika aku i pakele ai oia mai ka hoopaiia, a i ole ia ka hookaa ana i kona mau aie;

A i ole ia nana i kokua me kona waapa i kekahi luina mahuka mai kona moku mai;

A i ole ia nana i hooholo i kona waapa i kekahi moku i hoomaluia no ka ma'i, e hoopaiia oia aole e emi malalo o elima a aole hoi e oi aku mamua o kanalima dala; a e like me ka manao o ka aha hookolokolo ua hiki e hoopauia ka laikini o ia kanaka e hoehoe i ia waapa.

O kekahi mea e hoehoe ana i kekahi waapa no ka hoolimalima ma ke awa o Honolulu, Lahaina, Hilo a me Kahului me ka laikini ole, e hoopaiia oia aole e emi malalo o elima a aole hoi e oi aku mamua o kanalima dala.

LOLE BIPI, BIPI.

KA UKU.

PAUKU 49. O ka uku makahiki no kekahi laikini e lole a e kuai i ka bipi, he Hookahi Haneri Dala no kekahi laikini no ka Apana o Honolulu, a he Iwakalua Dala no na Apana e ae a pau.

PAUKU 50. O ka uku makahiki no kekahi laikini e kuai i ka bipi ma ka Apana o Honolulu he Iwakalua Dala.

BONA HOOPAA NO KA MALAMA ANA O KA BUKE MOOLELO.

PAUKU 51. I ka manawa e haawi aku ai ke Kuhina i ka palapala laikini e koi aku oia e haawi mai ka mea i laikiniia i kekahi bona no na dala hoopai he elima haneri me ka hope kupono a lawa i aponoia e ke Kuhina, e hoakaka ana e malama ka mea nona ka laikini i kekahi moolelo piha a pololei e pili ana i na holoholona a pau i kuaiia e ia, loleia a i kuaiia paha; a e malama no oia i na manawa a pau iloko o na hora hana mau i ua moolelo la ma ke ano hamama no ka nanaia ana e na mea a pau e makemake ana e nana ia mea.

E hookomoia maloko o ia moolelo:

1. Ke kama o ka holoholona.

2. Ke kuni a mau kuni paha maluna o ka holoholona, me ka hoakaka ana i kahi i kau ai o ia kuni maluna o ka holoholona.

3. Ke ano nui o ka waihooluu a mau waihooluu paha o ka hulu o ka holoholona.

4. Ka inoa o ka mea a mau mea paha nana i kuai i ka holoholona iaia.

5. Ka la i kuaiia ai ka holoholona iaia.

6. Ka la i haawiia mai ai ka holoholona iaia.

7. Ka la i pepehiia ai ka holoholona.

NAWAI E HOOKO I KA BONA.

PAUKU 52. Ua hiki i ke Kuhina, a i ole ia me kona ae i kakauia, i kekahi mea nona kekahi holoholona i kuaiia, kuaiia aku a i ole ia pepehiia e kekahi mea lole bipi i laikiniia, i malama ole ia kekahi moolelo e like me ia i kauohaia ma keia Kanawai, e hoopii i ua mea lole bipi la i laikiniia malalo o kona bona a e ohi mai mailaila mai no ka pomaikai o ka Waihona i ka huina aole e emi malalo o elima dala a aole hoi e oi aku mamua o kanalima dala no kela a me keia itamu i kauohaia ma keia Kanawai e hookomoia maloko o ia moolelo

i hookomo ole ia malaila a i ole ia ua hookomo pololei ole ia malaila; a o ka laikini o ia mea lole bipi ua hiki no e hoopauia e like me ka manao o kekahi Lunakanawai a i ole ia Aha Hookolokolo paha.

LOLE PUAA.

KA UKU.

PAUKU 53. O ka uku makahiki no kekahi laikini e lole a kuai aku i ka puaa, he Kanaha Dala no kekahi laikini ma ka Apana o Honolulu, a he Iwakalua Dala no na apana e ae a pau.

PAUKU 54. O ka uku makahiki no kekahi laikini e kuai i ka puaa ma ka Apana o Honolulu he Iwakalua Dala.

PAUKU 55. Aole e pili na olelo o na pauku hope ae nei elua i ke kuai ana i ka puaa i kaluaia a i hoomoaia paha ma ke ano Hawaii.

NA AGENA KALEPA KAAHELE.

PAUKU 56. O ka uku makahiki no kekahi laikini e noi aku, a i ole ia kauoha, a i ole ia kuai aku i na waiwai me na waiwai kalepa, ma ka hoike ana i ke ano o na mea i makemakeia e kekahi mea, e lawelawe ana no kekahi hale kalepa o na aina e, hui a i ole ia kekahi hui i hoohuiia e paa ole ana i kekahi laikini kalepa waiwai, he Elima Haneri Dala no ka Mokupuni o Oahu, a he Elua Haneri me Kanalima Dala no kela me keia Mokupuni e ae o ka Repubalika, koe o Oahu.

NA PU.

LAIKINI KI MANU MA OAHU.

PAUKU 57. O ka uku makahiki no kekahi laikini e ki manu a hahai holoholona paha me ka pu ma ka Mokupuni o Oahu he elima dala.

Ua hiki no i ke Kuhina, e like me kona manao he pono, e hoole i ka haawi ana i kekahi laikini e ki manu a hahai holoholona paha me ka pu, malalo o keia Kanawai, i kekahi

mea i hoahewaia no ka uhai ana i na mea i hoakakaia maloko o kekahi kanawai no ka hoomalu ana i na manu a me na holoholona.

HOOPAI.

PAUKU 58. O kekahi mea nana i ki manu a hahai holoholona paha ma ka Mokupuni i oleloia me ka pu, me ka loaa ole o kekahi laikini malalo o keia Kanawai e ae ana iaia e hana pela, a i ole ia ua loaa iaia ka laikini e ki manu a hahai holoholona paha, ua ki manu a hahai holoholona paha me kekahi pu i laikini ole ia, e hoopaiia aole e emi malalo o Elima a aole hoi e oi aku mamua o Kanalima Dala.

LAIKINI PU.

PAUKU 59. Koe wale no ma ke ano i hoakaka okoa ia maloko iho nei, o ka uku makahiki no kekahi laikini e malama, halihali, a i ole ia lawelawe i kekahi pu panapana, raifela, carbine, pu ki lu, a i ole ia pu e ae paha, he hookahi dala no kela a me keia pu o ia ano.

E LAIKINIIA NA PU.

PAUKU 60. Koe wale no ma ke ano i hoakaka okoa ia maloko iho nei, aole pu e malamaia, halihaliia a i ole ia lawelaweia iloko o ka Repubalika me ka laikini ole i hoopukaia malalo o keia Kanawai.

NA MEA E HOAKAKAIA AI MALOKO O KA LAIKINI.

PAUKU 61. E hoike kela a me keia laikini o ia ano:

1. I ka inoa o ka mea nona ka laikini, kona lahui a me kahi noho, ina a i ole ia aole oia he lala o ka Oihana Makai, na Puali Kiai Makaainana, a i ole ia o kekahi Puali Koa, a ina pela no ka puali hea me ka hai pu i ka inoa o ka Puali.

2. Ke ano o ka pu i laikiniia.
3. Ka inoa o ka mea nana i hana i ka pu.
4. Ka helu o ka mea nana i hana.
5. Ke ano poka o ka pu.

HOOKUUIA NA PU KI MANU AI RAIKI.

PAUKU 62. Aole e lilo kekahi mea maloko iho nei i mea e koiia ai e laweia kekahi laikini no kekahi pu waha hookahi ma ka waha e hahao ai, ki lu i lawelawe maoli ia ma kekahi mahi raiki i mea e hoomaka'uka'u ai i na manu mai na mahi raiki aku.

HOOKUUIA NA MAKAI A ME NA KOA MAI KA UKU AE.

PAUKU 63. O na lala a pau i hihia ole o ka Oihana Makai, o ka Puali Kiai Makaainana, a i ole ia o kekahi Puali Koa i hoonoho pono ia e like me kekahi kanawai, e hookuuia no lakou mai ka uku ana i kekahi uku no kekahi laikini a mau laikini paha e malama, halihali a i ole ia lawelawe i na pu i hoopukaia malalo o keia Kanawai; aka, i mea e loaa ai ka hookuuia ana e hoike aku no lakou i ke Kuhina i kekahi hoike mai ka luna kiekie o ka puali a lakou i lilo ai i lala e hoike mai ana no ia lilo ana i lala a me ka hoakaka ana i ke ano o ia pu a mau pu paha.

NA PU MA NA MOKUPUNI E AE.

PAUKU 64. I mea e nui ole ai ka hana a e pale aku ai i ka hoouna ana o na pu i Oahu, ua hiki i kekahi mea e noho ana ma kekahi Mokupuni e ae e hoouna mai ma o ka Makai Nui la o ka Mokupuni ana e noho ana i kekahi noi i laikini, maluna o kekahi palapala paihakahaka i hoolakoia e ke Kuhina no ia hana, a ma ia noi e hoakakaia na mea i kauohaia mamua ae nei e hoike ia maloko o ka laikini.

I ka loaa ana o ia noi, i kakauinoa hooiaia e ka Makai Nui o ka Mokupuni i hoounaia mai ai ia mea, e haawi aku no ke Kuhina i laikini e like me na mea i hoakakaia maloko nei, a e hooili aku ia mea i ka Makai Nui iaia i loaa mai ai ia mea, a nana e haawi aku ia mea i ka mea nona ka laikini.

HOIKE O KA MALAMA ANA.

PAUKU 65. O ka waiho ana o kekahi pu i laikini ole ia iloko o ka lumi, ka hale a i ole ia ma kahi o kekahi mea he hoike kumu no ia aia no ia pu iloko o ka malama ana o ka mea oia ka ona, nana i hoolimalima, hoolimalima aku a i ole ia e noho ana iloko o ka lumi, ka hale a i ole ia wahi maloko a i ole ia maluna olaila i loaa ai ia pu.

HOOPAI.

PAUKU 66. O kekahi mea nana i malama, halihali a i ole ia lawelawe paha i kekahi pu me ka laikini ole e hana pela malalo o keia Kanawai, e hoopaiia oia aole e emi malalo e Elima a aole hoi e oi aku mamua o Hookahi Haneri Dala no kela a me keia pu i laikini ole ia i malamaia, halihaliia a i ole ia i lawelaweia e ia, a oia pu, a i ole ia o kekahi pu i laikiniia e lilo no ia i ke Aupuni.

NA HALE LIO HOOLIMALIMA.

PAUKU 67. O ka uku makahiki no kekahi laikini no ka lawelawe ana i ka Oihana Hale Lio Hoolimalima he Kanalima Dala no ka Apana o Honolulu, a he Iwakalua-kumamalima Dala no na Apana o Wailuku a me Hilo.

HALE HOOLIMALIMA ME KAHI E NOHO AI; NA HOTELE A ME NA HALE-AINA.

KA UKU.

PAUKU 68. O ka uku makahiki no kekahi laikini e malama i kekahi hale hoolimalima a me kahi e noho ai he elua dala.

PAUKU 69. O ka uku makahiki no kekahi laikini e malama i kekahi hotele a hale-aina paha, he Kanalima Dala.

HOIKE O KA PAPA OLA.

PAUKU 70. Aole e haawiia kekahi laikini no kekahi hale hoolimalima a me kahi e noho ai, hotele a hale-aina paha aia a loaa mua i ka mea noi mai ka Papa Ola mai, a waiho aku i ke Kuhina i kekahi hoike e hoakaka ana ua nana kekahi agena o ka Papa i ka hale a mau hale paha i manaoia e lawelawe no ia hana me kekahi hoakaka e pili ana i lawa e hiki ai ke hoomaopopo i ua mau hale la a he kulana maikai ma na mea pili i ke ola kino, a ua kupono e lawelaweia no ia hana; a e hoakaka ana i ka nui o na kanaka i hiki ma ke kanawai e hoonohoia maloko olaila.

NA KUMU O KA LAIKINI.

PAUKU 71. E hoopukaia ka laikini no kekahi hale hoolimalima a me wahi e noho ai, hotele a hale-aina paha, mamuli wale no o keia mau kumu maopopo a e hookomoia iloko o ka laikini, oia hoi:

1. Aole e malama ka mea nona ka laikini i ka hale walaau a hoohaunaele;

2. Aole e aeia kekahi wahine hookamakama e noho malaila a i ole ia e hele malaila;

3. Aole no e hoolakoia a i ole ia kuaiia kekahi waiona, koe wale no e like me ka mea i aeia ma ke kanawai;

4. Aole no e hoonohoia na kanaka maloko olaila i oi aku ka nui mamua o ka mea i aeia ma ka laikini;

5. E malamaia na hale a me kahi i laikiniia ma ke ano maikai no ke ola kino, e like me ke kanawai a me na kauoha o ka Agena o ka Papa Ola;

6. E hiki i na makai a me na agena o ka Papa Ola e komo iloko olaila i na manawa apau no ka nana ana;

7. Aole e aeia ka piliwaiwai maloko olaila.

KA HOOPAI.

PAUKU 72. O kekahi mea nana i malama i kekahi hale hoolimalima a me kahi e noho ai, hotele a hale-aina paha me ka laikini ole malalo o keia Kanawai, ai ole ia oiai e paa ana i kekahi laikini nana i uahi a i ole ia i hooko ole i kekahi o na mea i kauohaia ma keia Kanawai a i ole ia o kona laikini, e hoopaiia oia aole e emi malalo o Umi a aole hoi e oi aku mamua o Hookahi Haneri Dala, a ua hiki i ka Aha Hookolo, e like me kona manao he pono, e hoopau i kona laikini.

KOE NA OHANA.

PAUKU 73. Aole e lilo kekahi mea maloko o keia Kanawai, i mea e manaoia ai ua hiki ole i kekahi ohana mai ka lawe ana i na poe aole e oi aku mamua o ekolu paha poe e ai ma ko lakou wahi, a i ole ia poe noho paha me ka lawe ole i laikini malalo o keia nei.

HOOKUU ANA I NA HOTELE MA NA KUAAINA.

PAUKU 74. Ua hiki no hoi i ke Kuhina, e like me kona manao he pono, e ae aku i na hotele kahi i hoolakoia ai na mea ai a me kahi e moe ai, ma na wahi mawaho aku o Honolulu, ma na wahi i lilo ai lakou he mea kokua i ka lehulehu, e lawelaweia me ka laikini ole malalo o keia Kanawai.

WAIWAI KALEPA.

KA UKU.

PAUKU 75. O na uku makahiki no kekahi laikini e kuai i na ukana, na waiwai me na mea kalepa i hoopaeia mai, i kapaia he "Laikini Kalepa," e like no ia me keia mahope iho nei:

Ina o ka huina nui o na kuai ana no na malama he umi-kumamalua mamua iho i huiia me ka baka, kika me na kikalika ua hiki aku a i ole ia ua manaoia no na malama he umi-kumamalua e hiki mai ana, ua emi malalo o Iwakalua Tausani Dala he Kanalima Dala ka uku.

Ina he Iwakalua Tausani Dala a oi ae paha he ekolu hapawalu o hookahi pa-keneta ka uku maluna o ka huina nui o na kuai ana no ka makahiki.

NOI ANA I LAIKINI.

PAUKU 76. O kekahi mea e makemake ana e loaa iaia kekahi laikini e kuai i na ukana, na waiwai a me na mea kalepa i hoopaeia mai e noi aku no oia ma ke kaku ana i ke Kuhina, e hoike aku ana malalo o ka hoohiki i keia mau mea mahope iho nei, oia hoi:

1. Kona inoa a me kona lahui, ina ua hanaia ke noi ma ka inoa o kekahi hui i hoohuiia a hui paha, a i ole ia inoa halekuai, e hoikeia ia inoa a me ka inoa o ka mea noi ma ke poo, a o kekahi luna o kekahi hui i hoohuiia a me kekahi lala a mea e ae paha i hoomana pono ia ma ka palapala e kakau i ka inoa hui wale no ke aeia e kakauinoa a i ole ia e hoohiki i kekahi palapala noi.

2. Kahi e lawelaweia ai ka oihana e laikiniia ana;

3. Ke ano o ka oihana a me ke ano o na waiwai ana i manao ai e kuai aku;

4. Aole oia he mea kalepa a agena hoi no kekahi hale

kalepa o na aina e, a ma ia ano eia oia iloko o keia Aupuni no ka manawa no ka hana o ka hele noi ana aku i na kauoha;

5. Ina paha ua paa mua oia i kekahi laikini kalepa, a ina pela e hoike i ka helu a me ka la o ka laikini hope o ia ano i paaia e ia, kahi i ku ai o kona wahi hana a me ka huina o na kuai ana i hanaia e ia, a i ole ia nona iloko o na mahina he Umikumamalua mamua iho.

Ina aole oia i paa mua i kekahi laikini kalepa e hoakaka oia i ka huina o na kuai ana ana i manao ai e hana iloko o na malama he umikumamalua e hiki mai ana.

NA KALEPA KAAHELE.

PAUKU 77. Aole no kekahi mea e paa ana i kekahi laikini kalepa malalo o keia Kanawai e ae aku i kekahi mea kalepa kaahele, a i ole ia i kekahi agena i hele mai no ka manawa pokole a agena e ae paha e hana malalo o kona inoa a laikini paha.

NA MEA I PAPAIA.

PAUKU 78. Aole kekahi mea e paa ana i kekahi laikini kalepa e aeia mamuli oia laikini e kuai a haawi aku paha i ka opiuma a mea e ae paha i hoohuihuiia me ka opiuma, aole no hoi i kekahi laau make, aole no hoi i ka alakohala, na waiona, a i ole ia na wai e ae e ona ai.

HOOPAI.

PAUKU 79. O kela a me keia mea e kuai ana i kekahi ukana, waiwai, a mea kalepa paha i hoopaeia mai me ka laikini ole malalo o keia Kanawai; a i ole ia nana i hana i kekahi hoike oiaio ole iloko o kana noi no ka laikini; a i ole ia oiai e paa ana oia i kekahi laikini ua kuai aku i kekahi mea i ae ole ia ma kona laikini e kuaiia aku; a i ole ia nana i uhai ma kekahi ano e ae, a i ole ia nana i hooko ole i kekahi o na kumu a me na mea i kauohaia ma keia Kanawai, a i ole ia, o kona laikini, e hoo-

paiia oia aole e oi aku mamua o Hookahi Tausani Dala, a i ole ia, e hoopaahaoia ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o eono mahina, a ua hiki e hoopauia kona laikini e like me ka manao o ka Aha he pono.

WAIU.

KA UKU.

PAUKU 80. O ka uku makahiki no kekahi laikini e kuai waiu ma ka Apana o Honolulu, he Iwakalua-kumamalima Dala. No ke taona o Hilo, a no na hana o keia Kanawai e kaupalenaia maloko mai o elua mile mai ka Hale Hookolokolo aku, he Umi-kumamalima Dala; a ma na Apana e ae apau he Elima Dala.

HOOPAI NO KA PAIPAI ANA, A PELA AKU.

PAUKU 81. O kela a me keia mea e kuai ana, a i ole ia lawe aku no ke kuai i kekahi waiu i paiia me ka wai a mea e ae paha; a i ole ia, he waiu i laweia ae, a i ole ia, i hookaawaleia ae ke kalima (cream), ina aole i hoakaka maopopo a akea ia he waiu ia i laweia ke kalima (cream), e hoopaiia oia aole e oi aku mamua o ke Kanalima Dala.

NANA ANA A ME KA HOOLILO ANA.

PAUKU 82. He mana ko kekahi maikai, a i ole ia, kekahi agena o ka Papa Ola e nana a e ana i kekahi waiu i kuaiia a i laweia no ke kuai aku, a e hoolilo wale i kekahi waiu i paipaiia i loaa iaia.

NA NOTARI O KA LEHULEHU, AGENA HOOIAIO PALAPALA, AGENA HOOIAIO PALAPALA AELIKE HANA.

PAUKU 83. O ka uku makahiki no kekahi laikini e lawelawe ma ke ano he Agena Hooiaio Aelike Hana ma ka Apana o Honolulu, he Kanalima Dala.

O ka uku makahiki no kekahi laikini e lawelawe ma ke ano he Notari o ka Lehulehu, a i ole ia i Agena Hooiaio Palapala, he Umi Dala no Honolulu, a he Elima Dala no na apana e ae apau.

KALEWA MEAONO.

KA UKU.

PAUKU 84. O ka uku makahiki no kekahi laikini e kuai kalewa i na meaono he Iwakalua-kumamalima Dala.

HOOMAIKAI O KA MAKAI NUI.

PAUKU 85. E hoopukaia kekahi laikini e kuai kalewa i na meaono mamuli wale no o ka hoomaikai ana i kakauia o ka Ilamuku, a i ole ia o ka Makai Nui o ka Mokupuni kahi i noiia mai ai ka laikini; a e hoomana i ka mea e paa ana e kuai kalewa ma ka Mokupuni wale no i oleloia maloko o ka laikini.

NA LAAU MAKE.

KA UKU.

PAUKU 86. O ka uku makahiki no kekahi laikini e hoopae mai a e kuai aku i na laau make he Kanalima Dala.

OPIUMA.

PAUKU 87. Ua hiki no i ka Papa Ola mamuli o na kumu i hoakakaia maloko o ka palapala ae, e ae aku i kekahi kauka

a i ole ia kauka oki paha i hooko pono ia, a i ole ia i kekahi mea e paa ana i kekahi laikini no ka hoopae ana mai a me ke kuai ana i na laau make, e hoopae mai a e kuai aku no na hana lapaau wale no, i ka opiuma a me na mea i hanaia no loko mai olaila, ma ka uku ana i ka dute i kauia e ke kanawai.

Eia no nae hoi aole no e kuai aku a hoolako aku paha kekahi mea i ka opiuma, a i ole ia i kekahi mea i hanaia no loko mai o ka opiuma, koe wale no mamuli o ka palapala kuhikuhi i kakauia e kekahi kauka i laikini pono ia a i kakauinoaia e ia.

HOOPAI.

PAUKU 88. O kekahi mea nana i hoopae mai, kuai a hoolako aku paha i kekahi laau make me ka laikini ole e hana pela; a i ole ia nana i uhai i kekahi o na olelo o keia Kanawai e hoopaiia oia aole e emi malalo o Kanalima a aole hoi e oi aku mamua o Elima Haneri Dala, a i ole ia e hoopaahaoia ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o eono mahina e like me ka manao o ka Aha Hookolokolo.

UA HIKI I KE AUPUNI E HOOPAE.

PAUKU 89. Aole e manaoia kekahi mea maloko nei he mea e papaia ai ke Aupuni a i ole ia ka Papa Ola, mai ka hoopae ana a me ka lawe ana a i ole ia haawi ana aku paha i kekahi laau a laau lapaau paha.

HOIKE LEALEA IMUA O KA LEHULEHU.

PAUKU 90. Ua hiki i ke Kuhina a i ole ia na Makai Nui ma ko lakou mau Mokupuni pakahi e laikini no kekahi manawa i oi ole ae mamua o hookahi makahiki, i kekahi keaka, keaka lio, hoike akea, haiolelo a hoikeike paha ina aole ia he hana ku i ka hilahila a pono ole paha, i auhauia he uku komo, a i ole ia ua ohiia ka uku oiai e hanaia ana, malalo o na kumu ana, a i ole ia a lakou i manao ai ua kupono.

KA UKU.

PAUKU 91. O ka uku no kela a me keia hoikeike ana malalo o kekahi laikini o ia ano he Elima Dala. Aka, aole no he uku e auhauia ina ua maopopo i ke Kuhina a i ole ia i ka Makai Nui, e hooliloia ana na loaa apau o ia hana a hoikeike ana paha no kekahi kula, na mea pili hoomana a manawalea paha, a i ole ia no ke kokua ana i ka naauao, aole no ka puka.

HOOPONOPONO MAKAI ANA.

PAUKU 92. He kuleana ko na luna o ka Oihana Makai e noho a e hooponopono i kekahi hana i laikiniia malalo o keia Kanawai, ma ke ano i kupono no ka malama ana i ka maluhia a me ka noho pono ana o na kanaka.

HOOPAI.

PAUKU 93. O kela mea keia mea e hana ana a e kukulu ana, hoike a lawelawe pu i kekahi keaka, keaka lio, hoike akea, haiolelo a hoikeike paha me ka laikini ole e ae ana ia mea i loaa e like me na olelo o keia Kanawai, a i ole ia ua loaa ka laikini a ua uhai nae i kekahi o na olelo o ka laikini, a i ole ia nana i hoike pololei ole i ke Kuhina i ke ano o ka hana e hanaia ana a hoikeike paha, me ka manao e loaa ana iaia ka hookuuia ana o ka uku laikini a i ole ia no kekahi hana e ae paha; a i ole ia ua loaa he laikini a ua hoikeike i na hana ku i ka hilahila a pono ole paha, a i ole ia i kekahi hana a hoikeike paha i okoa ae mai ka mea a mau mea paha i aeia maloko o ia laikini, e hoopaiia oia aole e emi malalo o Umi Dala aole hoi e oi aku mamua o Hookahi Haneri Dala, a i ole ia e hoopaahaoia ma ka hana oolea aole e oi aku mamua e eono malama e like me ka manao o ka Aha Hookolokolo, a ina he laikini kona e hoopauia no kona laikini.

KAMANO.

PAUKU 94. O ka uku makahiki no kekahi laikini e kuai i ke Kamano he Umi Dala.

PAUKU 95. Aole e lilo kekahi mea maloko iho nei i mea e manaoia ai ua papaia ke kuaiia ana o ke Kamano e kekahi mea e paa ana i kekahi laikini malalo o keia Kanawai, e kuai i na waiwai i hoopaeia mai.

PAKA, KIKA A ME KIKALIKA.

PAUKU 96. O ka uku makahiki no kekahi laikini e kuai i ka paka, na kika a me na kikalika, he Umi Dala. Aole e manaoia mamuli o ka ukuia ana o keia uku ua hookuuia ka mea e paa ana mai ka uku ana i ka uku o kekahi laikini kalepa waiwai e like me ia i hoakakaia ma ka Pauku 75 o keia Kanawai.

NA KAA A ME NA KALAIWA.

NA KAA KIKANE LAWE UKANA A ME NA KAA E AE.

PAUKU 97. O ka uku makahiki no kekahi laikini e halihali i ka ukana a waiwai paha no ka uku a ma ka hoolimalima paha ma ka Apana o Honolulu, Wailuku a me Hilo, maluna o kekahi Kaa Kikane, Kaa a Kaa e ae paha mawaho ae o na kaa kauo lima, he Elua Dala me ka Hapalua no kela a me keia kaa i hoohanaia pela.

O ka uku makahiki no kekahi laikini e kalaiwa i kekahi kaa i laikiniia he hookahi dala; a ma ia laikini ua ae ia ka mea nona ka laikini e kalaiwa i kekahi kaa i laikiniia malalo o keia Pauku.

NA KAA PIO ME NA KAA LAWE OHUA.

KA UKU.

PAUKU 98. O ka uku makahiki no kekahi laikini e hali i na ohua no ka uku hoolimalima maluna o kekahi kaa he Hookahi Dala no kela a me keia mea i kupono i ua kaa la e hali.

NANA ANA A PALAPALA HOIKE NO KE ANO.

PAUKU 99. Na ka Ilamuku a i ole ia kekahi Makai Nui, a i ole ia Hope Ilamuku, a i ole ia Hope Makai Nui, a i ole ia kekahi Luna Nana i hoonohoia e ka Ilamuku no ia hana, mamua o ka hoopukaia ana o kekahi laikini no kekahi kaa lawe ohua, e nana i ke kaa nona ka laikini i noiia ai, a me ka ili kaa a me na holoholona e hoohanaia ana no ia mea, a ina e ike oia ua kupono no ka hoohanaia e haawi aku no oia i ka mea noi i kekahi palapala hoike e hoakaka ana ia mea, a me ka nui o na ohua i kupono no ia kaa. E ninaninau no hoi ia luna i kekahi mea noi i laikini kalaiwa kaa, a ina e ike oia he kalaiwa kupono ka mea noi e haawi aku no oia iaia i kekahi palapala hoike e hoakaka ana pela.

Aole e haawiia aku kekahi laikini i kekahi kalaiwa kaa a i ole ia no kekahi kaa hali ohua aia a loaa mua aku i ke Kuhina ia mau palapala hoike.

E HOIKEIA KA HELU O KA LAIKINI.

PAUKU 100. E Hoike mau ka Ona o kekahi kaa i laikiniia ma kahi e ike pono ia ai maluna o kela a me keia kaa i ka helu o ka laikini i hoopukaia no ia kaa.

E kau mau kela a me keia kalaiwa kaa i laikinia, oiai e hana ana, i kekahi pihi i hoolakoia e ke Kuhina no ke kumu lilo, e hoike ana i kona helu.

KA NUI O NA OHUA.

PAUKU 101. Aole no e hali kekahi kaa i laikiniia i kekahi manawa hookahi i na ohua i oi aku ka nui mamua o ka mea i hoakakaia maloko o kona laikini.

UA HIKI I KE KUHINA E HANA I NA RULA.

PAUKU 102. Ua hiki i ke Kuhina i kela manawa i keia manawa e hana i na rula e hooponoponoia ai na kalaiwa kaa i laikiniia a me na kaa i laikiniia, a me na uku e auhauia ai e lakou, a oia mau rula e hoolahaia maloko o kekahi nupepa a mau nupepa paha, alaila, e like no ko lakou mana me ke kanawai.

HOOPAI.

PAUKU 103. O kekahi mea maloko o kekahi apana i kauoha ia ai i laikini kaa nana i hali i kekahi ohua a ukana paha no ka uku hoolimalima maluna o kekahi kaa i laikini ole ia;

A i ole ia, nana i ae aku e lawelaweia kekahi kaa i laikini ole ia i onaia e ia, no ia hana.

A i ole ia, oiai he laikini kona i lawelawe i kekahi kaa, ili kaa, a holoholona paha i kupono ole no ia hana;

A i ole ia, nana i kalaiwa i kekahi kaa i laikiniia me ka laikini kalaiwa kaa ole;

A i ole ia, nana i uhai a hooko ole paha i kekahi o na mea i kauohaia ma keia Kanawai, a i ole ia, na rula i hanaia e ke Kuhina malalo o keia Kanawai, e hoopaiia oia aole e oi aku mamua o Iwakalua-kumamalima Dala no kela a me keia uhai ana o ia ano, a o ka laikini, o kekahi kaa oia ano i laikiniia, a i ole ia, kalaiwa kaa paha, ua hiki no e hoopauia e like me ka manao o ka Aha Hookolokolo.

NA KANAWAI I HOOPAUIA.

PAUKU 104. O na kanawai mahope iho nei ma keia ke hoopau loa ia nei:

Na Pauku 1 a hiki i ka 4 i huiia o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima, he Kanawai i aponoia ma ka la 10 o Ianuari, 1865; ka Mokuna 14 o na Kanawai o 1870; ka Mokuna 5 o na Kanawai o 1876; ka Mokuna 6 o na Kanawai o 1878, e pili ana a pau loa i ke kuai ana o ka Awa.

Na Pauku 22 a me 23 o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima; na Pauku 64 a hiki i ke 71 i huiia o ke Kanawai Kivila; ka Mokuna 26 o na Kanawai o 1876; ka Mokuna 25 o na Kanawai o 1882; ka Mokuna 38 o na Kanawai o 1890; e pili ana a pau loa i na Luna Kudala a me na Laikini Kuai Kudala.

Kanawai 27 o na Kanawai o 1895, e pili ana i ka hoopae ana mai a me ke kuai ana o ka Alakohola.

Mokuna 12 o na Kanawai o 1876, e pili ana i na Laikini Hale Baneko.

Na Pauku 28 a me 29 o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima; na Pauku 78 a hiki i ka 82 i huiia o ke Kanawai Kivila; e pili ana a pau i na Biliodi a me na Ulu Maika.

Pauku 14 o ke Kanawai 21 o ke Aupuni Kuikawa i kapaia "He Kanawai e papa ai i ka Piliwaiwai."

Na Pauku 30 a hiki i ke 34 i huiia o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima; na Pauku 101 a hiki i ka 109 i huiia o ke Kanawai Kivila; Mokuna 14 o na Kanawai o 1886; Mokuna 20 o na Kanawai o 1890; Kanawai 20 o ke Aupuni Kuikawa; e pili ana a pau i na Waapa a me na Kanaka Hoe Waapa.

Na Pauku 92 a hiki i ke 95 i huiia o ke Kanawai Kivila; he Kanawai i aponoia ma ka la 22 o Iune, 1868; Mokuna 30 o na Kanawai o 1874; Mokuna 17 o na Kanawai o 1876; Mokuna 11 o na Kanawai o 1882; Mokuna 28 o na Kanawai o 1888; na

Pauku 54 a hiki i ke 58 i huiia o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima; e pili ana a pau i ka Lole a me ke Kuai ana i ka Bipi.

Mokuna 15 o na Kanawai o 1880; e pili ana i ke Kuai ana i ka Puaa.

Mokuna 55 o na Kanawai o 1888; Mokuna 33 o na Kanawai o 1890; e pili ana a i elua i na Kalepa Kaahele.

Mokuna 61 o na Kanawai o 1886, e pili ana i na Laikini no ka Halihali ana i na Pu.

Na Pauku mai ke 35 a hiki i ke 41 i huiia o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima; na Pauku 110 a hiki i ka 117 i huiia o ke Kanawai Kivila, he Kanawai i aponoia ma ka la 10 o Ianuari, 1865, e pili ana a pau i ka Hoolimalima ana i na Lio.

Mokuna 20 o na Kanawai o 1880, e pili ana i na Hale Lio Hoolimalima.

Na Pauku 72 a hiki i ka 77 i huiia o ke Kanawai Kivila; na Pauku 25 a hiki i ka 27 i huiia o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima; Mokuna 21 o na Kanawai o 1890; e pili ana apau i na Hotele a me na Hale-aina.

Mokuna 37 o na Kanawai o 1890 e pili ana i na Hale Hoolimalima.

Na Pauku 19 a hiki i ka 21 i huiia o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima; Mokuna 70 o na Kanawai o 1892; e pili ana apau i ke Kuai ana o na Waiwai a me na Mea Kalepa.

Mokuna 27 o na Kanawai o 1882 e pili ana i ka uwi waiu a me ke kuai ana a me ka nanaia ana o ka Waiu.

Mokuna 19 o na Kanawai o 1874; Mokuna 29 o na Kanawai o 1890, e pili ana a i elua i ke Kuai Kalewa ana o na Meaono.

Mokuna 25 o na Kanawai o 1880; e pili ana i ka Hoopae ana mai a me ke Kuai ana i na Laau Make.

Na Pauku 6 a hiki i ka 10 i huiia o ka Mokuna 55 o ke Ka-

nawai Karaima; na Pauku 96 a hiki i ka 100 i huiia o ke Kanawai Kivila, he Kanawai i aponoia ma la 30 o Dekemaba, 1864; Mokuna 19 o na Kanawai o 1870; e pili ana a pau i na Hoikeike Akea.

Na Pauku 11 a hiki i ka 13 i huiia o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima; Mokuna 13 o na Kanawai o 1882, e pili ana a pau i na Hale Hulahula.

Mokuna 26 o na Kanawai o 1880; Mokuna 15 o na Kanawai o 1890; e pili ana a i elua i ke Kuai ana i ke Kamano.

Mokuna 27 o na Kanawai o 1878; Mokuna 22 o na Kanawai o 1880; Mokuna 32 o na Kanawai o 1882; Mokuna 96 o na Kanawai o 1892-3; e pili ana a pau i ka Laikini ana i na Kaa a me na Kalaiwa Kaa.

KA MANAWA E MANA AI.

PAUKU 105. E lilo keia Kanawai i Kanawai, a e mana iloko o kanakolu la mahope iho o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 12 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 65.

HE KANAWAI E HOOMAOPOPO AI I LOAA NO KE AUPUNI, MA KA HELU ANA A ME KA OHI ANA I KEKAHI AUHAU MALUNA O NA LOAA.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Mai a mahope aku o ka la mua o Iulai, M. H. 1897, e kauia, heluia, ohiia a hookaaia i kela a me keia maka-

hiki maluna o na loaa, na puka i loaa i kela a me keia mea mea e noho ana maloko o ka Repubilika a me kela a me keia mea e noho ana mawaho aku o ka Repubalika mai na waiwai apau i onaia, a me kela a me keia oihana, hana lima, hana akamai a hana e ae i hoohania a i lawelaweia paha maloko o ka Repubalika, a me kela a me keia kauwa a luna paha o ka Repubalika e noho ana ma kela a me keia wahi, i kekahi auhau o hookahi pa-keneta maluna o ka huina i loaa pela. Eia nae, ma na wahi i oi ole ae na loaa a me na puka o kekahi mea o ia ano e noho ana maloko o ka Repubalika, a i ole ia, o kekahi kauwa a luna paha o ka Repubalika e noho ana ma kela a me keia wahi, mamua o ka huina o eha tausani dala iloko o na malama he umi-kumamalua mamua iho, o ka mea wale no o ia mau loaa a puka paha i oi ae mamua o elua tausani ke kauia i ua auhau la. A o ka auhau i hoomaopopoia maloko nei e heluia no e na Luna Helu a Ohi Auhau no ka manawa, no na mahele auhau like ole o ka Repubalika, a e ohiia a e hookaaia maluna o na puka a me na loaa no ka makahiki e pau ana ma ka la kanakolu o Iune, mamua koke iho o ka manawa no ke kau ana, helu ana, ohi ana a me ka hookaa ana i ka auhau i oleloia.

Pauku 2. E kauia, heluia, ohiia a hookaaia, koe wale no ma na mea i hoakakaia ma kekahi ano e ae maloko nei, kekahi auhau o hookahi pa-keneta i kela a me keia makahiki maluna o na puka a loaa maoli i oi ae maluna o na lilo hoohana a me na lilo hana mai na waiwai apau i onaia, a me kela a me keia hana a oihana i lawelaweia maloko o ka Repubalika, e na hui i hoohuiia apau e lawelawe ana i na hana no ka puka a loaa paha maloko o ka Repubalika o Hawaii, me ka nana ole i ke ano a me kahi i kukuluia ai a i hoonohoia ai paha, eia nae, aole e pili kekahi mea maloko nei i na hui i hoohuiia, na hui a ahahui paha i kukuluia a i hoohanaia no na hana

manawalea, hoomana, hoonaauao a oihana akeakamai apau e huipu ana i na hui hoopomaikai, na hui a ahahui paha e lawelawe ana ma ke ano hui malu a e hoomaopopo ana no ka hookaa ana i na pomaikai no ke ola, ma'i, ulia wale, a i ole ia, na pomaikai e ae i na lala o ia mau hui a ahahui paha, a me ka poe i kokuaia e na lala, aole no hoi i na hui panihakahaka i auhauia maluna o na uku i ohiia e lakou mamuli o ka mana o kekahi kanawai e ae; aole hoi i na mahele kumupaa, na mahele waiwai, ka waiwai paa me ka waiwai lewa a me na mea hoopaa i paaia e kekahi mea malama a kahu paha no na hana manawalea, hoomana, hoonaauao a akeakamai paha.

Pauku 3. Ma ka hoomaopopo ana i na puka a me na loaa o kekahi mea, a i ole ia, hui i hoohuiia paha, e huipuia no na loaa apau i loaa mai, mai ka uku-panee maluna o na nota, na bona a me na mea hoopaa e ae, koe na bona o ka Repubalika o Hawaii i hookuuia ke kumupaa a me ka uku-panee mai ka auhauia ana e ke kanawai malalo olaila i hoopukaia ai; na loaa i loaa mai iloko o ka makahiki mai na kuai ana o ka waiwai paa i huipuia me na hoolimalima no kekahi manawa i kuaiia maloko o elua makahiki mamua iho o ka pau ana o ka makahiki e hoonohonohoia ana ka loaa me na mahele puka maluna o na mahele waiwai o kekahi hui i hoohuiia, ka uku-panee i loaa mai, a i ole ia, i piha ka manawa hookaa maluna o na nota, na bona, na moraki apau, a i ole ia, na ano aie e ae i kauia i ka uku-panee, ina ua hookaaia a hookaa ole ia paha, ina he maikai a ua hiki e ohiia, me ka lawe ae i ka uku-panee i aieia e ka mea i oleloia, a i ole ia, e ka hui i hoohuiia, a i ole ia, i hookaaia e ia a e lakou paha iloko o ia makahiki, ka huina apau o na uku panai maluna o na bona, na nota, a i ole ia, na kupona; ka huina o na kuai ana o na waiwai lewa apau mawaho ae o ka huina i hooliloia ma ke kuai ana, a i ole ia, ka hana ana o ia mea a ina e pili ana i kekahi mea aole e huiia kekahi hapa i pau iaia a me kona ohana; ke dala maoli a me

ka waiwai io o na waiwai lewa apau i loaa mamuli o ka haawi wale ia ana a hooilina paha a me na puka a me na loaa ae apau i loaa mai mai kela a me keia ano.

O ka huina puka a loaa paha o na hui i hoohuiia apau e huipuia no me na huina i ukuia a e ukuia ana paha, a i ole ia, i maheleia, a i ole ia, e maheleia aku ana paha iwaena o na poe paa mahele kumupaa, mailoko ae o kekahi puu dala a helu paha, a i ole ia, ma ka helu o kekahi huina dala i lawelaweia no ka hana ana, hoonui hou ana ae paha o na mea hana, a i ole ia, kekahi hoolilo ana i ukuia mailoko ae o na loaa makahiki o ia hui i hoohuiia i oleloia.

Ma ka hoomaopopo ana i na loaa e hoolaweia no na lilo kupono i hoolilo maoli ia ma ka lawelawe ana a hoohana ana i kekahi oihana, hana a hooponopono ana paha i kekahi waiwai, a pela no hoi me ka uku-panee apau i piha ka manawa hookaa, a i ole ia, i hookaaia iloko o ia makahiki e ia mea a hui paha i hoohuiia maluna o kekahi aie. A me na auhau Aupuni a me na uku laikini apau i hookaaia iloko o ia makahiki, e hoolaweia no ia mailoko ae o na puka, a i ole ia, na loaa o ka mea a hui paha i hoohuiia nana i hookaa, ina oia mea, a i ole ia, hui i hoohuiia paha, ka ona, ka mea hoolimalima, a i ole ia, mea moraki; pela no hoi na poho i loohia maoli iloko o ia makahiki, i loaa mamuli o ka hana ana, a i ole ia, mamuli o na pauahi, na ino, a i ole ia, poino ma ka moana, a i hoihoi ole ia mai mamuli o ke panihakahaka, a i ole ia, ma kekahi ano e ae paha, a me na aie i hoomaopopoia he mau mea waiwai ole, eia nae, aole e hoolaweia no kekahi huina i ukuia aku no na hale hou, na hana hou ano paa mau, a i ole ia, na hana hoowaiwai i hanaia i mea e hoomahuahuaia ai ka waiwai io o kekahi waiwai; a e hoomaopopo hou ia ma na wahi i aeia maloko nei he hookahi wale no hoemi ana o elua tausani dala e hanaia mai ka huina loaa o na lala apau o kekahi ohana nona kekahi, a i ole ia, o na makua paha a i elua me hookahi a oi ae mau keiki i oo ole, a i ole ia,

o ke kane a me ka wahine; e hiki no i na kahu e hoolawe ae no ka pono o kela a me keia mea a lakou i noho kahu ai, koe wale no, ina he elua a oi ae mau keiki iloko o kekahi ohana hookahi a he mau kuleana waiwai like ko lakou aole e oi aku ka huina o ka hoolawe ana no ko lakou pomaikai mamua o elua tausani dala. A e hoomaopopo hou ia, ina o ka uku makahiki a uku e ae paha, i ukuia i kekahi mea aole i oi aku mamua o elua tausani dala i ka makahiki, a i ole ia, mamuli o na uku, a i ole ia, ua akaka ole ka nui i kela a me keia manawa, e huipuia no ia uku makahiki a uku e ae paha ma ka hoomaopopo ana i na puka a me na loaa makahiki o ka mea i haawiia ai ia uku, a e hoomaopopoia no hoi, ma ka helu ana i ka loaa o kekahi mea a hui paha i hoohuiia, aole e huipuia me ka huina i loaa mai kekahi hui i hoohuiia ma ke ano he mau mahele loaa maluna o ke kumupaa o ia hui i hoohuiia ina ua hookaaia ka auhau o hookahi pa-keneta maluna o kona mau puka e ka hui i hoohuiia i oleloia e like me ka mea i kauohaia ma keia Kanawai, aole hoi kekahi waiwai i haawi wale ia a i hooilinaia paha i auhauia ma kekahi ano e ae ma ia ano.

Pauku 4. O kela a me keia hui i hoohuiia e lawelawe ana i ka hana ma ke ano imi loaa maloko o ka Repubalika, e hana no lakou a waiho i ka Luna Helu o ia Apana Auhau mawaena o ka la ekahi me ka la kanakolu-kumamakahi o Augate i kela a me keia makahiki, e hoomaka ana me ka makahiki Umikumamawalu Haneri me Kanaiwa-kumamahiku, i kekahi hoike piha i hooiaia mamuli o ka hoohiki a olelo hooiaio paa paha, ma ke ano a ke Kuhina Waiwai e kauoha ai, no na mea apau mahope iho nei no na malama he umikumamalua e pau ana ma ka la kanakolu o Iune, mamua iho o ka la i hanaia ai ia hoike:

Ekahi. Ka huina o na loaa o ia hui i hoohuiia mai na kuai ana i hanaia maanei, a i ole ia, ma na aina e, mai na ano hana apau o kela a me keia inoa a ano paha.

Elua. Na lilo o ia hui i hoohuiia ma waho ae o ka uku-panee, na uku makahiki a me na mahele kumupaa.

Ekolu. Ka huina puka io o ia hui i hoohuiia me ka hoolawe ole ia o ka uku-panee, na uku makahiki a me na mahele kumupaa.

Eha. Ka huina i ukuia no ka uku-panee, na uku makahiki a me na mahele kumupaa i hoakaka pakahi ia.

Elima. Ka huina i ukuia ma na uku makahiki i oi ae mamua o eono haneri dala i kela a me keia mea i hoohanaia, a me ka inoa a me kahi noho o ia poe, a me ka huina i ukuia ia lakou pakahi.

Pauku 5. E lilo no i hana na na mea apau i piha ko lakou mau makahiki ma ke kanawai i loaa ia lakou he loaa i oi ae mamua o umikumamalima haneri dala no ka makahiki auhau no na kumu loaa i hoakakaia maloko nei, a me na hui i hoohuiia apau i pili ia lakou ka auhau loaa e hana a waiho ae i kekahi papa a hoike paha mawaena o ka la ekahi a me ka la kanakolu-kumamakahi o Augate o kela a me keia makahiki ma ke ano i kauohaia e ke Kuhina Waiwai i ka Luna Helu o ka mahele a ia mea a hui paha i hoohuiia i noho ai, kukulu ai, a i lawelawe ai paha i ka hana, i ka huina o ko lakou loaa a mau puka paha e like me ia i olelo mua ia; a e hana no a waiho aku na kahu malama keiki, na kahu, hookokauoha, lunahooponopono waiwai, na agena, poe malama a me na poe, a i ole ia, na hui i hoohuiia apau e lawelawe ana ma kekahi ano malama waiwai, i kekahi hoike e like me ka mea i olelo mua ia ae nei i ka Luna Helu o ka Mahele a ia mea,a i ole ia, hui i hoohuiia e lawelawe ana ma ke ano malama i noho ai, a i ole ia, i lawelawe ai paha i ka hana, i ka huina o na loaa a me na puka o kekahi mea oo ole a mea e ae paha a lakou e lawelawe malama ana, aka, o ka poe he loaa ko lakou o umikumamalima haneri dala a emi iho paha, aole lakou i kauohaia e hana i kekahi hoike o ia ano; a e kauoha no ka Luna Helu e hooiaioia na hoike apau ma ka

hoohiki, a i ole ia, olelo hooiaio paa o ka mea, a i ole ia, o ka Peresidena, Hope Peresidena, a i ole ia, Luna Nui o ka Hui i hoohuiia, a i ole ia, ina he hui no na aina e, o ka luna a agena paha o ia hui e noho ana maanei nana i waiho mai. A ina o kekahi mea, a i ole ia, o ka Peresidena, Hope Peresidena, a i ole ia, Luna Nui paha o kekahi hui i hoohuiia, a i ole ia, ina he hui i hoohuiia no na aina e, o ka Luna Nui a Agena paha e noho ana maanei e hoole a hoohemahema paha e waiho ae i ia hoike iloko o ka manawa i kauohaia, a i ole ia, ina o kekahi mea a hui paha i hoohuiia i kauohaia e waiho ae i ia hoike ua hana ole pela i ka manawa i kauohia, a i ole ia, ua waiho ae i kekahi hoike i manaoia e ka Luna Helu he oiaio ole a kolohe paha, a i ole ia, ua hoakaka hoemi loa ia, ua ku no i ke kanawai i ka Luna Helu e kauoha aku ia mea, Peresidena, Hope Peresidena, Luna Nui, Luna a Agena paha e noho ana, a i ole ia, i kekahi mea e ae iaia ka malama ana a paa ana paha i na buke helu iloko olaila na mea i kakauia e pili ana i ka hana a ia mea a hui paha i hoohuiia, a i ole ia, o kekahi mea e ae ana i manao ai he pono e noho ana a e loaa ana paha ma kela wahi keia wahi e hele ae imua ona a e hoike ae i ia mau buke ma kekahi manawa a me kekahi wahi i hoakakaia maloko o ka palapala kii, a e haawi i na olelo ike, a i ole ia, e pane i na ninau malalo o ka hoohiki, e pili ana i kekahi mau mea i ku i ka auhauia, a i ole ia, no ka hoike ana o ia mau mea.

Pauku 6. E lilo i hana na kela a me keia hui i hoohuiia e lawelawe ana i ka hana no ka puka, e malama i na buke helu piha a pololei iloko olaila e hookomoia ai i kela a me keia la na hana apau i hanaia e like me ko lakou hanaia ana, a i na manawa apau e manaoio ai ka Luna Helu o ka Mahele i heluia ai kekahi hui i hoohuiia aole i waihoia ae ka hoike oiaio a pololei o na loaa o ia hui i hoohuiia, e hana no oia i kekahi palapala hoike o ia manaoio ana a me na kumu o kona manao ana pela, a ina e manao ke Kuhina i oleloia ma kona nana

ana, he mau kumu kupono no ia manao ana, e hoopuka no ia i kekahi kauoha i kakauia i ua hui la i hoohuiia e ae e nanaia na buke o ia hui i hoohuiia; a ina e hoole ua hui la i hoohuiia i ua kauoha la, alaila e hana no ka Luna Helu o ka Mahele e like me na ike i loaa mai iaia i kekahi koho ana o ka huina o ia loaa, alaila e pakui aku i hookahi haneri pa-keneta, a oia helu ana i hanaia pela oia no ka helu ana i ku i ke kanawai no ia mau loaa, a aole e hiki e hoopii hoohalahala hou ia ae.

Pauku 7. Ina ua hoole a hoohemahema paha kekahi mea a ahahui paha nona kekahi loaa i kupono e auhauia, i ka waiho ae i kekahi hoike a papa hoike paha o ka loaa i kauohaia ma ke kanawai, a i ole ia, ua waiho ae paha i kekahi hoike a papa hoike paha i hoemi loa ia, a i ole ia, i oiaio ole a kolohe paha, e hana no ka Luna Helu mamuli o na ike maikai i loaa iaia a mamuli o kona ike ponoi, i ua hoike la e like me ka mea i hoakakaia o ka loaa i ku i ka auhauia o ia mea a hui paha i hoohuiia, a e helu no ka Luna Helu i ka loaa, a ina he hoike oiaio ole a kolohe paha e pakui aku no oia i elua haneri pa-keneta i ua auhau la; a ina he hoole a hoohemahema paha e hana i kekahi papa hoike, a i ole ia, e hooiaio i ua hoike la e like me ia i olelo mua ia, e pakui aku oia i hookahi haneri pa-keneta i ua auhau la. O ka huina i pakuiia aku pela i ka auhau, e ohiia no ia i ka manawa hookahi a me ke ano like me ka ohiia ana o ka auhau, ina aole i ike ia ka hoohemahema ana a hana oiaio ole paha mahope iho o ka hookaaia ana o ka auhau, a ina pela e ohiia no ka huina i pakuiia aku e like me ka ohiia ana o ka auhau; a o ka hoike i hanaia pela a i kakauinoaia e ka Luna Helu e manaoia no he hoike kumu lawa a kupono no na hana kanawai apau. Eia nae, mawaho ae o na hui i hoohuiia e hoole ana i ka nanaia o ko lakou mau buke, aole e heluia kekahi mea i hana ole i kekahi hoike aole hoi e hoonui hou ia ae ka huina o kekahi hoike, aole hoi e heluia kekahi hoopai maluna o kekahi mea a hui paha i hoohuiia no ia hoohemahema a hoole ana paha, a

i ole ia, no ka hana ana a waiho ana ae paha i kekahi hoike oia-io ole a kolohe paha, aia wale no a mahope iho o ka hoolaha kupono ia ana aku o ka manawa a me kahi e hooloheia ai i hoakakaia e ka Luna Helu i loaa ai i ka mea, a i ole ia, ka hui i hoohuiia i hoopiiia he manawa e hooloheia ai. O ia hoolaha e hanaia ma ke kakau a e hookoia aku no maluna o ka mea a hui paha i hoohuiia i hoopiiia. O kekahi hoolaha i kauia aku i kahi noho hope i ikeia a wahi hana paha o ka mea, a i ole ia, ka hui i hoohuiia, a hookomoia iloko o ka Hale Leta me ka hookaaia o ka uku leta, he hooko lawa ana no ia o ka hoolaha malalo o keia Kanawai. O kekahi mea, a i ole ia, hui paha i hoohuiia i hoehaehaia mamuli o ka olelo hooholo o ka Luna Helu ma na hana o ia ano, ua hiki no iaia e hoopii aku mai ia hooholo ana a imua o ka Aha Hoopii Auhau i kukuluia malalo o kekahi Kanawai o keia kau o ka Ahaolelo, i kapaia "He kanawai e pili ana i na Auhau Kuloko, a e hoopau loa ai i ka Mokuna 61 o na Kanawai o 1892 e pili ana ia mea," ma ka waiho ana aku me ka Luna Helu ma ka la ekahi o Okatoba, a mamua ae paha o ia la i kela a me keia makahiki i kekahi hoolaha i kakauia no kona manao e hoopii hou a me na kumu o ia hoopii ana. E noho no ka Aha Hoopii Auhau e hoolohe i na hoopii auhau malalo o ka mana o keia Kanawai mawaena o ka la elima a me ka la iwakalua-kumamalima o Okatoba o kela a me keia makahiki.

E hooholo no ka Aha Hoopii Auhau i ka manawa e hoopukaia ai ka olelo hooholo i na mea e pili ana i na koina, ina he koina kekahi, ana i manao ai ua kupono no kela a me keia aoao.

Pauku 8. O na Auhau maluna o na loaa i kauia maloko o keia Kanawai e ukuia no ma ka la umikumamalima o Novemaba a mamua ae paha o ia la i kela a me keia makahiki; a maluna o kekahi huina a mau huina paha i ku i ka hookaaia, a ua hookaa ole ia nae mahope iho o ka la umikumamalima o Novemaba e like me ia i olelo mua ia e ohiia no maluna ae o ia mau auhau

ka huina o umi pa-keneta maluna o na auhau i hookaa ole ia, a me ka uku-panee ma ke ano o eiwa pa-keneta no ka makahiki maluna o ia auhau i oleloia, mai ka manawa mai i kupono ai e hookaaia ma ke ano he hoopai, koe mai na waiwai mai o ka poe i make, pupule a aie kaa ole paha.

PAUKU 9. O na mana a me na kuleana apau e ukuia mamuli o kekahi kanawai o keia kau o ka Ahaolelo i kapaia "He Kanawai e pili ana i na Auhau Kuloko, a e hoopau ai i ka Mokuna 61 o na Kanawai o 1892," i haawiia i ka Aha Hoopii Auhau i hoonohoia mamuli o ka mana o ke Kanawai i oleloia, no ka hoolohe ana a me ka hooholo ana i na hoopii a me na hoohalahala i lawe pono ia malalo o ke Kanawai i oleloia, e haawiia no ia i ka Aha Hoopii Auhau i oleloia no ka hoolohe ana a me ka hooholo ana i na hoopii a me na hoohalahala i lawe pono ia malalo o keia Kanawai, a o na mana, na kuleana a me na hana apau i hoakakaia maloko, a i ole ia, i hooholoia e ke Kanawai i oleloia no ke kau ana, helu ana, ohi ana, lawe ana a hooko ana i ka hookaaia ana o ka auhau i kauia malalo o ka mana o ke Kanawai i oleloia, a i pili paha ma kekahi ano e ae, e haawiia no, lawelaweia a hookoia no ke kau ana, helu ana, ohi ana a lawe ana a hooko ana i ka hookaaia ana o ka auhau i kauia mamuli o ka mana o keia Kanawai, ma na wahi apau e kue ole ia ai me na mea i hoakakaia ma keia Kanawai, e like no ma na ano apau ina i helu a hoakaka pakahi ia na mana like a me na kuleana, a ua hooholoia iloko o ke kino o keia Kanawai e pili ana i ka auhau i oleloia, a o kela a me keia hoakaka a rula o ke Kanawai i oleloia e pili ana i na Auhau Kuloko; (koe e like me ia i olelo mua ia), e pili no ia a e manaoia ua pili i ka auhau i kauia malalo o ka mana o keia Kanawai e like no me he mea la ua hooholoia maloko olaila.

PAUKU 10. E hoolako aku no ke Kuhina Waiwai i na Luna Helu i na buke kupono, na pai-hakahaka, na palapala hookaa a me na lako palapala e ae.

PAUKU 11. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 12 o Iune M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 66.

HE KANAWAI E PILI ANA I NA LA KULAIA.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O na la mahope iho nei iloko o kela a me keia makahiki ma keia ke hookaawaleia nei a ke hoonohoia nei i mau la kulaia no ke Aupuni, oia hoi keia:

Ka la ekahi me ka la umikumamahiku o Ianuari, ka la umikumamakahi o Iune, ka la eha o Iulai, ka Poaono ekolu o Sepatemaba, ka la iwakalua-kumamawalu o Novemaba a me ka la iwakalua-kumamalima o Dekemaba.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 13 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 67.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE ANA I MAU HAAWINA NO NA HANA O KA OIHANA A'O PALAPALA O KE AUPUNI.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O na huina dala mahope iho nei i hiki i ka $1,-290.05 ma keia ke hookaawaleia nei e ukuia mailoko ae o na

dala a pau maloko o ka Waihona i loaa mai na loaa mau mai o ka Repubalika o Hawaii, no ka manawa e pau ana ma ka la 31 o Dekemaba, 1897.

Hoomaemae ana, paku'i ana a me na lilo o "Keoua Hale," mahope iho o Iune 27, 1895	$ 790 05
Uku Hoolimalima Apana Kula ma Alanui Papu, 1894-1895	400 00
Uku Hoolimalima no eha malama o elua rumi Y. M. C. A. Pake no na hana kula	100 00
	$1,290 05

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai. Aponoia i keia la 13 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 68.

HE KANAWAI E HOOMANA ANA I KA HOAKOAKOA ANA I KA AIE LAHUI O KA REPUBALIKA O HAWAII.

No ka mea, ma o na Kanawai Aie Dala lehulehu i hooholoia e ka Ahaolelo o ke Aupuni o ko Hawaii Pae Aina, ua aieia aku kekahi mau huina dala a ua hoopukaia na bona no ia mea, a oia mau bona i hiki aku ka heluna, ma ka huina nui, i ka $3,096,200.00 ke ku nei aole i hookaaia, a no lakou na ukupanee like ole, a me na manawa like ole no ka hookaa pau ana; a,oiai ua oi aku ka pomaikai o ka Repubalika o Hawaii ke hoakoakoa a hoohuiia ia mau aie apau, a e haawiia ka mana no ia mau hoakoakoa a hoohui ana ma ka hoopuka ana i mau bona hou.

A Nolaila, i wahi e hookoia ai na kumumanao i haiia ae la maluna.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ma keia ua loaa ka mana i ke Kuhina Waiwai me ka apono ana o ka Aha Hooko, e hoopuka i na bona o ka Repubalika o Hawaii, ma ke ano e ukuia i ka mea e paa ana i ka bona, a i ole, ma kana kauoha paha me na kupona ukupanee i hoopiliia no ka huina nui aole e oi aku ke hoakoakoaia mamua o ka $3,330,000.00, e hookaa ia ke kumupaa a me ka ukupanee ma ke dala gula o Amerika Huipuia, a i ole ia, kona like ma kona ana kaumaha a aeae i keia manawa, ma ke ano a mamuli o na kumu a no na hana i haiia ma keia Kanawai.

PAUKU 2. Ua hiki no i ke Kuhina Waiwai, me ka apono ana o ka Aha Hooko, e hoopuka i na bona i haawiia ka mana e hoopukaia ma keia i kela a me keia manawa e like me ka mea e manaoia ai he kupono, a e kauia ka ukupanee e uku mua ia ana i kela a me keia hapa makahiki, ma ka pa-keneta aole e oi aku mamua o ka eha pa-keneta i ka makahiki, a e hookaa pau ia hoi no kekahi manawa aole e emi malalo o iwakalua-kumamalima makahiki aole hoi e oi aku mamua o kanalima makahiki mai ka manawa i hoopukaia ai, a ke Kuhina Waiwai o ia manawa, me ka apono ana o ka Aha Hooko, e hooholo ai.

PAUKU 3. O na bona apau e hoopukaia ana malalo o keia Kanawai e hookuuia lakou mai ka Auhauia ana ma na ano apau, a e lilo ka uku ana o ke kumupaa a me ka ukupanee o ia i mea e hoopaaia ai maluna o na loaa i hoakoakoaia o ka Repubalika.

PAUKU 4. Na ke Kuhina Waiwai me ka apono ana o ka Aha Hooko e hoomaopopo i ka huina dala o ia mau bona, e

hoopukaia ana malalo o ka mana o keia Kanawai, kahi e hookaaia ai ke kumupaa a me ka ukupanee o ua mau bona la a o kekahi paha o lakou, a me ka manawa a me ke ano o ia hookaa ana.

PAUKU 5. Ua hiki i ke Kuhina Waiwai ke hoomakaukau ma ke ano ana e manao ai oia ke kupono, e hiki ai i ka poe e paa ana ia mau ano bona, ke hoopaa ma ka buke ia mau mea ma Honolulu, ko Hawaii Pae Aina; a i ole ia, ma Ladana, Enelani; a i ole ia, ma Parisa, Farani; a i ole ia, ma Nu Ioka, Mokuaina o Nu loka, Amerika Huipuia, a ma Kapalakiko, ma ka Mokuaina o Kaleponi; a i ole ia, ma Bosetona paha, Mokuaina o Masekuseta, Amerika Huipuia, a e lawe mai paha ia mau bona mai ka buke hoopaa o kekahi Kulanakauhale a ka buke hoopaa o kekahi o na Kulanakauhale e ae i aeia no ke kakau buke hoopaa, a e hoolilo aku i kela a me keia o ia mau bona, a ohi mai paha i ka ukupanee o ia mau bona a me ka uku hou ana i ke kumupaa o ia ma kekahi aina e.

PAUKU 6. O ua mau bona la a o na loaa paha mailaila mai e hoohana wale ia no ia no ka hookaa ana a me ka hooloili ana paha i na bona e ku nei i hookaa ole ia i keia manawa a i hoopukaia mamua aku nei e ke Aupuni o ko Hawaii Pae Aina, a me na lilo kupono no ia mau hookaa ana a hooloili ana paha e like me na mea i hoakakaia ma keia Kanawai.

PAUKU 7. Ua haawiia ka mana i ke Kuhina Waiwai me ka apono o ka Aha Hooko e hooko i ka hooloili ana i na bona o ke Aupuni Hawaii e ku nei i hookaa ole ia, ma o ka haawi ana aku i ka poe e paa ana ia mau mea ma ke kuapo, i na bona i hoopukaia malalo o ka mana o keia Kanawai ma ke ano uku panai a pa-keneta hoemi paha, a ma kekahi ano okoa ae paha a maluna o kekahi mau kumu kupono e aelikeia ana me ka poe e paa ana ia mau mea.

PAUKU 8. Ua hiki i ke Kuhina Waiwai me ka apono o ka

Aha Hooko e hana i kela a me keia manawa i na hooponopono ana i kupono no ke kuai ana, a i ole ia, no ka hoopuka ana, a i ole ia, no ka hoopaa hooia ana i na bona apau, a i ole ia, i kekahi hapa o na bona i hoomanaia ka hoopukaia ana ma keia Kanawai.

Ma ia hooponopono ana ua hiki e hoakakaia no ka hoopuka a me ke kuaiia ana o ia mau bona e ke Aupuni ponoi, a i ole ia, ma o kekahi mea, a i ole ia, mau mea, Hui imi dala, Baneko a Hui paha.

PAUKU 9. Ua hiki no hoi i ke Kuhina i oleloia, me ka apono ana i hai mua ia ae nei, e haawi i kekahi uku hoemi maluna o kekahi, a i ole ia, maluna o na bona apau i hoopukaia malalo o ka mana o keia Kanawai.

PAUKU 10. Ua hiki no hoi i ke Kuhina i oleloia, me ka apónoia ana i olelo mua ia ae nei, e uku aku i kekahi uku komisina i kekahi mea, a i ole ia, mau mea, Hui imi dala, Baneko a Hui paha no ke kuai ana, a i ole ia, hoopuka ana, a i ole ia, hoopaa hooia ana i na bona apau, a i ole ia, o kekahi hapa paha o na bona i hoopukaia malalo o keia Kanawai.

Eia nae, aole e aeia kekahi komisina maluna o kekahi hoopuka ana, kuai ana, a i ole ia, hoopaa hooia ana i na bona i emi iho malalo o $250,000 ka huina.

PAUKU 11. O na bona apau e hoopukaia ana malalo o na hooponopono ana a keia Kanawai e kakauinoaia e ke Kuhina Waiwai a me ka Puuku Nui o ka Waihona Aupuni a e silaia me ka Sila o ke keena o ke Kuhina Waiwai. O na kupona ukupanee i hoopili pu ia me keia mau bona e kakauinoaia ia e ke Kuhina Waiwai, a i ole ia, e paipalapala kahakaha kii ia, a e kahakahaia paha ma ka pohaku ke kope like o kana kakauinoa ana .

PAUKU 12. O na bona apau e hoopukaia ana malalo o ka mana i loaa ma keia Kanawai ua hiki no ia ke hookaa pau

ia i kela a me keia manawa mahope iho o iwakalua-kumamalima makahiki, e ke Aupuni o ka Repubalika i oleloia, ma o ka uku ana i ka huina dala ma ia mau bona, ina ua hoolaha mua ia no eono mahina ka manao e hookaa pau i ua mau bona la. E manaoia ua haawiia ka hoolaha e like me ka manao o keia Pauku mahope o ka hoolahaia ana no eono manawa pakahi iloko o elua nupepa puka la, a eha manawa pakahi iloko o elua nupepa puka pule e paiia ana ma ke Kulanakauhale Nui a Kulanakauhale Kapitala paha o kela a me keia Aina E kahi i haawiia ai ka mana no ka uku ana a hookaa pau ana paha i ua mau bona nei.

PAUKU 13. Mai a mahope aku o ka hooholoia ana o keia Kanawai, aole no e aie hou ia kekahi mau dala ma na bona i hoopukaia malalo o na mea i hoakakaia ma ka Mokuna 92 o na Kanawai o 1892, i kapaia "He Kanawai e Hoomana ai i kekahi Aie Lahui a e hoomaopopo ai i na hana e hoohanaia ai ke dala i aieia aku;" a me ke Kanawai 16 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa, i kapaia "He Kanawai e hoomana ai i kekahi Aie Lahui a me ka Hoopukaia ana o na bona i mea hoopaa no ia aie."

PAUKU 14. Aole e pau a lilo i mea kanawai ole ka mana hoopuka bona i haawiia e keia Kanawai, ma o ka hoopuka ia ana no ka manawa mua loa, aka, ua hiki no ke hoohanaia no kahi wa a kahi wa aku a hiki i ka loaa ana o ka palena o ka huina i aieia e keia Kanawai.

PAUKU 15. E lilo keia i Kanawai mai a mahope iho o ka la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 13 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 69.

He Kanawai e Hoomaopopo ai a e Kaupalena ai i kekahi mau Mana i Haawiia i ke Kuhina Waiwai e ke Kanawai i Hooholoia e keia Kau o ka Ahaolelo, i Kapaia "He Kanawai e Hoomana ana i ka Hoakoakoa ana i ka Aie Lahui o ka Repubalika o Hawaii," a e Hoakaka ai i na Kumu e Loaa ai i kekahi Poe e Paa nei i na Bona i Hookaa ole ia na Bona Hou.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka pa-keneta hoemi i hoomanaia ai ke Kuhina Waiwai ma ka Pauku 9 o ke Kanawai i hooholoia e keia Kau Ahaolelo e noho nei a i kapaia "He Kanawai e Hoomana ana i ka Hoakoakoa ana i ka Aie Lahui o ka Repubalika o Hawaii," e haawi aku ai no na Bona apau e hoopukaia ana malalo o ka mana o ke Kanawai i oleloia, aole ia e oi aku mamua o elima pa-keneta.

Pauku 2. O ka uku komisina i hoomanaia ai ke Kuhina Waiwai e haawi aku malalo o ka Pauku 10 o ke Kanawai i oleloia, aole no ia e oi aku mamua o (mawaho ae o ka pa-keneta hoemi i hai mua ia) elua pa-keneta maluna o ka huina o ia mau Bona i kuaiia aku, hoopukaia, a i ole ia hoopaaia a hooiaia mai paha e laweia ana.

Pauku 3. O na mea apau e paa ana i na bona Hawaii i hookaa ole ia, he poe noho paa ma ka Repubalika o Hawaii, he kuleana no ko lakou e loaa aku ia lakou ma ke ano hoololi (kuapo) no na bona e paaia nei e lakou, na bona i hoopukaia malalo o ka mana o keia Kanawai, (a e loaa ma ia mau bona ka uku hoemi kiekie loa i haawiia ma ka la e hanaia ai ia hoo-

loli ana i haawiia i kekahi mea a i ole ia mau mea, Hui imi dala, Baneko a Hui paha, kuai ana, hoopuka ana a i ole ia e hoopaa hooia ana i kekahi o na bona i olelo mua ia ae nei), ina e hoike ae ia poe e paa ana i na bona i ua mau bona la i paaia e lakou no ka hooloiia ana iloko o kanaiwa la mahope iho o ka hoolaha akea ia ana e ke Kuhina Waiwai ua makaukau oia e hana i ua hooloi ana la.

Mahope iho o ka pau ana o ia manawa o kanaiwa la, aole no e loaa i kekahi mea e paa ana i na bona i hookaa ole ia ke kuleana ma ke ano he pono ia nona, e loaa iaia ma ke ano hooloi i na bona i hoopukaia malalo o ka mana o keia Kanawai; aka ua hiki no i ke Kuhina i oleloia e hana i ka hooloi ana o ia ano malalo o na kumu i olelo mua ia, ina ua koe iho me ka hoopuka ole ia a i hana aelike ole ia kekahi mau bona i hoomanaia ma keia Kanawai.

PAUKU 4. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o ka la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 13 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 70.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE ANA I KEKAHI MAU HAAWINA MALALO O KE KANAWAI I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOMANA ANA I KA HOAKOAKOA ANA I KA AIE LAHUI O KA REPUBALIKA O HAWAII."

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O na huina dala i aieia malalo o ka mana o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hoomana ana i ka Hoa-

koakoa ana i ka Aie Lahui o ka Repubalika o Hawaii," e waihoia no iloko o ka Waihona malalo o ka helu o na dala aie o ke Kanawai i oleloia, a e ukuia aku no keia mau hana mahope iho nei, aole no kekahi mea e ae:

Ekahi. E hoihoi mai a hoopau i na bona apau i hoopukaia malalo o keia mau Kanawai mahope iho nei:

Sepatemaba 27, 1876	$ 3,500 00
Augate 5, 1882, ...	69,400 00
Sepatemaba 1, 1886, a me Okatoba 15, 1886..	2,000,000 00
Augate 15, 1888	190,000 00
Augate 6, 1890	29,100 00
Okatoba 24, 1890	95,000 00
Sepatemaba 7, 1892	59,200 00
Ianuari 11, 1893, a me Feberuari 18, 1893...	650,000 00
	$3,096,200 00

Elua.

Na lilo o ka Hana ana i ka aie i oleloia....	233,800 00
	$3,330,000 00

PAUKU 2. E mana keia Kanawai i kona manawa e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 13 o Iune M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 71.

He Kanawai e Hoomaopopo ana no na Aie Lahui.

No ka Mea, i wahi e hiki ai ke loaa na hoolawa kupono ana no na hana o ka Repubalika, no ka hooholomua ana i na hana Aupuni, ke kokua ana i na hana kuloko, hoopae eemoku, ke kokua ana i na oihana hanalima me ka hoonaauao ana, he mea pono e hoohanaia i mau aie dala ana i kela a me keia manawa ma o ka hoopukaia ana o na bona.

A No ka Mea, he mea kupono o na dala aie apau e hanaia aku ana ma keia mua aku, mawaho ae o na kumu no ka hoakoakoa ana i na aie kahiko e ku ana, a i hookaa ole ia, e hanaia, a o na bona e hoopukaia ana no ia mea e hoopukaia, a o ka mana hoi e hiki ai ke hanaia ia mau dala aie a e hoopuka ai ia mau bona, e haawiia ia ma ke ano like loa.

A Nolaila, i mea e hookoia ai na kumumanao i haiia maluna.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1 Ma keia ua loaa i ke Kuhina Waiwai ka mana me ka apono ana o ka Aha Hooko, e hoopuka i kela a me keia manawa i na bona o ka Repubalika o Hawaii ma ke ano e ukuia i ka mea nana e paa ana, a i ole ia, ma ke kauoha paha a ke Kuhina Waiwai, me na kupona uku-panee i hoopili pu ia no ka huina nui i oi ole ae mamua o elua miliona dala, e hookaaia ke kumupaa me ka ukupanee ma ke dala gula o Amerika Huipuia, a i ole ia, me kona like ma kona ana kaumaha a aeae i keia manawa, ma ke ano, a no na hana i haiia ma keia Kanawai.

Pauku 2. Aole loa e hoopukaia kekahi bona o ia ano aia wale no mamuli o kekahi Kanawai o ka Ahaolelo e hoomana ana i ia hoopuka ana.

PAUKU 3. O na bona apau loa ina ua hoomanaia ka hoopukaia ana o ia mau bona ua hiki no ke hoopukaia i kela a me keia manawa e like me ka ke Kuhina Waiwai me ka apono ana a ka Aha Hooko e manao ai he kupono; a e kauia i ka ukupanee e hookaaia i kela a me keia hapalua makahiki, ma ka pa-keneta aole e oi aku i ka elima pa-keneta o ka makahiki, a e hookaaia i ka manawa aole e emi malalo o elima makahiki aole hoi e oi aku mamua o iwakalua makahiki mai ka la aku o ka hoopukaia ana, ma ke ano a ke Kuhina Waiwai o ia manawa, me ka apono ana o ka Aha Hooko, e hooholo ai.

PAUKU 4. O ke kumupaa a me ka ukupanee e hookuuia ia mau bona mai na auhauia ana o kela a me keia ano, a e lilo ka hookaaia ana o ke kumupaa me ka ukupanee i mea e hoopaaia maluna o na loaa i hoakoakoaia o ka Repubalika.

PAUKU 5. Na ke Kuhina Waiwai me ka apono ana o ka Aha Hooko e hoopholo, i na huina o ia mau bona, e hoopukaia malalo o ka mana o keia Kanawai, a me na wahi e hookaaia ai ke kumupaa me na ukupanee o ia mau bona a o kekahi paha o lakou, a me ka manawa a me ke ano o ko lakou hookaaia ana.

PAUKU 6. Ua hiki no i ke Kuhina Waiwai ke hoohana i kekahi mau hooponopono ana e manao ai he kupono i wahi e hiki ai i ka poe e paa ana i ia mau bona ke kope hoopaa i ua mau bona la ma Honolulu, ko Hawaii Pae Aina; ma Ladana, Enelani; a i ole ia ma Parisa, Farani; a ma ke kulanakauhale paha o Nu Ioka, ma ka Mokuaina o Nu Ioka, Amerika Huipuia; a ma ke kulanakauhale paha o Kapalakiko, ma ka Mokuaina o Kaleponi, Amerika Huipuia; a i ole ia, ma ke kulanakauhale paha o Bosetona, Mokuaina o Masekuseta, Amerika Huipuia; a e lawe aku i ia mau bona mai ke kakauia ana ma ka buke hoopaa o kekahi o ia mau kulanakauhale a hookomo iloko o ka buke hoopaa o kekahi o na kulanakauhale e ae e kopeia ai, a e hoolilo aku no hoi i kekahi o ia mau bona, a e ohi mai i ka

ukupanee e loaa ana no ia, a e hookaa aku i ke kumupaa o ia mea ma kekahi aina e.

PAUKU 7. O na bona i oleloia, a i ole ia, na loaa mailaila mai, e hoohanaia no na hana wale no i hoopukaia ai lakou e like me ka mea i hoakakaia e ke Kanawai a ka Ahaolelo malalo olaila i hoomanaia ai ka aie dala a me ka hoopukaia ana o ia mau bona.

PAUKU 8. Ua hiki i ke Kuhina Waiwai me ka apono o ka Aha Hooko e hana i kela a me keia manawa i na hooponopono ana i kupono no ke kuai ana, a i ole ia, no ka hoopuka ana, a i ole ia, no ka hoopaa hooia ana i na bona apau, a i ole ia, i kekahi hapa o na bona i hoomanaia ka hoopukaia ana ma keia Kanawai.

Ma ia hooponopono ana ua hiki e hoakakaia no ka hoopuka a me ke kuaiia ana o ia mau bona e ke Aupuni ponoi, a i ole ia, ma o kekahi mea, a i ole ia, mau mea, Hui imi dala, Baneko a Hui paha.

PAUKU 9. Ua hiki no hoi i ke Kuhina i oleloia, me ka apono ana i hai mua ia ae nei, e haawi i kekahi uku hoemi maluna o kekahi, a i ole ia, maluna o na bona apau i hoopukaia malalo o ka mana o keia Kanawai.

PAUKU 10. Ua hiki no hoi i ke Kuhina i oleloia, me ka aponoia ana i olelo mua ia ae nei, e uku aku i kekahi uku komisina i kekahi mea, a i ole ia, mau mea, Hui imi dala, Baneko a Hui paha no ke kuai ana, a i ole ia, hoopuka ana, a i ole ia, hoopaa hooia ana i na bona apau, a i ole ia, o kekahi hapa paha o na bona i hoopukaia malalo o keia Kanawai.

Eia nae, aole e aeia kekahi komisina maluna o kekahi hoopuka ana, kuai ana, a i ole ia, hoopaa hooia ana i na bona i emi iho malalo o $100,000 ka huina.

PAUKU 11. O na bona apau e hoopukaia ana malalo o na hooponopono ana a keia Kanawai e kakauinoaia ia e ke Ku-

hina Waiwai a me ka Luna Buke helu o ka Waihona Aupuni a e silaia me ka Sila o ke Keena o ke Kuhina Waiwai. O na kupona ukupanee i hoopili pu ia me keia mau bona e kakauinoaia ia e ke Kuhina Waiwai, a i ole ia, e paipalapala kahakaha kii ia, a e kahakahaia paha ma ka pohaku ke kope like o kana kakauinoa ana.

PAUKU 12. Aole e pau a lilo i mea ku ole i ke Kanawai ka mana hoopuka bona i loaa ma o kekahi Kanawai i hooholoia i kulike me na manao o keia Kanawai, no ka hoopukaia ana o na bona o kinohi, aka ua hiki no ke hoohanaia ia mana i kela a me keia manawa a hiki i ka piha ana o ka palena o ka huina i aeia e keia Kanawai.

PAUKU 13. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o ka la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 13 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 72.

HE KANAWAI E HOOMAOPOPO A E KAUPALENA ANA I KA MANA I HAAWIIA I KE KUHINA WAIWAI E KE KANAWAI I HOOHOLOIA I KEIA KAU O KA AHAOLELO I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOMAOPOPO ANA NO NA AIE LAHUI."

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka pa-keneta hoemi i hoomanaia ai ke Kuhina Waiwai e haawi aku, malalo o ka Pauku 9 o ke Kanawai i hooholoia i keia Kau o ka Ahaolelo i kapaia "He Kanawai e

Hoomaopopo ana no kekahi Aie Lahui," maluna o na bona apau i hoopukaia malalo o ka mana o ua Kanawai la, aole ia e oi aku mamua o ekolu pa-keneta.

PAUKU 2. O ka uku komisina i hoomanaia ai ke Kuhina Waiwai e haawi malalo o ka Pauku 10 o ke Kanawai i oleloia, aole ia e oi aku (mawaho ae o ka pa-keneta hoemi i olelo mua ia) mamua o hookahi pa-keneta maluna o ka huina o ia mau Bona i kuaiia, hoopukaia a hooia ia paha.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai a mahope iho o ka la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 13 o Iune M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 73.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE ANA I NA HAAWINA NO NA HANA O KE AUPUNI ILOKO O NA MAKAAIKI ELUA E PAU ANA MA KA LA 31 O DEKEMABA M. H. 1897.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O na huina dala mahope iho nei i hiki ka huina i ka $855,000.00, ma keia ke hookaawaleia nei mailoko ae o na dala e loaa ana i ka Waihona iloko o ke kau o na makahiki elua e pau ana ma ka la 31 o Dekemaba M. H. 1897, mai ka aie i hoomanaia e ke Kanawai i hooholoia e ka Ahaolelo o 1896, i kapaia "He Kanawai e Hoomaopopo ana no na Aie Lahui," a mailoko ae o kekahi dala e waiho ana maloko o ka Waihona i keia manawa, a i ole ia, e loaa ana ma keia hope aku i ka Waihona; mai na hoahu ana iloko o ka Baneko Hale

Leta; a mai kekahi koena e waiho ana mai na dala aie o kela a me keia ano i loaa mai ai, ma ka la 31 o Mei M. H. 1896. Eia nae hoi, o kekahi dala i uku mua ia mailoko ae o na loaa mau, a i ole ia, mai na hoahu ana iloko o ka Baneko Hale Leta no na Hana i hoakakaia, ua hiki no e hoihoi hou ia iloko o ka manawa kupono mailoko ae o na dala e loaa ana mai ia aie ana.

PAUKU 2.

OIHANA KALAIAINA.

Na hale kula me na hale o na kumu	$ 32,000 00
Makeke Hou, Honolulu	1,020 00
Hale Holoi Lole Hou, Honolulu	11,000 00
Hale Paahao Hou, Hilo	3,500 00
Hale Pauda Hou, Hilo	400 00
Hale Aila Mahu Hou, Hilo	500 00
Hale Ma'i Hou, Hilo	2,500 00
Hale Hou no ka Luna Paahao, Kohala	300 00
Hale Hookolokolo Hou me ke kahua, Koloa	2,000 00
Hale Hookolokolo me Hale Paahao, Kipahulu	1,000 00
Hale Hoahu Aila Mahu, Kahului	500 00
Kiko Waena Oihana Kinai Ahi, Honolulu	30,000 00
Palekai me Uapo, Hilo	50,000 00
Uapo ma Kawaihae	1,000 00
Uapo ma Kihei	1,100 00
Hana Hou, Awa o Honolulu	127,700 00
Na Alanui Hou, Hilo Akau	40,000 00
" " " Hilo	50,000 00
" " " a hiki i Kaumana	10,000 00
" " " a hiki i na Home Liilii ma Kaiwiki	3,000 00
" " " Puna	30,000 00

Alanui holokee e hoomaka ana ma ke alanui o ka Lua o Pele, mawaena o na Apana 133 me 140 a hiki i ka Pahoehoe	2,500 00
Alanui Hou mai Kohala a hiki i Waimea	10,000 00
" " mai Mahukona a hiki i Puuhue, a e hui ana i ke Alanui mai Kohala a hiki i Waimea	2,000 00
Na Alanui Hou, Kona Hema	40,000 00
" " " Kona Akau	50,000 00
" " " Kau	7,000 00
" " " Home Liilii o Hamakua	7,000 00
" " " mai Makena a hiki i Kula	10,000 00
" " " mai Kula a hiki i Kihei	5,000 00
" " " a hiki i na Home Liilii o Makawao	6,000 00
" " " mai Lahaina a Wailuku	10,000 00
" " " Pali o Nuuanu	40,000 00
" " " o Honolulu	35,000 00
" " " mai ke kahawai o Halawa a hiki i Kapukaki	2,600 00
" " " Koloa	4,000 00
" " " mauka o Koloa mai Kahoaea a hiki i Lawai	4,000 00
Na Poho Alanui	45,000 00
Uku Kokua Alahao o Oahu	10,000 00
Hana Hou, kahawai o Nuuanu	20,000 00
Hooloihi Paipu Wai, Alanui Beritania	8,000 00
Pakui Oihana Wai, Honolulu	29,000 00
Pakui Oihana Wai, Hilo	7,500 00
Hale Kukui me Kukui, Leahi	9,000 00
" " " Nawiliwili	500 00
" " " Kahului	5,000 00
" " " Lae o Kohala	800 00
" " " Lae o Makahanaloa	800 00
" " " Lae o Kailua	500 00

Uku ana i na Kuleana ma ke Kahua Ma'i Lepera..	500 00
Hoopae Limahana, mawaho ae o na Asia	50,000 00
Nana mea lawe ino	10,000 00
Na Lilo o kela a me keia ano no ka hana ana i ka Aie e lawa ai na haawina maloko o keia Kanawai aole e oi ae mamua o	25,780 00
	$855,000 00

PAUKU 3. O kela a me keia aelike no ka hana ana i na hana hou, a i ole ia, no ka hoolako ana i na lako hana no ia mau hana i hiki aku i ka huina o elima haneri dala e haawiia mamuli wale no o ka hoolaha akea ia ana no na koho ana; a aole no e maheleia a haawi liilii ia paha kekahi hana hou, a i ole ia, na hoolako ana i na lako hana no ia mau hana i mea e aloia ae ai na olelo o keia Pauku.

PAUKU 4. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia 13 o Iune M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 74.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 1 O KE KANAWAI I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOMAOPOPO AI NO KE KUKULU MAU LOA IA ANA O KAPIOLANI PAKA," I APONOIA MA KA LA EONO O IUNE M. H. 1896.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O ka Pauku 1 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoomaopopo ai no ke kukulu mau loa ia ana o Kapiolani

Paka," i aponoia ma ka la eono o Iune 1896, e hooloiia a ma keia ke hooloiia nei i heluheluia ai e like me keia mahope iho nei:

"Pauku 1. Ma keia ua haawiia ka mana i ka Peresidena, me ka apono o ka Aha Kuhina, e hooponopono me William G. Irwin, i oleloia a me ka Ahahui Kapiolani Paka i oleloia i kekahi hoolala ana e hooliloia ai o Kapiolani Paka i oleloia i Paka mau loa no ka lehulehu a i wahi hooluolu, a e lawe i kekahi hoolilo ana i na eka he 25.65 i oleloia mai a William G. Irwin i oleloia a me ka hoihoi, hookuu, a hoolilo mai ka Ahahui Kapiolani Paka i oleloia, me ke koe o na kuleana o kekahi poe iloko o kekahi o na apana i oleloia, a e hoolilo aku ia William G. Irwin i oleloia i na apana he kanakolu-kumamahiku i oleloia e paaia nei e ia a e hoihoi aku ia William G. Irwin i oleloia i ka hoolimalima maluna o kela wahi o kona aina alodio i oleloia i hookoe ia e ia, a ma ia manawa e hoolilo aku i kahi i koe o ia wahi i huiia me na eka he 25.65 i oleloia aole nae kekahi o na apana e pili mai ana i oleloia, ma kekahi palapala hoolilo ma ke ano malama, i kekahi poe he eono ko lakou nui i waeia ma ke ano i hoakakaia mahope iho nei, a i ko lakou mau hooilina a hope ma ke ano malama no ka manawa pau ole, no ka malama i kekahi Paka noa i ka lehulehu a e hana i na hana a me na mea e ae apau i kupono a i pili paha i ka hookoia ana o keia Pauku."

Pauku 2. E lilo keia i Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 13 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 75.

He Kanawai e Hookaawale hou ai i Dala no ka Hookaa ana i na Lilo o ka Ahaolelo o ka Makahiki 1896, Mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. E hookaawaleia a ma keia ke hookaawaleia nei ka huina o Umikumamakolu Haneri Dala ($1300.) mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu no ka hookaa ana i na lilo o ke Kau o ka Ahaolelo o ka makahiki 1896.

Pauku 2. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 15 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 76.

He Kanawai e Hoopau ai i ke Kanawai 13 o na Kanawai o ke Kau o 1896, i kapaia "He Kanawai e Hoomaopopo ai no ke Kakauinoa ana i na Kane e noho ana Maloko o ka Repubalika o Hawaii."

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ke Kanawai 13 o na Kanawai o ke Kau o 1896, i kapaia "He Kanawai e hoomaopopo ai no ke kakauinoa ana

i na kane e noho ana maloko o ka Repubalika o Hawaii" ma keia ke hoopau loa ia nei.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 15 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 77.

HE KANAWAI E HOAKAKA AI I KE ANO O NA HANA MA KA HOOKUPA ANA I NA KANAKA O NA AINA E.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. Ua hiki i kekahi kanaka o na aina e e hooliloia i kupa no ka Repubalika o Hawaii ma ke ano mahope iho nei, a aole ma kekahi ano e ae:

E waiho aku oia i kekahi noi i kakauia i hooiaioia mamuli o ka hoohiki me kekahi Lunakanawai o ka Aha Hookolokolo Kiekie.

PAUKU 2. E hoakaka oia maloko o kana palapala noi:

1. Ua noho oia maloko o ko Hawaii Pae Aina no kekahi manawa aole i emi malalo o elua makahiki.

2. Ua manao oia e lilo i kupa mau loa no ka Repubalika o Hawaii.

3. Ua hiki iaia me ka hoomaopopo pono e heluhelu, kakau a kamailio i ka Olelo Beritania.

4. Ua hiki iaia e wehewehe maopopo nona iho ma ka Olelo Beretania i ke ano nui a me ka manao o kekahi Pauku, a i ole

ia, mau Pauku paha o ke Kumukanawai o ka Repubalika o Hawaii.

5. He kupa oia no kekahi aina i loaa he kuikahi me ka Repubalika o Hawaii e hoakaka ana no ka hookupa ana (me ka hoakaka mai i ka aina).

6. He kanaka ano maikai a hoopono oia, aole hoi he mahuka mai ka lima mai o ke kanawai.

7. E lawelawe ana oia i kekahi oihana, a i ole ia, i kekahi hana i ku i ke kanawai (me ka hoakaka i ua hana la), a i ole ia, ua loaa iaia kekahi mea e ola pono ai oia i ku i ke kanawai (me ka hoakaka i ua mea la).

8. Oia ka ona ma kona kuleana ponoi iloko o ka Repubalika o Hawaii, o ka waiwai nona ka waiwai io i emi ole malalo o elua haneri dala maluna a mawaho ae o na hihia apau.

9. Ua hoohiki oia i ka olelo hoohiki i hoakakaia maloko o ka Pauku 101 o ke Kumukanawai o ka Repubalika o Hawaii.

PAUKU 3. Maloko o ka palapala noi e hoakakaia ka inoa piha o ka mea noi, kona mau makahiki, kona wahi hanau a me ka la o kona komo ana mai iloko o ko Hawaii Pae Aina.

PAUKU 4. Na ka mea noi i ka manawa o kona noi ana, a i ole ia, mamua ae paha o ke noi ana e hooliloia i kupa, e hoike ae mamuli o ka hoohiki a kakauinoa i ua hoohiki la ua hoopau a haalele loa oia i kona noho kupa ana a kokua ana malalo o kela a me keia alii o na aina e, poo, aupuni, a i ole ia, aina paha, a oi loa aku hoi ma ka hoakaka ana i ka inoa o ke alii, poo, aupuni, a i ole ia, aina i noho ai oia he kupa mamua, ina paha mamuli o ka hanau ana, hookupaia ana, a i ole ia, ma kekahi ano e ae, a e kokua oiaio no oia i ka Repubalika o Hawaii. Ua hiki no e hoohikiia aku ka olelo hoohiki o ia ano e kekahi mea i hoomanaia e hoohiki i na olelo hoohiki.

PAUKU 5. E koiia no ka mea noi e hooiaio i na mea apau i hoakakaia maloko o kona palapala noi a lawa i ka manao o ka Lunakanawai e hoolohe ana i kana noi, a ma keia ua hoo-

manaia ka Lunakanawai i oleloia e ninaninau i ka mea noi malalo o ka hoohiki a e kauoha aku a e ninaninau i na hoike ana i manao ai ua kupono no ka loaa i ka mea noi na kumu e kupono ai e like me ia i hoakakaia maloko o kana palapala noi.

PAUKU 6. Ma ka hooko ana i na mea apau i kauohaia ma keia Kanawai e loaa i ka mea noi ke kuleana e loaa iaia kekahi palapala hoike no ka hookupaia ana ma ke ano i hoakakaia e na Lunakanawai o ka Aha Hookolokolo Kiekie, malalo o ka lima o ka Lunakanawai nana i hoolohe ka palapala noi, i hoopiliia me ka Sila o ka Aha Hookolokolo Kiekie a i hooiaioia e kekahi kakauolelo o ia Aha.

PAUKU 7. O ka palapala noi, ka olelo hoohiki i kauohaia ma ka Pauku 4 o keia Kanawai, ke kope o ka palapala hoike hookupa a me kekahi hoakaka pokole ana o na olelo ike i waihoia ae e malamaia no ia me na moolelo o ka Aha Hookolokolo Kiekie.

PAUKU 8. O kela a me keia palapala noi o kekahi kanaka o na aina e e kuniia no ia e like me ke kuniia ana o na palapala noi i na Aha Hookolokolo Kaapuni, a e koiia aku kekahi uku o elima dala, ma ke ano he mau koina ma ia hana ana.

PAUKU 9. Ina ua loaa i ka mea noi mai ke Kuhina Kalaiaina mai kekahi palapala hoike no ka hana e like me ia i hoomanaia a i hoakakaia maloko o ka Mahele 2 o ka Pauku 17 o ke Kumukanawai o ka Repubalika o Hawaii aole no oia e koiia e hoakaka iloko o kana palapala noi ua loaa iaia na mea e kupono ai i oleloia maloko o ka Pauku 2 o keia Kanawai, aka e olelo no oia maloko o kana palapala noi ua loaa iaia ia palapala hoike a e hoike aku no i ia mea, a i ole ia, ina ua nalowale e hoike aku i kekahi kope i hooiaioia i ka Lunakanawai e hoolohe ana i kana noi. Ma na ano e ae apau e hookoia

no ma kana palapala noi na mea i hoakakaia ma keia Kanawai.

Aponoia i keia la 15 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 78.

He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 17 o ke Kanawai 26 o na Kanawai o ke Kau Kuikawa o 1895.

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

Pauku 1. O ka Pauku 17 o ke Kanawai 26 o na Kanawai o ke Kau Kuikawa o 1895, ma keia ke hoololiia nei ma ka pakui ana aku i keia mau huaolelo mahope iho nei, mahope o ka mahele elua o ua pauku la:

"A ina e hooko ole ia ua mau kumu la, ua hiki i na Komisina me ka hana a hana ole paha ma ke kanawai a me ka hoolaha ole, koi a komo mua ole, e lawe i ka aina ma ko lakou lima, a ma ia hana ana e hoopau i ke kuleana i loaa mamuli oia aelike. Ina e loaa kekahi lilo wale ana o ia ano, e kuaiia ka aina ma ke kuai kudala ma ke ano holookoa a i ole ia ma na apana no ke dala kuike a i ole ia ma na hookaa manawa ana e like me ka manao o na Komisina he pono; a ina ma ia kuai ana ua loaa he kumukuai i oi ae i ke kumukuai mua, e loaa i ka mea nana i kuai mua mailoko mai oia kumukuai ka huina o kana mau hookaa ana i ke Aupuni no ke kumukuai o ka aina; me ka ukupanee ole a me kekahi mahele iloko oia kumukuai oi e like me ka nui o na huina ana i hookaa ai. Ina nae ma ia kuai ana ua loaa he kumukuai i emi iho malalo o ke kumukuai

i kuai mua ia ai, alaila e hoolaweia mailoko ae o ka huina e hoihoiia ana iaia kekahi huina i ano like me ka nui o ia emi ke hoohalikeia me na huina i hookaaia.

Ma keia ua hoomanaia ke Kuhina Waiwai e uku aku i ka huina e hoihoiia ana i ka mea kuai e pau ana, ma ke kikoo o na komisina, mailoko ae o kekahi dala i hiki e hoohanaia no ia mea."

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 15 o Iune M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

KANAWAI 79.

HE KANAWAI E HOOMAHUAHUA AI I KE DUTE MALUNA O NA WAIONA, NA WAINA I PUHIIA A ME NA MEA INU E AE I HANAIA MAILOKO MAI O NA MEA E AE AOLE MAI KA WAI O KA WAINA MAI; E HOOLOLI ANA I KA MOKUNA 25 O NA KANAWAI O 1892, I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA MOKUNA 28 O NA KANAWAI O KE KAU O 1878, E PILI ANA I NA DUTE."

E hooholoia e ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii:

PAUKU 1. O na waiona apau, na waina apau i puhiia a me na mea inu e ae i hanaia mailoko mai o na mea e ae aole ka wai o ka waina, ina ua hookomoia iloko o ko Hawaii Pae Aina, ina ua komo iloko o ia mea he eiwa pa-keneta a aole e oi ae mamua o umi-kumamaha pa-keneta o ka alekohola, e kauia i ke dute o kanaono keneta no ke galani; ina ua oi aku mamua o umi-kumamaha aole nae i oi mamua o iwakalua-kumamakahi pa-keneta o ka alekohola, e kauia i ke dute o hookahi dala

no ke galani; ina ua oi aku ka alekohola maloko mamua o iwakalua-kumamakahi pa-keneta, e kauia maluna oia waiona ke dute e like me ke dute i hoakakaia ma ke Kanawai no na waiona o ia ano like.

PAUKU 2. O kekahi mea e hoopae mai ana, a i ole ia, e hoao ana e hoopae, a i ole ia, hoopae malu i kekahi o na waiona, a i ole ia na waina i hoakakaia maloko o ka Pauku 1 o keia, me ka uku ole i na dute; a i ole ia, nana i pa'ipa'i ia mea i mea e hoemiia ai, a i ole ia, e hooloiia ai paha ke kuleana e pili iaia ka hewa mikamina, a ina e ahewaia, e uku i kekahi hoopa'i aole e emi malalo o hookahi haneri a aole hoi e oi aku mamua o hookahi tausani dala, a oia mau waiona e hoopuia a e hooliloia aku no ka pomaikai o ke Aupuni Hawaii.

PAUKU 3. E mana keia kanawai mai a mahope aku o ka la ekahi o Iulai, M. H. 1897.

Ke hooia nei au ma keia ua aponoia ka Bila Kanawai mamua ae nei mahope iho o ka noonoo hou ia ana o ka vito o ka Peresidena, ma ke koho ana ma ke kakau ana i na ae me na hoole e elua hapakolu o na hoa apau i kohoia o ka Hale o ka Poeikohoia o ka Repubalika o Hawaii i keia la 15 o Iune, M. H. 1896.

Ikea: D. L. NAONE,
JAS. N. K. KEOLA, Kakauolelo. Lunahoomalu.

Ke hooia nei au ma keia ua aponoia ka Bila Kanawai mamua ae nei mahope iho o ka noonoo hou ia ana o ka vito o ka Peresidena, ma ke koho ana ma ke kakau ana i na ae me na hoole, e elua hapakolu o na hoa apau i kohoia o ka Aha Senate o ka Repubalika o Hawaii i keia la 15 o Iune, M. H. 1896.

Ikea: W. C. WILDER,
J. F. CLAY, Kakauolelo. Peresidena.

NA OLELO HOOHOLO HUI.

OLELO HOOHOLO HUI.

No ka mea, ua ikeia ma na buke o ke Keena o ka Ilamuku kekahi huina o Elima Haneri me Kanaono-kumamaha me 37-100 dala ($564.37) i hoike ole ia maloko o na hoike o ia Keena, a oia nalowale ana ua hanaia mamua aku o ka makahiki 1892, a mamua aku hoi o ka noho ana o ka Ilamuku e noho nei me kona Kakauolelo, a aole hoi mamuli o ko laua hana hemahema ana.

E Hooholoia e ka Aha Senate a me ka Hale o ka Poeikohoia o ka Repubalika o Hawaii :

Ma keia ua hookuu loa ia ka Ilamuku o ka Repubalika mai na kaumaha a pau e pili ana i ua nalowale ana la, a ua hiki e hoopauia ua huina la i oleloia mamuli o ke kakau ana i na helu kupono maloko o na buke helu o kona Keena.

Aponoia i keia la 23 o Maraki, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

OLELO HOOHOLO HUI.

E hooholoia e ka Aha Senate a me ka Hale o ka Poeikohoia o ka Repubalika o Hawaii :

Ma ko lakou hoomaopopo ana aole i manaoia e pili na olelo o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hooponopono ai i ka

loaa ana mai, ka malama ana, a me ka hoolilo ana aku i na dala o ke Aupuni, a e hoomaopopo ai no ka Hooia ana i na Buke Helu o ke Aupuni," i aponoia Augate 4, 1882, i ka hookaa ana i na lilo o ka Ahaolelo iloko o ka manawa e noho ana ma kona mau kau.

Aponoia i keia la 4 o Aperila M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

OLELO HOOHOLO HUI.

E hooholoia e ka Aha Senate a me ka Hale o ka Poeikohoia :

E ANO poepoe ke kino o ka Sila Nui o ka Repubalika o Hawaii i ekolu iniha kona ana waena, a o kona kii e like no ia me ia i hoopiliia malalo iho nei a e hoakakaia penei me na waihoolu i pakui ia mai i kahua no ka palekaua.

HOAILONA KULANA. He palekaua o ke ano i maa i ka poe malama moolelo hanauna i mahele pa-hapahaia; hapaha mua a me ka mahele eha, o na kahakaha o ka hae aupuni; ka lua a me ke kolu ma ke kahua, he popo o ka mua i komoia e ka puloulou me ka palekaua uuku iweanakonu.

NA KAKOO. Aoao Akau, Kamehameha I., e ku ana, kulana like me ke kii keleawe mamua iho o Aliiolani Hale ma Honolulu; ahuula a me ka mahiole wai gula; kona waihooluu maoli. Aoao Hema, Akua o ka Lanakila e aahu ana he papale lole ula a me ka lei; a e paa ana ma ka lima akau i ka Hae Hawaii i hoohapaia kona pulelo ana.

KE POO. Ka la e puka ae ana me na kukuna malamalama; maluna ae na hua "Repubalika o Hawaii, 1894," o ka mea hope ma na huahelu Roma.

MAKIA. "Ua mau ke ea o ka aina i ka pono."

NA KOKUA HOONANI. Malalo iho o ka pale ka manu Phoenix, me na eheu mohala e pii ae ana mailoko ae o ke ahi a me ewalu lau kalo i kauia ma kela aoao keia aoao me na lau maia a me na lau iwaiwa pii iluna.

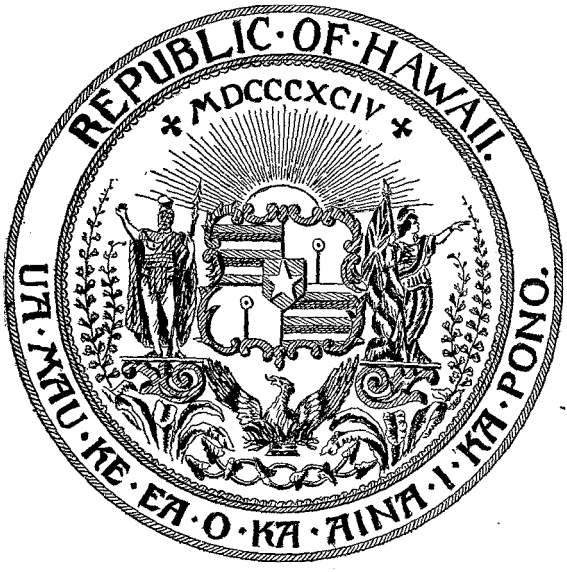

Aponoia i keia la 25 o Mei M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

OLELO HOOHOLO HUI.

E hooholoia e ka Aha Senate a me ka Hale o ka Poeikohoia :

MA KA la 31 o Dekemaba, 1896, a mahope aku oia la e pau ke kuaiia ana o na poo leta, na leta poo leta a me na wahi

i kunuiia i hoopukaia mamua aku o na mea e hoohanaia nei ma ka Hale Leta, a mahope aku oia la o na mea apau e koe ana, ina e koe ana, a hoopau loa ia no; a na ka Peresidena e hoonoho i komite o ekolu mau kanaka i lihi kuleana ole ma ia mea, e hana me ka uku ole, e hana pu me ke Kuhina Waiwai a me ka Luna Leta Nui, ma ka helu pono ana i na mea i koe ma ia la, a e nana i ka hooko pono ia ana o ia wahi o keia Olelo Hooholo e pili ana i ka hoopau loa ia ana o ia mau mea.

Aponoia i keia la 27 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

OLELO HOOHOLO HUI.

No KA MEA, ua lilo mamua aku nei he kumuhana na ke Aupuni Kuikawa a me ka Repubalika o Hawaii, e kokua i ka hoohui ana i ko Hawaii Pae Aina me Amerika Huipuia; a,

No KA MEA, ke akoakoa nei ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii ma ke kau mau, a e hoopanee aku ana ma keia mua koke iho no kekahi manawa loihi; a,

No KA MEA, he mea kupono e hoike na Lunamakaainana i kohoia e na makaainana i ko lakou manao iwaena o lakou iho a me ka poe nana lakou i koho ma keia mea;

E HOOHOLOIA e ka Aha Senate a me ka Hale o ka Poeikohoia, ke mau nei no ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii e like me mamua ma ka manao kupaa e kokua i ka hoohui ana i ko Hawaii Pae Aina me Amerika Huipuia, a ma ke kokua ana mamuli oia kumuhana ua maopopo ia lakou ke hoike nei

lakou aole i ko lakou mau manao ponoi wale no, aka o ka manao kekahi o ka poe koho balota o keia Repubalika.

Aponoia i keia la 27 o Mei, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

OLELO HOOHOLO HUI.

No KA MEA o ke Komisina i kohoia ma ka la 9 o Okatoba, 1895, e noonoo a hoike ae e pili ana i na hana hoolilo aina a me ke kopeia ana o na palapala hoolilo, ua waiho mai i kekahi hoike kuikawa, a ua noi mai i manawa hou e hana ai i hoike piha;

E HOOHOLOIA e ka Aha Senate a me ka Hale o ka Poeikohoia, e aeia ke komisina i oleloia e hoomau aku i ka huli ana a me ka noonoo ana i na ano o na hoolilo ana i na aina a me ke kopeia ana o na palapala hoolilo, a hoike ae i ke kau o ka Ahaolelo e hiki mai ana.

Aponoia i keia la 6 o Iune, M. H. 1896.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ka Repubalika o Hawaii.

NA KANAWAI O 1896---KAU MAU.

AOAO

KANAWAI 1. He Kanawai e Hoomaopopo hou aku ana no ka Uku ana i na Lilo o ka Manawa e nee nei.... 3

KANAWAI 2. He Kanawai e pili ana i ka Hoomaka ana a me ka Pau ana o ke Kau o na Makahiki Elua.... 4

KANAWAI 3. He Kanawai e Hookaawale ai i Dala no ka Uku i na Lilo o ke Kau Ahaolelo o ka Makahiki 1896, Mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu 5

KANAWAI 4. He Kanawai e Hoololi ai i ke Kanawai i Kapaia "He Kanawai e pili ana i na Hale Holoi Lole" i Aponoia ma ka La 9 o Augate, M. H. 1880, 6

KANAWAI 5. He Kanawai e Hoololi ai i ka Mokuna 70 o na Kanawai o 1892, i kapaia "He Kanawai e Hoohui a Hoololi ai i ke Kanawai e pili ana i ke Kuai ana i na Ukana, na Waiwai, a me na Mea Kalepa maloko nei o ke Aupuni Hawaii, i Apono ia ma ka La 19 o Dekemaba, 1892..... 7

KANAWAI 6. He Kanawai e Hoomaopopo ai i Kahi e Waiho ai a e Malamaia ai na Moolelo, a me na Buke Moolelo i kauohaia e malamaia e na Lunakanawai Apana ma ka Pauku 13 o ke Kanawai e

AOAO

hooponopono hou ai i ka Oihana Hookolokolo, a e hoomaopopo ai no na Kope i Hooiaioia o ka Moolelo, na mea i Hanaia, na Olelo Hooholo a me na Olelo Hoike mailaila mai..... 8

KANAWAI 7. He Kanawai e Hoomana ana i ke Kuhina Kalaiaina e hana i kekahi mau ano Palapala Hoolimalima, e Hooloili i ka Mokuna 44 o na Kanawai o 1876, e like me ia i Hooloiiia ai e ka Mokuna V o na Kanawai o 1878..... 10

KANAWAI 8. He Kanawai e Hoomaopopo Pono loa ae ai i na Hana a me na Mana o ke Kuhina o ko na Aina E, e pili ana i ka Oihana Koa o ka Repubalika... 12

KANAWAI 9. He Kanawai no ka Hoakea ana i na Alanui ma ke Kulanakauhale o Hilo, Mokupuni o Hawaii 13

KANAWAI 10. He Kanawai e Hoomaopopo ai i ka Nui o ka Hae Hawaii 15

KANAWAI 11. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 12 o ke Kanawai 8 o na Kanawai o ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ka Repubalika o Hawaii, i Aponoia ma ka la 4 o Okatoba, 1894, e pili ana i na Koho Balota ana a me na Noho i Hoopaapaaia iloko o ka Ahaolelo..... 16

KANAWAI 12. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku Kanalima-kumamaono o ka Mokuna Kanalima-kumamahiku o na Kanawai o ke Kau o ka Makahiki 1892, i kapaia "He Kanawai e Hooponopono hou ai i ka Oihana Hookolokolo"..... 17

KANAWAI 13. He Kanawai e Hoomaopopo ai no ke Kakauinoa ana i na Kane e noho ana maloko o ka Repubalika o Hawaii 18

AOAO

KANAWAI 14. He Kanawai e Ae ai i ka Lawe ana mai i ka Aila Mahu no ka Wahie a me na Hana-Lima Akamai 29

KANAWAI 15. He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 2 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hoohaiki ai i ka Hele ana mai o na Eemoku Pake," a oia no ka Mokuna 80 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i kapaia "He Kanawai e pili ana i ka Hoohaiki ana i ka Hele ana mai o na Eemoku Pake"..... 31

KANAWAI 16. He Kanawai e Hoololi ai i ke Kanawai 21 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa, i kapaia "He Kanawai e Papa ai i ka Pili-waiwai," ma ka Pakui ana aku i kekahi Pauku Hou, e kapaia Pauku 9A 33

KANAWAI 17. He Kanawai e Kokua ai i ka Ahahui Waihona Buke Keena Heluhelu o Hilo..... 34

KANAWAI 18. He Kanawai e Hoomaopopo ai i kekahi Hoopii no na Hana Koi aku e Hana i na Hana Hookamakama a me ka imi ana aku a Loaa kekahi mea e Hana ia Hana..:..... 35

KANAWAI 19. He Kanawai e Hoololi ai i ke Kanawai 73 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa i Aponoia ma ka la 26 o Aperila, 1894, i kapaia "He Kanawai e Hookaawale ana i na Haawina Dala no na Uku Makahiki me na Uku Hana iloko o na Makahiki Elua, e pau ana ma ka La Kanakolu-kumamakahi o Maraki, M. H. 1896"..... 36

KANAWAI 20. He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 12 o ka Mokuna 35 o na Kanawai o 1888, oia no ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hoololi a e Hoohui ai i ke Kanawai e pili ana i na Pa Hoopaa

AOAO

Holoholona Aea, na Holoholona Aea, na Hao Kuni a me na Hoailona," i Aponoia ma ka La 11 o Augate, M. H. 1888 51

KANAWAI 21. He Kanawai e Hooloii ai i ka Mokuna 106 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i kapaia "He Kanawai e pili ana i na Dute maluna o na Dala i Hooiliia, na Waiwai i Kauohaia a me na Waiwai Hooilina" 52

KANAWAI 22. He Kanawai e Hookaawale hou ai i Dala no ka Hookaa ana i na Lilo o ka Ahaolelo o ka Makahiki 1896, mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu 54

KANAWAI 23. He Kanawai no ka Hoomahuahua ana ae i ke Akea o kekahi mau Alanui o ka Apana o Honolulu 54

KANAWAI 24. He Kanawai e Hoopau loa ai i ka Pauku 1331 o ke Kanawai Kivila, e pili ana i ka mea nona ka Waiwai o kekahi Wahine i Mareia, ina ua hooholoia e Okiia ka Mare ana no Kona Moekolohe.. 75

KANAWAI 25. He Kanawai e Hooloii ai i ka Mokuna XVI o ke Kanawai Karaima e pili ana i ka Aihue 75

KANAWAI 26. He Kanawai e pili ana i na Hakaka a e Hoopau ana i ka Mokuna XXXIII o ke Kanawai Karaima e pili ana ia Mea 76

KANAWAI 27. He Kanawai e Hooloii ai i na Pauku 2 a me 3 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hooponopono ai i ka Hoopuka ana o na Palapala Sila" i aponoia Augate 29, 1884, a e Pakui aku i Elua mau Pauku Hou i ke Kanawai i oleloia e like me ia i Hooloiiia ai e ke Kanawai i kapaia

AOAO

"He Kanawai e Hoololi ai i ke Kanawai e Hooponopono ai i ka Hoopuka ana o na Palapala Sila" i aponoia ma ka la 23 o Iune, 1888, a e kapaia na Pauku 15 a me 16 77

KANAWAI 28. He Kanawai e pili ana i na Mana Hoomalu Ma'i 81

KANAWAI 29. He Kanawai e Hoomaopopo ai i ka Manawa e Hele ai o Keiki Liilii ma na Alanui o ka Lehulehu a me Alaloa, maloko o kekahi mau hora 85

KANAWAI 30. He Kanawai e Haawi ana i ka Mana i ke Kuhina Kalaiaina e Hoolilo aku i kekahi Papa Kahu, i kekahi Apana Aina ma ka Apana o Kona, Mokupuni o Oahu, e Lawelaweia ma ke ano he Kahua Halema'i a Home no na Pake Kahiko, Ma'i a Palupalu, a hiki ole ke Malama ia Lakou iho 87

KANAWAI 31. He Kanawai e Hoololi ai i ka Mokuna 2, Pauku 1, o na Kanawai o ke Kau o 1886, e like me ia i Hoololiia ai e ka Mokuna 25 o na Kanawai o ke Kau o 1890, a me ka Pauku 2 o ke Kanawai i Oleloia, i kapaia "He Kanawai e Hooponopono ai i ke Kukulu a me ka Hana Hou ana i na Hale ma ke Kulanakauhale o Honolulu, maloko o kekahi mau Palena Pale Ahi i Hoakakaia".... 88

KANAWAI 32. He Kanawai e Hoomaopopo ana i kekahi Hoopai no ka Hewa Imi Loaa ma ka Hoopunipuni, a e Hoopau i na Pauku 6, 7 a me 8 o ka Mokuna XXI o ke Kanawai Karaima e pili ana i ka Imi Loaa ma ka Hoopunipuni..... 91

KANAWAI 33. He Kanawai e Hoakaka ana i ke Ano o ka Hoohiki Wahahee, a e Hoopau loa ai i ka Mokuna o ke Kanawai Karaima e pili ana ia Mea..... 91

AOAO

KANAWAI 34. He Kanawai e Hooloii ai i ka Pauku 7 o ka Mokuna 9 o ke Kanawai Karaima, e pili ana i ka Hakaka a me ka Pepehi i na Luna Aupuni.... 92

KANAWAI 35. He Kanawai e Hoomaopopo ana a e Hoakaka ana i kekahi Hoopai no na Hana Ino a me na Hana Kolohe, a e Hoopau loa ana i na Pauku 1 a hiki i ka 8 o ka Mokuna XXIII o ke Kanawai Karaima, e pili ana i na Hana Ino a me na Hana Kolohe 93

KANAWAI 36. He Kanawai e Hooloii ai i ka Mokuna XXXVII o ke Kanawai Karaima e pili ana i na Aea Haukae a me na Kanaka Hana Pono Ole, a e Hoopau loa ai i ka Mokuna III o na Kanawai o ke Kau o 1876, a me ka Mokuna XL o na Kanawai o ke Kau o 1886 e pili ana ia Mea 94

KANAWAI 37. He Kanawai e Hooloii ai i ka Pauku 8 o ka Mokuna IX o ke Kanawai Karaima e pili ana i na Hoeha me Kekahi mau mea Eha 96

KANAWAI 38. He Kanawai e Hoakaka ana no ke Komo a me ka Wawahi Hale, a e Hoopau loa ai i ka Mokuna 14 o ke Kanawai Karaima e pili ana i ke Komo a me ka Wawahi Hale 96

KANAWAI 39. He Kanawai e Hooloii ai i ka Mokuna 43 o na Kanawai o ke Kau o 1890, i Kapaia "He Kanawai e Hooloii ai i ka Mokuna 31 o ke Kanawai Kivila e pili ana i na Hui i Hoohuiia" 98

KANAWAI 40. He Kanawai e Pili ana i ka Mana Hookolokolo o na Lunakanawai Apana ma na Hihia Hewa, a e Hoopau ana i ka Pauku 1 o ka Mokuna LII o ke Kanawai Karaima e pili ana ia Mea; a me ka Mokuna VII o na Kanawai o ke Kau o 1870, i

kapaia "He Kanawai e Hooakea ana i ka Mana Hookolokolo o na Aha Hookolokolo Hoomalu a Pau o keia Aupuni ma kekahi mau Hihia Pepehi Ano Ino Loa;" Mokuna X o na Kanawai o ke Kau 1880, i Kapaia "He Kanawai e Hooakea ana i ka Mana Hookolokolo o na Aha Hookolokolo Apana a pau o keia Aupuni ma kekahi mau Hihia Pepehi Ano Ino Loa;" Mokuna VI o na Kanawai o ke Kau o 1882, i kapaia "He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 2 o ka Mokuna 10 o na Kanawai o 1880, i Aponoia ma ka la 13 o Augate, 1880;" Mokuna XXV o na Kanawai o ke Kau o 1884, i kapaia "He Kanawai e Hoakea ai i ka Mana Hookolokolo o ka Aha Hoomalu ma kekahi Hihia Hoeha i na Luna Aupuni;" a me ke Kanawai 25 o ke Aupuni Kuikawa, i kapaia "He Kanawai e pili ana i ka Mana Hookolokolo o na Lunakanawai Apana ma ka Hihia Mikamina" 99

KANAWAI 41. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 1 o ke Kanawai 42 o ke Aupuni Kuikawa, i kapaia "He Kanawai e Haawi ana i Mana Hookolokolo hou ae i kekahi mau Lunakanawai Apana"..... 101

KANAWAI 42. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 7 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai no ka Hana Ana i na Pa Aina," i Aponoia ma ka La 14 o Febeeruari, 1859 101

KANAWAI 43. He Kanawai no ka Hooloihi ana aku i kekahi mau Alanui o ka Apana o Honolulu..... 102

KANAWAI 44. He Kanawai e Pale aku ai i ka Hana Ino ana, Hoano E ana a me ka Hookina ana i na Wawae o na Kamaliiwahine malalo o Umikumamawalu Makahiki 114

AOAO

KANAWAI 45. He Kanawai e Hoomaopopo ai i ka Hana ana ma na Hoopii no ka Lawe ana i ka Waiwai o hai no na Hana o ka Lehulehu..... 115

KANAWAI 46. He Kanawai e Hookaawale ana i Dala no ka Hookaa ana i na Bila i Hookaa ole ia mamua aku o Dekemaba 31, 1895..... 122

KANAWAI 47. He Kanawai e Haawi ana i ka Mana i na Komisina o na Aina o ka Lehulehu e kauoha e Koho hou ia ke Kumukuai o kekahi mau Apana Aina Home Liilii, a e lawe i ka Hookaa ana no ia mau Apana e like me ia Koho hou ia ana 125

KANAWAI 48. He Kanawai no ka Hooloihi ana i kekahi mau Alanui o ke Taona o Hilo, Mokupuni o Hawaii 126

KANAWAI 49. He Kanawai e Hoakaka ai i na Alii Koa Kiekie a me na Aliikoa Ukali o kekahi Regimana o na Koa Kiai o Hawaii, e hooloi ana i ka Pauku 3 o ke Kanawai 20 o na Kanawai o ke Kau Kuikawa o 1895 130

KANAWAI 50. He Kanawai e Hoomaopopo ai no ka Malamaia ana o na Moolelo o na Hanau ana, na Make, a me na Mare, a e Hoopau ai i na Pauku 44, 45, 46 a me 48 o ke Kanawai i Hanaia iloko o Ianuari, 1865, i Kapaia "He Kanawai e Hoopau loa ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e Hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni" a e Hoopau no hoi i na Pauku 8 a me 9 o ka Mokuna LXXIX o ke Kanawai Karaima" Hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni," a e Hoopau ai no hoi i ka Pauku 2 o ka Mokuna XVII o na Kanawai o 1878, i kapaia "He Kanawai e Hooloi ai i na Pauku 7 a me 8 o ka Mokuna LXXIX

o ke Kanawai Karaima e pili ana i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni," a e Hoopau ai no hoi i ka Mokuna XLIII o na Kanawai o 1884, oia no ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 8 o ka Mokuna LXXIX o ke Kanawai Karaima, e like me ia i Hooloiiia ai ma ka Mokuna XVII o na Kanawai o 1878" 132

KANAWAI 51. He Kanawai e Pili ana i na Auhau Kuloko a e Hoopau Loa ai i ka Mokuna 61 o na Kanawai o 1892, e pili ana i na Auhau 139

KANAWAI 52. He Kanawai e Hooloili ai i na Pauku 527 a me 530 o ke Kanawai Kivila, e like me ia i Hooloili ia ai e ka Mokuna 10 o na Kanawai o ke Kau o 1878, a e Hoopau ai i ka Mokuna 35 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i kapaia "He Kanawai e Hoonoho ai i na Awa o Hana, Mokupuni o Maui, a me Waimea me Makaweli, Mokupuni o Kauai, i mau Awa no na Moku o na Aina E," i aponoia ma ka La 25 o Augate, 1892, a e Hoopau ai i ka Mokuna 14 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i kapaia "He Kanawai e wehe ai i Awa hou ae no ke ku ana mai me ka holo ana aku o na Moku o na Aina E ma ka Apana Ohi Dute o Kawaihae, ma ka Mokupuni o Hawaii," i Aponoia ma ka La 29 o Iulai, 1892..... 178

KANAWAI 53. He Kanawai e Hoomaopopo ai no ke Kukulu Mau Loa ia ana o Kapiolani Paka 180

KANAWAI 54. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 68 o ka Mokuna 57 o na Kanawai o 1892, e pili ana i na Hoopii Hoohalahala 184

KANAWAI 55. He Kanawai e pili ana i ka Hooiaio ana a me ke Kopeia ana o na Palapala aia iloko olaila na Huaolelo i Puumanaia, na mea i Holoiia a i ole ia i

AOAO

Hoololiia, a i na Huaolelo i Puumanaia, na mea i Holoiia a me na mea i Hoololiia Iloko o na Moolelo o ke Keena Kakau Kope 187

KANAWAI 56. He Kanawai e Hookaawale ana i na Haawina Kaulele no na Keena Oihana o ke Aupuni no na Makahiki Elua e Pau ana ma ka La 31 o Dekemaba iloko o ka Makahiki 1897 188

KANAWAI 57. He Kanawai e Honoho ai i kekahi Oihana Hooko e ikeia ma ka Inoa o ka Oihana Hoonaauao o ke Aupuni: e Hoakaka i Kona Mau Hana a me Kona Mau Mana a e Hoopau loa ai i na Kanawai Mahope iho nei..... 200

KANAWAI 58. He Kanawai e Hooponopono (Hoololi) ana i na Pauku 2 a me 3 o ke Kanawai 82 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, i Aponoia ma ka La 7 o Iune, M. H. 1894, e pili ana i ka Laikini ana i ka Hanaia ana o ka Waina mai ka Waina i Hoouluia ma ko Hawaii Pae Aina, a me ka Hoahu ana a me ka Ohi ana i na Loaa Kuloko Mailaila mai 216

KANAWAI 59. He Kanawai e Hoomaopopo ana no ka Halihaliia ana o na Leta mai ke Kahua Mai Lepera mai ma Molokai me ka Uku ole 217

KANAWAI 60. He Kanawai e Hooponopono ai i ka Lawelawe ia ana o ka Oihana Kauka Lapaau a Kauka Oki paha, a e Hoopau ana i ka Pauku 2, Mokuna 59 o ke Kanawai Karaima, e like me ia i Hoololiia ai ma ka La 7 o Iulai, 1870, e pili ana i ka Lawelaweia ana o ka Oihana Kauka Lapaau a Oki paha; ka Mokuna 19 o na Kanawai o 1880, ka Mokuna 15 o na Kanawai o 1887, a me ka Pauku 47 o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima, e pili ana i na Kauka Pake 218

AOAO

KANAWAI 61. He Kanawai e Hoomaopopo ai no ka Hoomaikai ana i ka Aina Maloko o ka Apana o Honolulu, i Hoopilikia i ke Ola o ka Lehulehu a no ka Hana ana a Hooko ana i na Kuleana Hoopaa i mea e Hoopaaia ai Ka Hookaaia ana o na Lilo i Hooliloia pela 222

KANAWAI 62. He Kanawai e Hookomo mai ai i na Waina i Hanaia Mailoko mai o ka Waina i Emi iho Malalo o Umikumamawalu Pa-keneta ka Ikaika Alakohola me ke Dute Ole; e Hooloii ana i ka Mokuna 25 o na Kanawai o 1892, i kapaia "He Kanawai e Hooloii ai i ka Mokuna 28 o na Kanawai o ka Kau o 1878, e pili ana i na Dute"..... 226

KANAWAI 63. He Kanawai e Hoomaopopo ai no ka Hana ana a Loaa a me ka Malama ana i kekahi Aina e Lawelaweia no na Hana o ka Lehulehu ma ke Taona o Hilo, Mokupuni o Hawaii..... 227

KANAWAI 64. He Kanawai e Hooloii ai, e Pakui aku ai a e Hoohuihui ai i na Kanawai e pili ana i kekahi mau Laikini, a e Hoopau loa ai i na Kanawai Mahope iho nei, oia hoi: 228

KANAWAI 65. He Kanawai e Hoomaopopo ai i Loaa no ke Aupuni, ma ka Helu ana a me ka Ohi ana i kekahi Auhau Maluna o na Loaa..... 264

KANAWAI 66. He Kanawai e pili ana i na La Kulaia.... 274

KANAWAI 67. He Kanawai e Hookaawale ana i mau Haawina no na Hana o ka Oihana A'o Palapala o ke Aupuni 274

KANAWAI 68. He Kanawai e Hoomana ana i ka Hoakoakoa ana i ka Aie Lahui o ka Repubalika o Hawaii 275

AOAO

KANAWAI 69. He Kanawai e Hoomaopopo ai a e Kaupalena ai i kekahi mau Mana i Haawiia i ke Kuhina Waiwai e ke Kanawai i Hooholoia e keia Kau o ka Ahaolelo i kapaia "He Kanawai e Hoomana ana i ka Hoakoakoa ana i ka Aie Lahui o ka Repubalika o Hawaii," a e Hoakaka ai i na Kumu e Loaa ai i kekahi Poe e Paa nei i na Bona i Hookaa ole ia na Bona Hou 280

KANAWAI 70. He Kanawai e Hookaawale ana i kekahi mau Haawina Malalo o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hoomana ana i ka Hoakoakoa ana i ka Aie Lahui o ka Repubalika o Hawaii..... 281

KANAWAI 71. He Kanawai e Hoomaopopo ana no na Aie Lahui 283

KANAWAI 72. He Kanawai e Hoomaopopo a e Kaupalena ana i ka Mana i Haawiia i ke Kuhina Waiwai e ke Kanawai i Hooholoia i keia Kau o ka Ahaolelo i kapaia "He Kanawai e Hoomaopopo ana no na Aie Lahui"..... 286

KANAWAI 73. He Kanawai e Hookaawale ana i na Haawina no na Hana o ke Aupuni iloko o na Makahiki Elua e pau ana ma ka La 31 o Dekemaba, M. H. 1897 287

KANAWAI 74. He Kanawai e Hooloii ai i ka Pauku 1 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hoomaopopo ai no ke Kukulu Mau Loa ia ana o Kapiolani Paka," i Aponoia ma ka La Eono o Iune, M. H. 1896..... 290

KANAWAI 75. He Kanawai e Hookaawale Hou ai i Dala no ka Hookaa ana i na Lilo o ka Ahaolelo o ka Makahiki 1896, mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu 292

AOAO

KANAWAI 76. He Kanawai e Hoopau ai i ke Kanawai 13 o na Kanawai o ke Kau o 1896, i kapaia "He Kanawai e Hoomaopopo ai no ke Kakauinoa ana i na Kane e Noho ana Maloko o ka Repubalika o Hawaii 292

KANAWAI 77. He Kanawai e Hoakaka ai i ke ano o na Hana ma ka Hookupa ana i na Kanaka o na Aina E 293

KANAWAI 78. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 17 o ke Kanawai 26 o na Kanawai o ke Kau Kuikawa o 1895 296

KANAWAI 79. He Kanawai e Hoomahuahua ai i ke Dute Maluna o na Waiona, na Waina i Puhiia a me na Mea Inu e ae i Hanaia Mailoko mai o na Mea e ae aole mai ka wai o ka Waina mai; e Hooloili ana i ka Mokuna 25 o na Kanawai o 1892, i kapaia "He Kanawai e Hooloili ai i ka Mokuna 28 o na Kanawai o ke Kau o 1878, e pili ana i na Dute"... 297

OLELO HOOHOLO HUI.

AOAO

OLELO HOOHOLO HUI. E Huikala ana i ka Ilamuku o ka Repubalika o Hawaii mai na Kaumaha a pau Mamuli o ka Nalowale ana o kekahi Huina Dala Maloko o Kona Keena Oihana..... 299

OLELO HOOHOLO HUI. E Hoomaopopo ana i ka Manao o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hooponopono ai i ka Loaa ana mai, ka Malama ana, a me ka Hoolilo ana aku i na Dala o ke Aupuni, a e Hoomaopopo ai no ka Hooia ana i na Buke Helu o ke Aupuni," i Aponoia Augate 4, 1882..... 299

OLELO HOOHOLO HUI. E Hoakaka ana, a e Hoomaopopo ana i ke ano o ka Sila Nui o ka Repubalika o Hawaii 300

OLELO HOOHOLO HUI. E pili ana no na Poo-leta, na Leta Poo-leta, a me na wahi i Kuniia i Hoopukaia mamua aku o na mea e Hoohanaia nei, e Pau ko Lakou Kuai ia ana Mahope o ka La 31 o Dekemaba, 1896. E Koho ia i Komite o Ekolu e Hana pu me ke Kuhina Waiwai a me ka Luna Leta Nui, e Helu i ke Koena, a e Hoopau loa..... 302

OLELO HOOHOLO HUI. E hoike ana i ka Manao o ka Ahaolelo o ka Repubalika o Hawaii, i Kona Kupaa Mahope o ka Manao Hoohui i ko Hawaii Pae Aina me Amerika Huipuia..... 302

AOAO

OLELO HOOHOLO HUI. O ke Komisina i Koho ia ma ka La 9 o Okatoba, 1895, ia Lakou ka Noonoo e pili ana i na Hana Hoolilo Aina a me ke Kopeia ana o na Palapala Hoolilo, ma keia ua ae ia lakou e Hoomau aku, a e Hoike ae i ke Kau o ka Ahaolelo e Hiki mai ana 302

NA KANAWAI I HOOLOLIIA.

AOAO

KANAWAI 4. He Kanawai e Hoololi ai i ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e pili ana i na Hale Holoi Lole" i Aponoia ma ka La 9 o Augate, M.H. 1880 6

KANAWAI 5. He Kanawai e Hoololi ai i ka Mokuna 70 o na Kanawai 1892, i kapaia "He Kanawai e Hoohui a e Hoololi ai i ke Kanawai e pili ana i ke Kuai ana i na Ukana, na Waiwai a me na Mea Kalepa Maloko nei o ke Aupuni Hawaii," i Aponoia ma ka La 19 o Dekemaba, 1892..... 7

KANAWAI 7. He Kanawai e Hoomana ana i ke Kuhina Kalaiaina e hana i kekahi mau ano Palapala Hoolimalima, e Hoololi i ka Mokuna 44 o na Kanawai o 1876 e like me ia i Hoololiia ai e ka Mokuna V o na Kanawai o 1878 10

KANAWAI 11. He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 12 o ke Kanawai 8 o na Kanawai o ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ka Repubalika o Hawaii, i Aponoia ma ka La 4 o Okatoba, 1894, e pili ana i na Koho Balota ana a me na Noho i Hoopaapaaia iloko o ka Ahaolelo 16

KANAWAI 12. He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku Kanalima-kumamaono o ka Mokuna Kanalima-kumamahiku o na Kanawai o ke Kau o ka Makahiki 1892, i kapaia "He Kanawai e Hooponopono Hou ai i ka Oihana Hookolokolo"..... 17

AOAO

KANAWAI 15. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 2 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hoohaiki ai i ka Hele ana mai o na Eemoku Pake," a oia no ka Mokuna 80 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i kapaia "He Kanawai e pili ana i ka Hoohaiki ana i ka Hele ana mai o na Eemoku Pake" 31

KANAWAI 16. He Kanawai e Hooloili ai i ke Kanawai 21 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa, i kapaia "He Kanawai e Papa ai i ka Pili-waiwai," ma ka Pakui ana aku i Kekahi Pauku Hou, e Kapaia Pauku 9A 33

KANAWAI 19. He Kanawai e Hooloili ai i ke Kanawai 73 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa i Aponoia ma ka La 26 o Aperila, 1894, i kapaia "He Kanawai e Hookaawale ana i na Haawina Dala no na Uku Makahiki me na Uku Hana iloko o na Makahiki Elua, e pau ana ma ka La Kanakolu-kumamakahi o Maraki, M. H. 1896" 36

KANAWAI 20. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 12 o ka Mokuna 35 o na Kanawai o 1888, oia no ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hooloili a e Hoohui ai i ke Kanawai e pili ana i na Pa Hoopaa Holoholona Aea, na Holoholona Aea, na Hao Kuni a me na Hoailona," i Aponoia ma ka La 11 o Augate, M. H. 1888 51

KANAWAI 21. He Kanawai e Hooloili ai i ka Mokuna 106 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i kapaia "He Kanawai e pili ana i na Dute maluna o na Dala Hooiliia, na Waiwai i Kauohaia a me na Waiwai Hooilina" 52

KANAWAI 25. He Kanawai e Hooloili ai i ka Mokuna XVI o ke Kanawai Karaima e pili ana i ka Aihue 75

AOAO

KANAWAI 27. He Kanawai e Hooloili ai i na Pauku 2 a me 3 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hooponopono ai i ka Hoopuka ana o na Palapala Sila," i Aponoia Augate 29, 1884, a e Pakui aku i Elua mau Pauku hou i ke Kanawai i Oleloia e like me ia i Hooloiliia ai e ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hooloili ai i ke Kanawai e Hooponopono ai i ka Hoopuka ana o na Palapala Sila," i Aponoia ma ka La 23 o Iune, 1888, a e kapaia na Pauku 15 a me 16..... 77

KANAWAI 31. He Kanawai e Hooloili ai i ka Mokuna 2, Pauku 1, o na Kanawai o ke Kau o 1886, e like me ia i Hooloiliia ai e ka Mokuna 25 o na Kanawai o ke Kau o 1890, a me ka Pauku 2 o ke Kanawai i Oleloia, i kapaia "He Kanawai e Hooponopono ai i ke Kukulu a me ka Hana Hou ana i na Hale ma ke Kulanakauhale o Honolulu, maloko o ke-kahi mau Palena Pale Ahi i Hoakakaia"..... 88

KANAWAI 34. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 7 o ka Mokuna 9 o ke Kanawai Karaima, e pili ana i ka Hakaka a me ka Pepehi i na Luna Aupuni..... 92

KANAWAI 36. He Kanawai e Hooloili ai i ka Mokuna XXXVII o ke Kanawai Karaima e pili ana i na Aea Haukae a me na Kanaka Hana Pono Ole, a e Hoopau loa ai i ka Mokuna III o na Kanawai o ke Kau o 1876, a me ka Mokuna XL o na Kanawai o ke Kau o 1886 e pili ana ia Mea..... 94

KANAWAI 37. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 8 o ka Mokuna IX o ke Kanawai Karaima e pili ana i na Hoeha me kekahi mau mea Eha..... 96

AOAO

KANAWAI 39. He Kanawai e Hoololi ai i ka Mokuna 43 o na Kanawai o ke Kau o 1890, i kapaia "He Kanawai e Hoololi ai i ka Mokuna 31 o ke Kanawai Kivila e pili ana i na Hui i Hoohuiia"..... 98

KANAWAI 41. He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 1 o ke Kanawai 42 o ke Aupuni Kuikawa, i kapaia "He Kanawai e Haawi ana i Mana Hookolokolo Hou ae i kekahi mau Lunakanawai Apana"..... 101

KANAWAI 42. He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 7 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai no ka Hana ana i na Pa Aina," i Aponoia ma ka La 14 o Feberuari, 1859 101

KANAWAI 49. He Kanawai e Hoakaka ai i na Alii Koa Kiekie a me na Alii Koa Ukali o kekahi Regimana o na Koa Kiai o Hawaii, e Hoololi ana i ka Pauku 3 o ke Kanawai 20 o na Kanawai o ke Kau Kuikawa o 1895..... 130

KANAWAI 52. He Kanawai e Hoololi ai i na Pauku 527 a me 530 o ke Kanawai Kivila, e like me ia i Hoololiia ai e ka Mokuna 10 o na Kanawai o ke Kau o 1878, a e Hoopau ai i ka Mokuna 35 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i kapaia "He Kanawai e Hoonoho ai i na Awa o Hana, Mokupuni o Maui, a me Waimea me Makaweli, Mokupuni o Kauai, i mau Awa no na Moku o na Aina E," i Aponoia ma ka La 25 o Augate, 1892, a e Hoopau ai i ka Mokuna 14 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i kapaia "He Kanawai e wehe ai i Awa hou ae no ke Ku ana mai me ka Holo ana aku o na Moku o na Aina E ma ka Apana Ohi Dute o Kawaihae, ma ka Mokupuni o Hawaii," i Aponoia ma ka La 29 o Iulai, 1892.... 178

AOAO

KANAWAI 54. He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 68 o ka Mokuna 57 o na Kanawai o 1892, e pili ana i na Hoopii Hoohalahala 184

KANAWAI 58. He Kanawai e Hooponopono (Hoololi) ana i na Pauku 2 a me 3 o ke Kanawai 82 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, i Aponoia ma ka La 7 o Iune, M. H. 1894, e pili ana i ka Laikini ana i ka Hanaia ana o ka Waina mai ka Waina i Hoouluia ma ko Hawaii Pae Aina, a me ka Hoahu ana a me ka Ohi ana i na Loaa Kuloko Mailaila mai 216

KANAWAI 62. He Kanawai e Hookomo mai ai i na Waina i Hanaia Mailoko mai o ka Waina i Emi iho Malalo o Umikumamawalu Pa-kenetą ka Ikaika Alakohola me ke Dute Ole; e Hoololi ana i ka Mokuna 25 o na Kanawai o 1892, i kapaia "He Kanawai e Hoololi ai i ka Mokuna 28 o na Kanawai o ke Kau o 1878, e pili ana i na Dute"..... 226

KANAWAI 64. He Kanawai e Hoololi ai, e Pakui aku ai a e Hoohuihui ai i na Kanawai e pili ana i kekahi mau Laikini, a e Hoopau loa ai i na Kanawai Mahope iho nei, oia hoi..... 228

KANAWAI 74. He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 1 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hoomaopopo ai no ke Kukulu Mau Loa ia ana o Kapiolani Paka," i Aponoia ma ka La Eono o Iune, M. H. 1896 290

KANAWAI 78. He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 17 o ke Kanawai 26 o na Kanawai o ke Kau Kuikawa o 1895 296

AOAO

KANAWAI 79. He Kanawai e Hoomahuahua ai i ke Dute Maluna o na Waiona, na Waina i Puhiia a me na Mea Inu e ae i Hanaia Mailoko mai o na Mea e ae aole mai ka wai o ka Waina mai; e Hoololi ana i ka Mokuna 25 o na Kanawai o 1892, i kapaia "He Kanawai e Hoololi ai i ka Mokuna 28 o na Kanawai o ke Kau o 1878, e pili ana i na Dute"... 297

NA KANAWAI I HOOPAUIA.

AOAO

KANAWAI 24. He Kanawai e Hoopau loa ai i ka Pauku 1331 o ke Kanawai Kivila, e pili ana i ka mea nona ka Waiwai o kekahi Wahine i Mareia, ina ua Hooholoia e Okiia ka Mare ana no Kona Moekolohe 75

KANAWAI 26. He Kanawai e pili ana i na Hakaka a e Hoopau ana i ka Mokuna XXXIII o ke Kanawai Karaima e pili ana ia Mea..... 76

KANAWAI 32. He Kanawai e Hoomaopopo ana i kekahi Hoopai no ka Hewa Imi Loaa ma ka Hoopunipuni, a e Hoopau i na Pauku 6, 7 a me 8 o ka Mokuna XXI o ke Kanawai Karaima e pili ana i ka Imi Loaa ma ka Hoopunipuni..... 91

KANAWAI 33. He Kanawai e Hoakaka ana i ke ano o ka Hoohiki Wahahee, a e Hoopau loa ai i ka Mokuna 27 o ke Kanawai Karaima e pili ana ia Mea..... 91

KANAWAI 35. He Kanawai e Hoomaopopo ana a e Hoakaka ana i kekahi Hoopai no na Hana Ino a me na Hana Kolohe, a e Hoopau loa ana i na Pauku 1 a hiki i ka 8 o ka Mokuna XXIII o ke Kanawai Karaima, e pili ana i na Hana Ino a me na Hana Kolohe 93

AOAO

KANAWAI 36. He Kanawai e Hoololi ai i ka Mokuna XXXVII o ke Kanawai Karaima e pili ana i na Aea Haukae a me na Kanaka Hana Pono Ole, a e Hoopau loa ai i ka Mokuna III o na Kanawai o ke Kau o 1876, a me ka Mokuna XL o na Kanawai o ke Kau o 1886 e pili ana ia Mea..... 94

KANAWAI 38. He Kanawai e Hoakaka ana no ke Komo a me ka Wawahi Hale, a e Hoopau loa ai i ka Mokuna 14 o ke Kanawai Karaima e pili ana i ke Komo a me ka Wawahi Hale..... 96

KANAWAI 40. He Kanawai e pili ana i ka Mana Hookolokolo o na Lunakanawai Apana ma na Hihia Hewa, a e Hoopau ana i ka Pauku 1 o ka Mokuna LII o ke Kanawai Karaima e pili ana ia Mea; a me ka Mokuna VII o na Kanawai o ke Kau o 1870, i kapaia "He Kanawai e Hoakea ana i ka Mana Hookolokolo o na Aha Hookolokolo Hoomalu a pau o keia Aupuni ma kekahi mau Hihia Pepehi Ano Ino Loa;" Mokuna X o na Kanawai o ke Kau o 1880 i kapaia "He Kanawai e Hooakea ana i ka Mana Hookolokolo o na Aha Hookolokolo Apana a pau o keia Aupuni ma kekahi mau Hihia Pepehi Ano Ino Loa;" Mokuna VI o na Kanawai o ke Kau o 1882, i kapaia "He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 2 o ka Mokuna 10 o na Kanawai o 1880, i Aponoia ma ka La 13 o Augate, 1880;" Mokuna XXV o na Kanawai o ke Kau o 1884, i kapaia "He Kanawai e Hoakea ai i ka Mana Hookolokolo o ka Aha Hoomalu ma kekahi Hihia Hoeha i na Luna Aupuni;" a me ke Kanawai 25 o ke Aupuni Kuikawa, i kapaia "He Kanawai e pili ana i ka Mana Hookolokolo o na Lunakanawai Apana ma ka Hihia Mikamina."..... 99

AOAO

KANAWAI 50. He Kanawai e Hoomaopopo ai no ka Malamaia ana o na Moolelo o na Hanau ana, na Make, a me na Mare, a e Hoopau ai i na Pauku 44, 45, 46 a me 48 o ke Kanawai i Hanaia iloko o Ianuari, 1865, i kapaia "He Kanawai e Hoopau loa ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e Hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni" a e Hoopau no hoi i na Pauku 8 a me 9 o ka Mokuna LXXIX o ke Kanawai Karaima "Hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni," a e Hoopau ai no hoi i ka Pauku 2 o ka Mokuna XVII o na Kanawai o 1878, i kapaia "He Kanawai e Hooloili ai i na Pauku 7 a me 8 o ka Mokuna LXXIX o ke Kanawai Karaima e pili ana i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni," a e Hoopau ai no hoi i ka Mokuna XLII o na Kanawai o 1884, oia no ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 8 o ka Mokuna LXXIX o ke Kanawai Karaima, e like me ia i Hooloiiia ai ma ka Mokuna XVII o na Kanawai o 1878"..... 133

KANAWAI 51. He Kanawai e pili ana i na Auhau Kuloko a e Hoopau loa ai i ka Mokuna 61 o na Kanawai o 1892, e pili ana i na Auhau..... 139

KANAWAI 52. He Kanawai e Hooloili ai i na Pauku 527 a me 530 o ke Kanawai Kivila, e like me ia i Hooloiiia ai e ka Mokuna 10 o na Kanawai o ke Kau o 1878, a e Hoopau ai i ka Mokuna 35 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i kapaia "He Kanawai e Hoonoho ai i na Awa o Hana, Mokupuni o Maui, a me Waimea me Makaweli, Mokupuni o Kauai, i mau Awa no na Moku o na Aina E," i Aponoia ma ka La 25 o Augate, 1892, a e Hoopau ai i ka Mokuna 14 o

AOAO

na Kanawai o ke Kau o 1892, i kapaia "He Kanawai e Wehe ai i Awa Hou ae no ke Ku ana mai me ka Holo ana aku o na Moku o na Aina E ma ka Apana Ohi Dute o Kawaihae, ma ka Mokupuni o Hawaii," i Aponoia ma ka La 29 o Iulai, 1892.... 178

KANAWAI 57. He Kanawai e Hoonoho ai i kekahi Oihana Hooko e ikeia ma ka Inoa o ka Oihana Hoonaauao o ke Aupuni: e Hoakaka i Kona Mau Hana a me Kona Mau Mana a e Hoopau loa ai i na Kanawai Mahope iho nei..... 200

KANAWAI 60. He Kanawai e Hooponopono ai i ka Lawelawe ia ana o ka Oihana Kauka Lapaau a Kauka Oki paha, a e Hoopau ana i ka Pauku 2, Mokuna 59 o ke Kanawai Karaima, e like me ia i Hooloiia ai ma ka La 7 o Iulai, 1870, e pili ana i ka Lawelawia ana o ka Oihana Kauka Lapaau a Oki paha; ka Mokuna 19 o na Kanawai o 1880, ka Mokuna 15 o na Kanawai o 1887, a me ka Pauku 47 o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima, e pili ana i na Kauka Pake..... 218

KANAWAI 64. He Kanawai e Hooloi ai, e Pakui aku ai a e Hoohuihui ai i na Kanawai e pili ana i kekahi mau Laikini, a e Hoopau loa ai i na Kanawai Mahope iho nei, oia hoi: 228

KANAWAI 76. He Kanawai e Hoopau ai i ke Kanawai 13 o na Kanawai o ke Kau o 1896, i kapaia "He Kanawai e Hoomaopopo ai no ke Kakauinoa ana i na Kane e Noho ana Maloko o ka Repubalika o Hawaii" 292

PAPA KUHIKUHI.

A

AOAO

Alanui ma ke Kulanakauhale o Hilo, Mokupuni o Hawaii. He Kanawai no ka Hoakea ana i na..... 13

Aila Mahu. He Kanawai e ae ai i ka Lawe ana mai i ka, no ka Wahie a me na Hana Lima Akamai..... 29

Ahahui Waihona Buke a Keena Heluhelu o Hilo. He Kanawai e Kokua ai i ka..... 34

Ahaolelo o ka Makahiki 1896. E Hookaawale hou ana i Dala no ka Hookaa ana i na Lilo o ka..... 54

Alanui o ka Apana o Honolulu. Hoomahuahua ana i ke Akea o kekahi mau..... 54

Aihue. E hooloili ana i ka Mokuna XVI o ke Kanawai Karaima e pili ana i ka..... 75

Aea Haukae a me na Kanaka Hana Pono Ole. He Kanawai e Hooloili ai i ka Mokuna XXXVII o ke Kanawai Karaima e pili ana i na, a e Hoopau loa ai i ka Mokuna III o na Kanawai o ke Kau o 1876, a me ka Mokuna XL o na Kanawai o ke Kau o 1886, e pili ana ia Mea..... 94

Alanui. He Kanawai no ka Hooloihi ana aku i kekahi mau, o ka Apana o Honolulu..... 102

AOAO

Alanui. He Kanawai no ka Hooloihi ana i kekahi mau, o ke Taona o Hilo, Mokupuni o Hawaii..... 126

Auhau Kuloko. He Kanawai e pili ana i na, a e Hoopau loa ai i ka Mokuna 61 o na Kanawai o 1892, e pili ana i na Auhau..... 139

Awa Komo a Holo aku no na Moku. He Kanawai e Hooloili ai i na Pauku 527 a me 530 o ke Kanawai Kivila, a e Hoopau i ka Mokuna 35 o na Kanawai o ke Kau o 1892, a e Hoopau i ka Mokuna 14 o na Kanawai o ke Kau o 1892..... 178

Aina i Hoopilikia i ke Ola o ka Lehulehu. He Kanawai e Hoomaopopo ai no ka Hoomaikai ana i ka, a no ka Hana ana a Hooko ana i na Kuleana Hoopaa i mea e Hoopaaia ai ka Hookaaia ana o na Lilo i Hoolilo ia Pela..... 222

Aina. He Kanawai e Hoomaopopo ai no ka Hana ana a Loaa a me ka Malama ana i kekahi, e Lawelawe ia no na Hana o ka Lehulehu ma ke Taona o Hilo, Mokupuni o Hawaii..... 227

Auhau Maluna o na Loaa. He Kanawai e Hoomaopopo ai i Loaa no ke Aupuni, ma ka Helu ana a me ka Ohi ana i kekahi..... 264

Aie Lahui o ka Repubalika o Hawaii. He Kanawai e Hoomana ana i ka Hoakoakoa ana i ka..... 275

Aie Lahui. He Kanawai e Hoomaopopo ana no na.... 283

D

Dute Maluna o na Dala i Hooiliia, na Waiwai i Kauohaia a me na Waiwai Hooilina. E Hooloili ana i ka Mokuna 106 o na Kanawai o ke Kau o 1892, e pili ana i na..... 52

AOAO

Dala no ka Hookaa ana i na Bila i Hookaa ole ia mamua aku o Dekemaba 31, 1895. He Kanawai e Hookaawale ana i..... 122

Dala. He Kanawai e Hookaawale Hou ai i, no ka Hookaa ana i na Lilo o ka Ahaolelo o ka Makahiki 1896, mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu.... 292

Dute. He Kanawai e Hoomahuahua ai i ke, maluna o na Waiona, na Waina i Puhiia a me na Mea Inu e ae i Hanaia Mailoko mai o na Mea e ae aole mai ka Wai o ka Waina mai; e Hooloii ana i ka Mokuna 25 o na Kanawai o 1892, i kapaia "He Kanawai e Hooloii ai i ka Mokuna 28 o na Kanawai o ke Kau o 1878, e pili ana i na Dute"..... 297

E

Eemoku Pake." He Kanawai e Hooloii ai i ka Pauku 2 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hoohaiki ai i ka Hele ana mai o na, a oia no ka Mokuna 80 o na Kanawai o ke Kau o 1892, i kapaia "He Kanawai e pili ana i ka Hoohaiki ana i ka Hele ana mai o na 31

H

Hoomaka ana a me ka Pau ana o ke Kau o na Makahiki Elua. He Kanawai e pili ana i ka..... 4

Hale Holoi Lole." He Kanawai e Hooloii ai i ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e pili ana i na, i Aponoia ma ka La 9 o Augate, M. H. 1880..... 6

Hoomana ana i ke Kuhina Kalaiaina e Hana i kekahi mau ano Palapala Hoolimalima. He Kanawai e, a e Hooloii i ka Mokuna 44 o na Kanawai o 1876, e like me ia i Hooloiia ai e ka Mokuna V o na Kanawai o 1878 10

AOAO

Hoakea ana i na Alanui ma ke Kulanakauhale o Hilo, Mokupuni o Hawaii. He Kanawai no ka..... 13

Hae Hawaii. He Kanawai e Hoomaopopo ai i ka Nui o ka 15

Hookamakama. He Kanawai e Hoomaopopo ai i kekahi Hoopai no na Hana Koi aku e Hana i na Hana, a me ka Imi ana aku a Loaa kekahi mea e Hana ia Hana 35

Haawina Dala no na Uku Makahiki me na Uku Hana iloko o na Makahiki Elua, e Pau ana ma ka La Kanakolu-kumamakahi o Maraki, M.H. 1896." He Kanawai e Hooloili ai i ke Kanawai 73 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa i Aponoia ma ka La 26 o Aperila, 1894, i kapaia he "He Kanawai e Hookaawale ana i na..... 36

Hakaka. He Kanawai e pili ana i na, a e Hoopau ana i ka Mokuna XXXIII o ke Kanawai Karaima e pili ana ia mea..... 76

Hoomalu Ma'i. He Kanawai e pili ana i na Mana..... 81

Hoohiki Wahahee. He Kanawai e Hoakaka ana i ke ano o ka, a e Hoopau loa ai i ka Mokuna 27 o ke Kanawai Karaima e pili ana ia Mea..... 91

Hakaka a me ka Pepehi i na Luna Aupuni. He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 7 o ka Mokuna 9 o ke Kanawai Karaima, e pili ana i ka..... 92

Hana Ino a me na Hana Kolohe. He Kanawai e Hoomaopopo ana a e Hoakaka ana i kekahi Hoopai no na, a e Hoopau loa ana i na Pauku 1 a hiki i ka 8 o ka Mokuna XXIII o ke Kanawai Karaima, e pili ana i na..... 93

AOAO

Hoeha me kekahi mau mea Eha. He Kanawai e Hooloi ai i ka Pauku 8 o ka Mokuna IX o ke Kanawai Karaima e pili ana i na..... 96

Hui i Hoohuiia." He Kanawai e Hooloi ai i ka Mokuna 43 o na Kanawai o ke Kau o 1890, i kapaia "He Kanawai e Hooloi ai i ka Mokuna 31 o ke Kanawai Kivila e pili ana i na..... 98

Hoopii no ka Lawe ana i ka Waiwai o Hai no na Hana o ka Lehulehu. He Kanawai e Hoomaopopo ai i ka Hana ana ma na..... 115

Hanau ana, na Make, a me na Mare. He Kanawai e Hoomaopopo ai no ka Malamaia ana o na Moolelo o na, a e Hoopau ai i na Pauku 44, 45, 46 a me 48 o ke Kanawai i hanaia iloko o Ianuari, 1865, i kapaia "He Kanawai e Hoopau loa ai i ka Mokuna X o ke Kanawai Kivila, a e Hoopau no hoi i na Pauku 8 a me 9 o ka Mokuna LXXIX o ke Kanawai Karaima, a e Hoopau ai no hoi i ka Pauku 2 o ka Mokuna XVII o na Kanawai o 1878, a e Hoopau ai no hoi i ka Mokuna XLIII o na Kanawai o 1884, oia no ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hooloi ai i ka Pauku 8 o ka Mokuna LXXIX o ke Kanawai Karaima, e like me ia i Hooloiia ai ma ka Mokuna XVII o na Kanawai o 1878"..... 131

Hooiaio ana a me ke Kopeia ana o na Palapala. He Kanawai e pili ana i ka, aia iloko Olaila na Huaolelo i Puumanaia, na mea i Holoiia, a i ole i Hooloiia; a i na Huaolelo i Puumanaia, na mea i Holoiia a me na mea i Hooloiia iloko o na Moolelo o ke Keena Kakau Kope 186

AOAO

Haawina Kaulele. He Kanawai e Hookaawale ana i na, no na Keena Oihana o ke Aupuni no na Makahiki Elua e Pau ana ma ka La 31 o Dekemaba iloko o ka Makahiki 1897..... 188

Haawina no na Hana o ka Oihana A'o Palapala o ke Aupuni. He Kanawai e Hookaawale ana i mau.. 274

Haawina. He Kanawai e Hookaawale ana i kekhi mau, malalo o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hoomana ana i ka Hoakoakoa ana i ka Aie Lahui o ka Repubalika o Hawaii"..... 281

Haawina. He Kanawai e Hookaawale ana i na, no na Hana o ke Aupuni iloko o na Makahiki Elua e pau ana ma ka La 31 o Dekemaba, M. H. 1897..... 287

Hookupa ana i na Kanaka o na Aina E. He Kanawai e Hoakaka ai i ke ano o na Hana ma ka..... 293

Hoololi i ka Pauku 17 o ke Kanawai 26 o na Kanawai o ke Kau Kuikawa o 1895. He Kanawai e..... 296

I

Imi Loaa ma ka Hoopunipuni. He Kanawai e Hoomaopopo ana i kekahi Hoopai no ka Hewa, a e Hoopau i na Pauku 6, 7 a me 8 o ka Mokuna XXI o ke Kanawai Karaima e pili ana i ka..... 91

K

Kau o na Makahiki Elua. He Kanawai e pili ana i ka Hoomaka ana a me ka Pau ana o ke..... 4

Kau Ahaolelo o ka Makahiki 1896. He Kanawai e Hookaawale ai i Dala no ka Uku ana i na Lilo o ke, mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu..... 5

AOAO

Kuai ana i na Ukana, na Waiwai a me na mea Kalepa Maloko nei o ke Aupuni Hawaii." He Kanawai e Hooloii ai i ka Mokuna 70 o na Kanawai o 1892, i kapaia "He Kanawai e Hoohui a e Hooloii ai i ke Kanawai e pili ana i ke, i Aponoia ma ka La 19 o Dekemaba, 1892 7

Koho Balota ana a me na Noho i Hoopaapaaia iloko o ka Ahaolelo. He Kanawai e Hooloii ai i ka Pauku 12 o ke Kanawai 8 o na Kanawai o ka Aha Kuka o ka Repubalika o Hawaii, i Aponoia ma ka La 4 o Okatoba, 1894, e pili ana i na..... 16

Kakau Inoa ana i na Kane e Noho ana Maloko o ka Repubalika o Hawaii. He Kanawai e Hoomaopopo ai no ke 18

Keiki Liilii. He Kanawai e Hoomaopopo ai i ka Manawa e Hele ai o, ma na Alanui o ka Lehulehu a me na na Alaloa, maloko o kekahi mau Hora..... 85

Kahua Halema'i a Home no Pake Kahiko, Ma'i a Palupalu, a hiki ole ke Malama ia Lakou iho. He Kanawai e Haawi ana i ka Mana i ke Kuhina Kalaiaina e Hoolilo aku i kekahi Papa Kahu, i kekahi Apana Aina ma ka Apana o Kona, Mokupuni o Oahu, e Lawelaweia ma ke ano he..... 87

Kukulu a me ka Hana Hou ana i na Hale ma ke Kulanakauhale o Honolulu, maloko o kekahi mau Palena Pale Ahi i Hoakakaia. He Kanawai e Hooloii ai i ka Mokuna 2, Pauku 1 o na Kanawai o ke Kau o 1886, e like me ia i Hooloiiia ai e ka Mokuna 25 o na Kanawai o ke Kau o 1890, a me ka Pauku 2 o ke Kanawai i Oleloia, i kapaia He Kanawai e Hooponopono ai i ke..... 88

AOAO

Kamaliiwahine. He Kanawai e Pale aku ai i ka Hana Ino ana, Hoano e ana a me ka Hookina ana i na Wawae o na, malalo o Umikumamawalu Makahiki 114

Komisina o na Aina o ka Lehulehu. He Kanawai e Haawi ana i ka Mana i na, e kauoha e Koho hou ia ke Kumukuai o kekahi mau Apana Aina Home Liilii, a e lawe i ka Hookaa ana no ia mau Apana e like me ia i Koho hou ia ana..... 125

Koa Kiai o Hawaii. He Kanawai e Hoakaka ai i na Alii Koa Kiekie a me na Alii Koa Ukali o kekahi Regimana o na, e Hooloili ana i ka Pauku 3 ot ke Kanawai 20 o na Kanawai o ke Kau Kuikawa o 1895 130

Kapiolani Paka. He Kanawai e Hoomaopopo ai no ke Kukulu mau loa ia ana o..... 180

Kauka Lapaau a Kauka Oki. He Kanawai e Hooponopono ai i ka Lawelawe ia ana o ka Oihana, a e Hoopau ana i ka Pauku 2, Mokuna 59 o ke Kanawai Karaima, e like me ka Hooloili o ka La 7 o Iulai, 1870, ka Mokuna 19 o na Kanawai o 1880, ka Mokuna 15 o na Kanawai o 1887, a me ka Pauku 47 o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Karaima, e pili ana i na Kauka Pake..... 218

Kapiolani Paka." He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 1 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hoomaopopo ai no ke Kukulu Mau Loa ia ana o, i Aponoia ma ka La Eono o Iune, M. H. 1896..... ... 290

Kakauinoa ana o na Kane e Noho ana Maloko o ka Repubalika o Hawaii." He Kanawai e Hoopau ai i ke Kanawai 13 o na Kanawai o ke Kau o 1896, i kapaia "He Kanawai e Hoomaopopo ai no ke.... 292

L

Lilo o ka Manawa e Nee nei. He Kanawai e Hoomaopopo hou aku ana no ka Uku ana i na..... 3

Lilo o ke Kau Ahaolelo o ka Makahiki 1896. He Kanawai e Hookaawale ai i Dala no ka Uku ana i na, mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu..... 5

Laikini i ka Hanaia ana o ka Waina mai ka Waina i Hoouluia ma ko Hawaii Pae Aina. He Kanawai e Hooponopono ana i na Pauku 2 a me 3 o ke Kanawai 82 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa e pili ana i ka, a me ka Hoahu ana a me ka Ohi ana i na Loaa Kuloko Mailaila mai..... 216

Leta. He Kanawai e Hoomaopopo ana no ka Halihaliia ana o na, mai ke Kahua Ma'i Lepera mai ma Molokai me ka Uku ole..... 217

Laikini. He Kanawai e Hoololi ai, e Pakui aku ai a e Hoohuihui ai i na Kanawai e pili ana i kekahi mau Laikini, a e Hoopau loa ai i na Kanawai Mahope iho nei, oia hoi: 228

La Kulaia. He Kanawai e pili ana i na..... 274

M

Moolelo a me na Buke Moolelo. He Kanawai e Hoomaopopo ai i Kahi e Waiho ai a e Malamaia ai na, i Kauohaia e Malamaia e na Lunakanawai Apana ma ka Pauku 13 o ke Kanawai e Hooponopono Hou ai i ka Oihana Hookolokolo, a e Hoomaopopo ai no na Kope i Hooiaioia o ka Moolelo, na Mea i Hanaia, na Olelo Hooholo a me na Olelo Hoike mailaila mai 8

AOAO

Mana Hoomalu Ma'i. He Kanawai e pili ana i na..... 81

Mana Hookolokolo o na Lunakanawai Apana. He Kanawai e pilj ana i ka, ma na Hihia Hewa, a e Hoopau ana i ka Pauku 1 o ka Mokuna LII o ke Kanawai Karaima e pili ana ia Mea; a me ka Mokuna VII o na Kanawai o ke Kau o 1870, Mokuna X o na Kanawai o ke Kau o 1880, Mokuna VI o na Kanawai o ke Kau o 1882, Mokuna XXV o na Kanawai o ke Kau o 1884, a me ke Kanawai 25 o ke Aupuni Kuikawa i kapaia "He Kanawai e pili ana i ka Mana Hookolokolo o na Lunakanawai Apana ma ka Hihia Mikamina"..... 99

Mana Hookolokolo Hou ae i kekahi Mau Lunakanawai Apana." He Kanawai e Hooloii ai i ka Pauku 1 o ke Kanawai 42 o ke Aupuni Kuikawa, i kapaia "He Kanawai e Haawi ana i..... 101

Mana i Haawiia i ke Kuhina Waiwai. He Kanawai e Hoomaopopo ai a e Kaupalena ai i kekahi mau, e like me ke Kanawai i Hooholoia i keia Kau o ka Ahaolelo, i kapaia "He Kanawai e Hoomana ana i kaHoakoakoa ana i ka Aie Lahui o ka Repubalika o Hawaii," a e Hoakaka ai i na Kumu e Loaa ai i kekahi Poe e Paa nei i na Bona i Hokaa ole ia na Bona Hou 280

Mana i Haawiia i ke Kuhina Waiwai. He Kanawai e Hoomaopopo ai a e Kaupalena ana i ka, e like me ke Kanawai i Hooholoia i keia Kau o ka Ahaolelo i kapaia "He Kanawai e Hoomaopopo ana no na Aie Lahui"..... 286

O

AOAO

Oihana Koa o ka Repubalika. He Kanawai e Hoomaopopo Pono loa ae ai i na Hana a me na Mana o ke Kuhina o ko na Aina E, e pili ana i ka..... 12

Oihana Hookolokolo." He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku Kanalima-kumamaono o ka Mokuna Kanalima-kumamahiku o na Kanawai o ke Kau o ka Makahiki 1892, i kapaia "He Kanawai e Hoopono pono Hou ai i ka..... 17

Oihana Hoonaauao o ke Aupuni. He Kanawai e Hoonoho ai i kekahi Oihana Hooko e ikeia ma ka Inoa o ka, e Hoakaka i Kona Mau Hana a me Kona Mau Mana a e Hoopau Loa ae i na Kanawai Mahope iho nei 200

P

Palapala Hoolimalima. He Kanawai e Hoomana ana i ke Kuhina Kalaiaina e Hana i kekahi mau ano, e Hoololi i ka Mokuna 44 o na Kanawai o 1876, e like me ia i Hoololiia ai e ka Mokuna V o na Kanawai o 1878 10

Pili-waiwai." He Kanawai e Hoololi ai i ke Kanawai 21 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa, i kapaia "He Kanawai e Papa ai i ka, ma ka Pakui ana aku i kekahi Pauku hou, e kapaia Pauku 9A..... 35

Pa Hoopaa Holoholona Aea, na Holoholona Aea, na Hao Kuni a me na Hoailona. He Kanawai e Hoololi ai i ka Pauku 12 o ka Mokuna 35 o na Kanawai o 1888 e pili ana i na..... 51

AOAO

Palapala Sila. He Kanawai e Hooloili ai i na Pauku 2 a me 3 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hooponopono ai ka Hoopuka ana i na, ma ka Pakui ana i Elua mau Pauku Hou, a e kapaia na Pauku 15 a me 16 77

Pa Aina." He Kanawai e Hooloili ai i ka Pauku 7 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai no ka Hana ana i na 101

U

Uku ana i na Lilo o ka Manawa e Nee nei. He Kanawai e Hoomaopopo hou aku ana no ka..... 3

W

Waiwai o kekahi Wahine i Mareia. E Hoopau loa ana i ka Pauku 1331 o ke Kanawai Kivila, e pili ana i ka mea Nona ka, ina ua Hooholoia e Okiia ka Mare ana no Kona Moekolohe..... 75

Wawahi Hale. He Kanawai e Hoakaka ana no ke Komo a me ka Wawahi Hale, a e Hoopau loa ai i ka Mokuna 14 o ke Kanawai Karaima e pili ana i ke Komo a me ka..... 96

Waina. He Kanawai e Hookomo mai ai na, i Hanaia mailoko mai o na, i Emi iho Malalo o Umikumamawalu Pa-keneta ka Ikaika Alakohola me ke Dute Ole; e Hooloili ana i ka Mokuna 25 o na Kanawai o 1892, i kapaia "He Kanawai e Hooloili ai i ka Mokuna 28 o na Kanawai o ke Kau o 1878, e pili ana i na Dute" 226